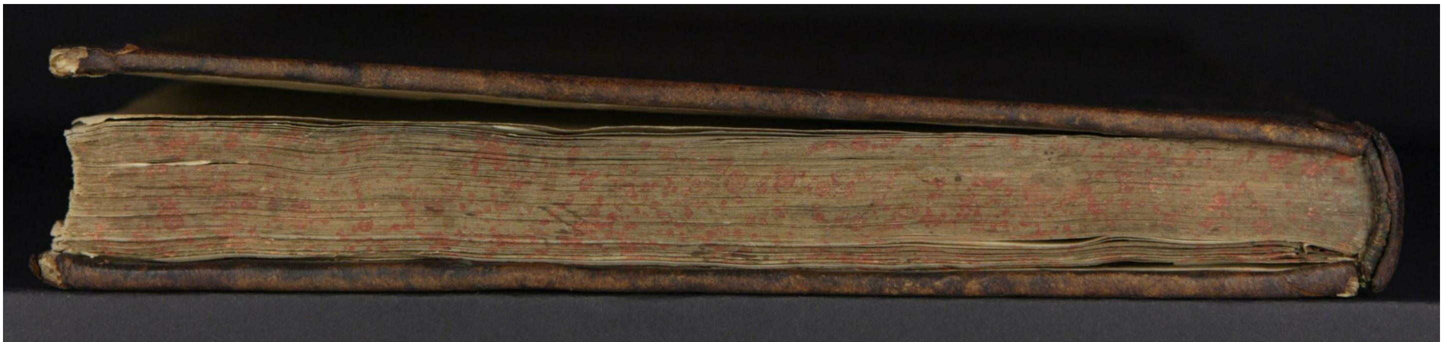
Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

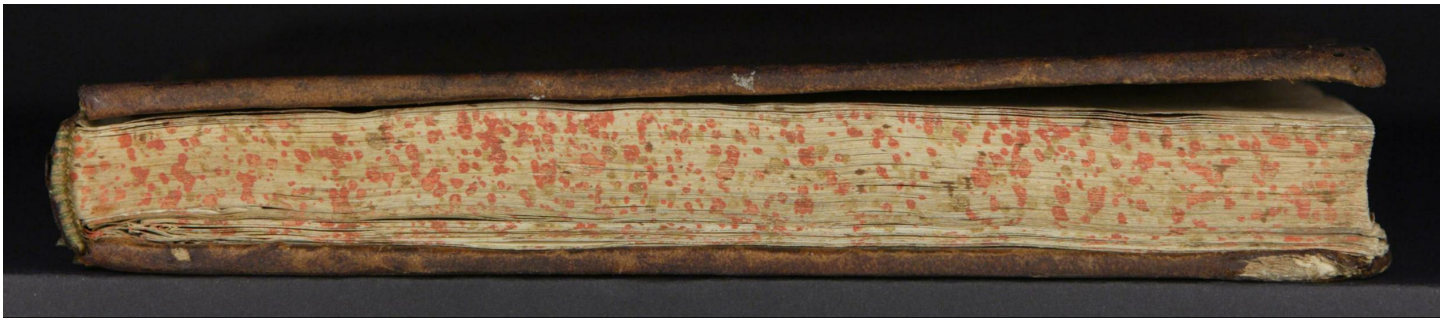

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

27

DA Bca

No 194.

65

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

QVAE INTVS CON TINENTVR.

SYRIA, ad Ptolomaici operis rationem. Præterea Strabone, Plinio, & Antonio auctoribus locupletata.

PALESTINA, iisdem auctoribus. Præterea Hiſtoria ſacra, & Ioſepho, & diuo Hieronymo locupletata.

ARABIA Petræa, ſiue, Itinera filiorum Iſrael per deſertum, iisdem auctoribus.

AEGYPTVS, iisdem auctoribus. Præterea Ioanne Leone arabe grammatico, ſecundum recentiorum locorum ſitũ, illuſtrata.

SCHONDIA, tradita ab auctoribus, qui in eius operis prologo memorantur.

HOLMIAE, ciuitatis regię Suetiæ, deplorabilis excidij per Chriſtiernum Datiæ cimbricæ regem, hiſtoria.

REGIONVM ſuperiorum, ſingulæ tabulæ Geographicæ.

ARGENTORATI
apud Petrum Opilionem.
M. D. XXXII.

H H

PETRVS SCHOEFFER MOGVNTINVS CANDIDIS INSPECTORIBVS.

NE QVIS culpet in hac noſtra opera, ſpacia uerſuum largius explicata, & alios per frõtes largiuſculos titulos, ſatis contrà morem excuſorum per Germaniam librorum inductos, & calumnietur nos ſequutos, aut inutilem elegantiam, aut per impoſturam precium operi facere uoluiſſe. Is probatam habeat oro diligentiam noſtram. Vidimus quidem aliquot operum excuſorum Venetiis exemplaria, & ea quidem pauca, ſpaciis & ſcriptura ad ſummam exornata elegantiam. Cõtrà uidimus alia, & ea geographici operis Ptolemæi, per Germaniam tanta negligentia & immundicia ſcripturæ & picturæ uulgata, ut non officinas modo, ſed Germaniam ipſam illorũ pudere oporteat, nempe, ꝙ apud Italos: mundiciæ enixe & fœliciter ſtudentes: uniuerſa ſordium accuſetur, nec ſit quo ſe ſub iſtis exemplaribus liberare calumnia putat, uoluimus præſenti opera ſi minus aſſequi peregrinam elegantiam, ſaltem imitari parte aliqua quanta poſſemus. Debemusq́ʒ ſub meliorum emulatione eſſe ſecuri à reprehenſione, quando quæ plænam elegantiam ſunt adſequutæ Venetiæ plurima deniqʒ gratia & commendatione orbe toto Chriſtiano excipiuntur.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

ILLVSTRISSIMAE ET SVBLIMI STEMMATE NATAE PRINCIPI

Renatæ à Gallia, Ludouici xij. Francorum regis, & Annæ, ſecundum reginæ Galliæ, & Britanniꝫ unicæ heredis filiæ, Ferrariæ & Carnoti Duci, Giſorzij Comiti, Iacobus Zieglerus, Landauus, fœlicitaetm.

NVLLIS exemplis per Italiam receptum uidemus: Serena Princeps: quod grauioris materiæ lucubrationes, in qualibus geographica hęc haberi cenſemus, fœminis dedicarent. Cũ interim reperiamus Scriptores, qui amatorias fabulas exquiſita fictione, elaborata oratione, ſummo omni parte lucubrationis ſtudio meditatas, Reginis nuncuparint. Quod utrunq; quomodo acciderit, eius nõ tam cauſam querimus: quę manifeſta eſt: quã eam ipſam ualde improbamus. Non em̃ ſimplici iniuria eum ſexum affecerunt, ꝗ ad grauiorũ rerum captũ, parum idoneũ, ad fabulas autẽ & luſus comparatũ iudicarũt, ad hæc inuitarunt, ab illis ſeduxerũt. Ipſi interim auctores ſeſe ab illecebris alienos, muliebrib. aũt affectib. obſequutos fuiſſe credi uoluerũt. Nequaq; ſatis in utrunq; defenſi, quoniam mollia illa, neq; poſtulata, neq; expectata, in aures & oculos muliebris ſexus ingeſſerũt. Ipſi ſeſe iiſdem primos oblectarũt. Laborarũt domi uicio, cuius alienam aulã inſimularũt, nõ enim ubi priori ætate ingeniũ ſæueris ſtudijs exercuiſſent, ad Mileſia ſcribenda tranſiiſſent, tanta in hoc genere cura uerſati eſſent, excelluiſſent, quando nunquam feliciter prouenit quodcunq; coactum, & præter animi inductionem tentatum fuit. Quod ſi cum ſancta pręcepta propoſuiſſent, ſub his fœminã à teneris inſtituiſſent, ea maturis annis ad alia laſciua declinaſſet. Ipſi defenſi, & præter iniuriam inſimulatio foret, atq; reprehenſio etiã iuſta cenſeretur. Verum, ea hoc tempore nõ paucorũ, imò publica eſt iniquitas in ſexũ hunc. Et quando arborib. ſatis, hortenſi-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

bus culturam in herba adhibeāt quo matura miteſcāt, iumētis
teneris adhuc frenū & iugū imponāt, quod ferant ętate firma.
Feras à nido & lacte tractent quo manſueſcant. Liberis uirilis
ſexus, pueris adhuc, grāmaticos addant qui linguā corrigant,
magiſtros qui mores forment, impenſas in educationem ſupra
facultatem ſæpe faciant, ut maturi annis, artibus his pręſtēt, un
de ſint columen domus & familię decus, puellaris inſtitutionis
literarium ludum nulla Reſp: quod hiſtoria celebratum foret:
uulgauit, nullæ ſcholæ fœminam ad Philoſophiæ præcepta:
quibus mores & adfectus moderaretur: admiſerunt. Acceſſit
alia indignitas, ꝙ ut durum imperium, tyrannisqꝫ ingenuitatē
premit, formę dignitatē uigoremqꝫ omnē ciuiū exhaurit. Cap
padoces, Gethas, Syros, ſermone, geſtu, affectu, illiberales, pe
tulantes, inuenuſtos, ad omnia ignobiles repræſentari per Co-
mœdias uidemus. Nunquid illorum maiores: donec his libera
cōditio erat: tales fuerunt? Aut nō in his potius grauiſſimi ho
mines qui animū ſublimem, oris decus probum, præſeferrent,
uerendum ſonarēt quantū Athenienſis, aut Thebanus, aut rex
Spartanus? omnino. Sed in Comicis perſonis longa ſeruitutis
iniuria omnem liberalem habitum extinxit, Ita uirorum licentia
præceps ad muliebrem ſexum, huius motibus plurimum detra
xit, atqꝫ ad quandā ſenſus infirmitatē adegit, tamen requirūt ui
ri in eo ſexu abſolutos mores, niſiqꝫ is exhibeat eos, acerbe in-
ſectantur, tamen & fœmina ſub tanta ſui incuria, & indignitate,
nunq̃ eò recidit, ut hodieqꝫ Comitate morum, ſermonis gratia
animi benignitate, facilitate, affectu opis ferendę. miſericordia
in proximi aduerſis reb. officio in omnes, clementia in iniurijs
donandis ubi culpa agnoſcatur, nō æquet clariſſima hęc in ui-
ris exempla, neqꝫ nō ſuperet illos, qui his diſciplinis, q̄bus hæ
uirtutes parantur, ætatem impenderunt, ꝙ ſi quanta incommo
da huic ſexui incidiſſe memorauimus ſublata olim fuiſſent, utqꝫ
ex miti arbore pomum, ſaporem mitem trahit, ita par dignatio
& inſtitutio uſqꝫ à priſcis matribus deducta in ſeras neptes fo-
ret, quid ad omnem uirtutem animi exprimendam fœmina de
ſe non præſtitiſſet? Sanè ut in certa ſpe ſum, ꝙ deus populum
Chriſti-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Chriſtianum tandē miſeratus, ſit eū ex præſenti acerbiſſima ia
ctatione in trāquillum ſtatū repoſiturus, ita ſub noua rerū dire
ctione iſtud quoq; futurum uideo, ꝙ uterq; ſexus ut ex æquo
humanitate, rationali portione & uitalib. uirib. fruit̄, utq; ſub
cōmuni deo patre, & Chriſto in eandē religionem, uitæ ſancti
tatē, & æternarū rerum ꝓmiſſionem uocatus eſt, ita ad animo-
rum inſtitutionē alter etiā ſexus pari cura admittatur, tractetq;
fœmina genus omne diſciplinæ ſæuerioris eo ſucceſſu quanto
in rebus humanis tractari uel ab abſolutis ingenijs queat, repa-
ret̄ in animi uigorē qualis natura humana & origine ſua cœle-
ſti dignus cenſeatur. Hęc mea querela eſt, & hęc mea ſententia
& in reliquum expectatio, proptereaq; quod recœptū iri olim
publicè diuino, eius ego exemplum tanto ante occupans, tibi
Illuſtriſſimæ principi, quæ à Britanniæ unica domina Anna
matre, patre autem maximo, Ludouico duodecimo Chriſtia-
niſſ. Galliarum rege nata es, quæ ſupra natalium claritudinem:
præterea te ad omnem uirtutem inſtituiſti, religionem pręter
ſuperſtitionem, amplitudinē animi, præter faſtum, contemptū
opum, citrà profuſionem, iudicium cōtrà calumniam & aſſen-
tationem confirmatum: quæ in aula uirtus pręcipua eſt, & in
nullis etiam probatis principib. propè non deſyderata: Fortu
na utraq; ferenda conſtantiam, & uirtutes eas quæ in fœmina
peculiari iure requirunt̄. Tibi inquam tot uirtutū titulis opti-
mę principi offero Paleſtinam hanc, & attinentes regiones, Sy
riam, & Arabiā Petręam, graue cōmentarium, ut quod lectio
nis hiſtorię ſacrę iuuandę ſtudio ſuſcœptum fuit, & quale à do
ctis per Italiam & Germaniam, diuinorum librorum ſtudioſis
inſigniter expetitur, ægreq; moras ferunt, & me adhortantur
ut æditionem maturem. Hoc ſuſcipe ſerena Princeps, quātoq;
& maximo uſui futurū ſibi cenſent amici: quantaq; & ſumma
eius expectatione tenentur, tantus ipſum: ubi in publicum ſub
tuo illuſtri nomine exierit, teſtis habeatur, apud præſentes &
poſteros, unam te fuiſſe principem in his, ſub quorum iudicio,
præſidio & fauore quamlibet graues cōmentationes, & in ſan-
ctiorem paratæ uſum fœliciter locatæ quieuerunt.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

SATISFACTIO
PRO OPERE
SEQVENTI

SYRIA, hac, & Paleſtina, Arabiaqꝫ Petræa deſcribenda duobus modis diſceſſimus à Ptolemæo, copia locorum, & radicis eorum conſtituendæ numeris. Huius poſterioris cauſam reddemus in opere, quod de reb. indicis inſtituimus, quoniam harum poſtulatione numeros omnium longitudinum à lxvi. ad cxcv. ſumpſimus, ad quandam ratam portionem, auctiores, prioris autem nũc damus. Quoniam alios quoqꝫ auctores idoneos ſequuti ſumus. Libet animaduertere, quàm longè aliter ſe habeant loca littoralia Syriæ penes nos quàm Ptolemæum, uidelicet, ꝙ intulimus ipſi Plinii & Strabonis traditiones. In mediterraneis autem ut eſt deniqꝫ plurium locorum cõmemoratio & poſitio, qualis apud Ptolomæum non eſt, quæ nos ex Antonino tranſtulimus. Quem etiam auctorem utinã integrum per ueniſſe ad nos contigiſſet. Non alius canon certior haberetur corrigendi ſitus locorum, ueſtigationisqꝫ confirmandæ quę recentia loca memoriã ueterum referant per hiſtoriam Romanam. Nunc uero lacerum habemus, & inuerſum, nec uno modo mendoſum. Numerabit aliquo cõmentario profectiones. Eò loca tali ordine, & diſtantia ſeſe habebunt. Diuerſo commentario, uel alterum horum, uel ſimul ambo priorem poſitionem refigent. Hic diligentia opus eſt, ut concors ordinatio fiat, uel ubi nobis indulſerimus, una ſuſcipienda, ut ſors & electio tulerint reliquis præteritis. Hoc uenia dignum in corruptiſſimis exemplaribus cenſeri lector putabit. Qui ſi uenia donanda ſe duriorem prebebit, licet illi per nos: præter inuidiam & obtrectationem: reponere quæcunqꝫ meliorem faciem ſuſcipere poſſe arbitrabit̃. Sed interim ꝙ talis nouum opus apparat, nos præſentia molimur, utqꝫ à reprehenſione liberi ſimus. Hæc in noſtri ſtudii gratiam conſeruandam præfari uoluimus.

Syria

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

S Y R I A

SYRIA

TERMINATVR À SEPTEN

trione Cilicia, & parte Cappadociæ iuxta expoſitam per Amanum montē lineam, ab occaſu Syrio pelago. Parallelus borealior tabulæ habet gradus xxxviij. auſtralior xxxiij. Differentia ſuper meridiano gradus v. Meridianus occidentalior diſtat ab eo per inſulas Fortunatas gradib. lxvij. orientalior lxxv. Differentia ſuper parallelo gradus viij. Proportio paralleli medij tabulæ ad circulum maximum quæ v. ad vi. Eſt autem tractus littorum ſecundum deſcriptionem hanc. Poſt Iſſum & Ciliciæ portas

Alexandria	70	5'	36	15'
Myriandrus	70	5'	35	50'

Hoc loco Xerſes recenſuit exercitum contra Græciam per ſingula dena millia, quantam copiam ſeptis includebat, capatia tantæ turmæ unde loco nomen.

Rhoſſus	70		35	25'
Rhoſſicus ſcopulus	69	35'	35	20'
Seleucia pieria	69	25'	35	20'

Sita eſt in promontorio ad quam uſq; peruenit Daphne nemus, agrum optimum habet. Condita à Seleuco Nicatore, munitiſſima urbium quatuor quas is condidit. Hæc, & Laodicia, & Antiochia, & Apamia, dictæq; fuerunt ſorores.

Orontis fluuii oſtia	69	20'	35	30'

Sic dictus ab eo qui ſuper illo pontem fecit. Habet ortū in Cœleſyria, poſtea ſub terram illatus, iterum emergit, & per Apa-

meenſem

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

meenſem agrum, & prope Antiochiam procedens defertur in mare, procul à Seleucia ſtadiis lx.

Nymphæum ſpecu ſacrum poſt Orontis oſtia.

Caſius mons	69		35	30
Poſidium oppidulum	69		35	27
Heraclia	69		35	15
Dioſpolis	69		35	10
Laodicia	69		35	5

Optime ad mare ſita & portuoſa, locum habens pręter cæterã feracitatem uino aptum, quapropter maximam uini partẽ Alexandrinis pręber, cum montem habeat ſibi imminentem uineis plænum uſqꝫ ad uertices ferè, qui paulatim ab ea abſcedentes Apameę imminent in erectam altitudinem euecti, Hanc Dolobella in eam confugiens, & à Caſſio uſqꝫ ad interitum obſeſſus, non mediocriter labefactauit, & multas urbis partes ſecum traxit.

Gabala promontorium	68	20	35	

REGIONIS ARADIORVM

Platus	68	50	32	25
Balaneæ	68	50	32	20
Caramus	68	50	32	35
Aradiorum portus	68	28	32	33
Enhydra	68	25	32	32
Aradus inſula	68	20	32	32

Sita eſt in fronte iugoſæ cuiuſdam, & importuoſæ oræ, inter eius portum & Marathum, diſtans à continente ſtadiis xx. Ea eſt petra quędam à mari circumfuſa, ſeptem ferè ſtadiorum ambitu, habitationibus plæna, opus quorundam ut ferunt: inquit Strabo: ex Sidone profugorum. De huius inſulæ fœlicitate plura apud Strabonem.

Marathus	68	20	32	30

Antiqua Phœnicum ciuitas diruta ætate Strabonis.

Texymira & Symira	68	30	32	30

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Orthoſia 68 20 32 30
Eleutheri fluuij oſtia 68 15 32 28
Dictus recenſiori ætate Vallonias.
Tripolis 68 32 20
Sita in Cheroneſo frequẽsq; habitata, habet ętate hac opifices ſupra iiij. millia qui ſericũ texũt. Ager adiacet urbi, lõgitudine duũ milliũ paſſuũ, latitudine mille, incõparabilis fœcũditatis.
Fons oritur ad radices Libani procul ab urbe vi. m. paſſuum qui breui ſpacio auctus totam planiciem Tripolitanam rigat.
Dei facies promontorium 68 32 10
Nephin caſtellum ætatis noſtræ 68 5 32 9
Peninſula, procul vi. m. paſſuum à Botry munitum xx. celſiſſimis turribus, & firmiſſimo muro. Eius ager uinum habet præſtantiæ famam præ cæteris Phœniciæ.
Sycada 68 8 32 7
Botrys 68 10 32 5
Olim opulenta ciuitas, nunc euerſa.
Biblus 68 33 55
Dicta in hebræo Ghebal, hac ætate Ghibeleth.
Palebiblus ſita non procul à mari in excelſo quodam loco Ciniræ regia, in qua Adonidis templa fuerunt.
Adonidis fluuij oſtia 68 33 51
Climax mons, dictus ætate hac, tranſitus canis, anguſta ſemita inter mare & Libanum imminentem, ubi & Saraceni clauſtra impoſuerunt.
Lyci fluuij oſtia 68 33 25
Leontopolis 68 33 22
Berytus 67 50 33 20
Dicta fœlix Iulia. Hac ætate eſt celeberrimum emporiũ, & occupauit totam ueterem gloriam Tyri & Sidonis.
Nagoræ fluuij oſtia 67 50 33 35
Commemoratus Plinio, Tamyras dictus Straboni.
Sidon magna 67 15 33 30
Sarphath 67 10 33 28
Ramah 67 10 33 28

Fluuij

Fluuii oſtia	67	5′	33	22
Auium	67	2′	33	23
Tyrus	67		33	20
Ecdippa	67	2′	33	15
Album promont.	67	2′	33	10

EVPHRATIS DVCTVS.

Qua tranſit Taurum montem	72	35	38	
Singæ fluuii coniunctio	73		37	50
Arudis	72	20	37	30
Samoſata legio ſeptima	72	30	37	25

Vrbs natura munita caput Comagenæ. Circumiacet eam regio, parua quidem, fœcunda tamen. Hoc in loco eſt Euphratis pons, patria Luciani Sophiſtæ.

Zeugma	72	32	37	15

Nobilis tranſitu Euphratis.

Canaba	72	30	37	15
Hierapolis	72	50	37	5′
Europus	73		36	50
Cecilia	72	50	36	20
Bethammeria	72	20	36	30
Gerra	72	20	36	5′
Paphara	72	20	36	
Arimara	72	50	35	55
Erraziga	72	20	35	50
Barbariſſus	72	50	35	25
Athis	73	10	35	20
Sura	73	20	35	20
Alalis	73	25	35	15
Alamatha	72		35	5′

ARABIAE DESERTAE

Tapſacus, dicta Plinio Aphipolis	72	35	35	5′
Birtha	72	25	35	
Gadirtha	75		32	25

Ex latere autem Meſopotamiæ hæc loca alluit.

Porſica	73		37	30

Aniana

Aniana	73	15	36	20
Barſampſa	73	30	36	15
Sarnuca	73	5	35	50
Berſima	73	15	35	35
Maube	73	50	35	20
Naguda	72	20	35	10
Nicephorium	72	35	35	20

Hoc autem ordine alluit prædicta loca utroq; latere aluei.

Singæ fluuij cõiunctio, Porſica, Arudis, Samoſata, Zeugma, Canaba, Hierapolis.

Europus, Amana, Cecilia, Bethammaria, Barſampſa, Gerra, Paphara, Barbariſſus, Sarnuga, Berſima, Athis, Sura, Maube, Alalis, Alamatha, Naguda, Nicephorium, Tapſacus, Birtha, Gadirta.

Euphrates

Euphrates fertur à fontibus in quendam pronum locum, longeq; procedens latitat, non quod ſub terram ingrediatur, ſed mira quadam cauſa, Super enim aqua fit limus altus, longitudine ſtadiorum l. latitudine xx. adeoq; dureſcit, ut continens uideatur, ſuper quo pedites, equites, curruſq; ſecurè ambulant. Super eodem calami numeroſi naſcuntur, quos accolæ quotannis ad radices, ſecundo flante uento comburunt, ne uiã impediant, Deinde fluuius emergens, iterum in Edeſſenam regionem procedit, ubi apud Tauros: id oppidi nomen eſt: Dianę templum erat, quo Iphigeniam Agamemnonis filiam ſimul cum Horeſte fratre, & Pyladæ fugiſſe dicunt, Dianę ſtatuam ferentem. Alia autem templa eiuſdem, uſque ad meam ætatem: inquit Procopius: uiſunt, diuerſa ab eo quod eſt Tauris, unum in Ponto, in Comana ciuitate, apud fontes Iris fluuij, alterum in Cappadocia, etiam ciuitate Comana, ſimile illi quòd eſt Tauris, addito altero Iphigeniæ ſorori. Hęc poſtea Chriſtiani in ſua templa conuerterũt, autor Procop.

Singę fluuij fontes	70	15	35	35

in monte Piera. Ciuitates ſuper occidentali ripa Singæ fluuij

Chaonia	71	10	36	20
Catamana	71		37	

Sicosbiliſ-

Sicosbiliſſes	71	30	37	25
Super orientali ripa.				
Gindarus	70	20	35	20
Cyrus	70	50	36	
Singa	71	50	37	30
Vrima	72	20	37	20
Super occidentali ripa Chaboræ fluuij ciuitates.				
Ballatha	72	50	36	20
Super orientali ripa Acraba	72	15	35	50
Fontes fluuij	75	10	37	30
Super occidentali ripa Aſchoræ fluuij ciuitates.				
Peliada	77	10	35	50
Super orientali ripa Bazala	76	20	37	
Zama	76	50	36	20
Bamatra	77	20	35	20
Daremma	77	50	35	
Fontes fluuij	76	20	37	20
Eleutheri fluuij fontes	70		33	30
Adonis fluuij fontes	70		33	15
Leontis fluuij fontes	68	20	33	
Chryſorhoes fluuii fontes	70	30	33	30
Palus in quam defluit	69		33	10
Marſiæ fluuij fontes in monte Marſya	71	50	35	
Qua præterfluit Apamiam	70	20	35	

Apamia lxx.m. ab Antiochia ad Emeſam, urbs ex magna parte optime ſita. Eſt enim collis quidam, quem Marſyas fluuius: ut inquit Plinius: & ingens quidam lacus circumpoſitus, & latæ paludes peninſulam faciunt. Dicta eſt antea Pella. Seleucus Nicator condidit.

Seleucus oppidum extra Marſyam fluuium. Nicator Seleucus ponte cum Apamia iunxit.

Coniunctio Marſyæ cum Oronte fluuio	70	5	35	10
Orontis fluuij fontes	70	20	33	30
Ciuitates ſuper occidentali ripa Orontis				
Seleucus penes Belum	70		32	25

Caperturi contra coniunctionem Marſyæ fluuij
Niacuba 69 50 35 20
Super orientali ripa Orontis
Emeſa 70 20 32
Obtinet aliquid ſolitudinum Palmyrenes
Daphnis 69 20 35 30
Super Oronte fluuio mediocris habitatio procul ab Antiochia, ſtadiis xl. contra ortum
Antiochia ſuper Oronte 69 30 35 30
Cognominata Epidaphne, procul à Seleucia cxx. ſtadiis. Diuiditur media amne Oronte. Situsq́ eius in inmenſam longitudinem porrigitur. Plateam quam inſigniorem habuit longam xx. ſtadiis, lutoſam antea, Herodes Antipatri Iudeæq́ rex lapide ſtrauit. Magnitudinis animi & liberalitatis famam apud externam urbem mercatus. Caſius mons ei à meridiana plaga incumbit, unde crebri fontes, & largæ aquæ, auræq́ temperatæ reddunt urbem ſalubrem. Vna eſt & ampliſſima quatuor, quę ſorores dicuntur. Sed & ipſa intra ſe eſt Tetrapolis, & per ſingulas partes priuato muro, & alio publico munita. In cuius ambitu ccclx. turres ſurgebant. Potentia & magnitudine non multum ſuperatur à Seleucia ſuper Tigri, & Alexandria ægyptia. Aedificia urbis priuata ferè de materia fuerunt. Credo quod urbs tutior foret contra terræmotus. Sed eo factum eſt ut ignibus magis obnoxia haberetur. Donec ſub chriſtianis fuit, habuit templa ccclx.

Antiochia

Daphne lucus ad Daphnen oppidum ingens, opacus. Fontanis aquis irriguus, ambitu lxxx. ſtadiorum.
Fanum & aſylum Apollinis in Daphne luco.

MONTES IN SYRIA inſignes.

Amani montis pars 70 5 36 35
Tauri pars 70 20 37 30
Piara 70 15 35 50
Et ex quibus fontes concipiuntur Chaboreæ & Aſchoreæ fluuiorum.

Caſius

Caſius mons cuius medium in mediterraneis 69 15 35 30
Finis imminet Antiochiæ, adeò celſus q cum Parthi aliquando ex improuiſo ſuperueniſſent urbi, Oppidani autem forte in theatro ſpectarent ludos, non præceps altitudo theatri impedimento fuit hiſtrioni, quo minus proſpectaret hoſtem tenentem iuga montis, eoq́ exterrito exclamarit, aut ego inſomnium uideo, aut magnum periculum. De hoc monte ferunt, q quarta uigilia noctis excipiat ſplendorem ſolis. Nam qui in Aegypto Caſius mons apud Peluſium eſt, quia ex arenis aggeſtus auctore Strabone, in tantam ſublimitatem non aſſurgit. Etiam de Caſio Syriæ non eſt intelligendum, quod omni parte anni reddat ſplendorem de nocte, ſed ſub æſtiuis ſolſticialibus noctibus. Hic contingere poteſt q horis propè duabus æqualibus ante ſolis ortum mons excipiat ſplendorem manifeſtioris auroræ.
Anticaſius mons poſt Caſium, quaſi & ipſe ſitus ſuper mari memoratus à Strabone.
Libanus mons deſinit ad Dei faciem promontorium, procul à Tripoli vi. milibus paſſuum.
Antilibanus deſinit apud Sidonem procul ab urbe duobus millibus paſſuum. Vinum eius montis eſt laudatiſſimum. Continuatur Libano per tractum littorum.
Leopardus mons 68 3 32 15
Procul á Tripoli iiij. m. paſſuum, à Libano duobus milli. aſſurgit in rotundam altitudinem. Circuitur aliqua parte riuo, qui rigat Tripolitanum agrum.
Trieris duo montes ſunt ultra mare. Eius qui eſt borealior fines ſunt apud Texymiram uel Marathum. Eius qui auſtralior fines 68 10 32 15 Et 68 20 32 10
Aegyptius murus: opus ut exiſtimo: Ptolomæorum regum, qui Trieres montes in mediterraneis muro coniunxerunt.
Campus dictus concauus, qui eſt comprehenſus inter Trieres montes & murum Aegyptium. Eius latitudo mari proxima eſt ſtadiorum cc. Longitudo ferè dupla.
Macras campus pars prima à mari Concaui campi. Tota hæc planicies eſt fertiliſſima, & frequentata multis uillis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Montes in regione Antiochena, quaſi in mediterranea à Rhoſſo.

Meleagri uallis quam dicti montes includunt.

Trapezon collis quaſi imminens Meleagro ualli inter Rhoſſum & Rhoſſicum ſcopulum.

Marſyas mons unde fontes concipiuntur Marſyæ fluuij.

Ityræi montes qui inter Sidonem & Damaſcum urbes.

IRRIGANT autem regionem & alij fluuij, qui poſt Amanitas portas, per agrum Antiochenum excurrunt, Archeutus, Labotas,

Onoporas, qui inter Rhoſſum & Rhoſſicum ſcopulum excurrere uidetur. Agri uero Damaſceni Arpath & Amana fluuij dicti ab hebræis.

LACVS porrò qui inter Apamiã eſt & Arethuſam.

Ciuitates autem in Syria mediterraneę ſic ſe habent, pręter eas quæ ad decurſus fluminum dictæ ſunt.

MESOPOTAMIAE

Carræ nobiles clade Craſſi	73	55	37	10
Tilaticomum	73	10	37	5
Edeſſa	73	30	37	25

COMAGENAE Syrię.

Comagena regio extra Euphratem poſt Samoſata iuxta Hierapolim. Dicta hodie Euphratiſia, auctor Procopius.

Antiochia penès taurum montem	71		37	20
Germanicia	70	40	37	30
Dolica	71	40	37	30
Catauana	71	10	37	30
Gerbediſſum	71	30	37	20
Nicopolis	71	10	37	25
Araca	71	40	37	20
Deba	71	10	36	30
Haminea	70	50	36	15
Rhetauorum Arabum Tharſe	72	5	37	25
Niſus	71	30	37	30

PIERIAE autem ciuitates hæ,

Piara	70	3́0	36	3́0
Pagræ locus munitiſſimus	70	2́0	36	5́

Tindarus ciuitas Cyriſticæ regionis iuxta Pagras, arx & receptaculum latronum, inquit Strabo.

Mineruæ Cyriſticæ templum, prope Tindarum & Heracleam.

Pilæ Syriæ	70	2́0	36	1́5

CYRISTICES autem ciuitates hæ,

Ariſeria	71	5́0	36	3́0
Regia	72	5́	36	50
Buba	72	1́0	36	20
Heraclea	71	5́0	36	3́5
Gallicoma	72	2́5	36	2́5
Bathnæ	72	2́0	36	5́5
Niara	72	5́	36	1́0
Hierapolis, dicta Callinice	72	5́	36	15

Circa hæc loca Ventidius profligauit Parthos, Pacoro rege eorum occiſo. Fuitq; ultus Craſſianam cladem.

Bena	71	2́0	36	
Miniza	70	5́0	35	2́5

SELEVCIDIS ciuitates hæ,

Gephyra	70	5́	35	3́0
Ima	70	3́0	35	2́5
Berœa	70	2́5	35	3́0
Aſaphi	71	1́5	35	3́0

CASIOTIDIS autem ciuitates hæ,

Bacatilli	69	3́0	32	2́5
Lariſſa	70	2́0	32	2́5
Epiphania	70	3́5	32	3́5

Iuxta Emeſam inquit Hieronymus, addit. Arbitrari eam eſſe quæ in ſacra hiſtoria dicitur Labochamath, ubi ſit tranſitus in Syriam. Quod non conuenit. Nam chamath eſt montana regio inter Sidonem aut Tyrum & Damaſcum, dicta ſuperius Ityrea. Tranſitus autem in Syriam locis aliquot Moſis & Ioſue deſignatur ad læuam Damaſci, in ambitu fontium Iordanis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Dicitur ætate hac Alapia, ſiue Alepon.

Raphana	69	50	32	15
Mariamma	70		32	
Heliopolis	69	20	33	30
Mamuga	70		33	25

C H A L Y B O N I T I D I S ciuitates hæ,

Thema	72	20	35	30
Acoraca	72	5	35	15
Derryma	71	50	15	
Chalybon	72	10	35	
Speleuca	72	10	35	15

C H A L C I D I C E S autem ciuitates hæ,

Chalcis arx	70	35	35	15
Thelmeniſſus uel Themeliſum	70	25	35	15
Androna	70	20	35	10

Marſyæ montis poſt Macram campum & Aegyptium murum.

Chalcidica regio deſcendit à Marſya monte, & tota ad auſtrũ iacet Apameenſibus.

Arabum ſcænitarum,

Tolmideſa	71	10	35	30

A P A M E N E S ciuitates hæ,

Namaxa uel Nazama	71	15	32	5
Salminiada	70	30	32	30
Seriana	70	20	32	50
Cappareæ	70	30	32	20
Ahara	70	15	32	25
Arra	70	35	32	55
Arethuſa	70	20	32	20

Gambari locus Apameenſis agri.

Iamblichus, locus Apameenſis agri.

Sampſiceramus ad Auroram Seleuciæ Apameæ.

LAO-

LAODICENAE ciuitates hæ,

Scabuſa	70	20'	33	25'
Laodicia	70	10'	33	55'
Paradiſus	70	20'	33	35'

Puto locum eſſe, quem Strabo uocat uiridarium ad concauum campum, & Aegyptium murum, quàmuis ſitus ſit paulo diſtantior. Sed eſt Ptolemæus tota Syria longitudinibus extenſior aut Strabone aut Antonino.

Eman Thamar, id eſt, Palmetum uiridarium.

Gabruda	70	20'	33	30'
Beumaris	69	22'	32	15'

Procul à Damaſco lxxx. mille paſſuum. Via per Damaſcum ad Neapolim Cœleſyriæ. Hæc aut alia eſt à Beumari Meſopotamiæ, aut uicium eſt exemplarium Antonini.

PHOENICIAE mediterraneæ ciuitates hæ,

Arca	68	35'	32	
Geroda	69	5'	33	50'
Theleſte	69		33	20'
Abila, cognomento Lyſanium	69		33	15'

Eius mentionem facit Lucas.

Lybo	69	25'	33	20'
Conna	69	20'	33	25'
Damaſcus	68	55'	33	

Vrbs inſignis curuæ Syriæ, dicta in hebræo Dammeſech.

Saana	69	55'	33	35'
Ina	69		33	
Gabala	68		33	10'
Antiradus	68	22'	32	30'

Pyramides quatuor extant apud Antiradum, hac etiam ætate, procul duobus m. admirandæ magnitudinis, lapidibus ad normam dolatis, quarum latera tenent pedes xxvi. Profunditas pedes ſeptem. Creduntur ſepulchra ueterum regum Phœniciæ.

Archas caſtellum Libani montis	68	5'	32	12'

Carath caſtellum	68	35	32	12

Procul xx.m. paſſuum à Synachi oppido, ſitum in concauo campo ad Aegyptium murum.

Synochis ciuitas ſubiecta Arachæ caſtello, procul mille paſſibus.

Aeſculapiȷ lucus poſt Tamyram fluuium inter Berytum & Sidonem.

Specus ad boreale latus Leopardi mõtis, ubi fuit reperta tumba, longitudinis xxv, pedum.

Mergath caſtellum munitiſſimum	68	53	32	22

Apud Balaneas ſuper fluuio eius nominis procul ab Anterado xiiiȷ.m. procul à mari duob,

P A L M Y R E N A E autem ciuitates hæ,

Cholla	73	10	32	25
Oriza	73	10	32	30
Maronia	72		32	30
Coara	71	20	32	10
Putea	72	10	32	30
Ada	73	20	32	30
Palmyra	72	20	35	10

Dicta hebræa lingua Tamor, ædificata à Salomone rege hebræo. Vrbs maxima, & ſitu nobilis, diuiti ſolo, uaſto undiqꝫ ambitu, arenis includente intus agros, aquis irriguos & amœnos, Fontibusqꝫ & puteis nimis abundantes, cũ in circumiacente regione aquæ nuſquám inueniantur. Ita à natura rerum ueluti exempta terris degit priuata ſorte inter duo imperia ſumma, Romanorum & Parthorum, & prima in diſcordia, cuius ſemper utrinqꝫ cura. Abeſt à Syria ſuperiore duorum dierum itinere, ab Euphrate unius, à proximo Syriæ littore millibus paſſuum ccl. à Seleucia Parthorum: quę uocatur ad Tygrim: m. paſſuum D xxxviȷ.

Palmyræ urbi imperauit ſub Galeno Zenobia, tanti animi, ut deficere ab imperio Romano auſa ſit, quam Aurelianus tamen uicit & triumphauit.

Palmirena

Palmyrena ſolitudo qua Euphrates ad orientem conuertitur, & pertingit uſq; ad petram urbem & Arabiam fœlicem.

Scænitę Arabes ad Euphratē fluuium, ubi is ad orientem conuertitur, relinquens Palmyrenas ſolitudines. Sunt autē infeſtatores Chaldęorum.

Stellendena regio infra Palmyrę ſolitudines. Regio agri Palmyreni, ad auſtrum arborem nullam, nec aliquid fructuum in campis fert, maxime ſolis ardorib. expoſita et torrida eſt. Quibuſdam tamen paſtionibus ouium oportuna, auctor Procopi.

Adacha	73		32	
Danaba	71	20	33	20
Goaria	71	15	33	30
Aueria	72	20	33	20
Caſama	71	30	33	20
Odmana	70	55	33	10
Atera	72		32	

CYPRI INSVLAE SITVS.

CYPRVS uocata antiquitus fuit Acamantida, Ceraſtis Aſpelia, Amathuſa, Machara, Cryptus, Colinia. Sedes fuit aliquando ix. regnorum. Ambitus eius iij. m. ccccxx. ſtadiorū. Longitudo maxima, ut Plinius inter promontoria Acamanta, & Dinareta, ut Strabo inter Clides inſulas & Acamanta pedeſtri itinere M. cccc. ſtadiorum. Siluoſa primitus fuit, ſed quia metalli æris ferax eſſet, ſiluæ exciſæ, in caminos & operas metalli campos aperuerunt arabiles. Vini eſt ferax, quod uirtute & gratia cum Cretico certat. Fertur Venetias, non quidē publice promercale, ſed priuatim à ciuibus. Hic quod me guſtare cōtigit, uidetur auſterius Cretico, tanquàm è dolijs picatis depromptum eſſet. Imperant hodie inſulæ Veneti, redimuntq; pacem eius ad Turcam annuo tributo xxx. ſiue xl. m. aureorum, quod prioribus annis Sultano pendebāt. Ea pecunia damnatus erat poſtremus inſulæ rex, qui præſidium quoddam militare Mamalucorum: quo inſulam in poteſtatem redęgerat:

Cyprus

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

uaria fraude confœcit negocio peracto. Hunc quoq; Veneti circumuenerunt ſpecie nuptiarum Venetæ puellæ. Maximus prouentus ex inſula hodie ſuſcipitur bombycis, cuius incredibi lis copia Venetias fertur, ut tota inſula uideatur in lanam abijſſe, utuntur autem inſulanis crudeliter, & eos premunt non tolerabili ſeruitute. Terminatur ab occaſu mari Pamphilio ſecundũ deſcriptionem hanc,

Bombyces

Acamas extrema 62 15 35 25

Promontorium ſiluoſum, quod duarum mammarum ſpeciem prebet. Tendit ad aquilonem, tranſitu m. ſtadiorum, in Ciliciam Sidam uerſus.

PAPHOS noua 62 20 35 10

Portum habet, & templa optimè ſtructa, procul à Palepapha, ſtadiis lx. pedeſtri itinere. Traiectus inde ad Alexandriã iij. m. DC. ſtadia.

Drepanum promontorium 62 10 35 5'

PAPHOS uetus 62 30 35

Palepaphus ad x. ſtadia ſita ſuper mari, ſtationem habet, & antiquum Veneris Paphiæ templum. In hac, uel ſuperiore, apoſtolus Paulus conuertit Sergium Paulum proconſulem.

Zephyrium promontorium 62 30 32 25

Quod ſtationem habet.

A meridie mari Aegyptio atq; Syro ſecundum deſcriptionem hanc,

Phrurium promontorium 62 25 32 50

Curium ciuitas 65 32 50

Habet ſtationem peninſula procul à Thronis ſtadijs, DCC.

Lyci fluuij oſtia 65 30 35 5'

Curiæ extrema 65 20 32 25

Amathus 65 25 35

Thetij fluuij oſtia 66 20 35

Cetuim ciuitas 66 30 35

Habet portum clauſum, ad hanc à Pedaſio eſt ſinuoſa & aſpera nauigatio, procul à Baruto ſtadiis M.D.

Palea ciuitas inter Cetuim & Amathum.

Olym-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Olympus mons inter Amathum & Curias

Throni ciuitas, Et extrema	67		35	

Ab oriente pelago Syro ſecundum deſcriptionem hanc,

Pedalium promontorium	67	20	35	10

Pedaſium Straboni, cui collis & altus & aſper imminet, procul à Clidib. ſtadiis D C. lxxx.

Amachoſtus	67	20	35	
Pediæi fluuij oſtia	66	50	35	20
S A L A M I S	66	55	35	30

Leucola portus commemoratus Straboni poſt Pedaſium promontorium.

Arſinoe ciuitas & portus inter Leucolam & Salaminam cum ſtatione, templo & Luco.

Elæa extrema	67	20	35	20
Clides extrema	87	50	35	25

Inſulæ duæ dictæ Plinio in fronte Dinaretæ promontorij ex aduerſo Syriæ, procul à Pyramo ſtadi. D cc.

A ſeptentrione anguſtiis Ciliciæ ſecundum hanc deſcriptionem,

Carpaſia ciuitas habet portum	67	5	36	

Sarpedon promontorium iuxta portum Carpaſię, tranſitus Iſthmi Carpaſias inſulas uerſus, ſtadiorum xxx. in auſtrale pelagus.

Olympus mons, & promontorium poſt Carpaſiam, ſummum montis templum habuit Veneris Acræ, quod mulieribus nec adire nec uidere licuit, tranſiuit ſuperſtitio ad Chriſtianos. Et in ipſa urbe Roma antiſtites templorum, muliebrem ſexum à certis ſacellis arcent, nullius matronæ pudicicia, nullius uirginis integritas, tanti habentur, ut intra limen adorent. Hæc religio eſt Romana, longe à limine adorare oportet, quas pro humilitate & iniuria paſſa, deus obuius excipit, & cœlo dignatur. Admittuntur intra limẽ ſine delectu uiri tanquàm puri, quamuis auerſi & cõuerſi ſint qualibet impuritate cõſpurcati. Quos deus à ſuo ipſorum ſupercilio, & iniquitate longè reiicit, ipſo qꝫ cœlo excludit.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Achæorum littus 66 30 35 20
Aphrodiſium 66 20 35 20
Ad hoc inſula eſt per anguſta, procul à Salamina lxx. ſtadiorum interuallo.
Macharia 66 20 35 25
Ceraunia 65 20 35 25
Lapithi fluuij oſtia 65 30 35 50
Lapithus ciuitas 65 30 35 50
Stationem habet & naualia.
Agidus iuxta Lapithum
Cromium extremum 65 10 35 5
Promontorium opponitur Animurio promontorio Ciliciæ, Thracheæ, tranſitu ccc.l. ſtadiorum.
Soli 65 36 5
Poſt Acamantem habet portum & flumen.
Calinuſa extrema 62 30 35 25
Arſinoe 62 20 35 35
Ab Acamanti promontorio nauigatur Arſionoen orientem uerſus.
Hicrocepia non procul à mari, ab occidente Cromij promontorij.
Orientalia inſulæ Salaminia comprehendunt, occidentalia Paphia, meridionalia Amathuſia, & Olympus mons.
Septentrionalia Lapathia
Ciuitates autem mediterraneæ ſunt
Chytrus 66 20 35 25
Cytri dicta Plinio.
Terminthis 66 20 35 35
Tamaſſus 66 50 35 20
Leucuſa 66 30 35 20
Per quam fluit Pediacus fluuius.
Inſulæ penès ipſam ſunt
Carpaſiæ 62 15 36
Aliarum meminit Plinius
Eleuſa contra Emurium Ciliciæ

Quatuor

Quatuor ante promontorium.
Stiria ab altero capite.
Hieriæ contra Menaphum, Cephia, Mare quod ibi prætenditur à latere Ciliciæ uocatur Aulona,
Salamine contra Salaminam, in Sigeo mari.
Illyris, Leboſa, Telendos, Ape
Cypriæ tres ſteriles.
Dionyſia dicta Caretha.

PALE STI NA

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

IACOBI ZIEGLERI
LANDAVI BAVARI IN PALE STINAM PRAEFATIONES.

QVOMODO Græcorum hiſtorias melius intelligunt: inquit diuus Hieronymus ad Rogatianum: qui Athenas uiderunt. Et tertium Vergilij librũ qui à Troade per Leucaten & Acraceraunia ad Siciliã, & inde ad oſtia Tyberis nauigarunt, ita ſanctam ſcripturam lucidius intelligunt, qui Iudęam oculis ſunt contemplati, & antiquarum urbium memorias locorumq́ꝫ, uel eadem uocabula uel mutata cognouerunt. Ergo ea cauſa fuit duobus ſcriptoribus eccleſiaſticis primis, Hieronymo & Euſebio Cæſarienſi. Huic ut hebraicorum locorum deſcriptionem & tabulam ederet, qui ut opus hoc in latinam transferret linguam, commentarium: quamuis inueriſſimum: ad noſtram ætatem manſit. Tabula uero intercidit iniuria temporis. Per quã iacturam, ſunt ſacris libris legendis ueteris tenebræ: ad hanc quidem partem lucis: rurſus inductæ. Quoniam, quæ in his loca leguntur, eorum facies qualem diſpoſitionem ad ſeſe, hoc eſt, unius Paleſtinæ ſitum, & ad reliquum terrenũ orbem, ad cœliq́ꝫ climata habeat, non facilius concipitur imaginatione, quàm à nudis nominibus denotentur ordine arbores nunq̃ꝫ antea exploratæ ſiluæ. Fuerũt quidem: ut ætate noſtra Bratebachius eccleſiæ Moguntinæ presbiter, & eo uetuſtiores Bacho Anglus, & Burghardus quidam Dominicalis: qui paleſtinæ ſitũ ſcripſerunt. Vulgata eſt etiam tabula apud CL. Ptolemæi geographicum opus, qua ueteris iacturam picturæ ſarctam quiſpiam arbitrari poſſit. Sed mihi quare iiſdem non permittam titulum Euſebianæ tabulæ, uel conſeruatæ, uel inſtauratæ, cauſæ manifeſtæ ſunt. Diuiſionem tribuum xij. ſecundum Iehoſuah fidem tenuiter aſſequuntur. Coordinationẽ autem locorum fecerunt, ut leuis coniectura, & imperitiſſimorum hominum: qui ſe iſtic ductores locorum faciunt: indicatio inuitauit, nulla teſtata hiſtoria, nullo auctore idoneo: quid con

ſequentia

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

ſequentia loca & itinera facta ſuſtinerent: conſultis, itaq́ꝫ ipſis accidit, ꝙ Geomantæ puncta ſua fatidica temere magis nõ ſpargunt, q̃ꝫ iſti fixerunt loca. Syriaci uero maris, Libaniq́ꝫ montis tractum, totiusq́ꝫ tabulæ ad cœli cardinem collocationẽ, nõ ſeruarunt. Cum hæc enim: ſecundum Ptolemęi quidem traditionem: inter Aegypti & Ciliciæ oram extremam excurrat, propè inter occaſum hibernum, & æſtiuum ortum. Iſti aſſurgere littus Paleſtinæ ſeptentrionem uerſus propè ſecundum ſitum meridiani fecerunt. Porrò Aegyptum & montem Sinai totumq́ꝫ deſertum: tam obſcurum hodie lectori, q̃ꝫ inuium olim hebræis: ex tabula detraxerũt. Neſcit lector undè & qua deduxerunt ad Paleſtinam hebręos. Quod uero hiſtoriam rerum uidetur ſpectare, Acclamationes Chriſto concionanti factas, & de uia occurſus, & ruptam ciſternam, atq́ꝫ à tribus millibus annorum exaggeratam, agrum ut unde puluiſculus formati initio rerum hominis ſumptus eſt, & Zachariæ limen, & Pilati tribunal. Idq́ꝫ genus minuta alia: qualia illo graui ſeculo nemo denotare, ut uenire ad poſteros aliqua fide poſſent: dignatus fuit. Iſti hoc tempore, quamuis rebus & locis infinita uaſtitate, aut excidiis funditus deletis, multisq́ꝫ ſeculis ad indoctas fabulas excoctis, & ingeniorum obſcuritate ad ſupremam obliuionem redactis, & certiore perluſtratione, quibus locis ſingula geſta & ſita forent, per Saracenos excurſores interdicta. Iſti tenent, & digito notant q̃ꝫ confidenter priſci ſcriptores & in hiſtoria domeſtica inſtructiſſimi Samnium in ipſo Samnio non deſignaſſent, quanq́ꝫ ætate noſtra Antiquarij, ſtudio omnia perueſtigandi, otio & ſecuritate luſtrandi, uetuſtatisq́ꝫ nullum etiam ſaxum ſine nomine relinquẽtis diligentia ſumma. Ruinis quoq́ꝫ operũ & titulis plurimum manentibus adiuti, illuſtraſſe ſatis ex ſententia ſibi nec dum uidentur unius urbis ruinas. Sed aliis alia commentaria, tum emendant, tum locupletant. Pro eiuſmodi cauſis, ego illis auctoribus ſuã ipſorum operam remiſi, & ſumpſi mihi negotium Paleſtinæ ex ueteris hiſtoriæ fide inſtituendæ. Eundem fructum ſpectans, quem primi eius auctores: dico Euſebium & Hieronymum: ſpectarunt.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Et ſit hæc cauſa una mihi, & non illa etiam quod publice proferam inanem ſpem imperij trans mare & Syriam ampliandi, quæ cauſa Pio ſecundo fuit Aſiæ ſcribendæ, ut eſſet itinerarium exercitibus noſtris, tanquàm nautis à cœlo ſeptentrio, ex quo loca oportuna captarent, ad iniqua non inciderent, quandocunque tandem extendendum ſibi putaſſent imperium hoc proceres Chriſtiani. Non ego hunc rerum euentum ſpecto, non quia quiſpiam eodem uoto nominis Chriſtiani propagandi me uincat, ſed quod irriti fuerunt hactenus conatus iſti, & magis his annis deſperati. Pietas enim: quæ eſt religio Chriſtiana: armis non obtinetur apud gentes odio noſtri olim imbutas, & magis ſuperſtitione, & perditiſſimis morib. noſtris abalienatas. Eius ſententiæ exempla nobis ſunt in Italia, qui aliquando Saraceni ad Nuceriam, & in Hiſpania qui Iudæi fuerunt. Qui ubi apud agrũ poſſeſſum manere pacta conditione: ꝙ baptiſma ſuſciperent Chriſtianum: permiſſi ſunt, quid illorum ſalutis eó procuratum fuit? Siquidem annis conditionem ſequentibus aliam fidem foris ſimulant, aliam domi tenẽt. Inſtitutione ſancta, & uita noſtra inculpata, impetratur communio hæc fidei, & uitæ conſenſio ad externos. Hac uia Chriſtus, & qui eum ſunt ſequuti Apoſtoli, mundum ſub Chriſtianiſmum adduxerunt. Non tamen imus inficias, magis uero ſcripturarum auctoritati concedentes, adprobamus, Principes tueri limitem Chriſtianum oportere, quatenus inſtitutio popularium ad pietatem, contra perfidiam inuaſoris defenſa ſit, fœdusq́ generis humani contra uiolentiam aſſertum. Sed non ea uoluntas eſt propugnatoribus his, nam iidem intus eadem admittunt quæcunq; acerba ex hoſte formidamus. Benignioris in plebem affectus, Continentiæ ab huius fortunis inſtitutionis ad pietatem & innocentiam formandam ſtudiũ his, atque adeo ſenſus nullus, ſed contumatia, & libido, & potentia formidata ubiq; ſuperant, unaq́ ualent formula dominandi, oderint dum metuant. Ad æquales autem & potentię emulos irritabiles & ſeſe nuſquàm conferentes ſuperbæ animulæ. Sed repente bellum, nulla cauſa, niſi quod ambitio & cupi-

Locus inſignis de finibus bellorum veris et falſis ſive iniuſtis: ubi reprehenduntur vitia Magnatum noſtri ſeculi.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

cupiditates fecere. Poſtea ualentiorem nacti aduerſarium, pax rurſus & punica fœdera. Hæc facientes fidem cœleſtium armis promoueant? Potius, Dum ſeſe in hoſtem ſemper apparant, & ſub orientibus occaſionibus abſiſtunt. Dum uotum inuadendi nunqàm remittunt, & reſtitant tamen, efficiunt ꝙ ne hoſtem quidem deponere arma ſinunt, necꝫ ſuſtinent, ꝙ is querat materiam belli, & ſcelus ſuum faceret ex prouocatione, uerum, noſtri minacibus ſtudiis obijciunt offenſiones, & ſub uano terrore moto excitant hoſtem, ꝙ is occupet occaſionem & excurrat ſemper latius, atcꝫ urgeat preſſius, non ſecus q̃ torrentem uiolentum hi conductis operis induxerint qui agrum deuaſtet. Adeo ſub huius commentarij argumento, ego uotis his ampliſſimi imperij diuinandi multo cõſtantius abſtineo, & maneo apud rationem priuatam, quam initio expoſui. Reputans mecum, Si qui pontem, aut uallum ex ſcribentis ſententia in picturam dedit, exiſtimauit, ſe abunde iuuiſſe hiſtoriæ intellectum. Alius qui ſacrorum librorum topographiam omnem ex legitimis auctoribus expreſſerit, eum recte arbitrari, ſacræ hiſtoriæ cognoſcendæ ſe lucem plurimam attuliſſe.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

AVCTORES QVOS SVM SEQVVTVS.

COMMONERE uoluimus lectorem, nos Commentario hoc ſcribendo ſequutos eſſe ſitum locorũ, qualis fuit florentibus rebus Hæbręorum, nam quæ hodie de Paleſtina referuntur, nulla non fabuloſiſſima habentur, & quæ parte aliqua ſuſtineri poſſint, recentiora quidem nihil adiuuant ueterũ commentariorum: maxime hiſtoriæ ſacræ: lectionem, cui uni noſtram hanc operam dedicauimus. Q; ergo ſuper antiquitate tantum nitimur, ne quis in dubium uocet noſtri commentarij fidem, adiungere uoluimus inter hæc initia, auctores noſtræ deſcriptionis. Qui ſunt ſacra omnis hiſtoria, à Moſe in Machabęos, Diuus Hieronymus tum aliis, tum eo libro de locis hębraicis, Strabo, Ioſephus, Plinius, Ptolemæus, Antoninus. In radicibus autem ſuſcipiendis, non unis diſtantiis: quia uicio exemplariũ plęrumq; fallunt: ſed hiſtoriæ ſacrę lectione uſi ſumus, perpendentes, à qua cœli plaga is locus recenſeri cępiſſet, in quam deſiiſſet, unde, & qua profectio, & quo facta eſſet. Quæ ratio, ut ad diſtantias concipiendas infirmior eſt, ſic ad inclinationes definiendas multo fidelior habetur. In quibus autem utraq; ratio defuit, eiuſmodi loca ſita eſſe arbitrari oportebit, ſiue in linea profectionis, ſiue extra hanc à lęua à dextráue in ambitu duorum locorum unius antecedentis, alterius conſequentis, quorum ſitus certus in tabula eſt. Quod in recenſione tribuum Iehudah, Simhon, Dan & Biniamin feciſſe deprehendemur. Lectione autem hębraicorum nominũ uſi fuimus ex traductione Sanctis Pagnini Lucenſis. Sed q; ea nomina plærumq; diſcedunt ab his quæ in ueteri traductione leguntur, adeo q; plane diuerſa uideantur, futurum ſuſpicamur, q; qui utuntur ueteribus bibliis deſyderaturi ſint, q; uetera nomina recenſioribus contuliſſemus. Fuimus quidem in eadem uoluntate. Sed cum propria locorum ex Moſe & Ioſue ordine recenſuerimus quo apud hos leguntur, ideoq; facile ſit ueteris traductionis loca his recenſioris cõferre, remittimus lectorem

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

ad illam operam quam ex nobis deſyderarit. Etiam quia uetus traductio non his modo proprijs locorum, ſed tota lectione parum fidelis eſt, proptereaq́ꝫ rectè factum ſit, ꝙ ueteri traductione neglecta ad hanc Pagnini uerſionẽ accedat, hoc ubi fecerit, agnoſcet ultrò, occupationem noſtram tantam non requiri debuiſſe. Quod ſi quis eſt, qui ad lectionem bibliorum leuius tenetur, ſiue faciendis in nouam uerſionem impenſis parcit, is meritus eſt utroque uicio, ꝙ compendio illo; quale labore alieno ſibi facturus erat; excludatur.

DE TABVLA CONSTITVENDA.

PARALLELVS medius tabulæ, habet proportionẽ ad circulum maximum quam v. ad vi. Meridianus occidentalior tabulæ, diſtat ab eo per inſulas fortunatas gradibus lx. Orientalior grad. lxix. Parallelus borealior, diſtat ab æquatore gradibus xxxiij. ſemi. Auſtralior gradib. xxviij. & ſemi & tertio; ſecundum hanc deſignationem conformetur tabula. Paretˀ quoqꝫ regula par uni lateri breuiori, ut ipſi A. B. in hãc transferantur huius ſectiones, atqꝫ latitudinum inſcriptiones. Sumpta ergo longitudine loci ex commentario, ponatur latus regulæ inſcriptum ſuper parem numerum laterum A. C. & B. D. Sumpta etiam latitudine loci, ei acipiatˀ par numerus ſuper regula, ſub'qꝫ hac ſectione figetur locus. Toto commentario paleſtinæ ad hunc modum inſcripto, ut eius tabulę habeatur uſus, ponatur tabula in planiciem, atqꝫ ipſi tabulę addatur aliquod ſciothericum cum magnete, quod ſit quatuor æquis lateribus, apteˀ ita ꝙ frons ſuper quem exit, biſulca cuſpis medię lineæ caui, ubi S, ſiſtatur ſuper latus A. C. Poſtea dirigatur tabula, donec magnes caui ſtet ſuper linea meridiei S M. Is ſitus tabulæ A. C. B. D. maneat immotus, donec eſt ipſius pręſens uſus, linea A. B. tabulę, & omnis ei ęquidiſtãs ſtat in ſuperficie cardinis mundi, qui inter uerum auſtrum & ſeptentrionem extenditur. Sed A. C. & omnis ei æquidiſtans, exit in ortus & occaſus, & A. B. eſt ad partes occaſus, & C. D. ad ortus mundi. Suſcepiſſem etiam fines tabulæ ꝙ partẽ Euphratis & Chal

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

dæam incluſiſſent, quoniam hebræorum res ſunt cum Syria, & Geſuri & Amanitide, cumq́ locis iũctis Euphrati plurimũ coniunctæ. Sed quando propter unam & alteram urbem immenſa ſpacia, atque hæc deſerta tabulam occupaſſent, cum iactura interiorum locorum Paleſtinæ, quæ tanto fieri compreſſiora contingebat, quæ oportebat curare ut extenſiſſima eſſent, prętermiſi ob id longinqua loca, & ſpacia quanta fuerant occupatura per ſuſceptam tabulæ magnitudinem, donaui Hebraicis, ne tamẽ etiam illa requirerentur à lectore, eduxi lineas ex loco Ieroſolymorum ſuper margines, in quibus lineis ſitæ ſunt memorabiles urbes comparatæ ad umbilicum Iudææ. Poſtea, ut earum diſtantiæ noſcerentur, addidi lineis numerum qui eas indicaret. Hoc facto opus erit, ut tabula dirigatur ſub mundi cardinem ut præfati ſumus. Tunc linea quæ tendit ad conceptum locum producatur longe extra marginem, & accipiatur extenſio gradus unius meridiani, utputa C. D. cum hac æquilatatione metiantur tot interualla ſuper linea ex loco Ieroſolymorum quot indicarit numerus diſtantiæ, ſub ipſum finem eſt ſitus locus peregrinus. Eſto exempli cauſa, locus Niniue, ſtetur in lineam itinerariam N. ex fine I. habetur directio N. loci ad quam mundi plagam uergat ex I. loco, Tranſponamus nos imaginatione illhuc in I. ſignum, atque ex illo tanquàm ueſtigio noſtro intueamur quorumlibet locorum tabulæ ſitum ad Ieroſolyma, captabimus ſitum & itinera locorum Paleſtinæ ex pictura æque efficaciter, q̃ ſi illic præſentes ipſi ſingula adiremus, ciuitatum autem longe diſtantium, quaſque annotare libuit, nomina hæc ſunt.

Carræ, uetus domicilium Abrahæ.

Suſa Perſidis.

Ecbatana, cui propinquam intelligimus Rages ciuitatem & ipſam Medorum, ſitamq́ in montibus Ecbatanorum.

Babylon.

Niniue.

Addidi & Romã, & Venetias. Hanc propter nauigationes, illam propter ſui maieſtatẽ, utranq́ coniuncta cauſa propter earum

rum excellentem nobilitatem, unde non unius Italiæ, ſed Europæ principes urbes extra inuidiam cenſentur. Reginospurgum uero ob Germaniæ & metropolis Baioariæ patriæ honorem.

NOMINA.	LONG.	LATIT.	INCL.	DIST.
Carræ	75	36 $\frac{1}{2}$	35 $\frac{2}{3}$	9 R S
Suſa	86 $\frac{1}{2}$	32 $\frac{1}{2}$	18 $\frac{1}{2}$	18 R S
Ecbatana	91	37 $\frac{2}{3}$	26 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$	22 R S
Babylon	80 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{3}$	35	21 $\frac{1}{3}$	13 R S
Ninus	79 $\frac{2}{3}$	36 $\frac{2}{3}$	29 $\frac{1}{2}$	12 $\frac{1}{3}$ R S
Roma	36 $\frac{1}{3}$	21 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$	32 $\frac{1}{3}$	28 $\frac{1}{2}$ C S
Veneciæ	32 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{3}$	22 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{3}$	20 $\frac{2}{3}$	30 C S
Reginospurghum.	36 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{3}$	29	28 $\frac{2}{3}$	30 C S
Ieroſolyma	66	31 $\frac{1}{3}$		

Vnde & inclinationes & diſtantiæ memoratæ ſuſcipiuntur.

Linea autem inclinationis: cuius ſit exemplum I. N.: qualiter ex quocunque loco dato ad alium quemcunque diuerſum conſtituatur. Alterius operæ eſt, & ſuper ea tradidimus canonem uniuerſalem in opuſculo Progymnaſmatum Geographicorum duobus meteoroſcopijs organis.

Diſtat uero N. ex I. ex illa diſciplina partibus xij. & tertio partium meridiani A. B. uel C. D. & facit diſtantia recta in terra ſecundum menſuram notam nobis D ccxl. m. paſſuum tanquàm unus gradus maximi circuli det lx. millia paſſuum in maxima terræ circumferentia. Schœnos autem Cxcvij.

Duorum uero locorum ex tabula aſſumptorum, diſtantia recta ſic concipitur, Extenditur circinus ſuper bina loca, et æquilatatio traiicit ſuper alterutrum meridianum A. B. uel C. D. Gradus & ſexageſimę interceptę dant circumferentiã maximi cœleſtis circuli inter loca incidentis. Hęc menſura ad diſtantiã

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

in terrena ſuperficie notam adducatur, notare conuenit, ꝙ uni ſexageſimo gradus diſtantiam tribuimus mille paſſuum.
Quatuor autem millibus paſſuum ſchœnum unum. Schœnus eſt milliare Germanicum mediocre. Eius totius deſcriptionis exemplum propoſitum intus eſt in opere, in uniuerſali tabula paleſtinæ.

PALESTINA, Quæ Iudæa & Cœleſyria dicitur, terminatur ab occidente parte Phœniciæ, quæ à Sidone uſquè in Gazam & Arabiam extenditur, ſecundum Syriaci maris littus. A ſeptentrione & oriente, Libano & Antilibano montibus. A meridie, Arabia Petrea. Latitudo eius, accipitur ab Iope oppido, ad Thraconos montes, ſiue Antilibanum lx. circiter mill. paſſuum, quam mediam ferè diuidit Iordanis fluuius. Longitudo à fontibus Iordanis & monte Libano, uſquè Beerſebam urbem, atquè ingreſſum Aegypti clx. mil. paſſuum. Clauditur circundata undiqꝫ montibus hinc abſciſis rupibus & uallibus: effoſſis concurſu torrentium: inde altis & implexis anfractibus ſic coarctatis, ut per anguſtos calles tranſitus uix pateat uiatori. Montes qui ad Arabiam ſpectant æris & ferri feraces ſunt. Sed Iudæi: inquit Strabo: effoſſiones facere deſierunt, terrore imperij Chaldæorum & Perſarum, ne operarum prætextu, uiæ partim laxerentur, partim proderentur. Septentrionalia tenent Galilæi. Media Samaritæ. Auſtralia, qui propriè Iudęi dicuntur. Porrò ſub ea parte Philiſtæi quoqꝫ & Idumæi comprehenduntur. Quæ uero extra Iordanem eſt, eius ſeptentrionalia tenet Gaulonitis, uſqꝫ in Gerazam aut Pellam urbes. Succedentia deinde uſqꝫ ad Aſphaltiten lacum, & Arabiam, Perœa dicta regio, ſiue Galaaditis. Area intra Iordanem ſecundum præfinitos limites eſt ix mill. D c. milliarium quadratorum. Cui tamen comprehen-

ſioni

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

ſioni accedit, ubi illis campis addantur ardua montium, qui lateribus in omnem partem in ſublime aſſurgunt, & reddunt aliam tellurem arabilem, & uineis & oliuetis excolendam. Quæ ſpacia ita colligimus ſecundum aliquam coniecturam. Statuamus montes qui à Phœnicia ad Aegyptum, tum alios qui per ripam interiorem Iordanis à monte Libano, in Sehir montana deſcendunt. Horum latera quatuor reddunt quadruplicatos agros longitudinis, faciũt tellurem cum priore milliaria D ccc. Deinde per uerſos campos, qui à Iordane ad mare Syriacum pertinent, inſtar eorum qui à Ierichunte ueniunt medij inter tribus Ephraim & Bin Iamin. Sicut Iudęa inter Sehir montes & Libanum, tota montibus diſperſa eſt: faciamus talium: quales Bin Iamin tribum ab Auſtro & Borea includunt: ordines xij. Surgent latera alia xxiiij. Hæc etiam tellus ducatur in latitudinem priorem, illi quoq; addatur, redditur Iudæa per latum aucta D cclxxx. milliaribus. Duę menſurę auctæ per longum & latum, ducantur in ſe, redditur ager ſexagies centenũ ducentorum xl. millium milliarium quadratorum. Latera montium quanta mare Syriacum & Iordanem reſpiciunt & longitudinem augent, non uenerunt nobis in rationem. Vertices uero, hoc eſt, ſupina montium dorſa accedunt telluri quantam pedes montium ſubtrahunt humanis uſibus. Hęc fuerit comprehenſio Iudęæ, tanquàm exporrecta tota in campos iacentes foret, collecta à nobis minime ad amplificationem, immò reperiendam multis partibus, etiam extenſiorem ubi montium ambitus & uallium, dimenſim noſcerentur. Hæc inquiſitio uideri debebit minimè ocioſe ſuſcepta eſſe per nos, ut dubitatio tollatᷓ, quomodo terra tam anguſta exiſtimata ſuffecerit alere tam numeroſum populum, quantus fuit, uel ſub cenſu acto per Dauid regem, quo relata ſunt tredecies centena millia integræ ætatis, qui in miliciam ſcriberentur, quæ tamen copiæ non totæ intra Iordanem, uerum tres tribus extra fluuium habitabant. Quæ ſecundum aliquam rationem cenſus acti, ſub Moſe libro numerorum detrahit partim plus partes quatuor facitq; reliqua copia circiter D ccccIxxxv. m. Huic frequen-

tiæq; demus uxores ſingulas ut geminatos ſenes utroq; ſexu parentes, utq; tres liberos per ſingulos patres F. creſcet numerus ad quinquagies centena D cccl. millia, & in ſingula capita cõtinget arandum partim plus milliare quadratum, uni autem patri F: ſemotis partibus parentum: quinq; milliaria quadrata Sed quantum agri hic ſuperfuerit, collati uiritim, licet deprehendere commentario hoc Paleſtinæ legendo, ubi celebratiſſimæ urbes, Tyrus, Sidon, Ptolemais, Ierichus exiguũ agrum habuerunt, ubiq; una tribus Beniamin & urbes ipſius xxvi. anguſtam tellurem ararunt, cuius deniq; tractus inter Ierichuntem & Ieroſolyma, lapidoſus & inarabilis habebatur. Ad hãc comprehenſionem ubi deniq; acceſſerit ſtudium culturæ, & ſupra naturalem fœcunditatem: quantam Paleſtinæ fuiſſe credimus, parem Tacapis urbe, & locis circum Syrtes, quæ Emporia Afri dixerunt: colonus agro exercendo uires excitarit. Fatebit̃ quiſpiam terram eã ſpacioſam pro colono fuiſſe. Spectemus poſt id quod ſplendorem paleſtinę & amœnitatem attinet. Dico uillarum & urbium ſitum & frequentiam, ut alię in amœnis uallibus, aliæ in aereis montibus, aliæ aliis ſeſe ſpectandas ſibi tota paleſtina, tanquam in unum coactæ theatrum prębuerunt, tanto ſplendore, ꝙ fer è neſcitur optio, homines maiore ne uoluptate è uallibus ſuſpexerint imminentem ſibi à montibus circumquaq; coronam urbium, & artium, an de ſublimi deſpexerint in inſignium locorum circumfuſa quaquauerſum tecta: utq; montanæ ex ſublimitate ſitus ſua cœli ſalubritate fruebantur, & cedentes uallibus præbebant campeſtribus, ꝙ hæ quoq;, quo laxius, eó etiam ſalubrius habitarent, & plęnius captarent per conualles ſpirantes auras, poſtea etiam locupletius ararent, illis frumentũ pararent, illi uiciſſim armenta: quorum per montes pabulum commodius prouenit: uinaq;: qualium eſt mitib. & ad ſoles expoſitis collibus cultura melior: campeſtribus inferent, alerentq; uiciſſim copiam rerum, proq; telluris conditione, nulla eius portio relinqueretur non laborata, & in uſum mortaliũ digeſta. Quæ conſyderantib. nobis, fateamur oportet, nullam regionem tanto finiũ ambitu unq;

fuiſſe

Iudeæ Lang

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

fuiſſe, quæ ſtipata hominum & urbium frequentia, fœcundita-
te, ſalubritate, amœnitate, rerum omnium fœlicitate, huic, aut
æquari aut præferri potuiſſet. Talem terram diuina prouiden-
tia habitandam dedit genti Hebrææ. Non ob eam modo cau-
ſam incomparabilis fœcunditatis, ſed ꝙ inter Hiſpanum & In-
dum, interq́ꝫ Scytham & Aethiopem prope media iacet, & hic
mari noſtro, illhic Arabico ſinui propinqua, nauigationes aut
ipſa faciebat ad memoratos fines, aut inde ſuſcipiebat, unde eue
niebat, ꝙ maieſtatis, ſanctitatis, purificationum templi, legiti
mæq́ꝫ religionis, miraculorum quoqꝫ: quantis diuinitas eam
continue aſſerebat: fama celeriter & facili uia ad terrarum &
gentium extrema quaquauerſum perueniret. Nuſquaḿqꝫ de-
eſſet mundo teſtificatio melioris religionis, quã is uel in
ſe admitteret, uel ab ipſius ultro deſpectæ conſci
entia ſub ultimum rerum exitum extra deſen
ſionẽ damnaretur.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

PALEST
INATERMI
NATVR,

ab occidente mari Syrię ſecundum littoris deſcriptionẽ hanc, Poſt Nagoræ fluuij oſtia quæ in Syria dicta ſunt, & habent gradus 67 50 33 35

A S E R tribus.

Sidon

Sichem

Sidon magna. Diſtat xiiij. m. paſſuum à Tyro, ſtadijs cccc. à Baruto, in Phœnicia regionis Tripolitanæ. Dicta antiquitus Sichem ab eius conditore filio Chenahahan nepote Noes, ſita eſt ad commodiſſimum continentis portum extenſa in longum in planicie per littus, quoniam ab ortu Antilibanus incumbebat, fuit memorabilis magnitudinis. Et eius priſca nobilitas apparet ex ruinis, quæ fidem narrantis ſuperãt. Eſt hodie oppidum breue in ſede ueteris, munitiſſimum quidem cũ aliis præſidiis, tũ duab. arcibus ualidiſſimis, una ab aquilone ſuper rupe circumfluo mari, altera ab auſtro in cõtinenti, etiam ipſa in rupe. Cœlum urbis eſt ſaluberrimum, & ager fertiliſſimus.

Sarphat ciuitas 67 10 33 28

Vidua Sareptana

Media diſtantia inter Sidonem & Tyrum, Ad huius oppidi, uiduam eſt miſſus propheta Helias in fame, huius mentio fit in hiſtoria euangelica.

Ramah. Fluuij oſtia. Auium, meminit huius Strabo.

Tyrus Sor

Tyrus, Sor in Hebræo, ciuitas munita: inquit Iehoſuah: quod adiectum magnam emphaſim habet, metropolis Phœnicię maxima urbium poſt Sidonem, & potius magnitudine, antiquitate & ſplendore cum illa contendens, regionis Tripolitanæ, & quæ eodem ferè modo quo Aradus habitat̃, inſula

quondam

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

quondã & prȩlato mari diuiſa à continenti. Poſtea Nebuchodonoſoris & Alexandri Macedonis oppugnantiũ molib. in uoraginẽ coniectis facta cõtinens fuit, circuitu eſt rotundo m. paſſ. xix. Portus duos, clauſum unum, alterũ publicũ quem Aegyptium uocant. Diſtat à Sidone m. paſſ. xiiij. à Ptolemaide xxxij. ſiue ut Strabo, ſtadiis cc. Cõdita eſt à diluuio annis m. clx. munita eſt hac etiã ætate firmiſſimis muris, amplior aliquanto Ptolemaide. Qua parte in continentem pertingit munita eſt incomparabili firmitate, & turrib. xij. intus adiacente arce. Reliqua laxitas ambit̃ mari, & ipſa munita turrib. ut inexpugnabilis uideatur. Intus eſt ſpectabilis palatiis, uidentur ex ueteri fœlicitate ȩdificia antiqua deiecta, columnȩ marmoreæ, & ſecti lapidis ad normam, opera quȩ pro ſui mole & artificio ſtuporem faciunt contuentibus.

Fontes iiij perenniũ aquarũ rigant agrum Tyri, abſunt auſtrũ uerſus duob. m. paſſ. à mari ſtadio uno, concipiunt̃ in Libano monte tam larga uena, ut redundantes efficiant riuum profundum prope ad menſuram humanã. Fontes uero ipſi profundi ut Sariſſam ȩquẽt. Includunt̃ margines parietib. ſecti lapidis: artificio tot ſeculis indiſſolubili: unius qui maximus eſt laxitas quadrata extendit̃ ſexagenis pedib. reliquoꝝ tricenis ſeptenis

Ecdippa.	Album promontorium.			
Sandalium caſtellum	66	5´9	33	2´
Achzib	67		33	3´
Lamperti caſtellum	66	5´3	33	
Saron mons inter duo caſtella extenſus.				
Sichor Libnath	66	5´3	33	
Accon & Ptolemais	66	5´0	32	58

Sita in Cheronneſo in formam Peltæ, cuius duo latera ambiuntur mari, tertium in continentem pertingit. Dicitur & Hactipos & Colonia Claudia, circundatur montibus, qui ab oriente diſtant ſtadiis lx.

Scala Tiriorum mons, procul à Ptolomaide ſtadiis centum.

Carmelus ad Ptolomaidem pertingit ad ſtadia cxx. urbs ipſa ſtabat integra ante annos hos ccl. munitiſſima muris, turribus foſſis, ager circum eſt fertiliſſimus qui patet ab orientali plaga

mille paſſuum, ut plurimum vi.

Cendeuia palus in agro ptolemaidis ad orientales partes montium, eſt infecta Crocodilis.

Belus & Pagida fluuiolus concipit̃ in Cendeuia palude, erumpit apud Ptolemaiden, ꝓcul ij. ſtadiis. Fert arenas paruo littore uitri feraces. Vallis eſt rotunda emittens uitreã arenã, quæ licet exhauriat̃, tamen uenti recentem cõuehunt de ſuperciliis circumiacentiũ montiũ. Ea arena etiã metalla quæ ſuſceperit mutat in uitrum, uitrũ quoq; factum ſi in arenam & margines uallis coniiciatur redit in arenã, tamen eã non fundi hoc loco dicunt: ait Srtabo: ſed cũ Sidonem lata ſit, fuſionem recipere.

ZEBVLVN tribus.

Iocneham & fluuij oſtia	66	28	32	55
Dabbaſeth	66	27	32	52
Marhalah	66	22	32	29
Sycaminum	66	22	32	28

Epha in hebręo, procul xiiij. m. à Ptolemaide ſuper Carmelo.

Sarid	66	36	32	50
Carmelum promontorium	66	35	32	50

ISASCAR tribus.

Magdiel	66	30	32	22
Dora	66	25	32	38

In xi. milliario Cæſareæ Stratonis dicta in hebræo Naphat-Dor ciuitas regia, de qua Hierony: loquẽs de Paula Romana matrona: ſcribit, Mirata ruinas Dor urbis, quondã potentiſſimæ, fuit illuſtris, adeo ꝙ ętate Machabæorũ Antiochus rex eam obſederit cxx. millium peditum, viij. m. equitũ exercitu.

MENASSEH tribus.

Cæſarea ſtratonis	66	16	32	25

Dicta Prima Flauia, quia Veſpaſianus illhuc Coloniã deduxerat. Sed manſit illi nomen Cæſareę apud poſteros, quod illi dedit Herodes ſuperior qui eam mirificis operib. exornauit. In ipſius media area locũ delegit ſtadij unius & ſemi, in quo Auguſtæum ædificauit. Diſtat à Ieroſolymis ſtadiis D c. Eius urbis eſt diligẽs ac ambitioſa deſcriptio apud Ioſephum. Diſtat à Sycamino m. paſſ. xx. Sebaſte portus Cæſarienſis.

EPH

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

EPHARAIM tribus.

Machmethath 66 32 26′

Dioſpolis 65 23 32 6′

Dicta Lidda, maxima ciuitas, procul à Cæſarea m. paſſ. lviij. à Iamnia xij.

DAN tribus.

Iopa 65 20 32 5′

Iuxta quam littus Aegypti mirum in modum flectit̃ ad aquilonem: inquit Strabo: Huic aſſentiuntur tabulę Venetæ. Ptole. ex traditiõe Marini, littus quod inde ad urbẽ Iſſum aſcẽdit reddidit inclinatius cõtra ortum ſolſticialẽ, quem ſitũ ideo nõ correximus ad Strab. cum ꝙ his quoqꝫ auctorib. aliqua fides eſt, quando Marinus etiã Tyrius fuerit, tum ꝙ nos mutare omnes numeros lõgitudinũ ab Iſſo uſqꝫ inſulas fortunatas, & qđ maximũ eſt, longitudinẽ Alexandrię nos mouere oportuiſſet. Antiquiorẽ ferunt: ait Plin: terrarꝫ inundatione, inſidet colli prętiacente ſaxo, quod portum prębet, importuoſum quidem, deſinit quoqꝫ in aſperum et arduũ littus ac ſummis utrinqꝫ cornib. leuiter incuruum, quæ ingentibus procellis, pelagus turbant. Aquilo autem aduerſus feriensqꝫ littora affligit ſummos fluctus in obiectas cautes, eoqꝫ efficit ſtationem non tutam.

Bala promontorium 65 23 32 2′

Secrona 65 22 32 3′

Iabneel 65 23 32 2′

Dicta Iamnitorꝫ portus inter Diſpolim & Azotum, procul ab hac cc. quaſi ſtadiis, à Ieroſolymis ccxl.

Oſtia torrentis apud Iabneel.

Aſdod 65 35 32

Dicta Azotus, oppidum inſigne, procul ab Aſcalone cc. prope ſtadiis. Remanſerunt in eo reſidui gigantes Enachim.

IEHVDAH tribus.

Aſchelon 65 22 31 53

Antiqua ciuitas, procul à Ieroſolymis Dccxx. ſtadiis. Antoninus ponit m. paſſ. lxxiiij. Extat hodie, ſed breui ambitu, munitiſſima autem: Inquit Pauſanias in Atticis: Phœnices Aſcalonem in Paleſtina incolunt, uerè hoc dicit, nã Phœnices totum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

hoc littus à Syria in Aegyptum tenuerunt.
Angaris mons 65 12′ 31 23′
Maionia portus Gazeorum 65 10′ 31 20′
Anthedon, procul à Gazeorum portu, ſtadiis vij. Hanc Strabo nouit euerſam. Plinius uero ponit in continente.
Agrippias, Herodes inſtaurãs Anthedonem, dicit Agrippiadem ex nomine Agrippæ generi Auguſti cæſaris.
Raphia, Raphace 62 57′ 31 33′
Rhinocorura 62 20′ 31 30′
Sichor uel Rhinocori fluuij oſtia, apud Rhinocoruram.
Curſus autem Iarden fluuij ſic ſe habet,
Dan fons 67 25′ 33 8′
Ad Panium antrũ in quarto milliario Cęſareæ Paneadis euntibus Tyrum. Hoc loco Abraham aſſequutus Syros, cecidit. Ex eo loco fuit mulier ſanata per Chriſtum à fluxu ſanguinis. In monte imminente fonti dicto Bahalgad, Herodes ſuperior magnificentiſſimum templum conſtruxerat, conſecraratq́ꝫ nomini Octauiani Auguſti.
Panium antrum ſub monte excelſo Libani, in cuius latere antrum hoc umbroſum aperitur profundi præcipicij, unde exhalat grauis odor. Intus fons imperſcrutabilis profunditatis. Foris ad pedem montis & fauces antri ſcaturiunt fontes unde Iarden fluuius concipitur.
Iar fons 67 31′ 33 7′
Coniunctio fontium, & eo loco ciuitas
Cæſaræa 67 30′ 33 5′
Dicta & Dioſpolis, à uicino templo aureo Iouis in mõte Chermon, ut in Dan fonte dictum eſt, diſtat à Tyro m. paſſ. xx.
Sephama 67 22′ 33 2′
Super occidentali ripa Iarden fluuij.
Coniunctio fluuij cum palude Samachonite.
Samachonitis palus & ſuper orientali parte ipſius
Seleucia ciuitas 67 17′ 32 50′
Facit eius mentionem Ioſephus.
Eruptio fluuij 67 11′ 32 22′
Thalla uicus 67 10′ 32 22′

Super

Super occidentali ripa fluuij.
Coniunctio Iarden cum lacu Geneſar, & oppidum
Capernaum 66 53 32 29
Eruptio fluuij 66 23 32 21
Ephron 66 22 32 20
Valida ciuitas ſuper Iordane, ad orientales partes, quaſi contra Scythopolim.
Iabboc torrentis coniunctio cum Iarden & oppida,
Ennon 66 20 32 19
Iuxta Salim in viij. lapide Scythopolis, ubi Ioan. baptizabat.
Suchoth ſuper eadem coniunctione fluminum, ex parte orientis, caſtra Iahacob patriarchę, quãdo ex Meſopotamia rediit.
Penuel idem locus Suchoth, ex euentu dictus, quia Iahacob à lucta cum angelo dixiſſet, uidi dominum facie ad faciem.
Salem ciuitas 66 37 32 18
Agri Sichimorum, ſita in planicie, ubi regia oſtenditur Malchiſedech ex ruinis teſtata: inquit Hieronymus: ueteris operis magnificentiam.
Contra Ierichuntem 66 17 32 1
Cherith torrentis 66 17 31 57
Coniunctio cum Iordane.
Oſtia Iordanis 66 17 31 52
In lacu Aſphaltite. Fluuius inuitus ſe prębet Iudaeę: inquit Plinius: cui ut primum fuit cõuallium occaſio in lacum ſeſe fundit Geneſaram. Fluit deinde poſt eruptionem per mediam aulonem, & in mari mortuo perdit laudatas aquas. Hic nobis cõſyderandum, ꝙ enim ubi nunc eſt Aſphaltis lacus, fuit priori aetate uallis Salinarum praedicatae foecunditatis & amoenitatis, quam Iordanis mediam rigabat, ſequitur ut ante enatum lacũ Iordanis uel excurrerit ad mare oppoſitum tanquàm Elaniten ſinum, cui lacus ex reliquo littore rubri maris propius accedit, quaſi ad ſchoenos xxx. uel citra conſiſtens abſumptus cuniculis fuerit, ꝙ & aliis fluminibus accidit Euphrati Syriae, & Nigriti Africae, excurriſſe unqꝫ ad oſtia uſqꝫ maris nullo indicio hiſtoriae & locoꝝ oſtendi poteſt. Neqꝫ filij Iſrael alio ꝙ̃ cõtra Ierichuntem loco tranſiiſſe Iordanem ſcribuntur, tranſi-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

iſſent autẽ uia à Cades Barnea ad Moab, relinquit̃ ut cuniculis ſorbeat̃, qđ cõſequimur deniq; cõiecturis. Fluuius uidelicet aquę ſalubris, & multo leuioris ꝑmiſceri lacui craſſo multo bitumine, & tota natura graui nõ poteſt. Etiã q illic fuerũt: in quib. eſt Purghardus quidã Dominicus, qui ante hos annos ccl, totam Paleſtinã decennali peragratõe luſtrauit, & locorũ cõmentariũ reliquit: referunt ad nos, ubi flumina magnis & durãtib. imbrib. aucta ſunt, ripas lacus impleri, hic ſi acceſſione aquæ breuis tẽporis lacus exẽplo marium ſeipſum intra cõſuetam menſurã nõ fert, minus affluxu fluminũ tot ſeculis ſe feret. Recẽtiores etiã illi referunt ambitũ lacus ad eum ꝓpemodum ad qualẽ hiſtoria uetus. Ex quib. rebus colligo, eſſe cuniculos in quos Iordanis cõdatur. Et ut memini: dicit Purghardus: eſſe huius quoq; temporis accolas, qui ſic opinentur. Sed quomodo accreſcant ripę ſub auctu fluminũ, cauſam puto, q hiatus ſunt anguſtiores aggeſtione aquarum, itaq; ripas uideri tantiſper plæniores.

Vnde sit Iordanis exundacio

Samachonitis lacus latus occidentale & ciuitas,
Riblah 67 13 32 29

Dicta ad Hain in terra Chamath. Hanc Antiochiã Epidaphnen interpretantur, cum Riblah ſita ſit ad Samachonitem paludem poſt Sepham ad auſtrum, ut Deute. indicat, à quo ſitu Antiochia abeſt millib. paſſ. amplius xc. Sed eſt etiam in tribu Naphthali Quercetũ, ſiue Daphne nemus, circa quod eſt ſita Riblah, quæ res inducere errorem potuit.

Latus orientale 67 15 32 25

Diſtat ipſe lacus à Dan fonte, ſtadiis circiter cxliiij. Lõgitudinis lx. latitud. xxx, ſtadiorum, æſtate ferè ſiccatur in paludes. Fert calamum aromaticum, ſilua circum eſt infeſta leonibus.

Calamus aromaticus

Geneſar lacus, latus occidentale, poſt Capernaum,
Betſaida oppidum 66 51 32 29

Iulias in ſede Bethſaide, ædificata à Philippo filio Herodis in deſerto Aulonis. Fuit inſignis aquæ ductu, cuius ruine hodie cernuntur.

Magdalum 66 28 32 28

Inde fuit Maria dicta peccatrix.

Chiſon

Chiſon torrentis oſtia 66 ∠6 32 28
Tyberias 66 ∠∠ 32 26
Taricheæ 66 ∠3 32 25

Duabus his urbib. imminet communiter à meridiana plaga mons tam propinquus mœnib. ut ſit pro aggere, unde etiam tela coniici contra urbes poſſunt. Lacus Tarichearum inquit Ioſephus: præbet optimas piſcium condituras.

Ab orientali latere lacus ciuitates,

Chorazim 66 5∠ 32 29

Super coniunctione Iordanis cũ lacu Geneſar ſuper orientali parte quatuor millibus procul à Capernaum.

Iulias 66 56 32 27

Dicta & Bethanarea. Hanc Herodes poſterior Iuliadã dixit, Sita eſt: auctorib. Plinio & Ioſepho: ſuper orientali parte Geneſar, procul à Samachonite palude ſtadiis amplius cxx.

Gadara, dicta & Geraſa 66 ∠8 32 23

Geneſar lacus eſt longus, ad ſtadia cliiij. latus per xxx. procul à Dan fonte m. paſſuum xlij.

Aſphaltitis lacus latus quod reſpicit Iudeam, poſt Iordanis fluuij oſtia.

Maſada caſtellum 66 21 31 ∠7

Saxum eſt lx. ſtadioꝝ ambitu, undiq; abruptis & altis uallib. cinctũ. Duob. locis in difficilem explicat̃ aſcẽſum. Iter unũ facilius aditu eſt ab occidẽte, alterũ ab Aſphaltite lacu, & uocat̃ coluber, ab anguſtia et crebris flexib. capta ſimilitudine, uix'q; eo itinere gradiẽs promouet pedẽ, nam nutãti, ueſtigiũ neceſſe eſt pede altero niti. Eſt autẽ certa pernicies, altitudo n. rupiũ utrinq; dehiſcit, ut terrere quemuis audaciſſimũ poſſit. Per eiuſmodi uiã cum xxx. ſtadiis aſcẽderis, quod uerticis reſtat nõ eſt in cautiũ formã coactum, ſed habet in ſummo planiciẽ patentẽ quaquauerſum ſtadiis xx. in qua Ionathes põtifex caſtellum Maſadam primus ędificauit, poſt Herodi ſtudiũ magnũ fuit eius loci confirmandi, nã per omnẽ eius gyrũ murũ erexit altũ xviij. craſſum xij. ped. ex candido lapideq; turres xxvij. proceras ſeptuagenis quinis pedib. In his & toto muri ambitu, habitationes per membra ędificauit, nam mediam areã cul

turę deſtinauerat,quę ad tollerandam famam arari poſſet. Ad occidentalem aſcenſum ſeptentrionem uerſus intra reliquum ambitum regiam conſtruxit, cuius murus erat craſſus & firmiſſimus,turresq́; habebat in angulis nonagenum pedum. Intus erat membrorum, porticuum & balneorum uaria & ſumptuoſa cōſtructio,columnis & nobilib. ſaxis ubiq; ſubſtitutis. Etiam circa regiam & circa turres multos & capaces puteos excidit,ut arcis cuſtodes copiam aquę haberent, quantam qui fontibus utuntur. Iter ex regia in arcem ſummā ducebant foſſę quas foris nemo cernebat,ſed ne uiæ ad collem facile hoſti patebant. Nam orientalis quidem natura inacceſſa erat,occidentalem autem ab aſpectu excludebat magna turris poſita in anguſtia aſcenſus,quę neq; tranſiri neq; facile capi poſſe uidebat̄, & diſtabat à ſumma planiciæ ſtadiis amplius xi. Ita natura ſimul & manu caſtellum erat cōmunitum, exciſum quinetiam per Romanos anno ſequente euerſionem Ieroſolymorum.

Henghedi 66 22 31 23

palma, balsamus

Dicta Caſeſontamar,ciuitas palmarum,à Ioſepho Gaddi, ſita poſt ciuitatē Salis,procul ab Aelia,ſtadiis ccc. naſcitur in eius agro palma præcipua & balſamum. Nunc alterū: inquit Plinius: buſtum à Ieroſolymis, ſuper Aſphaltite lacu,in deſerto Cades in extremis finibus Daromæ, in eo habitabant antiquitus Emoræi.

Henghedi montes imminent,urbi ſublimes,pręruptis cautib. in ſolito ſitu,ut contemplantibus plané horrorem incutiant,in quorum ambitu erant horti balſami & nemora palmarum.

dactili

Sohar ciuitas 66 17 31 38

Eversæ Sodomae situs

Dicta antiquitus Bala Edomææ, ferax balſami & dactilorū. Ad hanc confugit Loth ex incendio Sodomorum.

Sedom ciuitas impiorū ſuper lacu Aſphaltite, propinqua ipſi Sohar,de qua & quinq; urbium ſubuerſione Strabo hæc ſcribit. Regio circum ignea eſt, cuius permulta alia ſigna accolæ afferunt,nam & petras aſperas,exuſtas circa Maſadam oſtendunt,& multis in locis pręrupta,& terram cinerulentā,& guttas picis ex petris diſtillantes, & flumina fetido odore, efferuentia,& habitationes paſſim euerſas,ut his fidē adhibeāt,quę ab

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

ab indigenis prædicatur. Q; in hoc loco xiij. urbes olim habi tarentur, quarum metropolis Sodoma adhuc lx. ſtadiorũ am bitũ ſeruet. Et ꝙ ex terremotib. & ignis afflatu, & aquis calidis & bituminoſis & ſulphureis lacus eruperit, & ꝙ petræ igniſe ræ factæ ſint, & urbium aliæ abſorptæ, aliæ derelictæ ab his quicunq; effugere potuerunt. Sodoma

Libet ex occaſione loci iſtud quoq; conſyderandũ proponere lectori. Quando Syri contra quinq; reges euerſarum urbium pugnarunt, totaq; montana Sehir excurrerũt, cœde & pręda uaſtarunt Abraham ipſum qui in agro Chebronis tabernacu lum habebat, Philiſtęos q; qui regionẽ uicinam Sehir mõtib. tenebant, nõ extra terrorem fuiſſe hoſtis, neq; ut ſui ſecuros à bello quieuiſſe, ſed à primo tempore hoſtis uenientis habuiſſe paratũ militem, quo uim, ſi qua illata fuiſſet, arcerẽt, hoc nobis ſubindicat belli euentus. Q; enim Abrahã imparatus hacte nus, & demũ à clade accepta Sodomorum, exercitũ, nõ eum modo domeſticum, ſed quoq; ſociorũ coegiſſet, prius q; reſi des excitaſſet in bellum, prius q; q; hi delectũ nouum ęgiſſent, maxime non iam cõmuni periculo, ſed domeſtico malo Ab rahę auertendo pugnaturi cũ fortiſſimo & irritato à uictoria hoſte, omne bene gerendę rei tempus Abrahæ effluxiſſet, ne dum ꝙ deniq; aſſequi potuiſſet ex itinere per ſpacia terrarum quanta ſunt à Philiſtęa ad Libanũ & fontes Iordanis. Profue rit mea ſententia obſeruaſſe iſta circa hiſtoriæ naturam, habet enim nõnullam uim ad geſtarũ rerum magnitudinẽ æſtiman dam, unde q; hiſtoria ſacra animo excitatiore legatur. Abrahæ præda

Hamorah, Adamah, Seboim, damnatæ urbes in uicinia Se dom Extremum maris ſalis à limite qui reſpicit ad

meridiem	65	58	31	28
Et egreditur à meridie ad aſcenſum ſcorpionum, hoc eſt,				
Medium littus auſtrale	66	13	31	29
Eruptio Zered torrentis	66	19	31	32
Conuerſio ad ſeptentriones	66	25	31	20
Arnonis fluuij oſtia	66	23	31	53

De ipſo quoq;, ut de Iordane ſentimus, ꝙ intra cuniculos con datur, ne miſceatur paludi.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Aſphaltis lacus, dictus mare ſalis, ſub oſtijs Iordanis, diſtat à Ieroſolymis ſtadiis quaſi ccxv. Medio eius littore apud Henghedi ſtadiis ccc. Super littore apud Akrabbim ſtadiis cc. Lõgitudo tota eſt ſtadiorum D lxxx. ſecundum has tres diſtantias ſummas, proq; tota longitudine accepit eam in tabula diſpoſitionem, Strabo ſupra reliquam fidem et diligentiam ſuam Sirbonidem lacum, & Aſphaltiten confundit, manifeſto errore, uel auctoris, uel exemplarium. Haraba, hoc eſt deſerti, & Salinarum mare, qui Aſphaltis lacus deſcendit ab Hengedi ad Sohar, nihil præter bitumen gignit. Hęc eſt gleba terrea, unctuoſa, quæ calore liqueſcit & efflatur, rurſusq; ab aqua frigida concreſcit, cõcreta fluitat in ſummo, nec innatare, nec mergi poteſt, ſed attolli. In ſummo autem incuruata ſpeciem prebet tergoris cameli, ſectioneq; aut cuneorum diſpalatiõe opus eſt. Inordinatis autem temporibus efflatur cũ bullis, quaſi feruentis aquæ, fauillæq; multum emittit. Lacus ipſe fumoſus, & aer aſpectu æri & argento, & terſis omnibus usq; ad aurum rubiginem inducit, unde cum uaſa ſitum contrahunt, iam accolæ intelligunt incipere bituminis eruptionem, ac ſeſe arundineis ratibus ad id inquirendum accingunt, refert autem quisq; quantũ uult. Lacus nullum corpus animantis recipit, tauri & cameli fluitant, etiã homines nandi imperiti ubi ad ilia uſq; in eum proceſſerint attolluntur. Manet lacui tetra illa facies, noſtra etiam ætate, ſed eſt ad eum difficilis acceſſus peregrinis, cũ propter immanes feras & ſerpentes, tum Beduinos paſtores gentem feram, quæ hæc loca & totam Thraconitidem uagis domicilijs & latrociniis infeſtat.

Vallis ſilueſtris uel ſalinarum eſt, quã Aſphaltis lacus inundauit, antiquitus cultiſſima erat, adeo ut ob fœlicitatem paradiſo dei conferretur. Manſit eius ſpecies apud Ierichuntem & Henghedi, ubi illa ſunt palmeta & horti balſami. Poſt autem Sodoma euerſa, & uicina oppida, mutata eſt in illam ſterilitatem, ita ut per viij. m. paſſuum procul à lacu, utraq; ripa fluminis ſentiat afflatum bituminis, & ſterilitatem.

Meron

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Meron lacus 66 36 32 25
Ad eum Iabin rex Chaſor, & omnis Ghalilęa & Samaria ſunt caſtrametati, pugnaturi cum Iehoſuah.
Miſrephath aquæ, regionis Sidoniorum, Iehoſuah & exercitus perſequuti ſunt hoſtes uſq; ad Sidon magnã, & uſq; Miſrephoth aquarum, & uſq; ad campum Miſpah ad orientem.
Chiſon torrentis fontes 66 29 32 27
Concipiuntur in Ghilboah monte, à fontibus occurrens Chermon monti paruo dicto, pars fluminis exit in lacum Geneſar: ut dictum fuit: pars in mare Syriacũ ſub Carmelo monte. Vocatur libro Iudicum & Chedumim, ſuper orientali flumine eſt profligatus Siſera.
MONTES uero in prouincia, præter eos qui dicti ſunt, inſignes habentur.
Qui per littus maris Syriaci à Phœnicia ad Aegyptum uſq; extenduntur,
Iaphiah pars ſuperiorum, qui inter Iopen & Sicaminum.
Libanus mons, qui à tergo Tyri incipiens ad Damaſcum peruenit, tantæ ſublimitatis, ut ſit fidus niuibus, unde etiam Tyrum deferuntur niues, quibus temperent æſtiua pocula.
Bahalghad mõs, pars Libani incipientis ſub Tyro. Iehoſuah, Omnis Lebanon ad ortum ſolis, à bahalgad ſub monte Chermon, donec ingrediaris Chamath. Chaſor ſita in campo, ad occidentalem plagam Iarden.
Chermon mons iuga Libani à Tyro uſq; in gradus 67 33 33 20
Thraconi montes qui ab hoc fine deſcendunt uſq; ad lacum Aſphaltiten.
Chermon mons, pars Thraconorum, quæ ab eodem fine deſcendit uſq; in gradus 67 26 32 52
Ghilhad mons pars Thraconorũ ab hoc fine Chermon montis uſq; in gradus 66 55 32 20
Habarim mons, qui à Ghilhad deſcendit uſq; in gradus 66 5 31 25
Ferreus mons, pars Habarim montium qui à Ghilhad uſq; ad

Libanus

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Aſphaltiten lacum deſcendit.
Sehir montana, quæ inter Aſphaltiten lacum & Aegyptum.
Iudęæ montana, quæ à ſitu Ieroſolymorum deſcendunt ad Se
hir in gradibus 65 30 31 30
Ephraim montana, quę inter Ierichuntem & Ieroſolima ex-
tenduntur, & ab hoc fine aſcendunt contra ſeptentriones per
tractum maris uſq; Gazeram urbem.
Ghilboah montes quorum fines gradus
habent 66 35 32 23
Et 66 25 32 30
Chermon paruus mons 66 30 32 29
Ad huius occurſum Chiſion torrens frangitur, atq; in duo flu
mina exit.
Acrabitenæ montes, qui ab occidentali parte Iordanis flumi-
nis deſcendunt, uſq; ad Sehir montana & Pharan deſertum.
Aulon Saueh, uallis regis & illuſtris dicta. Eius longitudo eſt
inter Geneſar & Aſphaltiten lacum, ſtadiorum ccxxx. Lati-
tudo inter Acrabitenæ & Thraconos montes ſtadiorum lvi.
per quam mediam defluit Iordanis.
Tabor mons cuius fines 66 35 32 29
Et 66 25 32 38
Hi ſunt fluuij, lacus, montes, nota maiore digni, qui præterea
ſunt, circa ſingularia loca dicentur.
Tenent autem Paleſtinam populi, quorum antiquiſſima no-
mina memorantur
Chenahanæi, qui omnes gentes Paleſtinæ complectuntur,
quæ inter Iordanem ſunt & mare Syriæ, Syriamq; & Arabi-
am petræam.
Emoręus qui Libanum montem à tergo Phœnicis tenet. Ali
us qui Ghilhad montem inter flumina Iabboc & Arnonem.
Alius quoq; qui montana Pharan inter ſina & Cadesbarneā.
Chittæus, qui in tractu Chebronis.
Chenizæus qui auſtraliora tenet Iudææ tribus.
Chiuuæus, qui Samariam, & qui Chermon montem à tergo
Tyri tenet.

Peri-

Perizæus, qui Samariam & Gibhon urbis regionem.
Iebuſæus qui item Ghibhon urbem & Ieruſalaim.
Rephaim gens quæ uallem inter montana Iudæ & mare magnum incolit.
Chenæus uidetur ubi Cheni regio circa Henghedi.
Ghirgeſæus
Chadmonæus
Recentior hiſtoria ſic diuidit Paleſtinam. Septentrionalia tenent Galilæi. Media Samaritæ. Auſtralia, qui propriè Iudæi uocantur.
Galilæa eſt duplex, ſuperior quæ & Gentium uocatur, atq; inferior, diuiduntur autem ſuper tractu per Ptolemaiden uſq; Thallam uicum ſuper Ior dane qui dictus fuit, utraq; opima & fertilis eſt, neq; pars earū ulla ocioſa, omnis in opere, aſſidueq; fructuum ferax. Campos habet cum uariis arboribus cõſitos, tum maxime oliuetis, uinetis ac palmetis. Irrigatur autem abunde montanis torrentibus ac fontibus aquæ perennis, quoties aliis Syrio ęſtuãte defecerint. Crebrę ibi ciuitates, & propter opulentiam populoſæ, ubiq; multitudo uicorum, & qui breuiſſimus eſt, ſupra xv. m. colonorum habet, Tenẽt autem Galilæam ſuperiorem duæ tribus, Aſer & Naphthali.

ASER, TRIBVS

EGRESSA Eſt autem ſors quinta tribui filiorum Aſer per familias ſuas. Fuitq; terminus eorum

Chelchath	67	10	33	20
Ciuitas ſeparata Leuitis,				
Chali	67	10	33	11
De hac non potuerunt expelli ueteres cultores.				
Bethen	67	7′	33	8′
In viij. miliario ptolemaidis contra orientalem plagam				
Achſaph	67	3′	33	5′
Regia ciuitas in x. milliario ptolemaidis pergentibus Tyrum, in hac alienigenæ permanſerunt.				

Alamelech 67 33 2′
Hamhad 67 33 3′
Miſal 66 57′ 33
Ciuitas ſeparata leuitis, & peruenit in Charmel ad mare in
Sichor Libnath 66 53′ 33

Charmelus

Quia mons Charmelus late patet, qua ergo eius parte tribus deſinat, addidit Iehoſuah apud Sichor Libnath, & reuertitur ab ortu ſolis.

Bethdagon 66 55′ 32 58′
Et perueniet in Zebulun & uallem
Iphthachel ad aquilonem 66 56′ 32 56′
Bethhahemec 66 52′ 32 55′

In viij. milliario ptolemaidis. Symachus interpretatur locum uallis Nehiel, unde terminus tribus egreditur ad læuam

Nehiel 67 32 58′
Et exibit ad
Chabul à ſiniſtra 67 2′ 33 2′

3 Reg:
Ghalil
2 para:

Caſtellum hac etiam ætate. Eſt autem Chabul regio xx oppidorum, de qua Regum tertio. Tunc dedit rex Selomoh ipſi Chiram uiginti urbes in terra Ghalil. & egreſſus eſt Chiran è Tyro, ut uideret urbes quas tradiderat ei Selomoh, & non placuerunt in oculis eius, & dixit. Quales ſunt urbes iſtæ, quas dediſti mihi frater mi? Et appellauit eas terram Chabul, uſq; ad diem hanc. Secundo autem Paralipomenon. Ciuitates, quas dedit Chiram Selomoni, ædificauit Selomoh, & habitare fecit ibi filios Iſrael. Quid hæc contraria hiſtoria? An Chiram oppida, cum non probaret, reddidit, quæ poſtea Selomoh ædificauit, uidelicet ſplendidiora reddens? Sed quia regi Hebræo non licebat reddere poſſeſſionem cuiuſcunq; tribus anguſtiorem, quoniam earum termini iure diuino definiti erant, ergo an hoc potius, ꝙ oppida quæ Selomoh ex Tyrio habuit, non erant illa xx. de quibus libro Regum, ſed alia ex commutatione accepta, Accedit ſententiæ huic, ꝙ ſine appellatione terræ Chabul memorantur. Deinde ꝙ Tyrius cum Selomoh expoſtulauit ſuper exilitate oppidorum, quod

Conciliatio historice

eum

eum facere ingratuita munificentia minus decuiſſet. Q ꝗ Se lomoh illic habitare fecit filios Iſrael, hi quomodo non ſuperiori tempore habitabant iiſdem, ſi eadem illa xx. fuiſſent?

Hebron	67	10′	33	10′
Rechob	67	13′	33	12

Ciuitas ſeparata leuitis.

Chammon ciuitas	67	13′	33	17′

Procul vi. m. paſſ. à Legione oppido uiæ ad Ptolemaidem.

Canah maior	67	12′	33	26′

Ex huius regione fuit mulier cuius filiam Chriſtus à demonio liberauit. Vſqꝫ ad Sidon magnã. Et reuertet̃ terminus in Rhamah uſqꝫ in ciuitatem munitam Sor, & reuertitur terminus in

Choſah	67	5′	33	11′

Haud procul à mari, inter Tyrum & Achſaph,
Eritqꝫ exitus eius ad mare, à funiculo ad Achzib, et

Humah	67	3′	33	6′
Aphec	67	8′	33	10′

Rechob regio ſubiecta monti Chermon.

Tahanach	67	9′	33	6′

Extra autem Iehoſuah.

Aſer tribus, tenuit omnem terram à Ptolemaide conuerſam ad Sidonem, auctor Ioſephus.

Tyrus antiqua	67	3′	33	18′

Propè Choſan, in xxx. ſtadio à Tyro ad Ptolemaidem.

Giſcala	67	3′	33	3′

Municipium Ghalilęæ ſuperioris ad finem Tyriorum prope Achſaph ad auſtralem plagam. Antiqua patria Maiorũ Pauli apoſtoli. Maiorũ Pauli patria

Fortis mons caſtellum	66	58′	33	
Thoron caſtellum	67	6′	33	7′
Aſor	67	9′	33	9′
Iudin	66	57′	33	
Regium caſtellum	66	59′	33	1′
Sennim uallis	67	1′	32	58′

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Sepheth caſtellum	67	3′	33	

Huius etiam ætatis inexpugnabile, quod qui poſſidet, imperat toti Galilææ.

Aſer uallis	67	5′	33	2′

Hacho. Fit eius mentio libro Iudicum.

Lais Dan	67	2′	33	

Sita in ualle Bethrechob procul à Ptolemaide m. p. xiiij. contra boreales partes, non procul ab urbibus Galgalis & Maſaloth. Regionis quidem Aſer tribus, poſſeſſionis autẽ Dan. In Iehoſuah ſcribit̃ Leſem. Aſcenderuntq́; filij Dan, & pugnauerunt cũ Leſem, cœperuntq́; eam, & percuſſerunt eam acie gladij, & habitauerũt in ea, & uocauerũt Leſem Dan, ſecundum nomẽ Dan patris ſui. Diuerſa ea eſt, à Dan loco fontis Iordanis, quod ꝓdit diſtantia à Ptolemaide, quæ multo breuior eſt q̃ ut contingat fontẽ Iordanis, ſed & Dan fontis fit memoria in Geneſi ſub reb. geſtis Abrahę. Dc. annis prope anteq̃ poſteritas Dan caperet urbẽ, & loco nomen daret, ſub urbis etiã expugnatione nõ hoc nomen Dan tanq̃ antiquũ, ſed Lais uel Leſem urbi fuit, ob ea, loci utriuſq; nec eandem originẽ nominis eſſe, nec ſitũ eundẽ opinari oportet. Sed iſtud habet maiorem queſtionem, ꝙ in Iehoſuah ſcribitur, quomodo ea tribus Leſem cœperit, & poſſederit annis circiter ccl. ante id tempus quo eam cœpiſſe demum ſcribitur in libro Iudicum? An ſub imperio Iabin regis Chenahan, qui regnauit in Chaſor, & dominatus Hebræis per Ghalilæam fuit, poſſeſſionem urbis amiſit, & annis ſequentibus ubi conualeſcerent res Hebræorum, ipſa tribus ueterem ſedem repetiuit?

Memnonis ſepulchrũ in agro Ptolemaidis ꝓpe Belũ fluuiũ.

Crocodilum oppidum agri Ptolemaidis, putandum eſt ſitum eſſe ad Cendeuiam paludem, qua belua palus infeſta eſt.

Bubulcorum oppidum, ſitum in ambitu Ptolemaidis.

NAPHTHALI, TRIBVS

FILIIS Naphthali exiuit ſors ſexta per familias ſuas

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

ſuas, & fuit terminus eorum,

Cheleph	67	22′	33	3′
Ab Elon	67	16′	32	55′

In Sahanannim, Quercetum ſub Chedes ciuitate. Et

Adami ipſius Necheb	67	12′	32	52′
Iabneel	67	10′	32	29′
Vſq; ad Lacchum	67	10′	32	26′

Et fuit exitus eius uſq; ad Iarden. Et reuertetur terminus ad mare, ad

Aznoth Tabor	67	8′	32	50′

Et egreditur inde in

Chuchoch	67	2′	32	58′

Et perueniet in Zebulun à meridie, & in Aſer peruenit ab occidente, & in Iehudah ad Iardẽ ad ortũ ſolis. Cũ inter has medię ſint Zebulun, Iſaſchar, Menaſſeh, Ephraim, Bin iamin, nõ queo explicare, quomodo Naphthali tribus confinis ſit tribui Iehudah. Etiam Iudæi Ferrarienſes conſulti non explicuerũt. Refert quidem Hierony. tribum Iehudah bellicoſiſſimã fuiſſe, & tenuiſſe poſſeſſionem per alias tribus. Damus iſtud in quaſdam attiguas, ut eſt Ephraim, Bin iamin, Dan & Simhon, ſed & ipſum ſero poſt ætatem Iehoſuah. An Iehoſuah id uoluit ꝙ ut Naphthali tribus tenet exordia Iordanis, ita Iehudah exitũ. Longè petita interpretatio forſan uidetur, ſed etiam in Menaſſeh tribu tale aliquid legimus. Et in Aſer cõtingebant ſe ab aquilone. Hoc ita dixit. Quaſi Aſer deſcendat in Menaſſeh cũ interſint tribus Zebulun & Iſaſchar, cum is ſenſus potior uideatur, Menaſſeh terminari ad fines Carmeli montis, ad cuius fines & Aſer terminatur, ſed diuerſo ſitu.

difficultas de fine tribuũ

Et ciuitates munitæ

Siddimſer	67	17′	33	18′
Chammath ciuitas leuitarum	67	17′	33	12′
Raccath	67	16′	33	7′
Chinereth	67	12′	33	8′
Adamah	67	9′	33	2′
Ramah	67	7′	33	1′

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Chaſor 67 5' 32 57
Vrbs in uia à Ptolemaide ad Dan fontẽ, de qua in Thobiah, ꝙ habet ad ſiniſtram Sephet.
Chaſor campus inter urbes Chaſor & Chedes Naphthali. Via publica eſt ex Thraconitide per ſuperiora Samachonitis paludis, de qua in Thobiah. Poſt uiam quæ ducit ad occidentem, in ſiniſtro habens ciuitatem Sephet.
C hedes, Cidiſſus 67 15 33
Ciuitas ſacerdotalis, & fugitiuorum, ſuper monte Naphtali in xx. milliario Tyri, regia ciuitas.
Edrehi 67 18 33 2'
Hen chaſor 67 22 33 8'
Regia Iabin regis Chenahan, terminus orientalis terræ promiſſæ filiis Iſrael, unde deſcendit contra auſtrum ſecundum loca commemorata, Riblah ad Ain, & reliqua.
Iron 67 21 33 7'
Migdalel 67 18 33 7'
Chorem 67 17 33 8'
Bethhanath 67 15 33 12
In xv. lapide Diocæſareæ ſita in monte. Hieronymus ſub Bethannea dicit eſſe tribus Aſer, unde liquet haberi eam occidentaliorẽ Diocæſarea. Lauachra ſalubria ſunt apud Bethanath. calida balnea
Bethſemes 67 13 33 12
Charthan ciuitas ſeparata leuitis.

Extra autem Iehoſuah.

Naphthali tribus, tenuit Ghalilæam ſuperiorẽ uſqꝫ Damaſcũ.
Sedad 67 18 33 10
Siphron 67 21 33 9'
Charoſeth ſuper lacu Samachonite: auctore Ioſepho: ciuitas Siſeræ.
Bethmahacha 67 22 32 59
Regionis Berim, quaſi lx. ſtadiis procul à Iordane, urbs Emoræorum. Ad hanc uſqꝫ penetrauit Sebah, filius Bochri, mouens res nouas contra Dauid regem.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Abelah mahacha 67 17′ 32 57

Munitiſſima ciuitas regionis Berim ſuperioris Ghalilææ, de qua legitur ſecundo Regum. Ego Abelah ſum inter pacificas & fideles Iſrael. Sita eſt in campo grandi, procul à Legione oppido ix. millib. paſſuum.

Bethacad 67 8′ 32 29

Legio oppidum 67 12 32 5′

In campo latiſſimo, procul à Leſem Dan, m. p. xi. procul à Chammon vi. uiæ ad Ptolemaidem.

Gabe Hippeon, ſiue: ut Plinius: Gęba. Herodes ſuperior in eã deduxit coloniam ex equitibus. Coniuncta eſt Carmelo Tyriorum, procul à Cæſarea Paneadis m. paſſuum xvi. Opinari libet eandem eſſe quę Legio, ita ſitus utriuſque propinquus eſt, & nomen Legionis habet ſignificationem coloniæ ex militibus deductæ.

Velenæ 67 20 33 10

Ampelœſa ciuitas regionis Paneadis.

Gabacha in finibus Diocæſareæ, iuxta grandem campum Legionis.

Salothi uicus ſitus in campo magno.

Berothi uicus 66 57 32 53

Ianua uilla 67 13 33 2′

In tertio milliario Legionis contra meridiem.

Ghalgala 67 7′ 33

Auſtraliora ꝙ Maſaloth, & ꝙ Abilah.

Maſaloth ciuitas 67 12 33

Regionis Arbelis uel Berim.

Naphthalis ciuitas 67 7′ 32 56

Procul à Chaſor duob. m. à Sephet viij: de qua in Thobiah: Quæ eſt in ſuperioribus Ghalilæę, ſupra Nachſon, poſt uiam quæ ducit ad occidentem, in ſiniſtro habens Sephet.

Nachſon 67 7′ 32 52

Acrabim ciuitas Ghalilęæ ſuperioris, in finibus Emoræorum, ex qua Naphthali tribus alienigenas non eiecit.

Tabor mons 67 16 33 2′

Tabor

Medius campi maximi Galilææ, à parte boreali eſt inacceſſus ſublimis ad ſtadia xxx. admittens planiciem mire rotundam, per ſtadia xx. Vocatur & Itabirium, in eo creditur Chriſtus transfiguratus, omnino eſt is diuerſus à Tabore qui per latam tribum Iſaſchar extenditur.

Aſamon mons, dictus & Aſachron undiqꝫ medius Ghalilæę. Et ei ſubiecta

Sephoris ciuitas 66 57 32 27

Dicta & Harabih & Authocratorida, ualidiſſima & maxima ciuitas tutiſſimoq́ꝫ Ghalilææ loco condita, prope Aſachron montem, procul à Ptolemaide, quaſi xiij. m. paſſ. uiæ ad Tyberiadē. Herodes poſterior: frater Philippi: eam cōmuniuit.

Vbama in xij. milliario 67 20 32 58

Diocæſareę contra ortum. Putandum eſt ꝙ ſit Sephama ciuitas, terminus orientalis memorata poſt Siphron.

Taariach procul iiij. millibus à Legione.

Theſſalus uicus 67 20 33 3

In viij. milliario Diocęſareę ad radicē montis Tabor in cāpo.

Yturæa regio tenet borealia tribus Naphthali per montem Libanum uſqꝫ Thraconos montes.

Labo chamath, id eſt ingreſſus Chamath, portæ in Syriam inter Tyrum & Dan fontem.

Chammath regio uidetur quæ Yturæa.

ZEBLVN, TRIBVS

ASCENDIT autem ſors tertia filiis Zebulun per familias ſuas, & fuit terminus hereditatis eorū uſqꝫ ad Sarid, aſcenditq́ꝫ terminus eorum ad mare, & Marhalah, & pertingit ad Dabaſeth. Et pertinget ad flumen: quod eſt è regione Iocneham: & reuertetur ad Sarid ad oriētem, ad ortum ſolis, contra terminum

Chiſloth Tabor 66 27 32 38

Dabrath 66 52 32 36

Iaphiah, & inde tranſiuit ad orientem, ad ortum

Gittah

Gittah chepher	66	54′	32	38′

Patria Ionæ prophetæ, & exibit in

patria Ionæ

Rimmon	67	2′	32	38′
Nehah	67	2′	32	42′
Ahanathon	67	3′	32	47′

Et erunt egreſſus eius ad uallem Iphthachel.

Præter limitaneas, quæ intra tribum ſunt ciuitates

Caththat. Et

Nahalal ciuitas, ſeparata leuitis. In qua ueteres cultores permanſerunt, Simron, Idhalah, Bethlachem, ſeparatæ etiam leuitis, Cartah, Dimnah.

Helias propheta apud Iochneham: ciuitatem Leuitarum: occidit D cccl. prophetas Bahal.

Bahalitæ occisi

Extra autem Iehoſuah.

Zebulun tribus, à Geneſar lacu deſcendit circa Carmelum montem, uſq; ad mare.

Prophoia & Caiapha ciuitas ad montem Carmeli.

Carmelum oppidum, ſitum in Carmelo monte, dictum antiquitus Ecbatana.

Carmelū mons lōge incontinentē recedit uſq; Thabor montē

Geneſar regio apud Capernaum ciuitatem.

Capernaum fons Geneſar regionis, fecundans agrum ad ſtadia xxx. per longum, peruerſum xx. Nobilis Corace piſce, qui præterea niſi in Nilo reperitur.

Corax piscis

Ghitron commemorata in libro Iudicum, in hac ueteres habitatores permanſerunt.

Malon regia. Vt in Iehoſuah, Iabin rex Chaſor miſit ad regē Malon, ad regem Simbron, ad regem Achſaph, ad planiciē, ad auſtrum Chinneroth, & in Naphat Dor ab occidente.

Georgia caſtellum	66	59′	32	50′
Canah minor	66	52′	32	48′
Ruina caſtellum	66	52′	32	40′
Chaymoth	66	43′	32	44′
Naſareth, patria Chriſti ſeruatoris	66	56′	32	42′

Nazareth

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

E ISASCHAR, TRIBVS

EGRESSA, eſt autem ſors quarta, filiis Iſaſchar per familias ſuas. Et fuit terminus eorum,

Izrehelah ciuitas 66 30 32 34

Regia, procul à Scythopoli m. p. xx. pulcherrimum ſitum ha buit, & longe proſpexit ad Carmelum & Tabor montes, & re gionem ultra Iordanem.

Azari dicta Ioſepho quæ Izrehel.

Carethi oppidum hoc tempore in ruinis Izrehel.

Cheſuloth 66 31 32 34

Sunem 66 33 32 33

Sita ad orientales partes Carmeli montis non procul à Ghil-boah monte poſt Cheſuloth directa ad Capharaim in v. mil-liario Tabor montis. Et mons eiuſdem nominis imminens ci-uitati, ad eam Peliſtim ſunt caſtrametati contra Saul regem.

Capharaim	66	36	32	31
Sion	66	42	32	30
Anacharath	66	44	32	31
Rabbith	66	31	32	36
Chiſion ciuitas, ſeparata leuitis	66	32	32	38
Abes	66	32	32	40
Remeth	66	33	32	42
Hengannim ciuitas, ſeparata leuitis	66	34	32	45
Henchaddah	66	38	32	41
Bethpaſſes ciuitas	66	42	32	40

Et peruenit terminus in

Tabor montem	66	44	32	36
Sachaſimah	66	46	32	35
Bethſemes	66	49	32	32

Et erunt exitus termini eorum ad Iarden

Pahrath, Iarmuth, ciuitates ſeparatæ leuitis.

Extra Iehoſuah

Iſaſchar trib. terminum habuit Iordanem & Carmelum mon-tem

tem in longitudine, in latitudine Itabirium. ſeu tabor
Enabris uicus 66 21 32 23
Dictus & Gennabris, procul à Tyberiade xxx. ſtadiis uiæ quaſi ad Scytopolim in Aulone, unde regiæ uallis longitudo ſumitur uſq; ad Aſphaltiten lacum.
Naim oppidum 66 35 32 33
In ſecundo milliario Tabor montis contra auſtrũ, ad pedem Chermon minoris montis iuxta Hendor uillam.
Betſaida deſertum in Aulone apud urbem eius nominis
Magdiel 66 30 32 26
In v. milliario Doræ pergentibus ptolemaidem.
Chiſion & Chedumim torrens per eam tribum fluit utroq; al ueo. Super dextro qui in Geneſar lacũ exit, Debbora uicit Siſeram. Super ſiniſtro, qui in mare magnũ, Helias occidit prophetas Bahal.
Chinereth regio à lacu Chinereth ſiue Geneſar dicta, de qua tercio Regum. Cheneroth uniuerſam cepit rex Aram cum omni terra Naphthali.
Dalmanutha regio, quæ & Magdalũ, de qua in hiſtoria euangelica, ſita uidetur inter lacum Geneſar & Tabor montem. Magdalũ
Saron regio, inter Cæſaream Paleſtinæ, & Tabor montem lacumq; Geneſar, tractus totus paſcuus. Fit eius mentio primo Paralipomenon.
Iotapata non procul à Tyberiade uiæ ad Sephorim, ciuitas paulo minus tota præceps rupes, immenſis undiq; uallibus, à boreali tantum parte cliuum admittit, in quo per uerſum latus montis ſita ciuitas fuit.

E IOSEPH TRIBVS

ET EGRESSA eſt ſors filiis Ioſeph à Iarden Iericho id eſt à tranſitu Iarden apud Ierichuntem ad Aquas Iericho: qui unicus fons eſt urbi irrigans agrum longitudine lxx. latitudine xx. ſtadiorum, incomparabilis fœcunditatis: Ad orientem deſertum, aſcendens à Iericho in montem

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Bethel Bethel 66 5′ 33 1′
Et egreditur Bethel in
Liez 66 2′ 32 1′
Et tranſibit ad terminum
Archhatharoth Iaphleti 65 55 32 1′
Dicta in Bin Iamin Hatharoth adar, uſqꝫ ad terminum
Bethchoron inferiorem 65 52 32
Sita ad decliuem collem, deſcendendo à Ghibhon ad Antipatridam in deſcenſu Siloh, communis limes tribuum Ephraim & Bin Iamin.
Et aſcendet ad mare uſqꝫ ad
Ghazer 66 10 32 20
In iiij. milliario Nicopolis, Et non expulerunt Chenahanęum habitantem in Ghazer.
Eruntqꝫ exitus eius ad mare, & hereditate acceperunt filij Ioſeph, Menaſſeh, & Ephraim.

Extra Iehoſuah.

Due tribus ex Ioseph Vna eſt tribus Ioſeph, & duę ſtyrpes Menaſſeh & Ephraim, Quia enim tribus Leui non erat in reliquis habitura hereditatem, ne propterea deeſſet duodenario numero familiarum, uoluit patriarcha Iahacob tribum Ioſeph in duas ſtyrpes deduci, ut ſub finem Geneſis legimus. Sed quod ſacramētum ſit duodenario numero, ꝙ patriarcha totam poſteritatem eo finiri uoluerit. Q; poſtea Chriſtus ex omnibus ſectatoribus ſuis duodecim ſeligeret, ſedes iudiciarias xij. poneret, & tribus xij iudicandas ſub mortalium uniuerſitate pronunciaret. Q; q́ꝫ *Numerorum mysteria* cum ex eo apoſtolorum numero Iudas Iſcariotes excidiſſet, Petrus pro diuina ordinatione neceſſarium exiſtimarit uicarium ſubrogare, non poſſe explicari puto. Nam ꝙ ad myſteria numerorum ſecundum Pithagoricum inſtitutū queſtionem adducamus, non plus uirium habet, q̄ꝫ ſi ad Origenianas allegorias, quæ ab humana coniectura profectæ, infirma opinione conſtant. Denicꝫ poſt diuinorum librorum conſcriptionem ſero ſuſcepta, ut multū impudentiæ habeāt, ſi ſacrorum librorum

rum ſenſa ita demũ aut intellecta ſint, aut omnino intelligi uoluerunt, poſtquã humanæ ſapientiæ ope adiuta fuiſſent? Fuit aũt tribus Ioſeph in reliquis potentiſſima, neq; alia geſſit maiores ſpiritus, aut redigi in numerum minus ſuſtinuit. Faciebant illi animos, gloria illa cum cæteris communis, quoniam Abraham, Iſahac, & Iahacob haberet Maiores, dictos amicos dei, qua agnatione non alia nobilior contingere mortalibus poteſt. Domeſticus deinde ſplendor ſupra reliquas tribus, quoniam auctorem ſtyrpis agnoſceret Ioſeph, illum Aegypti dominum, Pharaonisq; patrem. Inſoleſcebat inde etiam, & contemptius illas excipiebat, & his occulta animi contentione intendebat, ꝙ horum patres in fratris necem conſpiraſſent, alienæ genti uendidiſſent, in multas ærumnas excluſiſſent, ꝙ hos auctor idem generis ſui in fame pauiſſet, parte Aegypti donaſſet, ſibiq; tanto impudentius gratulabatur, ꝙ Ioſeph nulla tali macula uitæ aſperſus eſſet, uerum pari innocentia ꝗ imperio ſummo uixiſſet. Sed & Iehoſuah, dux ſecundus à Moſe in ſuis Maioribus fuiſſet diuino colloquio & miraculis conſecratus. Poſtea tabernaculũ & archa teſtamenti & ſedes religionis in ipſius ſortis poſſeſſione multis ætatibus fuiſſet. Tanta illuſtriũ rerum prærogatiua ſe ſublimiorem contribulibus ubiq; ferebat. Neq; alia tribus indignius tulit regnum trib. Iudæ, & religionis locum translatum. Neq; decem tribus alterius ꝗ Ioſeph imperium & religionem quamuis falſam patientius admiſerunt, adeo, ut cum à Iehudah & ſanctitate templi ſubinde deficerent, à regno Ioſeph, & huius aureis uitulis per annos plus minus cccc. nunquàm defecerunt.

Amplitudo tribus Ioſeph et Arrogantia

MENASSEH, TRIBVS

FVIT autem terminus Menaſſeh ab

Aſecham michmethah 66 2½ 32 1½

Ciuitas procul xv. m. à Neapoli in Acrabitena corã Sechem, & perget terminus ad dextram ad habitatores

Hen Tapuah 66 12 31 59

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Ipſi Menaſſeh fuit terra Tapuah. Et Tapuah erat ad terminũ Menaſſeh filiis Ephraim. Deſcendetq; terminus ad torrẽtem arundinis ad meridiem ad torrentem: nempe Cherith: Ciuitates iſtæ, nempè, terræ Tapuah erant Ephraim in medio ciuitatum Menaſſeh. Et terminus Menaſſeh ab aquilone ipſi torrenti, & fuit exitus eius ad mare ad meridiem ipſius Ephraim, & ad aquilonem ipſi Menaſſeh. Fuitq; mare: nempe magnum: terminus eius, & in Aſer contingebant ſe ab aquilone, & Iſſaſchar ab oriente. Fuitq; Menaſſeh in Iſſaſchar & in Aſer.

Bethſean 66 21 32 25

Dicta Scythopolis, procul à Ieruſalẽ D c. ſtadiis, ſita in Aulone ad montes Acrabitenę, in ea ueteres cultores permanſerũt.

Iblehan 66 26 32 22

Ex ea Menaſſeh non potuit expellere ueteres cultores, ſita ad aſcenſum montis.

Hendor oppidum 66 32 32 27

Iuxta Scythopolim in iiij. milliario montis Tabor, procul à Naim oppido totidem.

Tahanah ſeparata leuitis 66 28 32 29

Meghiddo regia 66 26 32 32

Ghathrimmon ciuitas ſeparata leuitis.

Extra Iehoſuah.

Menaſſeh tribus, longitudo à Iordane ad Doram, latitudo ad Bethſeam.

Sarehan 66 28 32 32

Ad radices montis Izrehel.

Vlama uilla 66 22 32 22

In xij. milliario Cæſareæ contra ortum.

Silua ingens poſt Cæſaream contra orientalem plagam.

Lacus Cæſareæ.

Sechem in ſuburbanis Neapolis 66 30 32 23

Sechem altera 66 28 32 22

Tribus Ephraim in monte, ciuitas fugitiuorum, procul tribus millibus à Neapoli.

Neapolis dicta Sechem tribus Menaſſeh, procul à Ieruſalaim m. paſſ. xxx. uia ad Scythopolim. Plinius inquit, dictam ab accolis Marmortham, Ioſephus Marbotam.

Sechem & Sichar & Sichima tribus Ephraim ſub Gherizim monte. Huius ager eſt optimus ad paſcua ouiũ & ualde copioſus ad pabulũ largiendum. In huius agro Abrahã profectus ex Carris aliquandiu habitauit, & ſequẽti ętate nepos Iahacob cuius filij urbẽ cœdibus exhauſerũt, in ultionẽ ſtupratæ ſororis. Multis ſeculis poſt rurſus euerſa funditus fuit per Abimelech tyrannũ urbis. Apud hãc ſepultos ait Stepha. martyr filios xij. Iahacob. Et deſcendit: inquit in actis apoſtolo. Iahacob in Aegyptũ. defunctuſq́; eſt ipſe & patres noſtri, & tranſlati ſunt in Sichẽ, & poſiti ſunt in ſepulchro quod emit Abraham precio argenti á filiis Emor, filij Sichẽ. Atqui in Gen. nõ Abraham, ſed Iahacob legit̃ hoc loco emiſſe agrum. Et uenit Iahacob incolumis in ciuitatẽ Sechem quę erat in terra Chenahan, quãdo uenit ipſe de Padan Aram, & manſit ante urbem, & emit partẽ agri, in quo tetẽdit tabernaculũ ſuum, de manu filiorum Chamor patris Sechem centũ agnis. Porro de Abrahã. Et reſpondit Ephron ad Abrahã dicendo ei. Domie mi, audi me. Terra quadringentorꝫ ſeclorum argenteorũ eſt, inter me & te. Quid eſt? Et mortuũ tuum ſepeli. Et obediuit Abrahã ipſi Ephron, & appẽdit Abraham ipſi Ephron argentũ quod loquutus fuerat in auribus filiorũ Chet quadringentos ſeclos argenteos tranſeuntes per mercatores, & cõfirmatus eſt ager Hephron, qui erat in ſpelunca duplici, qui erat corã Mamre. Ager & ſpelunca quæ erat in eo, & omnis arbor, quæ erat in agro, quæ erat in omni termino eius per circuitum. Audiuimus ꝙ Abrahã emerit agrum & ſepulchrũ in regiõe Chebronis. Qꝫ q́ꝫ non is ſed Iahacob agrum emerit in regione Sechem. Quid ad narrationem martyris dicemus. Nunquid ipſe obliuionis, uel ſcriptura coarguenda mendæ uidetur? Sitq́; legendum. Et poſiti ſunt in ſepulchro quod emit Iahacob? Sed ab ætate Hieronymi is locus Actuum apoſtolorum ſic legebatur, nec is uicium lectioni dixit, magis expoſitionem que-

Sechem

Abrahę habitatio.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

ſiuit, quo hoc etiam uetuſtatis & authoritatis uiri argumento intelligamus locum ſyncerum eſſe. Tamen Hiero. ut mouet quidē queſtionem, ſic eam in aliud reiicit tempus & lectorem ſuſpendit. Nobis circa locum id uidetur. Poſtquam Abraham in terra Chenahan, parte eius ubi Sechem ciuitas conſedit, cum inter initia uocationis haud quaquam intelligeret quorſum tēderet diuina uocatio, id autem ſolum teneret promiſſam ſibi fuiſſe terram Chenahan, eum arbitratum eſſe ut componeret hoc loco domum, & reliqua circa ſe euenientia expectaret, emeritque agrum & ſepulchrum ſibi ſuiſq́;, Sed cum ex præſenti quiete, locum ex loco mutare iuſſus eſſet, reliquiſſe agrum emptum. Eum anno poſt plus minus centeſimo decimo nepos Iahacob à Meſopotamia reuerſus propter memoriam aui Abraham, longa autem ceſſione abalienatum recuperauit, ut ager idem bis emptus intelligatur, martyrq́; antiquioris meminerit. Atq; hæc ſententia noſtra tam conueniens hiſtoriæ uideri debebit, q; non fuit Martyr in contione à Iudæis reprehenſus, quoniam ex maiorum receptione illi etiam noſſent, fidem narrationis ſe ita habere, reprehenſuri certè: irritati alioqui in martyrem: ubi hæc ab una Geneſis lectione rememorantem expendiſſent.

promiſſa terra chana:

Conciliatio controuerſie Stephani et textus in Gen. de emptione ſepulchri in Sichem

Sehnon mons imminens ipſi Sechem.

Dothan ciuitas 66 37 32 25

In xij. milliario Samariæ contra ſeptentrionem, de qua in Iehudit. Venerunt per crepidinem montis Bethuliæ uſq; ad apicem qui reſpicit ſuper Dothaim.

Galgulis 65 58 32 11

In viij. milliario Antipatridis cōtra ſeptentrionalem plagam, eius ſit mentio libro primo Machabęorum.

Bethulia ciuitas 66 39 32 25

Bethulia

Montana Acrabitenæ regionis, ex horum latere quo montes ad occidentem reſpiciunt, ſita contra Scythopolim.

Fons Bethuliæ in ualle ad auſtrum, quo ſe Iehudith uidua lauit à cœde Holofernis.

Abel mecholah 66 32 32 20

Sita

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Sita in Aulone, in xij. milliario Scythopolis, patria Eliſa prophetæ.

Cherith torrentis fontes 66 7′ 32 1′

Ad auſtraliores partes caſtrorum Ghilghal. Apud hanc ſedit Eliiahu propheta in fame. Libet hic ex occaſione ſitus loci diſtantiaq́ʒ ad regionem Sidoniorum: non minore cxx. milliũ paſſuum: conſyderare præſentis hiſtoriæ affectum. Deus iubet prophetam abire in deſertum tutum, ibi leuat ipſi miniſterio coruorum inediam famis, donec ſupereſt aqua torrenti, Is ubi exareſcit, non etiam leuat eodem miraculo ſitim. Et quantum hoc fuerat diuinitati utrunq́ʒ procurare? Immò in ſiti etiam præſcindit remedium famis, ex'q́ʒ præſenti præſidio loci prophetam alió mittit. Non hic etiam ad uicinos Edomęos, Arabas, tribusúe propinquas Bin Iamin & Iehudah, ſed ad Sarphath Sidoniorum, quo perueniendum erat non minus ſex dierum profectione per medium hoſtile imperium, per'q́ʒ ipſas regias immitis Achab. Hic quali nuncio inopinato, non percuſſum fuiſſe, & inter formidinem periculi ex uia, & fiduciam in deum prophetam medium ſtetiſſe arbitramur? Poſtea ut fides in deum tanto ſuperarit, q̃ omne diſcrimen uiæ & hoſpitiorum ingreſſus ſit. Huiuſmodi affectus hiſtoriæ nequaquàm lectorem ſubibit, ſi non ſit ex locorum qualitate excitatus.

Lebonnah 66 17 32 19

Luz altera 66 27 32 28

Iuxta Sichem ueterem in tercio milliario Neapolis.

Gherizim mons imminens Sichar.

Armathaim, & Ramatha, & Arimathæa ciuitas ſeparata leuitis, & patria Semuelis, in Tamnitita regione montis Ephraim iuxta Diſpolim procul ab Aelia xx. m.

Antipatrida 65 53 32 6′

In optimo Iudææ campo & diuiti arboribus & fluminibus ſita inter Dioſpolim & Cęſaream, procul ab Iope cl. ſtadiis contra orientalem plagam.

Capharſalamah, ipſa Antipatrida de qua in Maccabæis. Exi-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

uit Nicanor in pugnam obuiam Iehudah iuxta Capharſalamah, & ceciderunt de Nicanoris exercitu, & fugerunt in ciuitatem Dauid.

Aruir uilla 66 12 32 15

Sita in monte contra ſeptentrionalem plagam Aeliæ in xv. lapide.

Geba 66 11 32 11

Procul à Guphnis v. m. uia ad Neapolim.

Remmon 66 9 32 10

Procul xv. m. ab Aelia contra ſeptentrionalem plagam.

Guphne ciuitas 65 52 32 3

Maxima propè Bethchoron inferiorem quaſi xxxv. ſtadiis.

Anua uilla 66 20 32 17

Procul x. m. à Neapoli uiæ ad Aeliam ſcribitur & Auim.

Thebe oppidum 66 30 32 25

In xiij. milliario Neapolis uiæ ad Scythopolim.

Alexandrium 66 23 32 11

Caſtellum firmiſſimum Acrabitenæ, procul à Ierichunte circiter xxij. m. paſſuum.

Corea regio Acrabitenæ circa ſitum Alexandrij caſtelli.

Siloh mons 65 58 31 58

Procul ab Aelia iiij. m. paſſ. contra angulum urbis, ad occaſum æſtiuum, mons ſublimior reliquis qui circum Aeliam ſunt ſiti, pars montium Ieharim, in eo erat erectum tabernaculum Moſeh ante templi Selomoh ædificationem.

Tahanath Siloh 66 27 32 19

Sita eſt in Acrabitena regione in x. milliario Neapolis ad auſtrum, uia quæ ducit ad Bethel.

Phaſelum oppidum 66 12 32 2

Procul à Ierichunte iiij. m. contra ſeptentrionem in Aulone.

Doech caſtellum 66 12 32 8

Procul à Phaſelo iiij. m. ad occidentem in Acrabitena, in eo eſt occiſus Simhon Mattithiah.

Iordanus uicus 66 12 32

Confinium Samariæ & Iudeæ, ſcribit Ioſephus, quod terminet à

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

meridie longitudinem Iudæę totius, ſed cum eius latitudinem dicat terminari inter Iopen & Iordanem, uidetur ſequi ꝙ uicus ſit in regione Ierichuntis.

Bezech 66 3½′ 32 2½′

Et recenſuit Saul rex eos in Beſech: ſequitur: Sic dicetis uiris Iabes Galaad. Cras erit uobis ſalus. Hinc colligitur diſtantia uidelicet, itineris quantum una nocte tranſigitur expedito exercitui. Eſt autem ſitũ in vij. lapide Neapolis uiæ ad Scythopolim. Alia lectio habet in xvij. lapide.

Eduma 66 25′ 32 16′

Regionis Acrabitenę in xij. milliario Neapolis cõtra orientẽ.

Michmas 66 6′ 32 ½′

Procul ix. m. ab Aelia iuxta Ramah cõtra Bethauen. Et aſcenderunt Peliſtim, & caſtrametati ſunt in Michmas, ad orientẽ Bethauen, populus poſt Saul in Ghilghal. Rurſus. Fuerunt cum Saul duo m. in Michmas, & in monte Bethel.

Magdalſennah 66 15′ 32 6′

Dicta & Magdal, & Semah in vij. milliario Ierichuntis contra ſeptentrionalem plagam in Acrabitena.

Nahalchana uallis in Aulone, dicta arundineti ſuper torrente Cherith.

Amathus, uicus in agro Tyberiadis, ſic dictus, ꝙ illhic ſunt aquæ calidæ. Aque calide

Samaria regia 66 23′ 32 19′

Procul xij. millia à Dothan ad auſtrum, ab Aelia unius diei itinere, aut xl. millia paſſuum. Cincta fuit duplici muro, ambitu lxxx ſtadiorum, hoc eſt x. milliũ paſſuum. Alia lectio, ambitu xx. ſtadiorum, quæ eſt tolerabilior. Intus circũplectens montem circumhabitatum, ab ima ualle ad ſummũ uerticem, domibus priuatorũ inſtar pinus. In ſupino dorſo montis erat ſuperbiſſima regia, cuius columnæ porticuum uiſuntꝰ adhuc deiectæ. In ambitu inferiore arce fuerant fora, & perpetuę porticus, ſed & reliquæ per urbem uiæ habebant porticus pro more Paleſtinę, urbi ad munitionem, magnificentiam & uoluptatem nihil deerat. Proſpectus ex arce erat uſque ad Iopenſem

Samaria

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

portum, Arabiamq́ꝫ Petręã. Ager circum irriguus fontibus & omnia proferens ad uictum humanum. Non alia urbs tota Paleſtina oſtentat ruinas æqꝫ memorabiles, uerum, tantum opus hodie ceſſit olitoribus, adeoq́ꝫ in arce ipſa hortẽſium cultura eſt. Herodes ſuperior eam inſtaurans dixit Sebaſten.

Iazara fons Samariæ.

Bethacad uicus Samarię in campo Eſdrelon, Aquila interpretatur, domus curuantium. Symmachus, domus ſingulorum, quoniam humilis & anguſtus introitus ſingulos tãtum & eos ſubmiſſos admitteret.

Areth fons circa montem Ghilboah, ubi caſtra fuerunt Gidhon, ſiquidem Midianitæ in ualle conſederant, & cæſi fugam ceperunt per Abel mecholam Iordanem uerſus.

Thebbath ciuitas Aulonis propè Abel mecholam circa quã Midianitæ palantes Iordanem tranſmiſerunt.

Bethſeca propinqua ipſi Thebbath & Abel mecholah. Et crepidinem Abel mecholah in Thebbath.

Helma locus inter Scythopolim & Bethuliam.

Chelmon locus inter Helma & Bethuliam: ut ſcribitur in Iehudith: Venerũt ex caſtris apud Scythopolim per crepidinẽ montis uſqꝫ ad apicem qui reſpicit ſuper Dothan, à loco qui dicitur Helma & Chelmon.

Eſdrelon ciuitas in campo magno Eſdrelon ſub Dothan.

Eſdrelon campus uallis inter montes Ghilboah & Chermon cognomento minorem.

Bethchoron ſuperior 66 32 1½

Procul m. paſſ. xxxi. à Cęſarea uiæ ad Eleutheropolim à Dioſpoli m. paſſ. xxviij.

Ghebal mons apud Sichimam, propinquus Gheriſim monti reliquis Samariæ altior, imminet urbi utroq́ꝫ latere. In Gheriſim fuit antiquiſſimum templum Bahal berith. Sequenti tempore quidã ſacerdotes ſeditioſi ædificauerũt eo loco templum emulũ illi Ieroſolymitano ſub ipſa uictoria Alexandri de Perſis ad Amanas pylas. Quod ipſum quoqꝫ Samaritani ſub Antiocho illuſtri conuerterunt in appellationẽ Iouis Olympij ho

Templũ emũ
latione Ierũ
ſalemitanũ
extinctũ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

ſpitalis. Hanc loci antiquã religionem mulier Samaritana: de qua apud Ioan. legimus: agnoſcebat, ambigebat tamẽ, quia Iudæi Samaritanis aliam religionẽ, & alium eius ſoluendæ locũ intendebant, & cupiebat longæ inter utranqꝫ gentem contentionis certam ſententiam habere ex Chriſto, quem prophetã agnouerat. Cui Chriſtus. Vos adoratis quod neſcitis.

Mulier Samaritana

Selmon mons imminens Sichimis, ſiquidem ciuitas in ualle ſita fuit, & undiqꝫ montes pro muris habuit.

Bethel berith locus idem Bahal berith de quo in Ghebal.

Allon Bachuth, id eſt, Quercus fletus ad radicem montis Bethel eius apud Hai.

Ierichus 66 10′ 32 1′

Procul ab Aelia m. paſſ. xxxiiij. à Iordane partim plus vij. Communis limes tribuum Ephraim & Bin Iamin, ſita in Aulone, in planicie lõga ſtadiis lxx. lata xx. Ager eſt circundatus montibus in theatri formam, uergentibus in conuallem, Iordanem uerſus. Qui ab occidente imminet eſt ſterilis & nudus pars Acrabitenæ, & à Scythopoli deſcendit per m. p. xxviij. ultraqꝫ procedit uſqꝫ ad regionem Sodomæ.

Trax caſtellum Acrabitenæ ſtructum in ingreſſu Ierichũtis.

Tyrus caſtellum Acrabitenæ, ſtructum in ingreſſu Ierichuntis, inter Iudæam & Arabiam, in præruptis rupibus regionis Sebonitidis. Habuit circum in montibus ſpeluncas, receptacula latronum.

Balanus quercus, & Terebinthus in rure ſuburbano urbis Sichar, ſub ea Iahacob defodit idola Rachel, & apud hanc eſt ſepulchrum Ioſeph & fratrum. Dicitur & Mehonenim.

Sychar

Sepulchrum Joseph

Suchoth, tabernacula Iahacob in agro Sechem.

Gaas mons iuxta Tamnam, in cuius ſeptentrionali latere eſt Iehoſuah ſepultus.

Sepulchrum Iosue

Arima locus agri Sichimorum, ubi Abimelech in inſidiis ſedit, unde erumpens inuaſit urbem ſediciosam.

Phaſſo uicus grandis inter Samariam & Aeliam.

Ptolemairus uicus in agro Samarienſi.

Sanim in finibus Samariæ in Acrabitena.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Faba caſtellum 66 28 32 30

Aphec ciuitas 66 28 32 32

Peliſtim caſtrametati ſunt in Sunem: ſequitur: Et congregauerũt Peleſtim omnia caſtra in Aphec,& Iezrehel caſtrametati ſunt in fonte qui erat in Iezrehel.

Gilim oppidum 66 25 32 22

Achabi 66 23 32 18

Vicus grandis procul ix. m. à Neapoli in Acrabitena, deſcendentibus Ierichuntem.

Aiolim 66 39 32 28

Iuxta Scythopolim in ſecundo lapide uiæ ad Aeliam. Libro Iudicum dicta Aialon.

Cheres mons in quo eſt ſita Aialon.

Araba 66 38 32 26

Procul à Scythopol iij. m. paſſ. contra occidentem ſuper lacu Meron.

Aſer 66 38 32 28

In xv. lapide Neapolis deſcendentibus Scythopolim.

Berothi. Veneruntq; ad ciuitatem Beroth, inquit Ioſephus. Iehoſuah uero ſic habet. Conueneruntq; omnes reges iſti in unum ad aquas Meron.

Bethbarah, de quo in libro Iudicum. Deſcendite in occurſum Midian,& capite eis aquas uſq; in Bethbarah & Iarden. Videtur notare locum Aulonis circa Abel mecholah.

Bethhaſittha, de quo in libro Iudicum. Bethhaſittha in Seredath uſq; ad limitem Abelmecholah ad Serorathah.

Serorathah, loca hæc ſunt Acrabitenæ & Aulonis quaſi contra Iabboc fluuij coniunctionem.

Deierſa uicina aquis Meron ad partem Iſaſchar tribus.

Ephraim mons ubi eſt Sechem oppidum.

Ephra & Ophra regio Menaſſeh: nimirum Ephraim montium: de qua primo Regũ. Peliſtim autem caſtrametati ſunt in Michmas,& egreſſus eſt uaſtator trib. capitibus. Vnum caput reſpiciebat ad uiam Ophra ad dextram Suhal.

Ghur, cliuus montium Iblaham. Ita quarto Reg. Et fugit rex Iehudah

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Iehudah in Megidda, adeo tres urbes, Izrehel: in qua eſt occiſus Iehoram rex Semrom: & Ibleham, & Megiddo fuerunt ſibi uicinæ.

Hammoreh collis tribus Menaſſeh, ut uidetur Chermon minoris montis, ita in libro Iudicum. Caſtra autem Midian erāt ſibi, Ierubbahal ab aquilone à colle Hammoreh in ualle.

Rooba in iiij. lapide Scythopolis tribus Menaſſeh.

Salumias uicus 66 3́5 32 2́5

In campo procul viij. m. à Scythopoli.

Samir in monte Ephraim ad limites tribus Iſaſchar.

Tirſah regia 66 2́0 32 1́3

Adarſa ciuitas 65 5́2 32 2′

Procul à Beth choron inferiori, ſtadiis xxx. Nicanor applicuit caſtra ad Bethchoron, & Iehudah applicuit in Adarſa.

Adaſer oppidum unius diei itinere à Gazera.

Baazor ciuitas Ephraim, in huius agro erant greges & paſcua Abſolonis. Eſt uero in uia à Ierichunte ad Aeliam in uicinia Ephraim oppidi.

Bahal peraſim, locus caſtrorū Dauid contra Peliſtim caſtrametantes in Rephaim ualle, circa Adarſa.

Bamah, id eſt excelſum, locus tabernaculi in Siloh excelſior ipſa urbe. Dictum & Bamah in Ghibhon.

Bethel, idem excelſum Siloh.

Bochim, locus flentium, uidetur eſſe in Siloh, ubi audierunt uocem angeli exprobrantis, ut in Iudicum.

Gittah uicus inter Antipatridam & Ramah.

Hai limitanea ciuitas inter Ephraim & Bin Iamin iuxta Bethel ſita in monte.

Mons obiectus à ſeptentrionali plaga urbi Hai intercedente ualle, in quo Iehoſuah poſuit caſtra, Ioſephus eā uocat Adan.

Sebarim, locus ab orientali parte Hai. Viri Haim perſequuti ſunt Hebręos coram porta uſq; ad Sebarim in deſcenſu: uidelicet uię ad Ierichuntem.

Sehirah locus montis Ephraim, fit eius mentio libro Iudicū.

Sihalbim, in monte Chęrem tribus Menaſſeh.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

EPHRAIM, TRIBVS

ET FVIT terminus filiorum Ephraim per familias ſuas, & fuit terminus eorum ad orientem ad
Hathroth addar 66 16′ 32 1′
Vſq; ad Michmethath ab aquilone. Et circuibit terminus ad orientem ad Ianoah 66 28′ 32 15′
Dicta & Ianum uilla in xij. lapide Neapolis ad Acrabitenam.
Et deſcendet à Ianoah in Hatharoth &
Nahorath 66 12′ 32 5′
In v. milliario Ierichuntis ad boreales partes.
Et perueniet in Iericho, & egredieẽ ad Iarden à Tapuah, à Tapuah perget terminus ad mare ad torrentem arundinis, & erunt exitus eius ad mare.

Extra Iehoſuah.

Ephraim tribus, longitudo à Iordane ad Gazaram urbem, latitudo ad campum maximum.

Samarie

Samaria fuit poſſeſſio duarũ tribuum Ephraim & Menaſſeh, regio inter Galileam & Iudæam ſita. Incipiens à uico: cui Ganiæ nomen: deſinit ab ortu in Acrabitenam toparchiam. Natura à Iudæa nihil differt, nam ambę montuoſæ ſunt, & uiciſſim campeſtres, agroq; colendo molles, & fœcundæ, nec non arboribus plænæ, pomiſq; æq; ſilueſtribus, atq; manſuetis abundantes, proptereaq; nunquam ſunt ſiticuloſæ, q̄ imbrium & dulcium aquarum ſatis habeant, quæ per eas paſſim ſcatent, copiaq; læti graminis. Pecora quoq; præter alias terras illic lacte abundãt, quodq; eſt utriuſq; regionis & uirtutis & opulentiæ pręcipuum teſtimonium uiris frequentes ſunt.

BINIAMIN, TRIBVS

ASCENDIT autem ſors tribus filiorum Bin Iamin per familias ſuas, et exiuit terminus ſortis eorꝫ inter filios Iehudah, & inter filios Ioſeph. Fuitq; eis terminus ad latus aquilonis à

nis à Iarden,& aſcendit terminus ad latus Iericho ab aquilone. Fueruntq́; exitus eius ad deſertum Bethauen. Et tranſiuit inde terminus Luz ad latus Luz ad meridiem, ipſa eſt Bethel. Et deſcendit terminus in Hatheroth Adar, iuxta autem mõtem qui eſt à meridie ipſi Bethchoron inferiori, & deſignatus eſt terminus, & circuiuit ad latus maris: nempe magni, quod ad dextrã habet: ad meridiem à monte qui eſt è regione Bethchoron ad meridiem, fueruntq́; exitus eius ad Chiriathbahal: Ipſa eſt

Chiriath Ieharim. 65 58′ 31 55′

Vrbs filiorum Iehudah. Hoc eſt latus maris, id eſt, hoc eſt latus occidentale ipſius tribus, quo reſpicit magnum mare.

Et latus ad meridiem ab extremo Chiriath Ieharim, & exiuit termins ad mare, hoc eſt, terminus auſtralis lateris ab hoc fine exit ad mare ſalis. Et exiuit à Chiriath Ieharim, ad fontẽ aquæ Nephthoah: Fons eſt breui hoc ſpacio inter Chiriath Ieharim & Ieroſolyma: Et deſcendit terminus ad extremum montis qui eſt è regione uallis Benhinnon, quæ eſt in ualle Rephaim ad aquilonem. Deſcẽdit autem uallis Hinnon ad latus Iebus ad meridiem, & deſcendit ad

Henroghel 66 5′ 31 52′

Et exiuit ad Henſemes 66 8′ 31 57′

Et exiuit ad Gheliloth 66 10′ 31 57′

Ad tumulos qui ſunt contra aſcenſum

Addumim 66 12′ 31 56′

Et deſcendit ad Eben Bohan 66 12′ 31 57′

Filij Reuben. Et deſcendit in Harabah: planiciem deſertam, infœcundam auctore Ioſepho: Et pertranſiuit terminus ad latus

Bethchoglah 66 13′ 32 1′

Ad aquilonem. Fuerunt exitus termini ad limitem maris ſalis ad aquilonem, ad extremum Iarden ad meridiem. Iſte eſt terminus auſtri, & Iarden terminabit eam ad latus orientis.

Fueruntq́; ciuitates tribui filiorũ Bin Iamin per familias ſuas, Iericho, Bethchoglah.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Vallis Cheſis 66 12 31 59
Bethhaharabah 66 13 31 58
Samaraim. Bethel.
Hauuim. Parah.
Hophrah, altera uidetur ab ea quæ in Ephraim fuit Ophrah,
Hahamonai. Hophni.
Gabhah 65 57 31 59
Procul à Ieruſalaim l. ſtadiis uiæ ad Antipatridam, in hac fuit uxor leuitæ uiolata. Fit eius mentio ſecundo Regum. Et appoſuerunt adhuc Peliſtim aſcendere, & diffuderunt ſe in ualle Rephaim, Dauid autem eos à tergo inuaſit, & percuſſit Peliſtim à Ghebhah uſq; quo uenias in Ghazer.
Lacus apud Ghabhah, de quo ſecundo Regum. Venerunt uſq; ad Gibhah, quæ eſt contra faciem Giach per uiam deſerti Ghibhon. Vetus traductio ſic. Et uenerũt uſq; ad collẽ aquęductus, quæ eſt ex aduerſo uallis itineris deſerti in Gabaon.
Gabe Saul, id eſt uallis Saul, de quo in lacu dictum eſt.
Graminetum ad occidentales partes Ghibhah, fit eius mentio in libro Iudicum.
Ezel, lapis uiatorius in agro urbis Saul, ſub hoc latuit Dauid ſub ſupremo digreſſu à Iehonatan.
Achanto Canlona, locus iuxta Gabe Saul, facit eius mentionem Ioſephus.
Lamathara & Ergab locus agri in quo ſe exercebat iaculationibus Iehonathas. Fuerit opinor apud lapidem uiatorium
Ghibhon 65 58 31 57
Sita in monte Siloh. Eius facit mentionem Ioſephus. Perq; Bethchoron profectus Titus in quodam loco: cui eſt nomen Gabao: caſtra ponit, diſtante à Ieruſalem ſtadijs xxx. metropolis & una ciuitatum regalium, à Ghabhah iiij. ſtadiis uię ad Antipatridam.
Chelchath Haſſurim, id eſt ager fortiũ in Ghibhon, ubi duodeni adoleſcentes dimicarunt ſingulari certamine.
Ramah ciuitas 66 5 32 2
Montis Fphraim ad orientales partes Ghibhon, ciuitas Sau-

lis ad

lis ad ſeptentrionalem partem Bethel procul m. paſſ. xij. à Ieruſalaim.

Beeroth ſub metropoli Ghibhon poſt Ramah ad occaſum.

Miſpeh in monte Ieharim propè Siloh domicilium Semuel.

Chephirah in mōte Ieharim ciuitas ſub metropoli Ghibhon.

Moſah poſt Chephira directa ad Ieruſalaim.

Rechem. Irpeel. Tarelah. Seglah.

Eleph. Iebuzi. Ipſa eſt

Ieruſalaim 66 31 55

Inſtaurata & ampliata per Aelium Adrianū dicta eſt Aelia, diſtat ab Aſcalone xliiij. m. à Cæſarea Paleſtinæ lxxij. ſitus eſt petroſus & bene ſeptus, interius aquis abundās, foſſam habens in lapide exciſam profunditate xl. pedum latitudine ccl. Fuit longè clariſſima urbium orientis, tota condita in ſupino dorſo montis, unde ex urbe patebat proſpectus uſq; Thraconos mōtes, & Arabiā & Aſphaltiten, ambitus fuit v. m. p. Sion mons intra ambitum urbis eminentior, & urbem ambiens toto latere auſtrali, deſcendens cliuo ad reliquam aream urbis contra Septentrionem, intercedente tamen profunda ualle. Extra abruptus deſinens in uallem Hinnon, etiam ipſe magni ambitus, & magnitudinem urbis præbens. In eo fuerant regiæ, & regum ſepulturæ.

Mello ambitus montis Sion interior, quem reges incluſerant muro.

Ghibhath. Chiriath, uidentur ſitæ poſt Ieruſalaim Henroghel uerſus.

Extra Iehoſuah.

Eius latitudo eſt inter Ieruſalaim & Bethel urbes, longitudo inter Iordanem & Ieharim mōtes, omnium anguſtiſſima, ſed bonitate telluris compenſans breuitatem.

Deſertum aſperum montibus eſt inter Ierichuntem & Ieruſalaim.

Chiriath Ieharim, & Chiriathaim ciuitas ſaltuum uel ſiluarū, & Chiriath Bahal una de urbibus Gabaonitarum, de hac fuit

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

propheta Zechariah filius Iehoiadah ſummi ſacerdotis, quẽ obruerunt lapidibus in atrio domus domini.

Ghibhah excelſum urbis Ieharim, ut primo Regum. Et intulerunt archam in domum Aminadab, quæ erat in Ghibhah. Et fuit, à die qua manſit archa in Chiriath Ieharim, multiplicati ſunt dies.

Chalcaldema mons admodum ſublimis, ferè ambit uallem Benhinnon, & urbem ipſam ab auſtro. De hoc monte dixit Iehoſuah. Et deſcendet terminus: á Nephthoah fonte: ad extremum montis qui eſt è regione uallis Benhinnon.

Benhinnon, uallis media inter mõtes Syon & Chalcaldema.

Trax & Taurus, duo caſtella Acrabitenæ, ſtructa in ingreſſu Ierichuntis.

Addumim mons, dictus aſcenſus Rufforum, propter ſanguinem, qui illic crebro à latronibus funditur. Eſt autem portio montium Henghedi. Et eo loci caſtellum ſitum & impoſitum præſidium militum qui auxilium ferrent uiatorib. Huius ſanguinarij & cruenti loci dominus in parabola meminit deſcendentis à Ieruſalaim ad Ierichuntem. In huius ſolitudinis parte ſedit Eliiahu propheta, & Eliſah conſtruxit cellas prophetis. Manauit inſtitutio, & loci religio ad poſteros. Fuitq́ deſertum hoc uſq́ ad Henghedi habitatum ab Eſſenis hominibus incredibilis continentiæ, ſub quorum inſtitutis educatus fuit Iohannes Zachariæ, & habitus in Eſſenis unus prædicatæ ſanctitatis, quod inde opinari licet. Non enim ætate illa Anachoritæ ſub Iudæis, ita ut poſtea ſub Chriſtianis uulgati erant, neq́ temere quodlibet deſertum inſeſſum, Neq́ Eſſeni alio deſerto habitabãt. Et Iohannes ſi ſolitarius extra humanũ cõſortium: quales Onophrios noſtri prędicãt: annis priorib. uixiſſet omnibus ignoratus, ubi tandem ad munus prædicationis repente prodiiſſet, non receptus eſſet. Ergo præceſſerat genus uitæ publicè probatæ, acceſſerat teſtis ſanctitatis collegium Eſſenorum. Fama uitæ eius uulgata erat per eos qui hæc loca adibant. Ab his rebus impetrata authoritas ipſi tanto ante fuerat, quare tota Iudæa ab eo pependit, ſtatim atq́

ad

ad munus prædicationis prodiuit. Baptizauit quocꝫ iiſdem locis uno Iordane tranſmiſſo, ut hoc etiam argumentum ſit, eum in ipſo ſuæ conſuetæ conuerſationis limine perægiſſe functionem. Quin & Chriſtum in huius ſolitudinis parte feciſſe ieiunium dierum xl. hac etiam ætate memorant. Nos & illud addimus, eum uſcꝫ in collegium conceſſiſſe Eſſenorum, quid enim iſtud erat, Hactenus intra limen ueniſſe, necꝫ congreſſum fuiſſe genti? Q. ſi ab omni humano conuictu ſegregatus ſolus conſcius ſibi & ieiunij & tentationis uixit, quis rem geſtam euulgauit? Chriſtus? qua narrandi occaſione oblata? Nam hoc nimis humanum eſt, & nimis populare, quempiam ſuas pugnas, & fortiter res geſtas narrare, Quo etiam alio ipſius ſimili exemplo? Chriſtus à tempore oſtenſionis ſuæ ad plebem Iſrael, nihil uſquàm geſſit extra arbitros, quodcꝫ ignoratum fuiſſet, niſi ipſe uulgaſſet. Ergo ſub conſcientia Eſſenorum uixit, quibus ætate illa nihil innocentius omnium opinione habebatur, neque alij teſtes æque incorrupti pariter ad plebem, & legis interpretes, & templi præſides, ut euulgarent, Fuiſſe hominem apud ſe qui Moſch & Eliiahu exemplum ieiunij in ſemet præſtitiſſet, habebat hæc prædicatio præcipuum fructum, ꝙ iam inter initia dictorum & factorum Chriſti, plebs exempli admonita excitaretur, impleretur cꝫ ſpe, ſe præcipuum aliquid circa religionem expectare debere ex Chriſto, quia ſummorum prophetarum: qui pietatem erga deum & erexiſſent, & aſſeruiſſent: ieiunium præſtitiſſet. Sed nobis iſta conſyderantibus quiſpiam reputabit, cibi abſtinentiam permanere ad conuictores potuiſſe, ſed tentationis non æque. Qui denicꝫ hoc requirit, debebit conſtituere qualis tentatio fuerit, & quo rerum proſcœnio. Vnde exiſtimet eam nō potuiſſe propalari. Aut ubi hic ſubſtiterit, relinquet iſtud nobis. Eiuſmodi eſſe potuiſſe, qualis uulgari potuerit inter præſentes. Adeocꝫ in ſententia manemus, Chriſtum Eſſenis, & congreſſum eſſe, atque ab his hiſtoriam uulgatam, quam euangelij ſcriptores litteris mandarunt.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Eben Bohan, lapis filij Reuben: in aſcenſu montium Addumim: altare quod ædificarunt tres tribus in Haharabah.

Bethchoglah, locus planctus procul à Iordane duobus m. à Ierichũte tribus, ſuper termino auſtrali tribus Bin Iamin ſic ꝙ locus cedat in tribum Iehudah.

Achor uallis à ſeptentrionali plaga Ierichuntis.

Hai iuxta Bethauen ad orientalem plagam Bethel. Sita in monte. Huic eſt à ſeptentrione obiectus alius mons, in quo Iehoſuah poſuit caſtra intercedente ualle. Ioſęphus eam uocat

Adan 66 7′ 32

Aialon oppidum campeſtre 65 56′ 31 56′

Et mons & uallis dicta aquę: inter Ghibhon, & Hazacha: contra orientalem plagam Siloh, procul tribus ab eo millibus paſſuum ad dextram uenientibus ab Arimathea, ſecundo lapide Nicopolis pergentibus Aeliam.

Ieremiæ patria

Anathoth 66 1′ 31 56′

Viculus procul ab Aelia iij. m. patria Ieremiæ prophetæ.

Bachurim caſtellum 66 3′ 31 56′

In deſerto ad partes boreales oliuarum montis. Vſq; ad eum locum Palthiel ſequutus eſt Michal uxorem reductam ipſi Dauid. Quod ita intelligendum eſt, quoniam maritus ſub imperio Dauid parum ſe tutum arbitratus in patria Gallim oppido, conceſſit trans Iordanem ſub imperium fratris uxoris, unde huic reductæ ad Dauid iter fuit per Bachurim.

Bahalah dicta Chiriath Ieharim.

Bahaltamar locus oppidi Ghibhah ad orientales partes.

Boſes petra 66 31 58′

De qua primo Regum, inter tranſitus: id eſt anguſtias montium per quas Iehonathan tentabat tranſire ad præſidium Peliſtim: erat dens petræ in tranſitu hinc, & dens petræ in tranſitu inde, Nomen unius Boſes, & nomen alterius Sennah. Dens unus ſtabat ab aquilone contra Machmas, & alter à meridie Ghebhah.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Sennah rupes oppoſita rupi Boſes.
Bethauen, ideſt domus idoli iuxta Hai & Bethel cōtra Machmas. Tamen hebræi putant eſſe eundem locum Bethel, inquit Hieronymus. Hoc nobis ita fuerit accipiendū, ꝙ domus conſecrata idolo ſit in attinenti agro Bethel.

Bethauen
Bethel

Bethauen deſertum inter Iordanem & aſcenſum Addumim.
Bethbeſſis locus in deſerto, fit eius mentio libro primo Maccabæorum.
Collis de, ipræſidium Peliſtim inter Elon Tabor, & domum Saul.
Elon tabor, locus uidetur apud Rachel ſepulchrum.
Ephraim ciuitas 66 8′ 32
Dicta & Ephraim in xx. milliario Aeliæ iuxta deſertum. In v. Bethelis, apud hanc Abſolonis pecora tondebantur. Ad hanc Chriſtus ſeceſſit poſt ſuſcitatum Lazarum.
Bahal Aſor oppidum regionis Ephraim.
Ghilghal caſtra 66 12 32 1′
Id eſt Libertas, ſecundo milliario Ierichuntis. Oſtenditur nūc locus deſertus: inquit Hieronymus: miro cultu habitus, quoniam tabernaculum Moſeh eo loco fixum fuiſſet per annos plus minus v. procul à Iarden ſtadiis l.
Iucabo uicus 65 57 31 59
Procul à Ieruſalaim ſtadiis xl. contra aquilonem.
Iemini regio de qua primo Regum. Et tranſiuit Saul querens aſinas, per terram Saliſah, & per terram Sahalim, & per terram Iemini in terram Suph. Loca hæc ſunt & ualles in ambitu Ghibhab & Miſpah montis Ieharim.
Mighron locus in extremo Ghibhah contra Michmas, inter eas urbes fuerūt anguſta montium & prærupta Boſes & Sennah.
Rimmon petra 65 58 31 57
Inter Aeliam & Ierichuntem, debet eſſe ad auſtrales partes urbis Ghibhah, & Bahaltamar caſtrorum Iſrael contra Bin Iamin. Non enim profligatis alio patebat fuga.
Zocheleth rupes apud fontem Roghel.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

DAN, TRIBVS

TRIBVI filiorum Dan, per familias ſuas, fuit terminus hereditatis eorum

Sorhah 65 38′ 31 52′

Quaſi x. m. p. procul ab Eleutheropoli ad Nicopolim.

Eſthaol 65 36′ 31 52′

In x. milliario Eleuth. in iiij. Iarmuth inter Azotũ & Aſcalonẽ

Hirſemes. Sahalabbim

Ahialon præruptũ imminens ciuitati & ualli, ſuper quo orante Ioſue ſol ſtetit. Eſt inter Ghibhon & Machedah.

Ithlah. Elon uidetur altera ab Elon Tabor in Bin Iamin.

Timnatah ciuitas maxima 65 28′ 32 3′

Sita in monte Ephraim contra ſeptentrionalem plagam Liddæ, interq; Aeliam & Dioſpolim, Inde ſub imperio Romano dicta eſt præfectura Tamnitica.

Ena fons iuxta Tamnam. Eo loco erat poſitum idolum quod in maxima ueneratione à uicinia habebatur.

Iaar ſaltus in agro Timnatah, uiæ ad Eleutheropolim. In hoc Simpſon oppreſſit leonem.

Elthecheh. Gibbethon. Bahalath.

Iehud. Beneberach.

Gathrimmon 65 22′ 31 58′

Ciuitas Leuitarum in xij. milliario Dioſpolis ad Eleuth.

Mehaiarchon, Raccon cum termino contra Iapho.

Extra Ieho uah.

Dan tribus tenebat mare ipſum ab Azoto uſq; Doram: locũ conuallis.

Iabnia ciuitas 65 22′ 32 2′

Sored torrentis fontes uident̃ concipi in montibus Ieharim, præterfluit uillam Eſthaol.

Caphar Sared 65 28′ 31 55′

Ciuitas ſuper torrente, propè Zaream.

Zarea ciuitas 65 51′ 31 55′

Sita in x. quaſi milliario Eleutheropolis ad Nicopolim.

Gedor & Gedrus 65 22 31 59

Prægrandis uicus in x. milliario Dioſpolis ad Eleuth. Videtur eſſe quę apud hiſtoriam Maccab. ſcribitur Cedro. Et peruenit Cendebeus Iabniam, & cœpit ędificare Cedronem, profecti ſunt ad Cendebeum, & dormierunt in Modin, & abierunt in campum, & ecce exercitus obuiam illis, & fluuius torrens erat inter medium ipſorum, & in fugam conuerſus eſt Cendebæus. Ioannes autem inſequutus eſt eos donec uenit Cedronem, & uſq; ad turres quæ erant in agris Aſdod.

Modin oppidum 65 25 32 1

Situm in monte: ut uidetur Bahalah: ſuper torrenti qui apud Secronam effunditur, patria Maccabæorum, ubi eſt eorum memorabilis ſepultura, ſeptem pyramides ex quadrata mole ſurgentes.

IEHVDAH, TRIBVS

FVITQVE eis terminus meridies ab extremo maris ſalis, à limite qui reſpicit ad meridiem, & dictus eſt habere gradus 65 58 31 28

Et egreditur à meridie ad Akrabbim, id eſt aſcenſum ſcorpionum 65 50 31 33

Et tranſibit in Sin 65 21 31 26

Hic aquæ ex petra educuntur, & Miriam ſoror Moſeh moritur, Et aſcendit à meridie in

Chades barneah 65 22 31 29

Ciuitas deſerti Pharan. Et tranſibit in

Cheſron 65 16 31 29

Fons iudicij in regione Chades barneæ, quem Moſeh tumultuante populo ex petra eduxit.

Mariboth, fons ipſe iudicij, pro quo Aquila tranſtulit lites, Symachus & Theodocion contradictiones.

Et aſcendet in Adar. 65 12 31 32

Et circuibit in

Carcahah	65	6′	31	30′
Et tranſibit in Haſmonah	65		31	30′

Ciuitas. Hoc loco fuerunt ſtatiua caſtrorũ Iſrael, quãdo Chenahanæus ab auſtro erupit. Qui ſitus intelligendus eſt, nõ ex loco auſtraliore caſtris, ſed reliqua Chenahanęa. Fueruntq́ꝫ Peliſtim, & quos hi in belli ſocietatem traxerunt. Et egredietur ad torrentem Aegypti Sichor, & erunt egreſſus termini ad occidentem, iſte erit uobis terminus ad meridiem.

Sed cum is limes incidat in montana Sehir poſſeſſionem filiorum Heſau, à qua Iſrael prohibitus fuit. Quomodo nunc limitem accipit in alieno iure? An quia hæc loca incidunt in montana Sehir Arabici lateris. Suntq́ꝫ circum hæc quæ Chorma dicuntur, conſecrata deo & humano cultu interdicta. An pauca loca & anguſtus tractus nuncupatus tribui non præiudicauit poſſeſſioni uniuerſæ filiorum Heſau, quomodo in reliquarum tribuum ſortitione, aliæ in aliarum ſortem penetrarunt, & tribus Simhon nihil detraxit tribui Iehudah in qua media habitauit, & poſteritati Heſau reliquum integrũ manſit, ne tota ſedibus pelleretur & excinderetur.

Et terminus ad orientem mare ſalis uſq́ꝫ ad extremũ Iarden.

Et terminus anguli aquilonaris à limite maris ab extremo Iarden, aſcendetq́ꝫ terminus in Bethchoglah, & tranſibit ab aquilone Bethhaharabah, & aſcendet terminus ad lapidem Bohan filiorum Reuben, aſcendetq́ꝫ terminus in

Debir	66	10′	31	58′

A ualle Hachor, & ad aquilonem reſpiciens ad Ghilghal, quę eſt contra aſcenſum Adummim, quæ eſt ab auſtro torrentis: nempe Cherith: Et tranſibit terminus ad aquas Henſemes, & erunt exitus eius ad Henroghel, & aſcendet terminus ad latus Iebuſæi à meridie, ipſa eſt Ieruſalaim, aſcendetq́ꝫ terminus ad uerticem montis: nempe Chalcaldemah: qui eſt in conſpectu Gebenhinnon ad occidentem, quæ eſt in extremo uallis Rephaim ad aquilonem: ſiquidem Rephaim uallis ab auſtrali plaga ſeptentrionem uerſus aſcendens excipit Gebenhinnon uallem, & huius finis occidentalis in illam deſinit.

Et deſigna-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Et deſignabitur terminus à uertice montis : Chalcaldema: ad fontem aquæ Nephthoah. Fons eſt in coniunctione memoratārum uallium.

Et egredietur ad urbes montis Hebron. Is eſt ab occidente ipſius Aeliæ, inter Chalcaldema & Ieharim montes, & deſignabitur terminus ipſi Bahalah quæ eſt
Chiriath Ieharim.

Et girabit terminus ad Bahalah ad occidentem, ad montem Sehir: nempe ad quem pertingit deſcendens à memorato fine contra auſtrum.

Et pertranſibit ad latus montis Ieharim ab aquilone quæ
Cheſalon eſt 65 55′ 32
Et in Bethſemes deſcendet 65 55′ 31 55′
In x. milliario Eleutheropolis ad Nicopolim, propè Chiriathieharim ad iiij. m. paſſ. Ab Eleutheropoli x. Sita in campo maximo, ciuitas ſacerdotalis.

Et tranſiuit Timnah. Et egredietur terminus ad latus Hechron, & pertranſibit ad montem Bahalah : qui uidetur eſſe in ſitu Modin: Et egredietur ad Iabneel. Eruntq́ꝫ exitus termini ad mare, & terminus occidentis ad mare magnum.

Et fuerunt urbes ab extremo tribui filiorum Iehudah, ad terminum Edom in meridie
Chabſeel 65 26′ 31 33′
Heder. Iaghur. Chinah. Dimonah.
Hadhadah, Chedes Chaſoreth, ſic dicta inquit Hieronymus, quia plures ſunt hoc nomine.
Ithnam. Ziphethelem. Behaloth.
Chaſor chadathah. Cherioth.
Chaſor 65 28′ 31 53′
Metropolis antiquitus omnium regnorū Peliſtim, in finibus Aſcalonis ad orientalem plagā uiæ ad Azotum. Cheſron quæ eſt Chaſor. Aman. Sennah. Molodah. Chaſarſuhal.
Beerſebah 65 13′ 31 20′
Vicus grandis in xx. milliario Chebronis ad auſtrum, ſignificat puteus iuramenti, ꝙ eo loco Abraham & Iſchac fœdus

cum Abimelech rege Peliſtim inierunt. Illic Romani præſi-
dium impoſuerant contra excurſiones Saracenorum.
Beſiothiah. Bahala. Hiim. Haſem.
Eltholad. Cheſil. Chormah.
Siclag 65 15 31 37
Hic ſedit Dauid annũ & menſes iiij. Vetus traductio menſes
tantum adnumerauit, & reliquit annum.
Magmanah 65 12 31 38
Ad occidentalem plagam Siclag iuxta Gazam.
Sanſanah. Lebaoth. Silchim.
Hain in Daromah 65 25 31 39
Procul à Chebrone ix. m.
Rimmon 65 27 31 20
In planicie ciuitates Eſthaol. Sarhah. Aſnah.
Zanoach. Henghannim. Tapuach.
Henam uilla 65 30 31 21
Dicta & Bethenmin in ſecundo lapide Terebinthi, qr. autem
Chebronis contra auſtralem plagam.
Iarmuth 65 37 31 51
Habita antiquitus Emorę in x. lapide Eleuth. ad Aeliam.
Scribitur alio loco, qr. milliario, iuxta uillam Eſthaol.
Hadulam ſuchoh 65 50 31 53
Vicus non paruus in x. milliario Eleuthe. ad ortum.
Hazechah 65 51 31 52
Inter Aeliam & Eleuth. Peliſtim caſtrametati ſunt inter Su-
choh & Hazechah.
Saharaim. Haditaim. Ghederah.
Ghederothaim 65 52 31 58
Senam. Chadaſcahi. Migdalgad.
Dilham. Miſpeh. Iocteel.
Lachis 65 38 31 29
Antiquitus Emoræorum, in vij. milliario Eleuther. eunti in
Daromam. Baſachath.
Heghlon 65 50 31 28
Ciuitas Emoræorum in xij. lapide Eleuther. contra ortum.

Tranſiuit Iehoſuah de Lachis in Heghlon.
Chablon. Lachaman. Chitlis.
Ghederoth. Bethdaghon. Nahamah.

Macchedah 65 29 31 52
Procul ab Eleuther. viij. m. contra ſolis ortum, uiæ ad Ghibhon per Ahialon & Hazechah.

Libnah 65 29 31 50
Tranſiuit Iehoſuah de Machedah in Libnah, de Libna in Lachis. Heter. Haſan. Iphthach. Aſnah.

Neſib 65 21 31 28
In viij. milliario Eleut. ad Chebronem.

Chehilah 65 38 31 27
Procul à Chebrone viij. m. ad Eleuth. Dicta & Enehelah. Oſtenditur hoc loco ſepulchrum Chabbacuc prophetæ.

Achzib

Mareſah 65 22 31 52
Ciuitas Edomeæ, ſita in planicie, in ſecundo lapide Eleuther. Eius fit mentio ij. Paralip. Aethyops egreſſus eſt, et uenit uſqꝫ Mareſah. Et egreſſus eſt Aſa contra eum, & diſpoſuerunt bellum in ualle Sephathah iuxta Mareſah.

Hechron 65 20 31 58
Vna ex quincꝫ metropolibus Peliſtim.

Hazzah metropolis 65 11 31 20
Vna ex quincꝫ Peliſtim. Græci hanc dixerunt Gazam, ſequẽs ætas dedit nominis rationem, quia Cambiſes ſuſcipiens profectionem contra Aegyptios, hoc loci theſauros: quas Gazas Perſæ dicunt: depoſuiſſet. Atqui Cambiſes Medus fuit, non Perſa, ſed ꝙ fuerit utriqꝫ genti hęc affinitas linguę. Certe Hazzah antiquior eſt annis non minus D ccc. expeditione Cambiſis, adeo ex Hebræa uoce denſæ aſpirationis nomen Gaza tanquàm mitioris ſoni defluxiſſe ad Græcos potius uidetur.
Et in monte. Samir.

Iather 65 36 31 52
Inferioris Daromæ, procul ab Eleuther. iiij. m. uel ut alio loco ſcriptum eſt x. iuxta uillam Eſthaol.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Sochoh Damnah. Chiriath. Sannah, Quæ
Debir 65 32 31 26
Dicta & Chiriathſepher. Ioſue ſcribit. Inde: nempe à Chebrone: reuerſus in Debir. Id indicat ſitam eſſe ad partes Septentr. Chebronis.
Hannab. Eſthemoh. Hanim. Ghoſan. Cholon.
Ghiloh. Arab. Dumah. Eshan. Ianum.
Bethapuach. Chumtah. Chiriath arba, Quæ eſt
Chebron 65 33 31 25
Sita in monte, ciuitas ſacerdotalis & fugitiuorum, uetuſtior Tani Aegypti annis vij. Metropolis Peliſtim, domicilium gygantum, & prima regia Dauid. Diſtat ab Aelia circiter xij. m. paſs. ad Auſtralem plagam, uiæ quæ relinquit Eleuther, ad dextram, ab Accaron quaſi viij. m.
Ehal uallis. Id eſt uallis Terebinthi, ubi Saul eſt caſtrametatus, contra Peliſtim in Suchoh Hazechah.
Caphar Baruch ſupercilium montis ad Mamre quercum, ad quem locũ Abraham eſt proſequutus angelos eũtes Sedom.
Spelunca duplex in agro Chebronis coram Mamre.
Borhaſira ciſterna in agro Chebronis procul xx. ſtadijs uia ad Ghibhah.
Mãbre locus in agro Chebrõis dictus in quercub. Vetus traductio habet Mamre cõuallis, procul vi. ſtadijs à Chebrone.
Terebinthus arbor in qnercub. Mamre conſcia conditi mundi, durauitq; ad Conſtantini primi imperium, auctor Hieronymus. Culta ſuperſtitioſe à uicinis populis, ex memoria q Abraham ſub eo angelos hoſpitio ſuſcœperat. Sihor.
Mahon ciuitas 65 38 31 21
Et deſertum in campeſtribus ad dextram Ieſimon, pr. R. Vir erat in Mahon, & pecudes eius in Charmel.
Charmel 65 20 31 22
Vicus & mons in deſerto, in vi. lapide Chebronis contra orientalem plagam. Ad hunc uenit Saul reuerſus ex Hamelec abiens in Ghilghal. Alia lectio habet in x. lapide Chebronis. Ibi poſitũ erat Romanũ pręſidiũ contra Arabes excurrentes.

Ziph

Ziph oppidum & mons 65 38 31 23
Confinis deſerto in finib. Eleuther. in vi. milliario Chebro. Ghibhah Chacholah, mons idem Ziph. Pr. R. Ziphei deſerunt ipſi Saul Dauid profugum. Nonne Dauid latitat in prę ſidiis nobiſcum in ſilua in colle Chachilah, quę eſt a dextris Ieſimo, id eſt deſerti?
Selah Hammach Lechoth, idem collis Chachilah, ſic dictus ex euentu. Et iuit Saul ex latere montis hinc, & Dauid & uiri eius ex latere mōtis inde. Et Dauid feſtinauit ire à facie Saul. Saul autem & uiri eius circundabant Dauid & uiros eius ut caperent eos. Ideo uocauerunt locum illum Selah Hammach Lechoth, id eſt, Petram diuiſionum.

Iuttah. Izrehel. Iocdehan. Zanoach.
Chan. Ghibhah. Timnah. Chalchul.

Bethſur 65 27 31 28
In x. lapide Aeliæ uia ad Chebronem. Hoc loco Eunuchus Candacis reginæ ē baptizatus in agro in fonte perennis aquæ.

Ghedor. Maharath. Bethanoth.

Eltecon ciuitas 65 56 31 29
In montib. in ix. milliario Aelię contra meridionalem plagā.
Rabbah in ambitu Chiriath ieharim.
In deſerto à Cherith torrente ad oſtia Iarden ciuitates hæ,
Bethhaharabah. Middim. Sechachah.
Nibſan. Ciuitas ſalis Henghedi.

Extra Iehoſuah ciuitates.

Eleutheropolis 65 22 31 53
Procul à Cæſarea Paleſtinæ lxxvij. m. p. ab Aelia x. ad dextram uiæ ad Chebronē, cōtra Bethſuram, procul ab Aſcalone xxiiij. à Dioſpoli xviij. Vnus Antonin. in itinerario facit huius mentionē. Hiero. cū non ex alio loco plures diſtantias ſuſcipiat, nuſq̄ facit ſitus ipſius mentionē. Idem admiſit in Legione oppido Galilææ, cū maxime deſideraretur ambarū ſitus, & ſcriptoris ſtudium, ſed ut ipſe reprehendi ob id propter uenerationē non debet, ſic probari nō poteſt, ſunt præterea cen-

tũ loca alia ubi requiritur in aliꝭs diſtantia, in aliꝭs inclinatio, in pluri. utrũq;. Utiq; ſi ſui ſeculi hominib. ſcribebãt is & Euſe. præſentib. neq; toto cõmentario opus fuit, ſi abſentib. autẽ & loco et ætate, ubi Paleſtinę ſitũ manere incolumen per cõmentarium uolebãt, uenire his in memoriam debebat quid ad abſentes ſuſcœpta profeſſio poſtulabat. Diſſimulare nõ poſſum, Magni auctores, & ipſo tempore conſecrati ſi aliis commentationib. tractandis eiuſmodi ſunt, ut plurima quę argumentum poſtulabat reliquerint, & quæ nõ reliquerũt, alia affectib. alia arbitrariꝭs allegoriꝭs, alluſionib. ꝑmiſerũt, abſit increpatio, ꝙ á plęriſq; noſtri ſeculi homi. obſeruãtius q̃; religioſius legãtur.

Medemana, & Menonis dicta, ciuitas iuxta Hazzah.

Tapuah uilla 62 28′ 31 30′

Terminus Paleſtinę ad Aegiptũ, procul xiiꝭ. m. à Rephaim.

Bethdaghon 65 50′ 32 1′

Grandis uicus inter Dioſpolim & Iamniam.

Gabaath uilla 65 38′ 31 26′

Procul ab Eleutheropoli xiꝭ. m. Et hic oſtenditur ſepulchrũ Chabbacuc prophetæ. Ea res argumento eſt, ꝙ ſepulchrum fuit in agro communi huic & Chehilæ.

Halul uilla regionis Aeliæ iuxta Chebronem.

Techoa oppidum 66 5′ 31 50′

Procul ab Aelia ix. m. à Bethlechem viiꝭ. m. uia ab Aelia ad Heenghedi.

Aia uicus in finib. Maſadæ & Herodiꝭ.

Bethoanabal 65 26′ 32 3′

Iuxta Dioſpolim ad orientalem plagã, in qr. ſiue ut aliꝭ in viiꝭ. milliario.

Aorabi 66 9′ 32 5′

Vicus grandis, & terminus eius quæ proprie Iudæa dicitur, ad orientalem plagam Acrabitenæ.

Arath 65 25′ 31 37′

Regia ciuitas Emoręorũ, uicina deſerto Cades procul iiiꝭ. m. à Malatha xx. à Chebrone. Contra urbis huius regem Iſrael ex Chaſmona pugnauit aduerſo deo.

Arith

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Arith locus in Daroma ubi Dauid ſedit in præſidio.
Bethaſam, & Aſam, uicus pertinens ad Aeliam.
Sademoth locus uallis cedrorũ ubi Ioſiiahu rex cõbuſſit idola
Aquila interpretatur Suburbana. Dicitur & Aſſeremoth.
Aſtemek in Daroma ad ſeptentrionalem plagã loci Aeum.
Aſphar lacus in agro Techoe.
Baldezel uicus uicinus Aſcaloni uia ad Aeliam.
Barath 65 25′ 31 37′
Locus inter Chebronem & Cades deſertum.
Videntis me, Fons Agar, ſitus inter Barath & Chades.
Bare 66 27′ 31 57′
Vbi Iotham filius Ierubahal habitauit cũ fugeret Abimelech.
Diſtat ab Eleuth. viij. m. haud procul à Chiriath Iearim inter Aeliam & Azotum. Dicitur & Bera & Berœa.
Bethſurah præſidium urbis Ieruſalaim impoſitũ clauſtris mõtium ad Rephaim uallem ſuper publica uia, que à Ieruſalaim Gazam ducit, procul v. ſtadijs.
Beſſeron eadem Bethſura dicta Ioſepho.
Bethhacaris 65 52′ 31 50′
Id eſt, domus uinearum, procul x. m. à Bethſur uiæ ad Ieruſalaim. Dicitur & Beduscarit, & Bergazara.
Ber Dan, id eſt puteus iuramenti in regione Geraritica.
Alurus uicus circa confinia Maſadæ caſtelli.
Bethagan uia deſerti à Ieruſalaim ad Ierichuntem. Per eam fugit Sidchiiahu, uolẽs ſcilicet ad Hammonitas penetrare fuga.
Bethania uilla 66 31 52′
Ad auſtrum montis oliuarum, procul ab Aelia ij. m. paſs.
Bethphage uilla procul à uia per ſtadium quæ à Bethania ducit Aeliam.
Collis montis oliuarum obiicitur Bethphagæ uillæ, quo minus ex ea ciuitas conſpiciatur, quo ſuperato tota urbs patet. In huius collis deſcenſu Chriſtus deplorauit calamitatem futurã urbis.
Bethcur locus agri Bethſemes in quo eſt lapis adiutorij.
Bethlachem 65 55′ 31 51′

Dicta & Ephrata, procul ab Aelia vi. m. paſſ. uia ad Chebro
nem, ſita eſt in monte non arduo, neq; largo, inter ortum & oc
caſum. Cliuum unum habet ab occidente quo in oppidũ itur.
Fons ad cliuũ oppidi, de quo ij. R. Vtinam quiſpiam propina
ret mihi aquam de ciſterna Bethlechem quæ eſt in porta.
Antrũ ſiue locus natiuitatis Chr. eſt ſub mõte ad partes orien-
tales oppidi, cui eſt adiecta ædes ornatiſ. muſiuo opere, frequẽ
tiſſ. columnis elaboratis, et pauimento ſtrato uario marmore.
Cœnobium Hieronymi contra boreale latus eccleſiæ.
Archelai ſepulchrum in agro Bethlechem, ad caput ſemitæ di
uertentis à uia publica ad Hieronymi cellam.
Paulæ & Euſtochij Cœnobium procul uno ſtadio ab eccleſia
contra ortum.
Solitudo uaſtiſſima ſuccedit poſt Bethlechem, ad auſtrũ plæ-
na fœrotium Barbarorum: inquit Hierony: ad Dardanum.
Ader turris uia ad Bethlachem à Bethſur. Hoc loco angeli
nuntiarunt paſtorib. natiuitatem Chriſti. Reuben quoq; uio
lauit concubinam patris.
Bethſaliſah 65 5'2 32 2'
Procul à Dioſpoli xv. m. regionis Tamniticæ.
Bezech, ſiue Bezedin, ciuitas Peliſtim.
Bozor torrens ad auſtrales partes Siclagh.
Gabratha ſepulchrũ Rachel uxoris Iahacob procul uno iuge-
ro à Bethlechẽ uię ad Bethel. Aquila interpretat̃ iuxta uiam.
Carnea uicus ix. milliario ab Aelia.
Challis ciuitas uicina aſcaloni.
Chamoan uilla iuxta Bethlachem.
Cheni regio Peliſtim: ita habent exemplaria: Sed cũ regi Ge-
thęo roganti, in quã irruiſti hodie? Dauid reſpõderit, Contra
meridiem Iudę, & cõtra meridiem Ieramel, & cõtra meridiem
Cheni, non fuerit Dauid hoc faſſurus peliſtæo ꝙ in ipſius gen
tẽ prędas ageret. Eſto, Peliſtim eſſe potuerit priſco tempore,
ſed ſub hiſtorię Dauid memoria fuit tribus Iehudah, in ambi-
tu oppidi Henghedi, ubi cognati Iethro Chenęi conſederunt.
Ebezinthia uidetur eſſe locus apud Ethan Saxum, ubi Sim-
ſon

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

ſon demiſſus ad Peliſtæos fuit.

Enadab uilla 65 51′ 31 52′

Quaſi in x. milliario eleuther. uia ad Aeliam.

Eremmon uicus 65 32′ 31 27′

grandis in daroma, procul xvi. m. ab Eleuther. Alia lectio in vi.

Eſchol & Neeſchol torrens in uicinia Chebronis. Eo irrigatur uallis dicta Botri.

Phatura uilla iuxta Eleuther. uiæ ad Gazam.

Phogor, & Phatura uilla non procul à Bethlachem.

Gallim uicus Accaronis, unde dicitur fuiſſe Phalti qui Michol duxerat uxorem poſt fugam Dauid.

Gerara Metropolis 65 27′ 31 22′

Sita ſuper torrente, puto eo qui apud Gazam exit, dicitur & Gurbaal.

Gherar uallis 65 20′ 31 39′

Antiqua traductio legit torrens Geraræ procul xxv. m. ab Eleutheropoli ad meridiem inter Cades & Sur ſolitudines.

Heſech, id eſt calumnia, ſic dictus puteus Iſchac in Geraritico agro.

Rechoboth puteus Iſchac ĩ uallẽ Gherar dictus latine latitudo

Sibhah id eſt abundantia puteus Iſchac in Gheraris.

Sithnah, id eſt inimicitia dictus puteus Iſchac in Gherar.

Origenes cõtra Celſum teſtatur eos puteos, memorabili opera ſtructos fuiſſe, quod certe ipſa ętas conuincit, quãdo eorum ſtructura perſeuerarit per tot ſecula ad ætatem uſq; Origenis, qui eos uidit.

Getha Imim 65 21′ 31 28′

Geth gigantum, una ex quinq; regijs Peliſtim.

Iedna 65 20′ 31 51′

In vi. lapide Eleuther. pergentib. Chebronem.

Ieruel dicta uallis benedictiõis inter Henghedi & Techoam.

Ieramieli regio ultra Iudæam ad Arabiam.

Lucabas uicus procul ab Aelia xl. ſtadijs.

Luza & Ogyſgi regio Chenahan, nõ procul à Chebrone. Eo

loco Agar eſt locata Abrahæ in concubinam.
Malatha 65 23′ 31 20′
In xx. milliario Eleuther. xvi. Chebronis.
Maſeroth. Aquila interpretatur munitiones. Symmachus refugia. Theoxion ſpeluncas. Hoc loco ſedit Dauid. Eſt nunc deſerta, inquit Hieronymus, quaſi accipiens proprium loci.
Machane Dan 65 53′ 31 52′
Id eſt caſtra Dan. Ecce eſt poſt Chiriath Ieharim, in viij. lapide Eleuther. aſcendentibus Aeliã, dicitur & Bethmahacha.
Nobe 65 25′ 32 3′
Inter Arimatheam & Iopen, ciuitas ſacerdotalis quam Saul euertit.
Petra urbs nobilis 62 50′ 31 26′
Trans Daroma terminus Iudææ ad Aegyptum. Ex ea petra: inquit Strabo: ad petram Arabum negotiatores itinera agũt, ſita uidetur ſuper Sichor fluuio.
Ramah locus inter Techoã & Chebronẽ regionis Bethlechẽ.
Zaphathah uallis haud procul à Mareſah.
Sephala uallis, uidetur quæ Zaphathah iuxta Eleutheropolim inter ſeptentrionem & occidentem.
Rephaim uallis eadem quæ Sephela, forſan latius patens ad auſtrum.
Salem uilla iuxta Aeliam contra ortum.
Saphir uilla montana inter Eleuther. ad Aſcalonem.
Thamara caſtellum procul à Memphi tribus Iehudæ unius diei itinere ad Ailam de Chebrone.
Abel Miſraim, id eſt luctus Aegyptiorũ, ubi Ioſeph ſepeliuit Iahacob patrẽ in agro ſpeluncę duplicis apud Chebronẽ. Moſeh ſcribit eſſe locũ trans Iordanẽ, uidelicet, reſpiciens ſitũ loci pro poſitione ſua ipſius ſcriptoris qui Chanahaneã non adiuit.
Adiada ciuitas uallis Sephelæ.
Apheh locus caſtrorum Peliſtim apud Bethſemes.
Eben hahezer, id eſt, lapis adiutorij in agro Bethcur.
Sen locus procul à lapide adiutorij uerſus auſtrum, quantum lapis diſtat à Miſpeh.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Aſedoch locus in uicinia Debir & Chebronis.
Benamerim & Nemrim ad ſeptentrionem Sohar.
Bethaſitum 62 57′ 31 27′
Trans Raphiam, procul xiiij. m. uiæ ad Aegyptum.
Bethennim in ſecundo lapide à Terebintho, qn. ab Accarō.
Diſtantiæ in nullam partem conueniunt.
Caſphin ciuitas, pontibus & muris munita, habet adiacens ſtagnum duorum ſtadiorum latitudinis. Videtur ix. plus minus ſtadiis diſtare à Iabnia contra orientalem plagam. Fit eius mentio ſecundo Maccabeorum.
Deſſan caſtellum uidetur haud procul diſtare ab Aelia contra aquilonem. Fit eius mentio ſecundo Maccab.
Nicopolis 65 52′ 31 59′
Procul ab Aelia lx. ſtadiis uia ab Iope.
Gazeron 65 21′ 31 59′
Contritæ ſunt gentes ex loco Emmao uſq; Gazeron, & uſq; in campos Edomeæ, & Aſdod, & Iabneh, unius diei itinere ab Adarſa. Et ſecundo Paralip. Et percuſſerunt caſtra Peliſtim à Ghibhon uſq; Ghazerah.
Hanachim gens potentiſſima gigantum, obtinebant Chebronem, & illa loca, extincta autem per Iehoſuah, reſidua manſit in Ghath & Aſdod.
Herodium 66 2′ 31 50′
Caſtellū procul à Ieroſolymis ſtadiis lxx. à Ierichunte lxxx.
Leneus mons, qui aſcendit in Seir uſq; Bahalghad. Horum pars ſunt quæ dicuntur montana Iudeæ & Ephraim.
Param deſertum in ambitu Mahon & Carmel.
Siphmoth locus ad quem Dauid miſit partem prædæ. Eſt uero in ambitu deſerti quod Dauid ſub exilio habitauit.
Talcha 65 51′ 31 25′
In xvi. milliario Eleuther. contra orientalem plagam.
Thelaim locus ubi Saul populum recenſuit profecturus contra Hamalech.
Daroma ſignificat ad meridiem, uel Eurum.
Nageb uel Amegeb ad auſtrum.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Themah id eſt terra auſtri.

SIMHON TRIBVS.

ELTHOLAD 65 31′ 31 29′
Vicus grandis in xij. milliario Eleutherop. Siclag
Iethira & Iether 65 21′ 31 20′
In interiori Daroma, uicus prægrandis iuxta Malatham in xx. milliario Eleuther.

Extra Iehoſuah.

SIMHON, tribui fuit in hereditate Beerſebah Sebah. Moladah. Chaſarſuhal. Balah Haſem. Eltholad. Bethul. Chormah. Siclag. Bethamerchaboth. Chaſarſuah. Bethlebaoth. Saruchen. Hain. Rimmon. Hether. Haſan. Egreſſa eſt autem ſors ſecunda ipſi Simhon tribui filiorū Simhon, per familias ſuas, & fuit hereditas eorum in medio hereditatis filiorum Iehudah.

BATHANEA ET Thraconitis

Regio trans Iordanem, plæraq́ʒ aſpera atqʒ deſerta eſt, & nutriendis fructibus manſuetis inhabilis. Longitudo eius eſt à Macherūta in Pellam. Latitudo à Philadelphia ad Iordanē. Pella quidem ſeptentrionalis eſt tractus, Occiduus Iordanis. Meridianus Moabitis regio. Ab oriente, Arabia & Scœnitis, nec non Philadelphia, itemq́ʒ Geraphidæ. Quid id nominis, lociq́ʒ ne, an gentis ſit, an potius lectio apud Ioſephum corrupta non intelligo. Eius medius tractus: ubi Ghad tribus: Peroea uocatur, quoniam illic ſit tranſitus in Meſopotamiā.
SOPHENE, regio Syriæ ad dextram Damaſci, id eſt, Eufraten uerſus, dicta Hebræis Choba & Soba.
Thalaſſor regio Syriæ.
Gelamſur regio Syriæ.
Gaulonitis regio Syriæ. Eſt autem duplex. Superior, à Libano monte

no monte ad lacum Geneſar. Inferior, quę per littus lacus deſcendit uſq; Gadaram urbem.

Ciuitates in hac parte ſunt.

Aere 68 32 32 52
Procul à Seriana ccxx. m. ad Scythopolim, à Damaſco xxxij.

Neue 68 5 32 22
Procul ccl. m. à Seriana, à Damaſco lxij. ad Scythopolim.

Capitoliada 67 22 32 36
Procul cclxxxvi. m. à Seriana. xcviij. à Damaſco ad Scythopolim.

Philarchæ Arabes: pars Scenitarum ultra Seleucum Apamiæ ad orientem: tenent regionem Parapotamiam.

Ina 69 33
Samuli 67 50 32 30
Abida 68 20 32 25
Hippus & Hippodium oppidum ſuper Iabboc fluuio.
Berothai ciuitas Sophenes.
Sabarim inter Damaſcum & Cæſaream Paneadis.
Philadelphia 67 10 32 22
In x. lapide Iazer urbis, quaſi xx. m. à Gadara, dicta in hebręo Rabbath, id eſt, magna. Et ciuitas aquarum, quod apud eam concipiuntur fontes Iabboc fluuij. Regia Ammanitis. In huius urbis oppugnatione Vrias occiſus eſt, cuius uxorem Dauid domi corruperat.

Pella 67 3 32 20
Super Iabboc fluuio.
Iabboc fluuij cōiunctio cum Iordane cōtra Ennon oppidum.
Dicitur & Hippius & Hieramiace.
Iordanis dictus minor apud Cæſaream influit paludem. Fontes ſunt in Bahal Chermon monte, ſupra Cęſareā Paneadem, ſub aureo templo Iouis. Ioſephus aperte notat Iordanē ipſum ſub eo eius curſu à fontibus Dan ad cōiunctionem Ior fontis, ne decepti deſcriptione alium Iordanem queramus.

Phiala fons 67 23 33 5

Procul à Cęſarea Paneadis ſtadijs cxx. ſub Libano monte, in Trachonitide rotundi marginis inperſcrutabilis profunditatis. Inde concipiuntur fontes Iordanis, perueniunt autē occultis meatibus ad Panium antrum & Dan fontē ſupra Cęſareā.

Gaulon 67 2½ 32 5½

Ab hac fuit regio nomen ſortita Gaulonitis.

Magedon ciuitas ſuper fonte Phiala.

Geraſa, & Gergeſa ſita ſuper monte in uicinia Gadarę, uidetur recœdere in continentem ad montes.

Enganna ciuitas circa Geraſam.

Amathus 66 ½8 32 2½

Caſtellum omnium maximū quæ trans Iordanem ſita erant: inquit Ioſephus: & magnum propugnaculum habitantium ſuper Iordane in xxi. milliario Pellæ, uicinum Gadaræ, ubi ſunt aquæ calidæ.

Lacus Gadarenus aquæ peſſimæ: inquit Strabo: qua deguſtata, pecora, ungues, pilos, & cornua amittunt. In hunc duo millia porcorū agitata demonib. ſunt præcipitata. Quo loco documentum capimus quomodo Deus ſeruire facit ſibi naturā ad mirabilia opera ſua. Ecce, quia ſunt in ſeculi philoſophis, adeoq; in Iudæis Sadducæi qui naturam ſpirituum negant, & Maniam quam hi corporib. obſeſſis faciunt, illi corruptis humorib. & uexato inde cerebro totum tribuunt. Chriſtus uolens cōuincere impium errorem: Non enim cuiuſpiam turbatum cerebrum uexabit quemcunq; alium, ex ſeſeq; alio commigrabit, & duo millia porcorū in rabiem aget: tranſmittit lacum Geneſar, & paratum à conditione rerum lacū inſalubrem querit, & præterea inutilem uſib. humanis, parat quoq; hominem ſibi ſæuius conſuetis exemplis obſeſſum, de quo ſentire liceat nobis quod de cæco nato legimus: Neq; hic peccauit, neq; parentes eius, ut dæmonibus obſideretur, ſed ut manifeſtentur opera Dei in illo: Etiam ne per mundi gregis iniuriam, pluri damno miraculum faceret, ſecedit ex Iudęa, & uenit ad gentium loca, ubi erat pręſentia immundi pecoris, & exhibere miraculum præter magnam proximi iniuriam potuit.

Nam

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Nam etiam Gaddareni uiuere ut Iudæi poterant extra uſum porcorum. Sed & damnum non late patebat, & iſtud tolerari præſtabat maioris utilitatis cauſa. His tanquàm inſtrumentis paratis ædit miraculum profuturum uniuerſo generi humano. Siquidem docebat eſſe naturam ſpiritalem infeſtam mortalib. à cuius tyrannide, ut homines liberaret, in hanc uenerat prędicationis diſpenſationem. Sed quomodo reliqui Geographi huius lacus non meminerunt? Strabo quidem contemperaneus fuit Chriſto, Plinius aũt & Ioſephus annis plus minus lx. poſteriores, Ptolemæus cxxx. Euſebius ccc. Hieronymus cccc. Aequum eſt, ſentiamus ex qualitate geſtę rei, ꝙ uicinia timore imminentis peſtis ex tetro odore tot cadauerum tabeſcentiũ, etiam horrore & exſecratione lacus in quem tot millia demonum relegata tanꝗ in carcerem fuerãt, lacum impleuerit aggeſta terra, & ab aſpectu etiam humano damnarit. Et profecto Euangeliſtæ nuſꝗ deſignãt ſub eius hiſtoriæ narratione ex nomine lacum Geneſar, ut uideamur uim facere hiſtoriæ. Matthæus & Marcus ſcribunt. Ferebatur grex per pręceps in mare. Lucas. Impetu abijt grex per pręceps in ſtagnum. Quod priores mare, is ſtagnũ uocat, quo nomine quilibet lacus intelligitur præter contentionem. Facit ad confirmationem ubi intellexerimus ſalubritatẽ, & quotidianũ uſum lacus Geneſar, de cuius natura hęc Ioſephus, Geneſar lacus xl. ſtadijs in latitudine patens, centumꝗ in longitudine, aquæ eſt dulcis & potabilis. Latices enim habet tenuiores paluſtri craſſitudine, & undiꝗ in littora & arenas deſinens purus eſt, ac præter hoc temperatus ad hauriendum, & quouis fluuio ſiue fonte leuior, ſemper enim frigidior manet, ꝗ diffuſio lacus patitur, æſtiuiſꝗ noctibus eius aquæ ſub diuo perflatæ, nequaꝗ ſolibus cedunt. Talem exiſtentem lacum, atꝗ ita accommodatum humanis uſib. noluit Chriſtus inſalubrem reddere tot cadauerib. bis immundi gregis, etiam horribilem & infamem aliquot millium dęmonum inhabitatione, cum hæc iniuria nimis ad multos nimis cum magno damno perueniſſet, dimidiã Galilęam, & loca uſꝗ ad Aſphaltiten lacum, quoniam uicium

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

aquæ in totum Iordanem redundaſſet. Necꝫ erat unde quere-retur remedium properatum æque peſti futuræ atcꝫ præſenti ſiti tot locorum: quoniam Iudæis non licebat contingere por-cum, ꝙ lacum aliqua ratione repurgaſſent: Et Chriſtus qui in ficere lacum poterat, etiam exhibere miraculum intra Iudęam in aliquo occurrente grege mundi pecoris potuiſſet.

Gamala	66	55	32	25

Procul vi. m. paſs. à Chorazin, ciuitas dicta à figura animalis, procurrit enim rupes: quaſi collum ex reliquo monte contra lacum: anguſta & prærupta, in qua eſt oppidum extenſum, à tergo habet altius iugum, unde aditus eſt, & pro arce habe-tur. Eſt præcipicijs firmior Iotapata, tamen & ipſa excíſa fuit in bello Iudaico.

Cedar ciuitas huius temporis, uidetur eſſe in ſitu Gamalæ.

Sotanis ciuitas ſupra Gamalam ad ſeptentrionem.

Sueta	67	13	32	20

Ciuitas procul xx. m. à Chorazin contra aquilonem Phialam uerſus. Apud hanc ætate noſtra ſtato anni tempore aguntur celeberrimæ nundinæ ex tota Syria, Meſopotamia, Arabia, & Aegypto.

Pyramis ſepulchralis ſtat apud Suetam, creditur ab huius æta tis hominibus eſſe ipſius Iob. Putarim ego eſſe amici Bildad Suchitis qui his locis imperarit, nã domus Iob: referente Hie ronymo: creditur fuiſſe in Aſtaroth.

Fuerunt præterea partis eius Syriæ quæ Sophene dicitur, ci-uitates lx.

MENASSEH TRIBVS.

ET FVIT terminus eorum à

Machanaim	66	20	32	19

Ita legimus in Geneſi. Iahacob: à mõte Ghilhad: abijt in uiam ſuam, & occurrerunt ei angeli Dei. Et dixit Iahacob quando uidit eos, Caſtra Dei ſunt hæc, & uocauit nomen loci illius Machanaim.

Et omni

Et omni Baſan omnis regni Hog,regis Baſan,& om̃es Chauuoth Iair quæ ſunt in Baſan lx.urbes.

Et dimidium Ghilhad: uidelicet quantum eius eſt ſupra Iabboc torrentem ad Septentrionem, ubi coniungitur monti Chermon:

Aſtaroth	67		32	26'
Aſtaroth altera	66	57'	32	23'

Procul ab Edrehi vi.m. à Boſrah xxv.in regione Hus,cuius & Damaſci conditor fuit Hus,unde lxx. interpretes ubi in libro Iiob ſcribitur terra Hus,regionem Auſitidem, quaſi Huſitidem tranſtulerunt. Fuit autem domus ipſius Iiob, qui genere Syrus non Idumæus fuit: teſte Hieronymo: & ſtirpem duxit à Nahor fratre Abrahæ, habitante in Haram uel Carris. Fuerunt ſequenti ætatæ duo caſtella diſtantia inter ſe ix. millib.

Edrehi	66	51'	32	21'

Extra Iehoſuah.

Gheſuri regio Cœleſyriæ trans Iordanem: dicta Ptolemæo Bathanæa: deſcendens à Libano monte ad Iabboch torrentem, diſtributa eſt tribui mediæ Menaſſeh, ſed eius exiguam partem poſſedit, oppida tantum lx. ex clx. ut apud Ioſephum eſt.

Ar regio Hogh regis Baſan uſq; ad terminum Gheſuri & Mahachati.

Baſan regnum urbium lx. per Chermon montem, terminus à reſiduo Rephaim: qui habitabat in Aſtaroth & Edrehi: & in monte Chermon,& in Salchah.

Salchah urbs in Baſan	67	36'	33	8'
Mahachati urbs	67	32'	33	6'

Iuxta montem Chermon, Regia Aram, id eſt Syriæ, partis quæ Gheſuri dicitur: Scribitur in exemplaribus Hieronymi Tribus Napthali ſuper Iordane: quod eſt argumentum ſitus ipſius ad occidentem.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Argob urbs	67	2′	32	30

Procul à Gadara xv.m. Et Argob regio.

Chauuoth Iahir, uillæ Iahir lx. in Chermon monte & Ghilhad. Dicitur & Chenath regio.

Iabis Ghilhad	66	55	32	21

Procul vi. m. à Pella pergentibus Gadaram. De qua pr. R. Egreſſi à Iabis uiri, & tota nocte iter agentes, uenerũt ad ciuitatem Bethſean.

Zabadæi Arabes puto circa Libanum & tractum Dammeſech, ſit horum mentio primo Maccab.

Abilah uinearum	67		32	23

In xij. milliario Gadaræ, vij. Philadelphiæ.

Arta	66	58	32	18

Procul xv. m. à Geraſa.

Chammon ciuitas in Ghilhad monte.

Chun urbs Hadadhezer regis Sobah. Fuit ni fallor ſocer Dauid, ex cuius filia is ſuſcepit Abſalonem.

Ghalhed: id eſt aceruus teſtimonij: monimentum in monte Ghilhad, dictum Ieghar Sahaduta, id eſt tumulus teſtis.

Githaim oppidũ, ad quod fugerunt Beerothitæ interfectores Isboſeth, debuit eſſe externum oppidum extra ſortem Iſrael.

Libet ſuſpicari Sophenes regionis.

Hengannim oppidum circa Geraſam.

Tibchath urbs Hadadhezer regis Sophenes.

GHAD TRIBVS.

DEDITQVE Moſeh tribui Ghad filijs Ghad per familias ſuas, & fuit eis terminus

Iahazer	66	39	32	12

In x. lapide Philadelphiæ, finis imperij Ammanitis, procul ab Esbuta xv. millib.

Arnonis fontes apud Iahazer. Is per abrupta montiũ decurrens, & per totum deſertum fluens Arabiæ, in ſtagnũ Aſphaltiten erumpit.

Et omnes urbes Ghilhad & dimidium terræ filiorum Ham-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

.mon uſq; ad

Haroher 66 30 32

Quę eſt contra Rabba. Græci hanc uocant Areopolim, quaſi à Marte ſit deductum nomen. Falſo, nam ab Ar, ſyra uoce, tranſiit in græcam analogiam. Et à

Chesbon 66 32 32 5

Dicta Eſebon & Esbuta, urbs inſignis Arabiæ, in montib. cõtra Ierichuntem procul xx. m. à Iordane uſq; ad

Ramath 66 51 32 20

In xv. m. Philadelphiæ quaſi contra montes Ghilboah.

Miſpeh 66 50 32 20

Locus Ghalhed quo pactum inierunt Laban & Iahacob.

Betonim 66 27 32 20

Et à Mahanaim uſq; ad terminum ipſius

Debir 66 27 32 6

Et in ualle

Betharan 66 30 32 8

Bethnimrah 66 32 32 11

Suchoth uidetur eſſe in loco Penuel, ubi pernoctauit Iahacob nocte ipſa cum turma.

Penuel 66 39 32 18

Super cõiunctione Iabboc torrentis cum Iarden, ubi Iahacob tranſmiſit flumen.

Saphon 66 21 32 15

Ioghbehah 66 35 32 13

Extra Iehoſuah.

Haruboth regionis Hepher iuxta Sochoh.

Apheka terminus Emoræorum ſuper Iordane.

Ephraim ſaltus apud Machanaim, ubi Abſalon fuit ceſus.

Canatha 66 21 32 13

Beaſthra 66 22 32 11

Procul xxiiij. m. ab Edrehi. xxv. ab Aſtharoth tribus Ghad, auctore Hieronymo.

Hatharoth. Hathroth, loca commemorata à Moſeh.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Telemanum Syriæ	66	58	31	6

Media diſtantia inter Damaſcum & petram, commemoratur à Plinio.

Medebar	66	37	32	13

Procul xij. m. à Machanaim.

Noba & Nobath & Nabotholia ciuitas iuxta Boſdram.

Nod, id eſt, exul, profugus. Et egreſſus eſt Cain, & habitauit in terra Nod ad orientem Heden. Adeo non eſt proprium loci, ſed quoniam Cain diſceſſit à parentibus, & habitauit quocunq; uno ſeparato loco, quæſtio eſt quem fuiſſe illum exiſtimemus? Conſiderãdum hic nobis fuerit ex quo loco fugerit, nempe ex eo quo hactenus cum parentibus habitauit. Habitaſſe hos autem paleſtinam arbitramur, ubi poſtea Chebron ædificata fuit, non infirma ducti coniectura rerum, quæ illic ſequentib. ſeculis contigerunt. Hic Abraham & Iſchach diutius ut nullo alio loco ſunt commorati, quaſi diuina ordinatione referrent eodem religionem unde ſuſcepta à rerum conditione fuiſſet, ſed quæ ſunt multo conſtantiora. Hic religio per Moſen reſtituta ſedem habuit, unde eius exemplum manaret in mundum. Chriſtus hic noua Euangelij initia ſecundus à Moſeh conſtituit. Ab his exemplis ſentiendum eſt propaginem quoq; humanæ conditionis & omnis inſtitutionis ad humanum cultum, inde in reliquum terræ ambitum emanaſſe. Accedunt nobis lxx. interpretes, qui Adam maximum apud Chebronem ſepultum tradiderunt, in libro Iehoſuah ex ſua ipſorum tralatione. Nomen Chebron ante uocabatur Chiriath arba. Adam maximus ibi inter Enakim ſitus ẽ. Sed & credi fas eſt, Abrahæ & Iſchach religionem eam: ꝙ illic plurimũ morati ſunt, & nominatim ſepulchrum ſibi, ſuisq́; ſtatuerunt: inde ueniſſe, ꝙ eo loco Adam maximum uitam duxiſſe, & ſitum eſſe, uel ab hiſtoria, uel à receptione agnouiſſent. Ab iſtiuſmodi rerum argumentis ducta ſuſpitione arbitramur, Cain ex agro Chebronis fugiſſe, habitaſſeq́; poſtea ultra Eden, contra Orientalem plagam, loci uidelicet eius unde fugerat. Ne dum Eden lector audit, ridicule ſuſpicetur, Cain longius

ad

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

ad Orientem penetraſſe à cantata uulgo paradiſo . Quocunq; tandem loco ad orientalem plagam ipſi Eden habitarit. Quo habitauit,eo condidit ciuitatẽ appellans Hanoch . Hanc Beroſus : qualis qualis auctor, certe nobis hac parte bona fide citandus: ędificatam ait in Libano monte. Eſt autem Libanus in multa iuga & nomina deductus , & alibi Antilibanus, alibi Thraconi,alibi Ghilhad uocatur,alibi Chermon , eodem tractu regionis trans Iordanem , apud auctores nõ modo ſacros, ſed & uti dicunt ſeculares . Ex ea indicatione aſſerimus Cain habitaſſe in Emoræa. Adiuuat cõiectura ducta ab humanis affectibus . Ipſi quidem Cain timendum nihil fuit à ſua poſteritate, ꝙ hæc ſe reum cœdis poſtularet. Cum ꝙ obſtabat naturalis reuerentia in patrem, tum ꝙ ſibi facile erat, ſobolem à teneris imbuere, ut ea probaret quod facinus parens feciſſet. Sed à poſteritate Seth: quam ſub adoleſcere cernebat: ſibi cauẽdum exiſtimauit . Hic contra poſteritatem diuerſæ ſtyrpis ſi remedium quæſiuit muros & uallum , eum quoq; flumen obijcere uoluiſſe ſi exiſtimemus nihil uidebimur intuliſſe contra affectuum humanorum & manifeſtæ hiſtorię fidem. Sedetq; nobis ſententia hæc, Cain præſidiũ ſibi in Emoræa conſtruxiſſe.

Carmon præſidium non procul ab Ephrone.

Alimis regionis Ghilhad.

Aſſuri locus uidetur trans Iordanem, ita enim ſcribitur ſecundo R. Abner autem regnare fœcit Isboſeth ſuper Ghilhad & ſuper Aſſuri & ſuper Izrehel,

Bithron regio trans Iarden . Abner autem & uiri eius abierũt per campeſtria, & tranſierunt Iarden, & perambulauerunt totam Bithron, & uenerunt in caſtra. Eſt autem in recta diſtantia inter Ghibhon tribus Bin iamin & Socho.

Baraſa ciuitas Ghilhad.

Baſchama de quo primo Macchab. Triphon uenit in Ghilhadidim, & cum appropinquaſſet Baſchamam , occidit Ionathan, & filios eius.

Bean gens trans Iordanem. Debellabat Iehudah eos qui erant in Arabathane , & recordatus eſt maliciam filiorum Bean, &

tranſiuit ad filios Ammon, & cœpit Ghezer ciuitatem.
Arabathane, dicta uidetur Ioſepho Arabata.
Beſer deſertum Ghilhadidis in uia à Iarden ad Datheman munitionem.
Datheman munitio in Ghilhad Iudæorum: uidetur uicina Miſpeh: ut legitur in Maccab. Et conuertit Iehudah à munitione Datheman in Miſpah.
Caſphor ciuitas Ghilhad.
Lodabar oppidum Ghilhad montis, in ambitu ut uidetur.

Machane 66 38 32 10

In Arnone procul à Medebar xij. m. paſs. Fit eius mentio ſecundo Regum.
Magedh oppidum Ghilhad, primo Maccab. Inde à Miſpah perrexit Iehudah, & cepit
Chasbon, & Magedh & Beſer.
Chasbon uidetur uicina ipſi Magedh & Miſpah, niſi ſit Chesbon.
Lacus in agro Chasbon.

Minnith 66 36 32 6

In iiij. lapide Chesbon, uiæ ad Philadelphiam.

Nobach 66 38 32 16

Eius fit mentio libro Iudicum. Et aſcendit Ghidhon à Penuel per uiam habitantium in tabernaculis ab orīete ipſius Nobach & Iobehah, & percuſſit caſtra Zebath, & Salmunnah.
Raphon locus trans torrentem: quod puto Iabboc: Fit huius mentio primo Maccab.
Roghelim oppidū Ghilhad, uidet̃ eſſe in uicinia Machanaim
Sochoh mōtis Ghilhad in uicinia Penuel in uia fugę Midian, munitiſſima: inquit Ioſephus: & optima ciuitas.
Thob de q̊ in lib. Iudic. Fugitq́ꝫ Iphtach à facie fratrū ſuorū, et manſit in terra Tob. Putandū eſt ꝙ ſit in Ghad tribu, nō eñ uoluerit fugere ad alienigenas ad Ammonitas, uel Gheſuri.
Sibmah uitifer locus in uicinia Iahazer. Ieſahiahu. Plorabit in fletu Iahazer, in fletu uitis Sibmah: inebriabo te lachrima mea Chesbon & Elhaleh.

Reuben

REVBEN TRIBVS.

FVIT EIS Terminus ab Haroher quæ eſt iuxta ripam torrentis Arnon, & ciuitas quæ eſt in medio uallis & omnis planicies.

Medbah urbs 66 31 32 3

Arabum Nabathæorum, ſita iuxta Chesbon.

Chesbon, & omnes urbes eius quæ erant in planicie.

Dibon 66 33 32 6

Commemorata à Moſeh, & in Ghad tribu, unde intelligitur eſſe limitanea ciuitas.

Bamoth Bahal montis Nebo. Ita Moſch libro Numer. De Bamoth in uallem, quæ eſt in agro Moab in uertice collis, & reſpicit contra faciem Ieſimon.

Beth Bahalmehon 66 28 32 1

Iahaſah ciuitas 66 28 32 2

Hoc loco Sichon rex Emoræus cæſus fuit, inter Medbah & Deblatai. Querimus locum pugnæ capacem tantorum exercituum, uidetur enim Emoræus non permiſiſſe ipſi Iſrael ꝙ ſeſe in uallem explicaret.

Chedemoth urbs & ſolitudo extra mõtes Emoreę & torrentẽ Arnonem, unde Moſeh nũcios miſit pacis ad Sichon regem Chesbon.

Mephahath 66 28 31 59

Chiriathaim 66 26 32

Sita uidetur in planicie in x. milliario Medbah contra occidentalem plagam.

Sibmah. Sereth. Dici uidetur & Saorth, ſita ut puto ſuper Iordane.

Sahar in monte uallis.

Beth Pehor, & Bahal Pehor in ſupercilio libyadis.

Aſdoth Piſghah 66 26 32 1

In ambitu Nebo mõtis, uertex dictus agri ſpecula. Ita in Deuter. Aſcende uerticem collis Piſghah, & leua oculos tuos. Idipſum ſcribitur de Nebo quod eſt proprium montis, Piſghah autem ab euentu.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Piſghah ciuitas ſubiecta monti.

Bethhaieſimoth 66 29′ 32 2′

Extra Iehoſuah.

ABELAH Sitthim 66 22′ 32 1′

Caſtrametati ſunt iuxta Iarden à Bethhaieſimoth ad Abelah Abelah Sitthim in campeſtrib. Moab. Ciuitas eſt & palmetum: inquit Ioſephus: contra Ierichuntem, procul à Iordane ſtadiis lx.

Elhaleh 66 30′ 32 3′

Procul à Chesbon uno miliario.

Nebo mons 66 28′ 32

Contra Ierichuntem in vi. milliario Chesbon. In eo mortuus eſt Moſeh, & in ſubiacente ualle ſepultus.

Habarim mons 66 29′ 31 58

Pars borealior excelſa, deſinens ex aduerſo Ierichuntis.

Quicunq; montes per Moab & Reuben tribum memorantur ſunt iuga montium Habarim.

Mennith commemoratum etiam in Ghad, de quo in libro Iudicum, & in propheta Iechezchel. Iehudah & terra Iſrael ipſi inſtitores tui cum frumentis terræ Minnith.

Boſor 66 22′ 32 1′

Sita contra Ierichuntem.

Macherus 66 23′ 31 56′

Caſtellum & oppidum Herodis, in confinio Petræi regis ſuper mari Aſphaltite ſecunda quondam arx: inquit Plinius: Iudææ à Ieruſalem. Caſtellum ipſum ſitum fuit in colle ſaxoſo, ſurgente in proceram altitudinem, qui nec adiri poteſt, nam uallibus circundatus eſt omni ex parte, quarum profunditatem quis comprehendere uiſu nequeat. Vallis que ad occidentem ſita eſt patet ſtadiis lx. ab Aſphaltite, cui Macherus imminet ex altiſſimo uertice. `A ſeptentrione & meridie ualles ſunt anguſtæ & inextricabiles. Ab oriente habet aſcenſum xxx. paſſ. ſecundum directam altitudinem.

Ioannes Baptiſta: referente Ipſepho: tentus in hoc caſtello &

cæſus fuit. Nos Herodem hũc nouimus tetrarcham fuiſſe Galileæ: auctore Luca: ergo is quomodo toti Trachonitidi regioni: ampliori ſorte tetrachæ: imperarit, ut potuerit Ioãnem habere captiuũ in Macherunte? Credibile fit Ioſephum in hoc, ut multis aliis locis, lapſum eſſe. Nã et in præſenti hiſtoria, ubi fidem narrationis ad Lucam: qui nobis multis Ioſephis iuratior ſcriptor eſt: referimus, Herodias cuius uxor, & Ioannes cuius rei cauſa tentus et occiſus fuerit, aut ignorat, aut diſſimulat. Babras dicta uallis ſeptentrionalis Macheruntis, in qua radix naſcitur, æq; magica atq; fabuloſa, dicta Babras, quã Ioſephus prolixa hiſtoria deſcribit, libro ultimo de bello Iudaico, nõ ſine ſuſpitione inſectationis miraculorum Chriſti.

Callirhoe fonus & oppidum 66 22 31 55

Spelunca eſt in ualle Babras non alte profunda, intecta imminente rupe. Super ea duæ uelut mammæ paulum inter ſe extuberant, altera frigidiſſimum fontem, altera calidiſſimum fundit, qui in riuum unum confluentes lauachrum temperatum effitiunt multis uitiis ſalutare. Erumpit in Aſphaltiten lacum. Laſa oppidum ipſum Callirhoe.

Effuſiones aquarum, id eſt oſtia fluminũ Iordanis & Arnonis in Aſphaltiten lacũ, finis auſtralis tribus Reuben. Ita in Deuter. Terminum à Chinereth uſq; ad mare planiciei, mare ſalis ſub effuſionib. aquarum collis ad orientem.

Damnaba 66 29 32 1

In viij. milliario Areopolis pergentib. Arnonem. Aliud cõmentarium, Super monte Pehor in vij. lapide Chesbon.

Sittim campeſtria iuxta montem Pehor, ubi populus eſt fornicatus cum mulierib. Moabitis.

Arnonim uia in ualle Moab qua decurrit Arnon fluuius. In ea, & uicinis locis militum Romanorum prſidia omni ex parte diſtributa erant, plæna alioqui erat ſanguinis & formidinis.

Arnon rupes inter Moab & Amoræum.

Haroher regio Arnonis. Ieſahiahu. Derelictæ ciuitates Haroher gregibus erunt.

Eleon, oppidum Moab circa Abilam in Sittim, contra Ior-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

danis oſtia. Fit eius mentio in hiſtoria Iehudith. Predauitq́ꝫ omnes filios Tharſis, & filios Iſrael, qui erant contra faciem deſerti, & ad auſtrum terræ Heleon, id eſt, Oliuarum. Dicit autem, tribus quæ extra Iordanem erant, prædatas eſſe.

Libyas	66	2´3	31	59

Quaſi contra Ierichuntetem, ad, aſcenſum montium.

Zoab ciuitas Emoraææ ſita in Arnone ualle.

Sebonitis regio trans Iordanẽ, ut uideť, circa Macherũtem.

Bethhaharabah, deſertum Reuben, ubi Ioannes baptizabat, & quò Chriſtus conceſſerat à cæco illuminato Ieroſolymis.

Diſne Moab, id eſt, ad occidentem Moab, iuxtà Iordanem, contra Ierichuntem.

Iannah, ciuitas in campo Moab, ſub uertice Piſghah, reſpiciens deſertum Arnonis.

Lobon, locus ſolitudinis in deſerto, trans Iordanem, ubi Moſeh Deuteronomium ſcripſit.

Nabathæi Arabes, & Nabath ciuitas in ambitu Chesbon, Maccab. pr. Iehudah tranſiuit Iarden, & abiit uiam trium dierum in deſertum & occurrunt Nabathæi. Strabo alios Nabathæos ponit in Arabia fœlice.

Tubianæi Arabes idem Nabathæi.

Nimrim, terræ Moab. Ieſahiahu, Aquæ Nimrim in deſolatione erunt iuxta torrentem Salicum. Puto eandem eſſe quæ in Deuter. ſcribitur, Nimrah ciuitas regionis trans Iarden.

Ferreus mons pars Thraconorũ, poſt Ghilhad montem, pertingens ad Moab.

Tarach locus, qui ſecundo Maccab. memoratur in Tubianæis arabibus.

Ciuitates autem ſacerdotales & Leuiticæ, ex xiȷ. Tribub. ſeparatæ, hæ ſunt.

ET FVIT filiis Aharon de familiis Chohath, de filiis Leui: Eis enim erat ſors prima: dederũtq́ꝫ eis Chiriatharbah patris Hanoch, ipſa eſt Chebron, in mõte Iehudah, & ſub urbana eius, Ciuitatem refugiȷ.

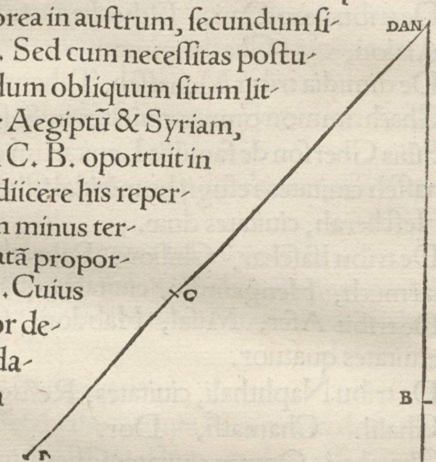
Libnah.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Libnah, Iathir, Eſthemoah, Cholon,
Debir, Hain, Iuttah, Bethſemes,
De tribu Bin iamin, Ghibhon, Ghebah,
Hanathoth, Halmon. Omnes ciuitates filiorum Aharon Sacerdotum xiij. ciuitates & ſuburbana earum.
Familiis uero filiorũ Chehath Leuitarum, qui reſidui erant de filiis Chehath fuerũt ciuitates ſortis eorum de tribu Ephraim.
Sechem ciuitas refugij homicidæ, & Ghezer.
Chibſaim. Bethchoron.
De tribu uero Dan, Eltheche, Ghibbeton,
Aialon, Ghathrimmon.
De dimidia tribu Menaſſeh, Tahanah.
Ghathrimmon omnes ciuitates x. & ſuburbana.
Filiis Gherſon de familiis Leuitarum de dimidia tribu Menaſſeh ciuitates refugij homicidæ Gholan,
Heſtherah, ciuitates duæ.
De tribu Iſaſchar, Chiſion, Pahrath.
Iarmuth, Hengannim, ciuitates quatuor.
De tribu Aſer, Miſal, Habdon. Chelcath, Rechob, ciuitates quatuor.
De tribu Naphthali, ciuitates, Refugij homicidæ Chedes in Ghalil. Chamath, Dor.
Charthan, Omnes ciuitates Gherſum per familias ſuas xiij. ciuitates.
Familiis autem filiorum Merari Leuitarum reſiduorum.
De tribu Zebulun, Iocnehan, Cartah.
Dimnah, Nahalal, ciuitates quatuor.
De tribu uero Reuben, Beſer, Iahaſah,
Chedemoth, Mephahath.
Et de tribu Ghad, ciuitates. Refugij homicidæ Ramoth in Ghilhad. Machanaim, Chesbon.
Iahazer, ciuitates xij.
Omnes ciuitates Leuitarum in medio poſſeſſionis filiorum Iſrael, ciuitates xlviij. & ſuburbana earum.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

IN TRIBVBVS ordinem per Cõmentarium ſeruauimus ita, ut ſeptentrionaliores auſtraliorib. & occidentaliores orientaliorib. priori loco abſolueremus. In ſingularium uero locorum cõmemoratione eum ordinem non uſq; quaq; ſeruauimus, quoniam ad maiorem occupationem noſtram q̃ lectoris uſum ſpectabat. Quoniamq; ipſa tabula æq; ſuum locorũ ordinem ſeruat, preter ſitus eorum turbationem Hieronymus & Ioſephus longitudinẽ Iudææ à Dan fonte ad Beerſabah, & particularium locorum diſtantias acceperunt deſcendentem à borea in auſtrum, ſecundum ſitum meridiani, Dan B. Sed cum neceſſitas poſtularit, eam aptari ſecundum obliquum ſitum littoris magni maris, inter Aegiptũ & Syriam, ſecundum rectam Dan C. B. oportuit in ſuſcipiendis diſtantiis adiicere his repertis apud auctores partim minus tertiã partem, ſecundum ratã proportionem duarũ linearum. Cuius clarum exemplum lector deprehendet in ductu Iordanis & poſitione duorum lacuum Samachonitis & Geneſar. Hoc admonitos lectores uolui, ne hi fidem dimenſionum ex nobis requirant, ubi in tabula repererint loca diſtantiora menſura itinerum per commentarium annotata.

Marmarica

M A R
M A
R I
C A

MARMA
RICA ET
AEGYPTVS.

MARMARICA, AETATE HAC appellatur Barcha.

Horum memoriam facit Vergilius amplius ccc. annis antiquiorem urbe Roma condita, ſic enim inducit loquentem Annam ſororem Didonis. Lateq́ꝫ furentes Barcęi. Attingit Alexandriam ab oriente, Meſratam uel Cyrenenſem ab occidente. Longa per m. paſſ. m ccc. Regio eſt aſpera, deſerta, aquarum inops. Accolæ feri, & qui filios uendunt in pretium frumenti. Hoſpites quoqꝫ, ſi quos ceperint errore ad littora accedentes. Frumentum ex Creta & Sicilia aduehitur. Mercatores priuſq̄ꝫ ad commertia ueniūt, accipiunt à gente obſides in naues.

AEGYPTVS, in hebræo dicta Miſraim. Aegyptij, ſicuti locis noti orbis celebribus habitantes, ciuilem & mitem uitam degunt: inquit Strabo: Vnde ordo eorum ciuilis memoratur, & probatur, uidentˀ enim recte uti regionis ubertate, & bene cultam, & diuiſam habere. Nam rege conſtituto, plebem triſariā diuiſerunt, & alios quidē milites, alios agricolas, alios ſacerdotes uocauerunt. Regio quidem in præfecturas treis ſummas diuiſa fuit, Thebaicam. Inferiorem, & Mediam. Inferior fuit quæ in Delta ſita eſt in inſulæ formam, & hæ in alias minores, quæ præfecturæ & Nomi dicuntur. Thebaica in decem, Inferior in totidem, Media in xvi. Quatuor aut

Ordo Aegyptiaci populi

quinq; menſib. á ſtatione meſſem colligũt. Thebaica & Media: quæ ab Aethyopibus montibus perueniunt ad Delta magnum apud Memphim: uocatur Aegyptus ſuperior, totaq; inter montes comprehenditur qui Nilum utraq; ripa includunt. Diſtantq; perpetuo tractu quaſi ccc. ſtadiis, ſiue mil. paſſ. xx ij. Inferior: latere quod eſt ſuper mari inter Canopicũ & Peluſiacum oſtiũ: tenet Strab. auctore: iij m. ccc. ſtadia. Plinio m.p. clxx. quæ menſura propemodum cõuenit Pto. & Antonino. Srabonis uaſtior eſt plus M. D ccc. ſta. quod haud dubie eſt tribuendũ errori exemplariũ. Diſtantia ab unitate aluei ad Canopicum oſtium eſt cxlvi m. Ad Peluſiacum cclvi m. p. Aegyptij antiqui ceruiſia utebãtur: auctor Diodorus: quamuis culturam uinearũ affatim haberent, tam eſt antiquum & late patens genus hoc potionis. Romani prouinciam hãc ſub imperio continebant trib. legionib: tanta erat potẽtia Aegypti, & tam habebant ingenia ſeditioſa: Patrum et noſtra memoria, ſub ſeruis Cierchaſiis: qui Mameluchi dicti ſunt: & horum rege Sultano multum abiectius habiti, ad plænam ſeruitutem redacti fuerunt.

Terminatur à ſeptentrione Aegyptio pelago, iuxta littoris deſcriptionem hanc, Marmaricæ præfecturæ.

Axilis uilla. Xylis.	51	20	31	15
Cheronneſus magna	52		31	20
Procul ab Apollonia mille paſſ. lxxxviij.				
Phthia portus. Plinus Straboni	52	10	31	15
Paliurus uicus	52	15	31	15
Bærachus portus, dictus Menelaus	52	30	31	15
Petræ paruæ portus	52	25	31	15
Antipyrgos	53	20	31	15
Tetrapyrgia Straboni.				
Scythranius portus	53	30	31	10
Catæonium promontorium	53	25	31	15
Ardanis ſtatio	52		31	10
Promontorium Ardanaxes.				
Petræ magnæ	52	10	31	10

Portus contra Cheroneſſum Cretę iiij m. ſtad. traiectu.

Libyæ Nomi littus.

Panormus portus	52	20	31	10
Catabathmos magnus	52	30	31	15

Procul ab Appollonia ij m. ſtad. Eo loco eſt mare ſeuum, & uallis repente dehiſcens, procul à Cheronneſo m. pa. ccxvi. á Syrti parua x. lx. m.

Tyndarij ſcopuli	52	50	31	30

Quatuor paruæ inſulæ quæ portũ habent inter Aeneſiſphyrã & Panormum

Aeneſiſphyra portus	55		31	30
Zigris uilla	55	20	31	10
Chettæa uilla	55	20	31	10
Zagilis uilla	55	50	31	
Selinus portus	56		31	5
Triſarchi uilla	56	20	31	5
Apis locus	56	20	31	5

Procul à Catabathmo m. p. xxiiij. Nobilis regione. Plinius eum ponere uidetur intra Continentem.

Paretonium	57		31	5

Procul ab Apide: inquit Plinius: m, paſſ. lxij. à Catabathmo lxxxvi. ſiue ut Stra. ſta. D cccc. recta nauigatione. Eſt autem ciuitas & portus ingens xl. fere ſta. Hanc alij Hammoniam.

Pythis promont.	57	10	31	10
Vetulæ genu portus	57	20	31	5
Caly promont.	57	3	31	5
Zygis portus	57	20	31	5
Leucogeum	57	50	31	10
Hermæa	58		31	15
Phœnicus portus	58	20	31	10
Antiphræ	58	20	31	5

Antiphræ: inquit Strabo: nõ procul à mari. Tota hæc regio nequaquam uini ferax eſt, cum Caramus potius mare accipiat ꝙ̃ uinum quod Lybicum appellant, quo plæriq; Alexandrię

ad pondus

ad pondus utuntur, unde plurimum Antyphræ carpuntur.

Derris promont. & portus 58 50 31 10

Pnigeus uicus 58 55 31 10

Sic appellatus propter proximam petram perſimilem collo. Ptolomæus hunc longe intra continentem locauit.

Leucaſpis portus 59 31 5

Glaucum promont. 59 10 31 10

Hunc etiam locũ Ptolemæus longe intra continentem ponit. Mareotis Libiæ regio plurimum accedit Cyrene, & auſtrum uerſus ad Ammonem, à maioris Syrtis receſſu, itinere quatuor dierum ocioſa profectione, contra ortus hiemales.

Eius littora ſic ſe habent,

Chime uilla, Cynoſſema, 59 30 31 5

Littus petroſum 59 35 31 5

Hoc quouis anni tempore: inquit Strabo: multam iuuẽtutem habet feſtis indulgentem.

Plinthina 59 25 31

Niciæ uicus 59 50 31

Cheronneſus portus 60 31 5

Caſtellum Alexandrinorum, procul à Necropoli ſuburbio, ſtadiis lxx.

Boſire ciuitas 60 20 31

Aetate hac procul ab Alexandria m. paſſ. x. Habet fortiſſ. mœnia, & pulcherrimas domos. Regio circũ eſt Dactilifera.

Alexandria 60 30 31

Totius Aegypti metropolis, procul à Paretonio m. paſſ. c. Hac etiam ætate grandis ciuitas. Ruinæ uiſuntur pulcherrimorum ædifitiorum, publicorum & priuatorũ. Portæ urbis ſunt quatuor. Vna contra Nilum, dicta antiquitus Canopica. Altera ad meridiem, & lacum Buheira. Tertia cõtra occidentem & Barcha deſertum. Quarta Marina. De huius toto ſitu eſt nobis ſingularis cõmentarius in libro Corographicorum.

Nicopolis 60 35 31

Procul ab Alexandria xxx. ſtadiis. Habitatio urbe non minor: inquit Strabo: Is locus ab Octauiano Auguſto ſumme

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

cultus fuit. Quia hic prelio ſuperauerat eos qui cum Antonio apud Actium Epyri uicto exierant urbe, prohibituri eum ab Aegypto. Sed ipſe facto impetu Alexandriam cœpit, & Antonium coægit ut is manum ſibi inferret.

Zephyrium promont. 60 20′ 31

Habuit Veneris Arſinoes ſacellum.

Thora urbs antiqua ad Zephyrium Troianis temporib. cuius rex Thora Menelaum hoſpitio excæpit.

Heracleum oppidum, quod Herculis templum habuit.

Canopus ciuitas 60 25′ 31 5′

Procul ab Alexandria ſtadiis cxx.

Bochir, hac ætate in loco Canopi, antiqua ciuitas ſuper mari, procul ab Alexandria viii m. paſſ. Petrus martir ſtatuit hoc loco Roxetum, tolerabili quidem errore.

Serapidis templum apud Canopum fuit, cultu & religione excellens.

Canopicum oſtium Nili 60 50′ 31 5′

Heracleoticum.

Chercu 60 55′ 31

Hieropolis 61 20′ 31 5′

Bolbitinum oſtium 61 30′ 31 5′

Bolbiticum.

Agni cornu promont. 61 35′ 31 5′

Perſei ſpecula ad Agni cornu.

Mileſiorum murus ad Agni cornu. Nam Mileſij per Ciaraxis regis Medorum tempora nauib. xxx. contra Pſammiticũ regem nauigantes, in Bolbiticum oſtium deuenerunt. Poſtea in continentem egreſſi, eum murum condiderunt.

Lichinus locus ad Agni cornu.

Sebenniticum oſtium 61 25′ 31 5′

Andrus ſuper Sebennitico oſtio.

Tineptimi pſeudoſtomum 61 50′ 31 5′

Tafa ſuper Tineptimi oſtio.

Diolcos pſeudoſtomum 62 10′ 31 10′

Hæcdu o oſtia habent ingreſſum non ferentes magna nauigia

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

propterea quod breuia, & paludes loca obtineant.
Cynos, locus ſuper Diolco oſtio.
Pathmiticum oſtium 62 30 31 10
Phathnicum dictum Straboni, & proximum Sebennitico cõ memoratum, magnitudine tertium ab extremis, quibus delta includitur. Nam, nec procul à uertice interius ſcinditur.
Thumnis 62 35 31 10
Mendeſium oſtium 62 25 31 10
Mendetis oppidum præcipuum, proximum mari
Taniticum oſtium 62 50 31 15
Tanis ſuper Tanitico oſtio ciuitas..
Heracleum 63 5 31 15
Peluſiacum oſtium 63 15 31 15
Hinc ad Ioppen ſunt x m. ccc. ſtadia.
Arabia Scœnitis à Peluſio incipit.
Lacus & paludes maximæ ſunt inter oſtia Taniticum & Peluſiacum.
Vici frequentes ſunt in iiſdem paludibus.
Peluſium ciuitas 63 25 31 20
Ambitu xx. ſtadiorum. Hoc tempore dici uidetur Damiata.
Barathra & loca Cœnoſa ſunt iuxtà mare & Peluſium, per ſtadia amplius xx. Nanque Sirbonidem lacum in arcto contractum, cumuli arenæ circumſtant, qui motis uentis agitati, in aquam deferuntur, denſe adeò, ut firma tellus uideatur, quò fit ut plures ignorata loci natura, uadum tenentes, abſorpti cum exercitu ſint, auctor Diodorus Siculus. Nam arenã: quæ eminus firma uidetur: ingreſſi labuntur longius, neque deinde raptis gurgite facultas emergendi datur, ſed abſorbentur in profundum ab arena, aqua circumfuſa.
Vorago hæc pertingit ad Caſium uſque montem, habétque Aegyptus ab ea parte difficilem aditum. Hanc naturam loci expreſſit Propheta Iechezchel, dicens, Sin, id eſt, Peluſium, robur Aegypti.
Via pub. à Peluſio ad ſinum Arabicũ eſt arenoſa, & multitudine ſerpentum infeſta, ubi ſemita nõ reperit̃, niſi calami defixi

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

regant, uento ſubinde ueſtigia confundente. Faciunt uero itinera Camelis, multumq́ꝫ frequentatur.

Penthaſcœnum 63 20 31 10

CASSIOTIDIS

Sirbonis lacus eruptio 63 25 31 15

Videtur margine ſuo boreali extendi toto ſpatio inter Peluſium & Caſium montem.

Gerenorium 63 50 31 15

Gerra & Gerrum.

Via publica à Gerenorio ad mare rubrum apud Heroepolim breuior eſt lx. m. paſſ. illa à Peluſio, uerum eſt aſpera montibus, & aquarum inops.

Scregma Strobonidis portus 63 55 31 15

Chabriæ uallum, & Capriæ caſtra apud Scregma.

Caſius mons 62 31 20

Apud Scregma ſitus procul ab Oſtracina urbe m. paſſ. xxvi. auctore Antonino. Mons eſt arenis accumulatus in promontorij formam. Aquarum inops.

Iouis Caſij templum propinquum monti.

G N Pompeij ſepulchrum ad Caſij Iouis templum, qui haud procul inde nauigans occiſus fuit.

Via publica à Caſio monte ad ſinum Arabicum eſt cc m. pa. uſqꝫ ad Arſinoen urbem.

Autæi Arabes circumhabitant has uias, dicti in diuinis litteris Amalechitæ qui inde tamen extenduntur per ſinum Arabicũ longiſſime contra Perſicum ſinum.

Oſtracina 62 15 31 35

Dicta Hebræis Aſedech procul à Peluſio m. paſſ. lxiij.

A Peluſio uſqꝫ Oſtracinam nõ idem eſt ordo locorũ, nec eadem memoria ſeruata. Nos Antoninũ ſecuti ſumus, qui loca hæc per frequẽtatas profectiones, & digeſtas diſtantias dedit.

Rhinocorura 62 20 31 30

Procul ab Oſtracina m. pa. xxiiij. Exules Aegiptij eã urbem condiderunt quos rex narib. truncauerat: unde nomen urbi:

Anthedon

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Anthedon 65 10 31 20
Procul à Rhinocorura m. paſſ. xxij. Hāc euerſam nouit Strabo, quæ inſtaurata ab Herode ſuperiore dicta fuit Agrippias.
Raphia. Hanc in profectione à Gaza ad Rhinocoruram Antoninus ſtatuit in locum Anthedonis, in diſtantia m. paſſuum xxij. à Rhinocorura. Sic eam etiam Plinius in Continentem locauit, Raphacen uocans.
Ab oriente terminatur Iſthmo, inter mare Aegyptium & Arabicum ſinum, ſecundum lineam pertingētem ab Anthedone ad ſinum Arabicū apud Heroen urbem, inde ipſo ſinu iuxta littoris deſcriptionem hanc.
Aeant ſinus, qui Heroepolites, pro lingua gentis Arabum, auctore Plinio:
Poſidium 63 30 29 50
Super præfato fine, commemnratum à Strabone.
Quez, ſiue Zuem, in loco Poſidij. Aetate hac ciuitas & emporium, quo merces ex Arabia fœlice conuehuntur, undeq; Cahiram exportantur per Camelos. Hæc commertia minus hodie frequentantur, poſtq̄ Hiſpani Indicas nauigationes in ſe tranſtulerunt.
Nelos oppidum
Cambiſum oppidum
Marchadæ oppidum
Tyra gens ſuper mari rubro inter Heroen urbem & Daneū portum, cōmemoratur à Plinio.
Promontorium 63 25 29 25
Hoc circumuadarunt filij Iſrael, tranſeuntes mare rubrum. Hebreorū egressus ex Aegipto
Bahalſephon 63 25 29 30
Locus uallis Pichachiroth ſuper mari, è cuius regione filij Iſrael fuerunt metati caſtra.
Promontorium 63 25 29 20
Inter hoc & ſuperius promontorium: teſte Ioſepho: fuerant filij Iſrael cōcluſi. A fronte mare habebant, à tergo caſtra Aegyptiorum. Certam mortē in oculis uidebant, ſed diuinitas in ſuprema deſperatione facta dux ſalutis, uiā per mare aperuit.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

In ſinu Charandra Daneus portus	63	25	29	15
Arſinoe ciuitas	63	20	29	10

Procul à Peluſio per deſertum arenoſum m. paſſ. clxxxv.

Cleopatris & Cleopatrida in loco Arſinoes.

Foſſam ductam à Nilo apud Delta, ad mare rubrũ, per lacus: qui Amari uocantur: inciſam primũ à Seſoſtri, ante Troiana tempora, Alij inchoatã a Pammiticho rege adhuc puero aiũt & à Dario primo prope perfectam, derelictam eſſe, quoniam perſuaſum haberet ſuperficiem maris rubri, altiorem Aegypto, & eam mari obrutam iri, ſi Iſthmus incideretur. Poſtea Ptolemæi reges perfecerunt, ſed eurypum, clauſtris oppoſitis, cõmunierunt, ut exirent quidem in mare rubrum, ubi uſus poſtulaſſet, & os rurſus clauderent, præter periculum inundationis. Fuit longitudinis cxij m. p. latitudinis c. pedum, altitudinis xxx.

Ptolemæus fluuius, dicta ipſa foſſa, pertingẽs in daneũ portũ.

Calidarum aquarum eruptio poſt Arſinoen. Sunt ſalſæ & amaræ. Concipiuntur ad Exieleſam petram.

Clyſma præſidium	63	20	28	50
Drepanum promont.	62		27	50
Miſormus	62	30	27	30
Philoteras portus	62	15	26	25

Dictus à Sorore Ptolemæi ſecũdi, Satyri opus, qui ad Trogloditicam & Elephantorum uenationem perſcrutãdam miſſus fuit.

Aennium ubi Philoteras, auctore Plinio.

Aiax mons	62	20	26	30
Leucas portus	62	30	26	
Achabe mons	62	30	25	25
Necheſia	62	30	25	30
Smaragdus mons	62	50	25	

Et Iſthmus ubi Smaragdi ſunt, & aliorum precioſorum lapidum metalla, quę Arabes profundis actis meatib. effodiunt.

Topazius lapis uicinis locis effoditur, perlucidus, ſplendore aureo refulgens, ut interdiu uideri non poſſit, noctu explora-

tur

tur ab his qui colligunt,& ſigno impoſito ſub die effoditur.
Aphrodites ſtagnũ in radicibus montis: intelligo Smaragdi: difficile ad nauigandum.

Lepta promont. 62 20 22 20

Iſthmum uocat Stabo,in rubrum mare porrectam.
Achatartus ſinus ingens poſt Aphroditen ſtagnum.
Cheronneſus in ſinu Achatarto, anguſto aditu.

Berenice ciuitas 62 5 23 50

Quamuis ſine portu ſit: ait Strabo: tamen apta diuerſoria habet. Ptolemeum philadelphum dieunt uiam à Copto ad hanc aperuiſſe cum exercitu,cum ſicca eſſet regio, per manſiones ciſternas conſtituiſſe. tam pedibus iter agentib. q̄3 Camelis.
Choſair portus ætate hac. Eſſe uidetur Berenice inter Berenicen & Pentadactilum montem,Plinius memorat.
Auteos Arabes,Gnebedeos troglotitides,quę Michoe dicit̃

Pentadactilus mons 62 25 23 30

Bathyum promont. 65 23

Mare rubrum difficulter nauigatur: præcipue Aegypti: nauigantib. ex Heroepolite ſinu.
A meridie limitem habet Lineam,deinde extenſam uſq3 præfatum finem in Libya, iuxta quam lineam poſt Aegyptum Aeshyopia ſita eſt.

Montes in prouincia inſigniores ſunt

Baſciſaorum,quorum medium			52	20				30	
Anagombri			52					27	30
Aſiphus mons			55					30	30
Aſpis mons			57	30				30	20
Ogdamus mons			58					29	30
Thinodis mons			58	30				29	20
Azar mons	51 30	23 30	Et	53				23	30

Libyci montes ab occidentali plaga Nili

Quorum fines 61 20 29 25 Et 61 25 23

Ab orientali autem parte fluminis

Quornm fines 62 15 29 Et 62 23

Vallis ſpacio ſtadiorum ccc. inter eos montes comprehenſa,

& fluuio media irrigata, eſt Aegyptus dicta ſuperior. Remotiora à flumine fere ſunt arida & inculta.

Paludes aute m ſunt

Cleartus palus 52 28 20′
Lacci palus 55 30′ 26 20′
Lycomedis palus 57 22 Deſertis circundatus.
Solis fons 58 15′ 28 Apud Ammonem.
Maria lacus 60 30′ 30 50′ Qua Alexandriam accœdit. Qua Cheroimeſum 60 15′ 30 50′ Qua Scœdiam. 60 25′ 30 25′ Qua auſtrum 60 30′ 30 35′

Dictus & Arapotes: teſte Plinio: & Mareotis, incũbit Alexandriæ à meridiana plaga. Hunc Nilus multis foſſis tum é ſuperiorib. partib. tum à laterib. adauget, per quas multo plura Alexandriam importantur q̃ è mari, quare portus qui in lacu eſt, ditior habetur maritimo. Et quæ per eum ex Alexandria in has terras exportantur, plura ſunt q̃ quæ ex orbe noſtro Alexandriam importantur. Fecit deniq; is lacus urbi temperiem aeris & ſalubritatem præcipuam, quoniam Nilus æſtate auctus margines lacus implet, & morbidũ cœnum diluit, ne eo concreto malignus uapor exhalet. Lacus etiam plures in eum refunduntur. Latitudinem habet ſupra cl. ſtadia, longitudinem ſupra ccc. complectitur inſulas viij. præterea circumhabitatur frequentib. uicis, ſuntq; loca cultiſſima, & uitifera, uinumq; quod inde Mareoticũ dicitur, durat ad uetuſtatem. Buheira lacus idem Mareotis, ſic dictus ætate hac ab his qui hæc loca tenent.

Mœridis lacus 61 10′ 30 30′
Situs apud Arſinoen.
Qua accœdit Memphim 61 5′ 29 35′
Apud Libycos montes 60 25′ 29 5′
Apud Dionyſiam 60 30′ 29
Qua ad Thinodium montem 60 29 30′
Circa Bachim urbem 60 30′ 29 20′

Diſtat ab Arſinoe c. ſtadiis, á Memphi lxxiij. m. pſſ.
In ambitu habet ccl m. altitudinis l. paſſ. pelagi magnitudi-

ne, & colore marino, tanq; mare antiquitus ad hunc uſq; locũ acceſſerit. Littorib. autem multis ætatib. limo & arenis exaggeratis, mariq; recedente, lacus manſerit, id quod accidiſſe & circa Ammonem Strabo exiſtimat. Tantæ eſt autem uaſtitatis, ut Nili inundationes recipiẽs non redundet in propinquas habitationes. Decreſcente quoq; Nilo prębeat abundantem aquam irrigationib. uicinorũ agrorum. Impoſita ſunt autem clauſtra foſſis, & quib. Nilus admittitur, & quib. lacus emittitur, & additi architecti qui opus utrunq; diſpenſent. Opus fuit Myris regis: Diodoro auctore: qui amplitudinem lacus multo maiorem facit, & diſtantiam à Memphi etiam multo minorem.

Labyrinthus 61 5' 29 55

Procedenti ex foſſa: quæ inundationes admittit: intra lacum ad xxx. ſiue xl. ſtadia eſt ædita planicies in formam inſulę, ea uicum habet, & regiam multorum regum comitatum excipiens quæ habebat aulas xxvij. quot erãt pręfecturæ Aegypti. Viæ ad aulas ducentes erãt ſubterraneę multę & longæ, quæ inter ſe flexuoſos tranſitus haberent, nec peregrinus ullus ingredi aliquam aulam, & egredi poterat ſine duce perito loci. Erant uero cryptæ & aulæ concameratæ lapide, præter alterius materię admixtionem. Deſuper inſpectantibus uidere erat ædificium, tanq; campum lapidib. ſtratum, occupabatq; per uerſam aream plus ſtadio. Pyramis quadrata ſurgebat in fine Labyrinthi, cuius quodlibet latus ferè quatuor iugerũ erat, altitudo par, ſepultura Imandi regis qui Labyrinthũ ędificauit.

Sirbonis lacus 63 30 31 10 Et 63 25 31 10

Secus mare ſuccedens poſt Gazeorum portum, admittens autem quẽdam ſtrictum aditum in Aegyptum uſq; ad id quod eruptio uocatur, longitudinis xxiiij. m. paſſ. latitudinis quaſi vi. ambitus xlvij. admodum profundus: inquit Diodorus: Herodotus eum Caſio monti applicuit. Regionem ab eruptione ad Caſium dicit cc. ſtadiorum. Nunc eſt: inquit Plinius: modica palus.

Canopica foſſa quæ è Mareoti lacu ducta eſt ad Canopũ.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Buticus lacus 61 30′ 30 50′
A Buto urbe uicina.
Lacus quorum medium 62 30′ 30 30′
Vicini Mendeti & Diſpoli urbibus
Lacus ingens 62 50′ 31 5′
Super Mendeſio & Tanitico oſtijs.
Amari lacus 62 30′ 29 30′
M. paſs. xxxvi. D. à Nilo procul.

Per eos fluit foſſa ducta à Cleopatride ad mare rubrum, latitudinis pedum cl. altitudinis xxx. longitudiuis cxij.

Phacuſa dicta Tacafaſta apud Antoninum, ſi non eſt menda exemplaris. Inde eſt initium foſſæ ductæ in mare rubrum à Ptolemæis.

Lacus dicti paludes 63 30 15′
Et 63 15′ 30 30′

Siti ſunt ad ſiniſtrã Bubaſtici fluuij, in uia ad Peluſium, à quo diſtant Dccl. ſtadijs, quos una foſſa Nili implet.

Ptolemæus ꝙ ex tot lacubus qui apud Strabonem multa diligentia memorãtur tam raros ponit, puto cauſam eſſe ꝙ non ſunt perpetui, ſed effuſionibus Nili, & arenis ſubinde implentur, quod accidere & foſſis eſt exſtimandum.

Tenent autem plagam magis ſeptentrionalem Marmaricæ Libyarchæ, unde tota Marmarica eſt dicta Barcha, ętate hac, quorum oppida
Leucæ 51 20′ 31
Maſſadalis 51 20′ 30 30′
Bochiris 52 20′ 31
Et Aniritæ, quorum oppida
Albecamini 53 10′ 30 50′
Manſuchis 53 30′ 30 20′
Albe Nape, id eſt ſaltus 52 30′ 30 15′
Menelaus 55 20′ 31
Et Baſſachitæ, quorum oppida
Gaphara 52 30 20′
Tuccitora 55 10′ 30 30′

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Tacaphuris 53 50 30 10
Sub quibus Apomitę ſub Baſciſaorũ montib. quorꝫ oppidũ.
Abathuba 51 30 30
Poſtea qui etiam his auſtraliores ſunt Augylæ, qui gradus ha
bent 52 30 28
Borealiores Garamantib. xiĳ. dierum itinere. Augylæ: inquit Plinius: locantur medio ferè ſpatio ab Aethyopia, quæ ad occidentem uergit, & à regione quæ duas Syrtes interiacet, pari utrincꝫ interuallo, inferos tantum colebant deos.
Augela Auaſis hac etiam ætate nomen tenet, procul à Nilo ccccl. m. paſs. uia publica de Mauritania ad Aegyptũ. Ipſum uero deſertũ finit ad Aegyptũ, intus ſunt tria oppida et aliquot uillę. Regio eſt dactilifera, horꝫ uero oppida ex priſco ſeculo.
Dioſcoron 52 30 28 50
Alo 53 15 28 30
Migo 53 30 28 30
Augyla 52 30 28
Poſt quos Naſamones: Strabo eos ſtatuit ſupra Syrtim maiorem & Philenorũ aras, & Pſyllis borealiores, Plinius in ipſa denicꝫ ora Syrtis locat & dictos à Græcis Meſammones, quaſi medios locatos inter arenas. Horum oppida
Saragina 53 15 27 30
Magri lacus 54 20 27 50
Et Pſylli ſub Lycomede palude
Et Bacatæ circa ſitum 54 27 30
Poſtea Anachiſæ ſiue Auachitæ ſupra Bæcolicum montem, ad partes auſtrales
Et Topanitæ, ſub'cꝫ his oppidum.
Maſacila 54 20 26 30
Poſt quos Sentites ſupra lacum Cleartum ad auſtrum.
Et Obelæ quorum oppidum
Billa 54 30 25 40
Poſtea Aezari circa ſitum 52 30 25
Clearti paludis fontes 51 30 25
Et. 53 24

Coniunctio fontium 52 20 25
Libyæ autem nomi qui ſupra mare ſunt
Zigritæ, quorum oppida

Tachorſa	52	30	30	50
Azicis	55		31	
Nemeſium	55	15	30	50
Tiſarchis	55	50	30	50
Phibonis uilla	56	50	30	30
Sophanis	56	30	30	50
Bibliophorium	56	20	30	20
Scopa	57		30	20

Et Catani ſub aſpide monte ad boreales partes.

Oppida.

Callij	57		30	20
Laomedontium	57	30	31	
Pedonia	58	20	31	

Et Ligees quorum oppida

Catabathmus paruus	58		30	50
Glaucum	59		30	30

Auſtraliora uero

Buczees & Ogdemi & oppida

Climax	57	20	30	10
Pednopum	57	15	29	20

Poſt quos

Adiſmachidæ, uel: ut Plinius: Adirmachidæ.

Et oppida

Thanutis	55	20	29	25
Siropum	56	25	30	

Ad occidentales partes Ogdami montis.

Poſtea

Ammoniaca regio & Auaſis, Ammonienſis dicta Plinio.

Ammon ciuitas	56		29	10

Procul à Syrtib. maioribus xi. dierũ itinere, à Memphi xij. à Cyrene cccc. m. paſs. Strabo diſtare ait à littore in continentem non minus iij. m. ſtadiorum, quæ diſtantia multo maior eſt

eſt aut numeris Ptolemæi, aut occurſu diſtantiæ à Cyrene & Memphi, quam nos loco ſtatuendo ſequuti ſumus, una eſt ex Auaſib. inſignib. in tractu hoc, arenis omni ex plaga circumdata. Puteos intus habet duorum feré cubitorũ effoſſa altitudine uidelicet reſtagnantib. aquis ex uicinis montib. Domos conſtruunt è ſale ceu ſaxo exciſo è montib. regionis. Eo loco fuit antiquitus illud celeberrimũ oraculum Iouis Ammonis, quod nutu dabat reſponſa. Apud hoc Alexander Macedo Iouis Ammonis filij appellationem ſuſcepit, ſacerdotibus, qui loco præfuerunt, præmonitis quid rex reſponderi ſibi uellet. Durat hodie eadem impoſtura apud eos qui interpretationẽ librorum diuinorum ſuper humanas actiones, & ius proferendi penes ſe locatum arbitrantur. Et ſuper pactis Galli, & Angli diuortio reſpondent Iouiales antiſtites ex ſacrorum adytis quodcunqꝫ libido regum atqꝫ ad hos aſſentatio, & ſequuta largitio poſtularunt.

Alexandri ſtatio	57		29	2́0		Poſt
Anagombri circa ſitum	55	3́0	25	3́0		Poſt
Iobachi circa ſitum	58		26			Et
Ruaditæ circa ſitum	58		25			

Ad boreales partes Lycomedis paludis.

Mareotis uero pars quæ mari imminet, Tenia dicitur.

Monocaminum	59	2́0	30	5́0
Cobij	59	1́0	30	3́0
Halmyræ, Salinæ	59	2́0	30	5́0

Interiora autem tenent Goniatæ quorum oppida

Palemaria uilla	60		30	1́0	
Antiphili	59	3́0	30	2́0	Et

Proſoditæ quorum oppidum

Phamotis	60		30	3́0	Poſt quos

Scythiaca regio. Fuit olim ſub Chriſtiana religione frequentata genere hominum, qui ſolitariam ducebant uitam in portentoſa abſtinentia uictus & corporis afflictione.

Scyathis oppidum	60	2́0	30	2́0	Et poſt

Maſtitæ quorum oppidum circa lacum Mœridis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Bachis 60 3'0 29 2'0
Dionyſia 60 3'0 29 His auſtraliora
Nitriotæ incolunt. Huius quoq; regionis heremum frequentarunt ſolitarij Chriſtiani.
His nomis adſcribunť duæ Oeaſſitæ. Et Plin. Memphitę nomo ſunt cõtermini ex Africa duo Oeaſſitę. Verũ Strab. dicit Auaſes, cõmuni appellatione, quia ſint loca culta in mediis arenis tanquã inſulæ in mari. Tres uero ponũt Auaſes. Is & Pli. per Marmaricã et Aegyptũ, duas has, & tertiã Ammoniacã.
Oeaſſis parua 60 2'0 28 5'0
Oeaſſitæ magni, quorum oppidum
Oeaſſis magna 59 5'0 26 5'5
Qui conferat exemplaria Ptolemei cum noſtro cõmentario, habebit hunc locum non obſcurum unde deprehendat plæraq; tanti operis non corrupta modo ſed etiam peruerſa eſſe. Qn. Curtius Auaſim Ammoniacam duplicem facit, & diſtare à Memphi vi. dierũ circiter profectione. Et ad alterius auſtraliores partes hahitare Arabes, qui ſitus cõuenit utriſq; Oeaſſib. Exiſtimãdum eſt ꝙ illam Ammoniacã non agnouerit. Gademes regio grandis, magnorum oppidorum & uicorum procul à mari interno ccc m. paſſ. auſtrum uerſus. Populus eſt diues prouentu dactilorum. Inopiam habet frumenti. Negotiatur cũ Nigritis. Exiſtimandum nobis eſt, ꝙ ſit Oeaſſis magna. Conuenit diſtantia à mari, & ſucceſſio Auaſium, quas Saracenus grammaticus per Numidiam recenſuit ab occidente ad confinia Aegypti.
Iuxta autem totam lineam lateris Marmaricæ & Libyæ, peruenit regio Diammos & Abrochos, id eſt, Arenoſa & ſine pluuia. Eas terras, & quæ circum Syrtes & ulteriores ad auſtrum: ait Plinius: ſiderum obſeruatione eſſe notabiles, quoniam per profundas, et uentis cõtinue confuſas arenas, nulla ueſtigia manent publicę uiæ. Sed ad cœli regiones itinera: ſic ut in mari nauigationes: dirigi oportet.
Mareotis 58 28 2'0 Plinio, gens & oppidum.
Mareoticæ uero uillæ

Tapoſiris

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Tapoſiris 59 50 31

Quo in loco feſta maxima celebrabantur à iuuentute.

Hiera 59 20 30 20

LITTORA uero totius Arabiæ tenent Arabes Aegyptij ichthiophagi, in quibus dorſa montium ſunt.

Troigi rupis 63 28

Videtur reſpondere in ſitum Exieleſæ petræ dictæ Straboni, unde ſcaturigines calidarum aquarum in mare rubrum erumpunt poſt Arſinoen urbem.

Arabaſterni montis 63 27 50

Porphyriti montis 63 27 20

Nigri lapidis 63 22 20

Baſaniti lapidis 62 23 30

Nilus fluuius dictus antiquitus fuit Aegyptus et Triton, & ſupra Cataractas Gyriſantes, nec ante Nilus quam ſe totum aquis coniunxerit.

Ipſeque Nilus, & Nomi & præterea inſigniores ciuitates ſic ſe habent. Situs Nili.

Magnum Delta 62 30

Vbi ſe primum Nilus ſcindit ad oſtia.

Genius bonus fluuius qui à ſciſſione fluit ad Heracleoticum oſtium.

Bubaſticus fluuius qui à ſciſſione fluit Arabiam uerſus, & per Peluſiacum oſtium exit.

Buſiriticus fluuius, ducitur ex Bubaſtico in gradib. 62 20 30 20 & exit per Pathmiticum oſtium.

Athribiticus fluuius deducitur ex Bubaſtico in gradibus 62 15 30 5′ & exit per Dinepticum oſtium.

Pharmutiacus fluuius deducitur ex bono genio in gradibus 61 55 30 5′ exit per Sebenniticum oſtium.

Oro inſula, cuius medium 61 30 30 10

Inſula Nili & opidum omnium rerum ferax præter oleum.

Habet inſignes domos & magnifica palatia.

Tala fluuius deducitur ex bono genio in gradib. 61 30 50 exit per Bolbitinum oſtium.

Pharmutiacus & Athribiticus fluuius iunguntur foſſa iuxta ferme littoris parallelam, in latitudine 30 50

Buſiriticus et Bubaſticus amnes iungunt̃ foſſa fere ſecundum littoris parallelam.

Fluuij alij ab his foſſis ad mare exeunt per paludes ad reliqua oſtia. Iunguntur & aliæ foſſe prædictis magnis amnib.

Ductus autem nili ſic ſe habet.

Memphis 61 50 29 50

Dicta hebræis Noph, & Migdol. Regia antiquitus Aegypti procul extra Delta magnum, ad occidentales partes fluuij m. paſſ. xvi. Vrbs magna & optime ſita, ſecuuda poſt Alexandriam, complexa ambitu ſtadia cl, hoc eſt, millia paſſ, xix. Omnium urbium Aegypti clariſſ. Aedificata à Mineo rege ante ingreſſum Abrahæ in Aegyptum.

PROPYLEVM à parte ſeprentrionali urbis, opus reliquis excellentius.

REGIA in edito colle ad frontem urbis. Qua eſt deſcenſus ad inferiorem partem urbis ſunt lacus et luci, quę opera deſerta & diruta iacebant ætate Strabonis.

APIDIS templum fuit Memphi, in quo bos alebatur, cui tribuerunt diuinos honores, dabat reſponſa.

VVLCANIVM adiacebat Apidis templo, operũ magnitudine ſumptuoſe ſtructũ. In fronte Dromi iacebat coloſſus ex integro lapide. Dromus eſt cauedium, ſiue area ſub diuo quadrangula, quam quatuor porticus includunt.

SERAPIVM erat extra urbem loco arenoſo ſtructũ Medio itinere erant Sphynges locatæ, quarũ alię obrutę uſq; ad caput cumulis arenæ uidebantur, alię ex dimidio apparentes, quib. ex reb. periculum conſiderari poteſt: inquit Strab: ſi eunti ad templũ turbo incidiſſet. Sphynges ſunt feles ægyptij

PYRAMIDES ſtant in montano quodam ſupercilio, ad ſeptentrionalem plagam urbis procul ſtadiis xl. Triũ maximarum duæ ſunt numeratæ inter ſeptem memorabilia opera orbis. Quæ omnium maxima eſt, habet latera pedum

geome-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

geometricorum Dcclxxv. Hęc erat incruſtata ſecto marmore, tabulæq́ꝫ latæ pedum ſeptenum, quas Sultani depoſuerũt, & tranſtulere ad ſtructuram pontis apud Cahiram. Oſtiũ eſt in latere quod ad ortum ſpectat, quod modico deſcenſu fert in ſpecum, intusq́ꝫ ſunt duæ cameræ, quibus inſunt tumbæ, una grandis, duæq́ꝫ paruæ.

Pyramis eſt moles quadrata, in multã altitudinem aſſurgens, à fundamentis ſenſim ad ſublimitatem gracileſcens.

Babulis contra Memphim, ſita ab orientali parte fluminis ad Arabiam. Caſtellum: inquit Strabo: natura munitum, à Babylonijs conditum. Sub imperio Romano erat illic impoſita legio ex tribus quæ Aegyptum continerent, iugum ab eo deſcendit ad Nilum, per quod aqua rotis & trocleis à flumine in caſtrum ſubuehebatur, captiuis cl. cõtinue laborantib. Coluerũt Cepum pro numine. Ea eſt Fera Aethyopica, faciem habens ſatyri, cętera media natura inter canem & urſum.

Cahira: id eſt Munitio: ciuitas in ſede Babulis, incomparabilis magnitudinis, ſuper cuius ſitu ſingulare commentarium à nobis prodetur in corographicorum tractatione.

Conueniunt fluuij in gradib.	61	55	29	25

Traianus amnis intra Babylim miſcetur Nilo, uenit per Hero um urbem, concipitur autem in montibus, qui à ſinu Arabico Gerenorium uerſus tenduntur.

Geza uicus ſuper Nilo contra Babulim.

Inſula Nili inter Gezam & Babulim, in ea eſt grande palatiũ.

Muhelacha ſuburbium ſuper Nilo, ad orientem procul trib. m. paſſ. à Babuli, habet ornatas domos.

Elfium antiqua ciuitas in aggere ſuper foſſa Nili, certior eius ſitus non habetur. Cõmemoratur ab Arabe grammatico. Ex commemoratione autem locorum uidetur eſſe in ambitu Cahiræ, forte ſuper Bubaſtico fluuio.

Muhaſira	62	15	29	20

Oppidum ſuper Nilo, procul à Cahira xxx. m. ad partem orientalem.

Iuliopolis	61	25	29	30

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Commemorata Plinio, unde ducit nauigationem ab Alexandria ad Coptum emporium.

Vsui 61 25 29 20

Cõmemorata Antonino, procul à Nilo oppido mil. paſſ. xx.

Herculis ciuitas magna 61 50 29 15

Ad occidentalem partem inſulæ.

Ptolemais ſtatio 61 50 29 5

Cene 61 50 29

Aphroditopolitanus nomus

Aphroditopolis 62 15 29 20

Ab orientali parte inſulæ.

Angyron 62 20 29 20

Timonepſi 62 15 29 5

Alyi 62 10 29

Hipponon, in inſula Canis 62 5 28 50

Muſæ, in inſula Canis 62 28 35

Diuiſio fluuij ad Heracleopoliten inſulam 61 55 28 50

Cynopolis metropolis 61 25 28 20

Ad occidentalem partem fluuij. Hic Anubis colebat͂, figura canis, & erat canibus honor, & cibus quidã ſacer conſtitutus.

Acoris 61 50 28 35

Vbi Nilus diuiditur ad inſulam Canis.

Canis ciuitas contra Cynopolim 62 10 28 20

Mercurij ciuitas magna 61 20 28 30

Ad occid. partes procul ab Ibi m. paſſ. xxiiij. mediterranea.

Peſarcemidos ad orientales partes 61 50 28 20

Cuſtodia Hermopolitana 61 55 28 15

Ad occid. partes fluuij, procul ab Hermopoli m. paſs. xxiiij. ubi uectigal exigebatur rerum quæ ex Thebaide inferebant͂.

Beniſuaif in loco cuſtodi oppidum, ætateq; hac ſuper Nilo, ex parte Africæ, in cultiſſimo campo. Fertq; linum laudatiſſimũ quale non prouenit hinc uſq; Tunetem.

Antinoe 62 5 28 10

Anthios ciuitas ſuper Nilo ad Aſiam. Multæ hic antiquitates Romanæ. Sita uidetur in Sede Antinoes.

Barnabal

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Barnabal ciuitas antiqua ſuper Nilo ad partes Aſię. Habet circiter cccc. domos. Sita eſt in ſolo fertili. Non licuit nobis ex cõmentario Arabis concipere, in cuius ueteris urbis ſede loca ta foret, niſi ꝙ in hoc locorum ambitu ſita uidetur.

Quæ autem auſtraliora Hepta nomis ſunt, uocantur Thebais, & ſuperioris loca ſunt quidem ab occaſu fluminis.

Thebaica cuſtodia ab 61 25 27 20

Hinc ducitur foſſa quæ Themin fertur. Exemplaria Strabonis habent Tanim falſo.

Lycopolites nomus & Lycus ab occaſu 61 50 27 35

Apollinis ab occaſu flu. 62 27 30

Hypſelites nomus & metropolis ab occaſu fluuij

Hypſele 62 5 27 25

Paſſalus ab orientali parte flu. 62 10 27 20

Panton ab or. parte flu. 62 27 15

Thenites nomus, ab occidentali parte fluuij. Et

Ptolemais Hermij 61 50 27 10

Ciuitas omnium maxima quæ in Thebaide ſunt, & nõ minor Memphi: auctor Strabo: Ciuilitatem græco more inſtituit.

Munia pulcherrima ciuitas ſub Nilo ad Africam in colle, procul à Cahira millib. paſſ. lxxx. Habet pulchra palatia & Templa, præterea ruinas ex antiquitate. Sita uidetur in loco cuſtodie Thebaicæ.

Lepidotorum ab or. parte 62 26 50

Iouis parua ciuitas ab occ. fl. 61 50 26 20

Chenoboſcia ab or. fl. 62 26 30

Vacua ab or. parte fl. 62 5 26 20

Tentyra contra Vacuam, ex parte Affricæ, procul à Dioſpoli millib. paſſ. xxvij. Hic Crocodilus ſupra morem reliquorum Aegyptiorum dedecoratur, & infenſiſſimus habetur, nam ceteri, quamquam eius animalis malitiam norint, & humano generi pernitioſum exiſtiment, tamen uenerantur, atq; ab eo uiolando abſtinent. Secus Tentyritæ, beſtiam modis omnibus perueſtigant, atq; occidunt, nihil ipſi mali uiciſſim à beſtia patientes, quin intrepide natant, & aquam tranant, alio nemine

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

audente. Coluerũt autem Venerem. Et iuxta templum Fanum Iſidis.

Pampanis uilla 61 50 26 15

Procul à Tentyris m. paſſ. viij.

Typhonium ad or. fl. 62 5 25 50

Caput foſſæ 62 5 25 55

Hinc ducitur vſq; Coptum.

Leucothe ab or. fl. 62 5 25 20

Thebæ ab or. fl. 62 5 25 30

Dicta Dioſpolis & Buſiris ciuitas magna complexa ambitu: auctore Diodo: Stad. cxl. ſiue m. pa. xvij. magnis ædificijs, ornatiſſ. deorũ templis, & pulcherrimis ornamentis exſtructa. Domus priuatorũ ad quartã & quintam cõtignationẽ ſurgebant: quod & Cahiræ hodie ſeruant. Valetq; ad arcendos uapores æſtiui ſolis, & ad uias ex umbra refrigerandas. Centum portas habuiſſe fertur ab Homero, non equidem in ambitu murorum, ſed & alias murorum, alias templorum, & publicorum operum. Extra urbem ſuper Nilo, Memphim uerſus, habuit Stabula centum, ſingula capacia equorum ducentorum. In templis habuit quatuor ornatu & amplitudine memorabilia, quorum quod fuit præſtantiſſimum, complexum eſt ambitu. xiij. ſtadia. Parietum altitudo pedum. lxx. craſſitudo. xxiiij. Fuit Indicarum & Arabicarum mercium emporium, contermina Aethyopiæ. Longitudine fuit ſtadiorũ lxxx. Supererant ætate etiã Strabonis monimenta non nulla ueteris dignitatis. Hac autem ætate: teſte Arabe grãmatico: eſt parua ciuitas ſuper Nilo ad Africam, habens ccc. circiter domos, ſplendidas tamen. Ager circum eſt fœcundus.

Obeliſci circa Thebas ſunt, quorum alij exeſi circa laterum acies, alij iacebant confracti demoliti per inſaniam Cambyſis. Memnoniũ in ripa Nili Libyam uerſus. Deniq; in agro urbis ſpeluncæ erant inciſæ in lapidem, & mirabili modo ſtructæ, ſepulturæ regum.

Hermontis ab occid. fl. 61 50 25 20

Tuphium ab or. parte fl. 62 25 10

Latorum

Latorum ciuitas, ad occ. fl. 62 25
Procul ab Hermonthi, m. paſſ. xxiiij. Hi Latum piſcem Nilo peculiarem colebant.
Chnubiſus cõtra Latum ſuper Nilo, dictus Gnuphis Strab.
Ilithyia, id eſt Lucinæ ciuitas ab or. fl. 62 5′ 24 45′
Apollinis magna ciuitas 62 24 35′
Ab occid. parte fl. procul à Lato m. paſſ. xxxij.
Ichnim manſio contra Apollinis ſuper Nilo, antiqua ciuitas, Procul à Cahira ccc m. paſſ.
Ombi ad or. fluuij 62 24 5′
Brabanda antiqua ciuitas ſuper Nilo ad Africam. Sita uidetur contra Ombos.
Munſia noua ciuitas ſuper Nilo ad Africam.
Georgia ditiſſimum monaſterium Chriſtianorum procul à Munſia m. paſſ. vi. Situm in fœcundiſſimo agro.
Chiam oppidum ſuper Nilo: cõmemoratum ab Arabe: poſt Georgiam.
Chanah antiqua ciuitas munita ſuper Nilo, cõtra Brabandam Hic eſt, ætate hac, tranſuectio mercium: inquit Arabs: à Cahira ad Mecham. Videtur eſſe in ſitu quo Antoninus ſtatuit manſionem contra Ombos. Arabs quidem grammaticus certiorem ſitum earum urbium non ponit.
Apud Ombos eſt conuinctio Nili ab inſula Elephantina.
Syene 62 23 50
Ab orientali parte inſulæ Elephantinæ, dicta in Hebræo Seueneh. In ea locatæ erant tres cohortes Romanorum, præſidij gratia.
Aſna ciuitas ipſa Syene. Arabes enim antiquum nomen faſtiditi, quoniam Seneglia ſignificat brutum, commutarunt in Aſnam quod ſignificat illuſtre. Aedificata hac ætate eſt ex ruinis Brabandę, habetq́ꝫ grandia ædificia, & magnum ambitum, memorabilesq́ꝫ ſepulturas cum litteris Aegyptijs & Latinis. Incolæ ſunt diuites & paſtores
Cataracta parua 61 55′ 23 45′
Cataracta eſt petroſum quoddã ſuperciliũ in medio fluminis,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

ſuperiori parte planum, ut recipere flumen poſſit, deſinitq́ꝫ in præceps. Ex eo flumen cadit in inferiorem alueum, quo facile adnauigari poteſt. Itaqꝫ Scapharij ſpectaculũ exhibere principib. uolentes, huc adnauigant, & defluunt in Cataracten in præcipiciumq́ꝫ detruduntur, Scaphis & ipſis illeſis. Nilus quoqꝫ eo loco incluſus montibus, nec alibi torrentior uectus, aquis properantibus ad locum Aethyopum fertur, qui Catadupi uocantur, nouiſſime Cataractà, inter occurſantes ſcopulos non fluere, ſed ruere cum immenſo fragore uidetur.

Dodecaſchinum	61	25	23	20

Ad orientalem partem Nili, & ſuper diuiſione fluuij ad inſulam Elephantinam.

Hiera Sicaminon	61	25	23	35

Ad orientalem partem fluuij

Philæ	61	20	23	30

Ex orientali parte fluminis. Communis habitatio Aegyptiorum & Aethyopum. Structę quomodo Elephantina ciuitas, & pari magnitudine. Habuerunt Aegyptia templa, ubi Ales colebatur, quẽ accipitrem uocant, qui nec noſtris ſimile quicquam habet, nec Aegyptijs, nam & magnitudine excedit, & uarietate longe diuerſus eſt. Dicunt eum Aethiopicum eſſe, & inde afferri cum prior defecerit, ac etiam multo ante. Et tunc nobis oſtenſus eſt: inquit Strabo: cum iam morbo deficeret. Nos Philas ex Syene plauſtro uenimus, per campum ualde planum, centum ſtadiorum ſpacio. Per totam uero uiam uidere erat multis in locis utrinqꝫ quaſi Scopulos, petram arduam, rotundam, politam, propemodum ſphæricam, nigri ac duri lapidis, ex quo mortaria fiunt, ſuper maiori petra poſitam, ac rurſus ſuper ea aliam. Non nullæ ſeorſum Solitariæ iacebant. Earum maxima erat non minor xij. pedum diametro, atqꝫ omnes maiores huius dimidio.

Catarača maior apud Philas procul á Syene ſtadijs ccc. Totidem, á ſinu Arabico.

Metacompſo, ad or. flu.	61	20	23	
Pſelchis	61	35	23	5

Aethyo-

Aethyopica urbs ad occiden. partem fluminis. His locis imperauit: ętate Strabonis: Candace regina, uſq; Meroen. Mulier uirilis, quæ arma mouit contra imperium Romanum, & præſidium apud Philas oppreſſit, & Auguſti ſtatuas euertit. Huius reginę Eunuchus Iero ſolyma uenit, & baptiſatus in itinere à Philippo Apoſtolo fuit.

Cumili arenarũ ſunt ultra Pſelchim, itinere ad Prennã, quib. Cambyſis exercitus obrutus fuit, incidente uento & arenas ex aggerante.

Taſis contra Philas ſuper Nilo

Thalmis 61 2'0 23 2'5

Izyzi contra Metacompſum ſuper Nilo.

Parempole ad occidentalem partem inſulæ, contra Cataractam minorem.

Regionis: quæ inferior dicitur: Nomi & metropoles ſunt ab occaſu magni fluuij: qui genius bonus uocatur: cum á mari incipimus Præfectura Alexandrinorum

Mercurij ciuitas parua 61 30 5'0

Cynecopolitanæ præfecturæ. Cynecopolis ciuitas

Andropolitanus Nomus & metropolis

Andron 61 2'0 30 2'0

Latopolites nomus & Latone ciuitas 61 3'0 30 5'

Derotte nobilis ciuitas, antiqua, diues & frequens, ſine muris ſuper Nilo ad partem Africæ. Incolæ ſunt præcipue ciuiles. Eſt in ſede Latones.

Mechellæ chais noua ciuitas ſuper Nilo ex parte Africæ, ſuper aggere. Videtur eſſe in uia à Latone ad Cahiram

Melititis præfecturæ.

Meletis metropolis 61 31

Ita Plinius. Exemplaria Ptolemæi Metelis.

Inter uero magnum fluuium Bonum Genium & Pharmutiacum amnem ciuitates

Phthenoti nomus & Butus metropolis 61 3'0 30 2'5

Cabaſites nomus. Cabaſa metropolis 61 3'0 30 2'0

Saites nomus, Sais metropolis 61 3'0 30 2'5

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Diſtat duob. ſcœnis à flumine. In hac Mineruam colebant, in cuius templo fuit ſepultura Pſammitichi regis.

Et apud magnum fluuium ab occaſu

Naucratis ciuitas 61 2́0 30 3́0

Mileſiorum opus, ab hac Plinius uocat pręfecturam Naucratiten, & quidam,

Naucraticum oſtium id quod Heracleoticum.

Et ab ortu ſolis iuxta magnum fluuium

Proſopitæ nomus. Nicij metropolis 61 4́0 30

Niciæ uicus: inquit Strabo: Diſtat à Litho. xxix. m.

Fuoa antiqua ciuitas ſuper Nilo Aſiam uerſus contra Oro Inſulam procul à Roſitto xlv. m. paſſ. ad auſtrum. Frequens habitatore, ciuilis & diues, in ſede Nicij.

Mechela noua ciuitas ſuper Nilo, humilis ædificijs ex parte orientali fluuij, poſt Nicium in uia ut uidetur ad Cahiram.

Gerirat locus uidetur in Oro inſula

Eddeheb locus uidetur in Oro inſula.

Inter Pharmutiacum & Athribiticum amnes Sebennitis inferior nomus

Pachneumonis metropolis 61 4́5 31

Hanc eſſe Damiatam arbitrantur, de qua re ſub Heliopoli dicemus

Xoytes nomus & metropolis, Xois 62 3́0 30 4́5

Inſula inter oſtia

Sebenniticum & Pathmiticum.

Tafa 61 4́0 30 3́5

Inter Athribiticum & Buſiriticum amnes

Phthemphuti nomus, Plinius Temphum uocat.

Onuphis 62 5́ 30 5́0

A qua & Onuphiten nomum dicunt.

Athribitæ nomus & metropolis Athribis 62 1́5 30

Super amne ſui nominis.

Hi murem Araneum pro numine colebant.

Mendeſie nomus & metropolis.

Thmonis 62 4́5 31 1́0

Hic

Hic Pan colebatur & Hircus. Mendete proximũ mari præcipitium, inquit Strabo.
Sebennitis ſuperiorum locorum nomus.
Sebennitus metropolis 62 30
Buſirite nomus & metropolis Buſiris. 62 30 30 15
Leontopolite nomus & metropolis Leonton,
Iuxta Mendeten 62 25 30 35
Dioſpolis ciuitas propinqua Mendeti
Inter Buſiriticum & Bubaſticum amnes Neut nomus
Panephyſis metropolis 62 20 31 5
Tapoſiris altera dicta parua in Iſthmo qualis eſt inter foſſam Canopicam ductam à Mareoti lacu, & mare ipſum.
Schœdia oppidum 60 20 30 25
Procul ab Alexandria. iiij. Schœnis ſuper foſſa quæ à Mareoti lacu ad Nilũ exit. Apud hoc erat nauale thalamiferorũ nauigiorũ quib. in ſuperiorem regionem nauigabãt. Hic exigebatur uectigal rerum quæ è ſuperiori regione Alexandriã portabantur. Huius commercij gratia ratis in flumine iuncta erat, unde loco nomen inditum fuit. Ex Schœdia nauigant Memphim.
Roſittũ ætate hac ciuitas ſuper Nilo ex latere Africæ procul iij. m. à mari. Homines eius loci ſunt ciuiles.
Chabrię uicus ex his qui plurimi ſunt ad lacum Mareotim ad dextram nauigantib. ex Schœdia Memphim.
Eleuſina habitatio prope Alexandriam ſuper foſſa quę Shœdiam fert ex lacu Mareoti.
Aegypti mediterraneæ ciuitates Lichinos heremi
Magdolum 63 20 31 5
Procul à Peluſio. xij. m. paſſ. Apud hanc conſederunt Iudæi fugientes Chaldęos Ieroſolyma, & adduxerunt ſecum Ieremiam prophetam, quem ſubinde lapidarunt.
Sylæ 63 20 31
Procul à Peluſio m. paſſ. xxiiij. per Magdolum.
Taubaſium 63 5 30 30
Commemoratum Antonino, procul à Peluſio lij mill. paſſ.

Hieronymus Teubathon caſtrum uocat, procul à Peluſio tri bus manſionib, uiæ ad Babylim.

Serapium 63 10 30 25

Vicus Iudæorum 62 55 30 35

Dictus Græcis Bubaſtus. Hebræis Pibeſeth. Ioſephus ſcribit In leonum ciuitate Heliopolitanum templum dirutum Iudæi purgarunt, quod appellatur à Græcis Bubaſte.

Cæne ueteranorum 62 30 30 5

Tanis altera 62 10 29 50

Sohan dicta in Hebræo, diſtat à Memphi: auctore Ioſepho: ſtadiis clxxx. regionis Heliopolitanæ. Hanc celebrant ſacræ litteræ, ut in pſalmo. Coram patrib. eorum fœcit mirabilia in terra Aegipti, in campo Taneos.

Phagroriopolitana præfectura, & Phagroriopolis ciuitas cir ca Cleopatridem, & recœſſum Arabici ſinus.

Taphnis, Tachpenes dicta Hebræis. 63 20 31

Phatura dicta hebręis Pathros, ciuitas in horũ locorũ ambitu

Pharbetites nomus, & metropolis Pharbetus 62 25 30 10

Setroites nomus & metropolis

Sethrois 63 20 31

Herculis, parua ciuitas. 93 20 31

Arabiæ nomus & metropolis,

Philonis uicus continuus ipſi Phacuſæ.

Bubaſtites nomus & metropolis Bubaſtus 63 5 30 20

De quo in uico Iudæorum.

Thou 63 30 30

Heliopolite nomus & metropolis,

Onij 62 30 30 10

In eius urbis agro Iahacob patriarcha habitauit.

In huius regione ſub Ptolemæis conſtructum fuit templum emulum illi Ieroſolymitano ab Onia ſacerdote Iudæorum, cũ Antiochus, Epiphanes, & plures domeſticæ ſeditiones Iudæ am uaſtarent, de quo eſt dictum ſub Bubaſte.

Mneuis bos Heliopoli colebatur, nutritus in ſepto quodam. Hebræi quia Rameſſem regionem circa Heliopolim incole-

bant

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

bant, ex longa cõſuetudine ad ſacerdotes eius loci in Mneuis religionem inducti erant, quam rurſus in cultum reuocarunt in deſerto, conflantes uitulum. Ieroboam ergo Ephratęus rex decem tribuum, quoniam in Aegypto ſub lõgo exilio fuerat, illic imbiberat religionem, ꝙ in finib. imperij ſui erexit aureos uitulos.

Apud hęc loca circum Rameſſes & Onios diuerterunt parentes Chriſti cum infante fugientes inſidias Herodis regis, & manſerunt exules à Iudæa plus minus quinquennio.

Sucho, id eſt caſtra	63	1′5	29	5′5

Prima manſio filiorum Iſrael, poſtquam reliquerunt primas ſedes Rameſſes.

Azioth in ſitu Bubaſti, antiquiſſima ciuitas ſub Nilo, procul à Cahira cxx. m. Admirabilis fuit quod ex ruinis uidetur, & infinitis epithaphijs ſcriptura Aegyptia. Habitaẽ ætate hac centum domib. & trib. aut quatuor eccleſijs uel monaſterijs Chriſtianorum Ghoſen regionis.

Heliopolis Auen	62	1′5	29	55

Hebræis Bethſemes procul à Memphi m. paſſ. xxi. Platina dictam ait ab Aelio pertinace. Atqui Heliopolis uocata fuit ab auctorib. antiquiorib. aliquot ætatib. Aelio pertinace. Solis ciuitas: inquit Strabo: in aggere ingenti poſita extra Delta, habitaculum antiquitus ſacerdotum Aegypti, extabantq́ꝫ ætate Strabonis illorũ amplæ domus. Addit Platina, dictã ætate hac Damiatam, nos Peluſium ita dictã arbitramur, quæ ſit expugnata ante hos annos circiter ccc. à rege Gallorum ſub expeditione Syriaca.

Damiata ciuitas Aegypti in ſede Peluſij.

Cerceſura ciuitas cõtra Heliopolim Libyam uerſus. Hic erat ſpecula Eudoxi, ex qua is cœleſtium motus obſeruabat.

Arſenoitis	63	30	5′

Hebręis dicta Rahameſſes. Hunc pagũ filij Iſrael ſub Aegyptia captiuitate ædificauerunt & habitarunt.

In huius urbis finib. fuit Auaris aut uera aut commenticia ciuitas, circuitu ix. m. paſſ. cuius meminit Ioſephus ex Mane-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

thone Aegyptio libro primo cõtra Appionem grãmaticum. Monfloth grandis & antiqua ciuitas. Viſuntur ætate hac columnæ grandes & porticus, & ruinæ cum litteris Aegyptijs. Situm huius putamus eſſe in ambitu Cahiræ & Heroepolis, ex ordine quo memoratur ab Arabe grammatico, & in finib. Arabiæ & Aphroditopolis.

Pichachiroth 62 50 29 20

In Hebræo caſtra Aegyptiorum. Inter ea & mare erant filij Iſrael circumſeſſi.

Litus 61 50 29 50

Ciuitas ad latus Aphricæ procul à Memphi xx. m. uiæ ab Alexãdria. Hanc Ioſephus Sucho, id eſt Caſtra dicit, in quæ profectos dicit filios Iſrael ſub ipſa ſumma die migrationis ex Aegypto tunc deſertam: ut ait: ubi poſtea Babylon cõſtructa eſt, dum Cambyſes Aegyptum inuaderet. Sed hoc non uidetur conuenire hiſtoriæ locorum. Q enim Antoninus Babylim in recenſione locorum non præterijt, & Litum diuerſam poſuit, ſentiendum eſt duas urbes eſſe, hanc & Babylim, neq; prima caſtra eſſe in Lito potuerunt. Quoniam à Sucho: id eſt primis caſtris: uenerũt proxima manſione in Ethan, ſuper mari rubro, ubi Zuem ętate hac emporium eſt, à quo Litus abeſt ſecundum dimenſiones Antonini. m. paſſ. amplius lxxx. non potuit populus continua profectione à fuga perficere tantũ iter, ſed & liber Exodus ſcribit mouiſſe ex Rameſſe loco, ſpatio dimidio propiore q̃ Litus aut Babylis.

Canchach 62 5 29 50

Ciuitas grãdis & ornata in principio deſerti, uiæ ad Sina montem, procul vi. m. paſſ. à Cahira. Inter eas urbes ſunt perpetui horti, poſt hanc non eſt habitatio ad xl. m. paſſ.

Auſtraliora autem magni Deltæ & inferioris regiõis Heptanomus dicitur. Memphites primus nomus ab occaſu fluuij. Similiter ab occaſu fluuij mediterranea ciuitas.

Acanthon 61 20 29 20

Poſt Memphim, Lucus Oſiridis & Achãti Thebaici, ex qua fit gumi. Ad eum lucum eſt foſſa perducta ex Nilo.

Poſtea

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Poſtea, iuxta eam partem qua fluuius ſcinditur admittens inſulam.

Heracleopolites nomus	62		28	25'

Ab occaſu uero inſulæ. Arſinoites nomus & metropolis

Arſinoe mediterranea	61	35'	29	30'

Centum ſtadijs procul à ripa.

Crocodilorum ciuitas eadem Arſinoe. In ea præfectura Crocodilus mirum in modum colebatur. Et eſt ſacer apud eos nutritus ſeorſum in lacu quodam, & ſacerdotib. manſuetus, Suchum dicebant, & nutriebant pane, carne & uino, quas primitias ipſi beſtiæ peregrini offerebant.

Cella Antonij ſolitarij	62	5'	28	30'

Cella Pauli primi Heremitæ, procul á cella Antonij, itinere quod perficere potuit die uno & medio exhauſtum ieiunijs corpus Antonij ad montes qui includunt Nilum ex parte Arabiæ.

Similiter ab orientali parte inſulæ

Oxyrinchites nomus & metropolis

Oxyrinchos	61	20'	28	35'

Hic templum fuerat Oxyrinchi piſcis, & pro numine colebatur, tum hoc loco impenſius, tum reliqua tota Aegypto.

Similiter ab occaſu fluuij Cynopolitanus nomus

Ibis ciuitas	61	25'	28	5'

Procul ab Oxyrincho m. paſſ. xxx.

Alabaſtrorũ ciuitas mediterranea.	62	30'	28	20'

Aphroditopolites nomus, &

Crocodilorũ ciuitas mediterranea	61	20'	27	20'

Poſtea mediterranea ab occaſu fluuij

Abydus	61	35'	27	

Procul á Ptolemaida m. paſſ. xxij. à Dioſpoli m. paſſ. xxij. auctore Antonino: ciuitas maxima ſecunda poſt Thebas.

In ea fuit Memnonis regia, mirifice ſtructa, tota ex lapide, quemadmodum Labyrinthus, ſed hæc non multiplex fuit. Fons erat in profundũ defoſſus in quem per fornices deſcendebatur in forcipẽ flexos ex integris lapidib. & magnitudine

& ſtructura excellentibus. Et foſſa ex flumine ad hunc locum deducta fuerat. Exemplaria Plinij faciunt diſtare Abydum à Nilo dierum vij. itinere, in Libyam, corrupta procul dubio lectione. Sequenti ætate fuit Abydus redacta in paruam habitationem. Sunt apud eam urbem monimenta alia inſignia, dicta Memnonia. In templo Oſiris Abydei nō licet neq; Cantori, neq; Tibicini, neq; Pſaltę canere quemadmodum in deorum aliorum templis.

Memnon, & mediterranea ciuitas

Thatyris	61	30	25	30
Phthontis ciuitas mediterranea	61	20	22	20
Elephantina inſula	61	30	23	55

Et ciuitas ad quā uſq; Nilus ab oſtijs, aduerſo alueo, nauigatur. Hinc cataractæ Syenem uerſus nauigationē prohibent.

Ab orientali autem parte fluuij Anteopolites nomus

Antæi metropolis mediterranea	62		27	5
Paſſalus	62	10	27	30

Pesla, dicta Antonino.

Hieracon	62		27	50
Isuim	62		27	30
Muthi	62		27	15
Selinum	62		26	55

Panopolites nomus & metropolis

Panopolis	62		26	25

Antiqua habitatio hominū qui Linum & lapides operantur.

Thonui	61	55	26	20

Thumuis dicta Antonino, procul ab Apolline m. pa. xxiiij.

Chenoboſcia	61	55	26	20
Noua ciuitas	62	10	26	20

Ab orientali parte Nili

Coptites nomus & metropolis

Coptus	62	10	26	15

Aegyptiorum & Aethyopum cōmune emporium. Diſtat à Iuliopoli: auctore Plinio: ccciij. m. paſſ. id eſt, gradib. iij. & ſemi, ſecundum ſitum meridiani, nauigatione xv. dierum per aduer-

aduerſum Nilum.

Hydræum	63	20	26	

Procul à Copto m. paſſ. xxxij. Iter hoc frequentatur & pedibus & Camelis.

Pœnicum Niconon dictum Antonino, in loco Hydræi.

Didyme mons	63	25	25	45

Vnius diei itinere ab Hydræo.

Aphroditum	62	35	25	20
Hydræmas	62	45	25	5

Procul à Copto m. paſſ. xcv.

Compaſi dictum Antonino: ſi non eſt menda ſcripturę: in loco Hydręmatis

Iouis	62	55	24	55
Ariſtonis	63	5	24	40
Phalacrium	63	15	24	25
Hydræum Apollinis	63	25	24	15

Procul à Copto clxxiiij. m. paſſ.

Cabalſi	63	40	24	
Mons	63	35	24	35
Hydręma cænon	63	55	23	35

Procul à Copto m. paſſ. ccxxxiij.

Hydræum uetus	63	30	23	50

Nominatum Trogloditicũ, diuerticulo duum m. paſſ. procul à Nouo hydræo iiij. m. Hic præſidium militum poſitum erat. Ab hoc proxima manſio apud Berenicen emporium ſuper mari rubro procul à Copto cclviij. m. paſſ. Dicunt: ait Strabo: Ptolemæum Philadelphum hanc uiam cum exercitu aperuiſſe, factis ciſternis quę cœleſtib. aquis implerentur. Per noctem iter agebant, ad aſtra reſpicientes quemadmodũ nautæ, & aquam portabant, nunc utuntur puteis defoſſis. Mare enim rubrum difficulter nauigatur, præſertim ex Arabico receſſu Heroepolitano nauigantibus. Enimuero ab experientia utilitas maxima uiſa eſt, atq; nunc: eodem Strabone referente: totum Indicum & Arabicũ & Aethyopicum tributũ: quod ſinu Arabico aduehitur: defertur Coptũ, qui eiuſmodi

mercium emporiũ eſt. Hæc Strabo. Verum poſteriori ætate qua imperium Aegypti ad Arabes uenit, emporia Berenices & Copti ad Mecham Arabiæ fœlicis urbem tranſlata. Merces ex ea urbe ad Zuem intimi Arabici ſinus urbem nauigijs tranſuectę, inde per continentem Camelis Cahiram feruntur, indeq; Alexandriam per Nilum, ubi Veneti ſuſcipientes, in totã Europam emiſerunt. Noſtra autem ætate, à nata ſalute Chriſtiana, circiter M. D. hæc etiam emporia deſierunt magna cum iactura Venetę fœlicitatis, poſtquam Hiſpani repererunt circumnauigari Africam, & ipſi in Indiam penetrarunt, transferentes in ſe queſtum toto oriente queſitum.

Contra Apollinis 61 50 22 35

Ciuitas parua, non procul à Copto. Videtur eſſe quod Hydræum Apollinis Plinius dixit. Et quoq; Strabo memorat itinera, quæ per hanc ſint procurata factis ciſternis.

Thoi mediterranea 62 15 22 20

Ab orientali parte Dodecaſchini. Sunt Arabes dicti Adei: Credere liceat, eſſe qui ſuperius Antæi dicti ſunt: & Plinio Autæi.

Azarei Arabes feri ex Trogloditarum connubijs.

Gnebedei Arabes Trogloditæ.

Michoe Arabes, qui Ttrogloditæ.

Inſulæ autem Affricæ & Atgypto adiacent

Aedonis inſula 52 30 32

Tindarij Scopuli 55 50 31 30

Quatuor paruæ inſulæ quæ portum habent.

Aeneſippa inſula 56 30 31 30

Procuſæ inſulæ duæ 56 50 31 30

Pedonia inſula 59 30 31 30

Didyme inſulæ duæ 60 31 30

Pharos inſula 60 30 31 5

Procul á Conopico oſtio ſtadijs cl. extenditur ultra Alexandriam, ortum uerſus m. paſſ. trib.

In Arabico ſinu inſulæ hæ

Sapirena inſula 62 50 26 15

Aphro-

Aphrodite inſula 65 1'5 25

Tres inſulæ in Aphrodite ſtagno. Duæ oliuas & ficus abunde ferunt. Tertia his arborib. deficiens Meleagris referta eſt.

Agathonis inſula 65 1'5 23 20'

Iotabis inſula 65 5'0 28

Procul ab Ailah m. ſtadijs. In qua Iudæi, gens libera antiquitus habitauit, auctor Eutropius.

Ophiades inſula, ſita haud procul à Berenice & Smaragdo monte, longitudine lxxx. ſtadiorum, infeſta antea ſerpentib. & deſerta, poſtea regum cura fuit perpurgata propter metallum quod illhic fodiebatur.

Topazij gemmæ, uitro ſimilis aureo colore.

Topazos inſula, dicta Plinio quæ Ophiades.

Cytis inſula quæ Topazium gemmam fert, commemorata Plinio. Aut eadem eſt quę Topazos aut propinqua et eodem prouentu lapidis inſignis.

Inter Saporinen inſulam et Berenicen urbem Inſulæ aliæ ſunt commemoratæ Plinio.

Satala inſula Admyos Horman

Inſula deſerta. In qua Tadnos fons, Et mons Eos.

Lambe inſula. A qua uſqꝫ Berenicen portus ſunt multi.

Maren inſula una earum quæ ſinum refertum tenent. Exiſtimandum eſt ꝙ ſint tres illæ in Aphroditæ ſtagno, & Achatarto ſinu locatæ

Arabicus ſinus inſulas continet: inquit Diodorus: multas & magnas, quę faciunt curſum nauium arctum, ſed & maris fluxus uehemens eſt et multus. Quo magis eſt mirandum, quomodo ab Auctoribus in ea ipſorum de Aegypto ſcribenda diligentia tam raræ ſint commemoratæ.

A R A

B I

A

ARABIA
PETRAEA

Dicta, noſtro autem ſeculo à Saracenis Barraab. Terminat̃ à meridiana plaga ſinu Arabico, iuxta littoris deſcriptionem hanc. Poſt poſidium in intimo ſinu, & eſt dictum habere gradus.

gradus.	63	30	29	50
Marah caſtra	63	35	29	50

Ethan deſerti. Hic Moſeh Aquas amaras conuertit in potabiles, ligno iniecto quod illi deus oſtenderat.

Ethan pars deſerti Sur, apud Heroepolim. Hic Moſeh ſuſcepit populum Iſrael ex mari rubro.

Sur deſertum inter ſinum Arabicum apud Heroen urbem, et mare Aegyptium apud Oſtracinen.

Elim caſtra	63	25	29	50

Vbi palmæ lxx. & xij. fontes. Palmæ non multum eminentes erant à terra, propter aquæ inopiam, neq; eis ex fontib. humectatio quædã erat. Sic dum germinare non poſſent, erant indubitanter ſteriles & paucæ. Hebræi quoq; cum per arenam diſcurrerent, nihil eis aquæ occurrebat, uel ſi paucum in manibus ſumerent, erat inutilis & cœnoſa.

Caſtra extrema	63	55	29	25

Caſtrametati ſunt iuxta mare Suph. Hæc uidelicet eſt ultima caſtrametatio ſuper mari rubro. Hebræi uocant mare Rubrũ Suph, uel à papyro quæ innaſcit̃, uel ab inundatiõe, quia eſt in tẽpeſtuoſum. Hoc loco populus paſtus fuit coturnice ſub ueſperã, & in diem poſterũ pluit manna. De his locis et Strabo ſcribit. Poſidio eſt: inquit: continuum palmetum quoddam, aquis abundans & in magno honore habitũ, propterea ꝙ tota circumſtans regio æſtuoſa ſit & arida, & umbrarũ expers.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Hic maxima palmarum copia eſt. Luco uir & uxor præſunt per genus cōſtituti, uictum ex palmis ducentes. Nos arbitramur loco religionem manſiſſe propter miracula Moſeh illic celebrata.

Littus	62	5'	29	35'
Pharan promont.	65		29	
Littus	65	25'	29	
Heſionghaber portus	65	35'	29	

Eo reges Hebræi utebantur ad Indicas nauigationes. Dicta et Eſſia: auctore Hieronymo: in ſinu Elanitico, non procul ab Elana uilla.

Elana uilla	65	35'	29	15'

Dicta & Haila & Elat. De hac Qr. R. Reſtituit rex Haram et extirpauit Iehudęos de Eloth. Et Edomęi uenerūt in Eloth & habitauerūt. Vetus traductio habet Hailah ſiue Ahialoth.

Madian ciuitas	65	20'	29	15'

Regia gentis Hamalech, ſita in ualle ſuper torrente ad ſinum Elanaticū. Eius fuit ſacerdos ſocer Moſeh. Ab hac urbe uſq; ad Aegyptū Saul Hebræus expugnauit gentem Hamalech.

Albus uicus	65	55'	29	5'

Emporium maximum Arabum Nabathęorum. In quod ueniunt Sabæi & Gerræi Arabiæ fœlicis. Exportanturq́; inde merces ad petram Paleſtinæ & Rhinocoruram. Aelius Gallus: inquit Strabo: ad eum uicum uenit nauigijs die xv. q̃; ex Cleopatride Aegypti ſoluiſſet.

Campus ſuper mari	66	10'	29	

Aquis & arborib. plænus, pecoreq́; omni abundans.

Agra regia Elanitarum. Videndum eſt utrum Gens agarena nomen urbi dederit, uel urbs genti.

Ab occaſu terminatur Agypto ſecundum expoſitam lineam inter Poſidium & Rhinocoruram.

A Septentrione expoſitis montibus Sehir et Aſphaltite lacu.

Ab oriente reliqua Arabia dicta deſerta.

Mediterranea autem ſic ſe habent. Sin deſerti

Daphchah	62	12'	29	26'

Alus	62	30	29	26
Rephidim deſerti, Choreb mons	62	22	29	26

Eo loco Moſeh percuſſo monte uirga, elicuit torrentes aquarum ſitienti populo, unde locus dictus fuit Maſſah Meribah. Hamalech in deſerto Rephidim oppugnauit caſtra Hebræorum, quo hoſte deuicto, Moſeh trophæum erexit altare deo & dixit Adonai Niſſci

Sina mons, orientale iugum montium Choreb. Mauri uocãt eum, ætate hac, Tur.

Commode fœcerimus ut exponamus lectori rationem, quam his manſionib. collocandis ſequuti ſumus. Recentiſſima hiſtoria: qualem Venetijs accepimus: refert, Sina montem diſtare ab Arabico ſinu lx. circiter m. paſſ. Hoc iter filij Iſrael ſunt emenſi ſeptimis caſtris. Facit profectio in diem circiter ix. m. paſſ. qualis profectio eſt tolerabilis tam profundæ multitudine, totq; impedimentis quæ ſubinde in ſarcinas conijcere, & rurſus explicare oportebat, tot corporibus inualidis, ſexu & ætate, tot prægnantibus & mamma nutrientibus pariter in hominibus & gregibus quib. neceſſe fuerat ſequi per arentes campos, profundas arenas, per accliues et decliues colles. Porro Chaſmonam urbem Iehoſuah ſtatuit ſub auſtrali fine tribus Iehudę qui exit in Rhinocoruram urbem noti ſitus apud auctores.

Ad hanc autem fuit Hebræis á monte Sinai iter xi. dierum, ut ſub principio Deuter. legimus. In hoc tempus cp multiplicamus profectionem ſuperiorem, quanta in diem uenit, prouenit triangulus ex cuius ratione ſuſcipitur ſitus Sinai montis. Eſt autem diſtantia milli. paſſi. circiter xc. Hoc uoluimus non præterire, ne nobis intendatur locus Apoſtoli ad Galathas. Sina mons eſt in Arabia, confinis eſt autem ei quæ nunc uocatur Ieruſalem. Nempe Arabia eſt confinis Iudææ, & per Iudæam ipſi Ieruſalem. Deinde ad eandem figuram ſermonis. Mons Sina propter Arabiam: cuius pars eſt: confinis eſt Iudææ, & per hanc ipſi Ieruſalem, Sit quæ omnino, quod proprium eſt regionibus Arabicæ & Iu-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

dææ translatum ad ſingularia loca: Sinai montem & Ieruſalem quæ intus ſunt: ut attigua dicantur.

Populus Iſrael ſedit toto prope biennio ad montem Sina, ſub hoc tempore Moſes conſtruxit tabernaculũ. Inſtituit leges quæ ad religionem, & quæ ad ciuilem ſtatum ſpectabant. Caſtrametationem quoq; ordinauit, quam Ioſephus qualis fuerit deſcribit, Figentes caſtra, inquit, Tabernaculum in medio ſtatuebant, & ternæ tribus per latera ſingula tabernaculi commanebant, & plateas per medium habebant. Eratq; ornatus tanquam rerũ uenaliũ forũ, ſingulis in ordinem inſtitutis, & opifices artium ſingularum in ſtationib. erant. Nulliq; alij loco q̃ ciuitati cõpetenter ędificatę & collocatę ſimilis erat. Et quidem, quę circa tabernaculum erant, tenebant ſacerdotes, deinde cuncta leuitæ. Cumq; tabernaculũ moueretur, tuba priore ſonante, qui habitabant ad orientalem tabernaculi partem, ſurgebant. Cum uero ſecunda ſonuiſſet, qui ad auſtrum reſidebant, parabantur. Et ita in thecam inuoluta tabernaculi medietas pręcœdentibus ſex tribubus portabatur. Et alia medietas ſequentib. vi. Hæc Ioſephus. Eum ordinem in profectionib. ſeruatum, tabernaculũ autem omnib. manſionibus erectum fuiſſe nequaquam intelligere debemus, ſed his locis ubi ſtatiua habuerunt, ut apud Chaſmona & Sin, & in Sittim.

Diſpoſitio caſtrorum apud tabulas requiratur.

Conſtituamus etiam ambitũ caſtrorum. Polybius de metatione caſtrorum Romanorum. Quatuor legionib. id eſt circiter xxiiij. m. militum fuiſſe ambitũ ſcribit ſtadiorum xx. Sed erat eius ambitus dimidia prope pars nuda tabernaculis, partim ob ſpacium cc. pedũ quod omni parte erat relictum inter tentoria et extremũ uallum, partim q latus oppoſitum ei quo legiones locabantur dimidiũ erat non inſeſſum, ut locus eſſet quo legati gentiũ, et auxilia forte ſuperuenientia acciperentur, ut ergo area ambitus ſtadiorũ xx. capax fuerit xl. circiter m. Filiorũ autem Iſrael copię in miliciã ſcriptę erant Dc. m. Horũ nulli nõ uxores habebãt, & plures propius more maiorũ q̃ ſingulas. Nulli nõ coronã liberorũ, quoniã fœlicitatẽ domus in nu-

in numeroſa ſobole collocabant. Nullis non ſupererant parentes & aui, quod curſu naturæ homines tunc annoſi habebantur. Ea omnium copia ut leuiter collecta creſcit in numerum decies octies centenum m. quæ ſi ducantur in xx. ſtadia, & ſumma diuidatur per xliij. m. efficit ambitus caſtrorum ſtadia Dccccxxxvij. ſcœnos autem circiter xx. Latus unū ſcœnos v. Datis nunc ſtatiuis caſtrorum, uolens ponere in oculos ambitum, is accipiet per circinum ſexageſimas ix. unius laterum. a. b. uel. c. d. Cum ea æquilatatione faciat iiij. ſigna dextrū, ſiniſtrū, ſuperius et inferius ex medio ſigno caſtrorū, per ea ducat rectas, & ſecundum ſummas earū ſectiones compleat quadratum. Hæc eſt comprehenſio caſtrorum. Præterea adherebant his alia tanquam minora caſtra cum pro caulis gregum, tum Aegyptiorum promiſcua plebe quæ Hebræorum fortunam ſequebatur, et in ſocietatem caſtrorum, hoc eſt Ius ciuium, nō admittebatur. Innumera deniq; turba quę quotidianis inquinationibus immunda habita caſtris excludebatur. Quem tantum uigorem animi in Moſeh fuiſſe credimus, qui tam late fuſam rempu. & male obſequentem, continere in religione & omni ciuili inſtituto potuit?

Etiam conſiderare libet, quid interſit inter tralationes. Pagninus uerba Moſeh ad Chobab ſocerū ita reddit. Ne queſo derelinquas nos, Quia iccirco noſti quod dum maneremus in deſerto, fuiſti nobis pro oculis. Significans quod ægeret in poſterum quoq; ſoceri conſilio. Vetus traductio ita. Tu enim noſti, in quib. locis per deſertū caſtra ponere debeamus, et eris ductor noſter. Locum hunc quis explicabit rogo? Quando nubes pręmonſtraret locum caſtrorū. Et nubes & ignis ductores & excubitores eſſent per dies et noctes? Aut quomodo Chobab exploratius ipſo Moſeh tenebat itinera per deſertum? Ergo Chobab & non Moſeh ſequutus greges erat, & deſerta peragrarat? Siue quod Moſeh cauſa gregum paſcendorum deſertum quaqua uerſum non explorаſſet, non potuit ſub xl. annorum cohabitatione noſſe eadē quę ſocer de locorū conditione? Clarum hoc exemplum, quod ſit ridenda diligentia qui in peregrinis

libris in Latinum non bene uerſis ſerio Philoſophantur, torquentqꝫ ſe, inferentes, uel ſic, uel ſic locum intelligas.

Paran deſerti, Paran oppidum 62 5′0 30 2′

Trans Arabiam procul ab Euila trium dierum itinere.

Thabberah id eſt Incenſio, Locus extremus caſtrorum apud ſtatiua in Paran. Extrema illa caſtrorum intelligo metationẽ extra uallum magnorum caſtrorũ, quæ erant deſignata promiſcuæ plebi Aegyptiorum, quæ præcipue flagrabat deſiderio carnium. Exiſtimandum eſt ibi incendium ſęuiſſe ubi erat origo querelæ contra deum.

Chibroth Hattahauah, id eſt ſepulchra concupiſcentiæ, dicta eadem ſtatio caſtrorum apud Paran. Qꝫ ibi populus pręfocatus ſaturitate carnium mortuus fuit.

Chaſeroth 62 5′0 30 1′2

Dicta in Deutero. Chaſerim, hoc loco Miriam & Aharon obiurgarunt ipſum Moſeh pro cõtinentia ad uxorem, quam uocant Aethyopiſsã. Nam accolas rubri maris ita uocari alijs locis ſcripturæ deprehendimus, & apud Hieronymum reperiamus ut dicat locum quempiam trans Arabiam.

Hauuim gens habitabat in Chaſerim uſqꝫ Hazzah. Eſt hæc autem alia ab ea quæ Chiuui & Chiuuæus in Iehoſuah uocatur, terrę Chenahan. Inde amandati fuerunt exploratores qui tandẽ reuerſi ſunt populo habente ſtatiua apud Chaſmonah. Sed quid iſtud ꝙ Moſeh libro Numeri ſcribit, Miſſos exploratores ex Chaſerim & dei mandato. In Deut. ex Cades Barneah & populi poſtulatione? An populus in caſtris ad Chaſeroth exploratores mitti poſtulauit, & Moſeh rei arbitrium ad deum: ut omnia: retulit? An legatorũ profectio decreta quidem ad caſtra in Chaſeroth fuit, dilata autem vij. diebus, quibus inde ad Chaſmonah uenerunt, & eo tandem loco miſſionem legatorũ flagitauit? Hoc credibilius fit, Non enim principes uiri ueredariorũ more ad primum ſtatim decretum proficiſci ualuerunt, ſed hos paucos dies extraxerunt quib. colligerent pariter domeſticas res, & alias quib. opus in profectionem erat.

Hauuim

Hauuim qui habitabant in Chaſerim uſq; Hazzah, Caphthorim: qui egreſſi ſunt de Caphthor: perdiderunt eos, & habitauerunt loco ipſorum. Vulgata traductio ſic habet. Euæos quoq; qui habitabant in Aſerim uſq; Gazam Cappadoces expulerunt, qui egreſſi de Cappadocia deleuerunt eos & habitauerũt pro illis. Vbi interpres Chaphthorim Capadoces tranſtulit ex lectione lxx. Horum quidem ut eſt grauiſſima authoritas, ita habet tamen is locus iuſtam queſtionem, utrũ Caphthorim ſint ijdem Capadoces. Nam quomodo potuit Moſeh ſub deriuatione gentiũ duos populos, Philiſtim & Caphthorim: hoc eſt ut lxx. traduxerunt Cappadoces ſitu diuerſiſſimas, & ſeſe nulla ſucceſſione contingentes: nouo exemplo, præterq; q; in alijs ſolitus fuit componere, tanquam affines & unius ſtyrpis? At uero Miſraim genuit Ludim, & Hanamim & Behabim, et Naphthuchim et Pathruſim, & Casluchim de quib. egreſſi ſunt Peliſtim & Caphthorim. Neq; q; Hieronymus vulgatam lectionem probarit, facere ſidem poſſumus. Nam ſuo cõmentario Hebraicorũ locorũ uocem Cappadoces reliquit, & ſcripſit Caphthorim. Ioſephus quoq; Cappadoces interpretatur qui in Geneſi Meſech dicuntur, & à Iepheth deſcendũt, Chaphthorim autem gens è Cham, ſed linquamus iſtud utrũ Meſech recte Cappadoces uocentur, quod ipſum & Ioſephus tenui coniectura cõſequutus fuit. Conſideremus autem locorum: quæ utriuſq; fratris poſteritas poſſedit: ſucceſſionem, Inquit Moſeh, Filij Iepheth ſunt Ghomer, Maghoh, Madai, Iauan Tubal, Meſech, et Tiras. Filij uero Ghomer ſunt Aſchenaz Riphath & Togharmah. Filij Iauan ſunt Eliſa Tharſis, Chittim, & Dodamin. Ab his ſunt dilatatæ inſulæ gentium, in regionibus ſuis ſecundum linguam ſuam, Familias & populos. Harum gentium & regionũ, ſicut non poteſt certa indicatura fieri per ſingulas, ſic aliquarum nõ eſt obſcura. Gomoritæ ſunt circa Euxinum mare, dicti ſequenti ætate Paphlagones & Galathæ. Maghoh uero multo teſtatius ſunt Scythę, Tharſis Cilices, Chittim Cyprus, Madai Medi, Ex quarũ gentium ſitu, etiã reliquas obſcuriores, & in priorũ

ordine & ſtyrpe commemoratas, ſitas eſſe propinquis locis arbitramur. Qualesq; per Aſiæ longitudinem uſq; ad Iones, per latitudinem autem a Tauro monte & Syria Boream uerſus tendunt, In quo tractu Cappadociam comprehendi nouimus, ita ut hæc quoq; ſua exordia referat in Iepheth. Proſequitur Moſeh. Filij Cham ſunt Chus, Miſraim, Puth, & Chenahan. Porro Chus genuit Nimrod. Miſraim genuit Ludim, Hanamim, Behabim, Naphthuchim, Pathruſim & Chasluchim, à quib. uenerunt Peliſtim & Caphthorim. Harum quoq; gentiũ indicatura aliqua eſt. Chuſæi ſunt Aethyopes, Miſraim Aegyptij, Puth Libes, Chenahan Cœleſyri, Peliſtim ſuo nomine manſerunt. Etiam hic exiſtimandum eſt reliquas eius cenſus ignotas gentes queri in priorum uicinia oportere, ita ſicut poſteritas Cham regiones obtinuiſſe dicitur à Meſopotamia ad Africã, & per latum ad Athyopes, in qua cõprehenſione gens Caphthorim certo locata creditur, neq; ea rurſus uago quocunq; ſitu, ſed propinquo Peliſtim, ſic ut cũ ea coniunctim memoratur. Philiſteæ uero ab oriente Meſopotamia, ab occidente Miſraim obiacent. Inde conſtat gentem Caphthorim querendam eſſe medio ſitu inter Perſicum & Arabicum ſinum. Hoc uero eſt confeſſum hiſtoriæ, et eſt eius teſtis Strabo libro xvi. Phœnicum: qui in Syria ſunt: aborigenes habitare loca Perſici ſinus, extareq; eo mari inſulas ijſdem quibus in Phœnicia Syriæ nominib. extare utrinq; templa eádem forma. Inde ergo egreſſi Phœnices tranſire debuerunt pro itinerum ratione loca inter Hazarim & Gazam ſita. Probabile eſt, pro notis alijs exemplis tranſmigrationis gentiũ, neq; hos tranſijſſe medias regiones præter mortalium cœdem, & locorum uaſtitatem, ſed uel prædę cupiditate uel armis prouocatos: ꝙ à tranſitu prohiberentur: expugnaſſe Hauuim gentem. Etiam Ioſephus Edomæam ſuperiorem ſtatuit in tractu Arabiæ Petreæ uſq; mare rubrum. Et quamuis Edomæam eandem putet, atq; ita interpretet̃, quaſi ab Eſau: qui Edom dictus à ruffa pulte fuit: uocabulum accœperit, tamen error ſcriptoris ex hiſtoria ſacra conuincitur, quoniam

deus

deus Edomæam ſuperiorem, id eſt Amalachiten excindi nõ ſemel iuſſit per Hebræos. Eam autem per montana Sehir: & Edomæa uulgatiore nomine uocatur: tanq̃ legitimam hereditatem Eſau tentari armis neq̃ leuiter permiſit. Ob id Edomæos ſuperiores neq̃ conſanguineos Hebræorum eſſe, neq̃ à pulte ruffa, ſed à mari rubro dictos Edomæos recte arbitramur contra Ioſephum, ſic ut deniq̃ græca hiſtoria eoſdem uocat Edomæos & Phœnices. Ergo colligimus tandem rem in compendium. Quia Edomæi ijdem qui loca tenuerunt quæ Hauuim gens circa Haſſerim & Gazam, & hanc gens Caphthorim exterminauit, exiſtimandum eſſe Caphthorim haberi eoſdem Edom & Phœnices, & eos communiter haberi qui in hiſtoria accolæ Perſici ſinus uel omnino rubri maris ſcribuntur, atq̃ in Syriam Colonias deduxerunt. Hæc ego ſuper moto loco Deuteronomij diſſeruerim, nihil ipſe definiens commonens tamẽ lectorem, ne Cappadocem pro Caphthorim ſecurius admittat.

Rithma, Rimmon peres, Libna, Riſſah, Cheleloth.
Sepher mons 62 56 30 50
Cheradah, Macheloth, Tachath, Tarach,
Mithchah, Caſmonah.

Tribus diebus uenerunt à monte Sina in Paran. Hinc uno in Chaſeroth manent dies reliqui vij. profectionis ex xi. His vij diebus tranſierunt loca xi. Quæ non tanquam ſingulas manſiones, ſed aliquot ex his ttanſitus & diuerſiones accipere debemus. Non enim opinari conuenit q̃ totos dies profecti ſine requie ſint, neq̃ q̃ itinera tanq̃ ad lineam recta ubiq̃ fuerint, ſed ut in aſpera ſolitudine diuerſiones ſubinde inciderũt, quare ex qualitate itineris facile occurrerint loca plura pro manſionibus diſtributis ad numerũ dierum.

Emoræus mons: Terribilis ſolitudo inquit Moſeh: extenditur inter Sina montem & Sehir apud Chaſmonam.

Nigri montes, qui Emoræus, ſic dicti in græca hiſtoria.

Chorma locus inter Chaſmonam & Cades Barneam. Cum is quo Iſrael deo inuito pugnans cæſus à Chanahanæo fuit,

apud Chaſmonam. Tum alius tractus ille totus oppidorum & villarum, regis Arath, quæ omnia capta et incenſa populus Iſrael deo uouit & anathemati ſubiecit.

Beeroth 62 50 31 18

Filij Iſrael ꝓfecti ſunt de Beeroth Bene Iahachō in Moſeroth

Moſeroth 62 38 31 2

Manſio prima, profectionis à Chaſmona, uiæ in ſolitudinem mare rubrum uerſus.

Ghidghad mons 62 30 30 50

Alia lectio ſic habet. Ex Beeroth ꝓfecti ſunt in Ghudghodah Vetus traductio latina habet, Gadgad.

Iothbathah 62 25 30 50

Ita in Deuteronomio. Et de Ghudghodah in Iothbath in terram torrentium aquarum. Credimus Iſraelem hic diutius ſediſſe ſub ſpacio xxx. annorum propter ſalubritatem loci et cōmoditatem ex copia aquarum.

Habronah 65 31

Heſionghaber 65 10 31 6

Elath prope Heſionghaber ad ſeptemtrionalem plagā ad Cades Barneā, de quo in Deutero. Et tranſiuimus à fratrib. noſtris filijs Heſau, qui habitabant in Sehir à uia ſolitudinis ab Elath et ab Heſionghaber, et uertimus nos, et tranſiuimus per uiam deſerti Moab.

Sin deſertum 65 20 31 16

Quod eſt Cades. In Sin fuit metatum tabernaculum. Media autem extenſio caſtrorum peruenit ad

Cades Barneam 65 22 31 29

Superiores manſiones à Chaſmona uſqꝫ in Sin cōmuni nomine uocantur deſerti Cades. In aliqua harum manſionum facta eſt ſeditio Chore cōtra Moſen et Aharon, quæ tempore multo durauit, & qualem neqꝫ apud Græcos neqꝫ apud Barbaros factam audiuimus: inquit Ioſephus: Eas autem manſiones ſex non peragrarunt: quod arbitramur: continua profectione, ſic ut illas à Sina monte ad Chaſmonā, ita ꝙ ad Sin et Cades barneam totos annos xxxviij deſediſſent. Verū, quod ex lectiōe

Moſeh

Moſeh deprehendere licet, ſub fine illius temporis uenerunt ad Cades barneā, diutiſſime quoq; manſerūt apud Iothbathah ubi commoditas erat torrentium aquarum. Ita enim habet Deuter, Et circuiuimus montem Sehir multo tempore, dixit q; dominus ad me, ſufficit uobis circuire mōtem iſtum, ite cōtra aquilonem, adeo in memoratis manſionib. ſingulis plures annos ſederunt, ſic ut ſingularum cōmoditas toleraſſet. Hoc deniq; exigebat conditio caſtrorum, quorum odor ingraueſcens mutationem ſub tot annis poſtulabat.

Mariboth, id eſt: ut Aquila interpretatur: Lites. Vt Symmachus Iurgia uel cōtradictiones. Locus caſtrorum Sin ubi aqua ex Petra educta fuit.

Miriam ſoror Moſeh his caſtris mortua eſt anno quadrageſimo migrationis ex Aegypto.

Hor mons	65	30	31	12

In extremo terræ Edom lateris auſtralioris montiū Sehir iuxta Petram ciuitatem.

Miſaida pars montis Hor, quo Aharon cōſcendens mortuus eſt, anno xxxx. migrationis ex Aegypto, menſe Auguſto.

Petra regia Arabum.	65	30	31	18

Dicta Sela & Arachen, à rege Arach fundatore, à Chaldæis Recem, ab Hebræis Iaktheel. Munita eſt circū montib. inacceſſis, & plurimo deſerto. Intus eſt ſita ciuitas in loco plano conuallis patentis paulo minus duob. m. paſſ. fluuio interfluente. Diſtat circiter quatridui itinere à Ierichunte.

Huic profectioni ab hoc mōte, Moſeh hiſtoriam ingerit neq; hoc tempore neq; loco factam. Ita habet liber Numerorū, Et audiuit Chenahanæus rex Harad habitans in meridie: nempe terræ Chenahan: q; ueniſſet Iſrael per uiam exploratorum, & pugnauit cum Iſrael, & prædatus eſt ex eo prędam. Et uouit Iſrael uotū domino & dixit, ſi tradendo tradideris populū iſtū in manu mea perdam urbem eorum. Et audiuit dominus uocem Iſrael, & dedit Chenahanęū, et perdidit eos et urbes eorū & uocauit nomen loci Chormah. Et ſequenti loco, Et audiuit rex Chenahanęus rex Harad, qui habitabat in meridie in terra

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Chenahan quando uenerunt filij Iſrael. Sed & in Deutero. facit eius mentionem à morte Aharon. Rogo, Quo loco & tempore legitur ueniſſe Iſrael per uiam exploratorũ? Hic ubi in Chaſmonah uenit, ſed ꝙ inde repulſus propter rebellionẽ fuit diuino imperio, & abire iuſſus ad interius deſertum neq; poſtea ad Chanahanęi montana acceſſit, etiam ab Edomæis prohibitus, quo hic etiam loco & tempore contra Chanahanæum pugnare potuit uictor? Nullo. Ergo tunc ab infœlici pugna, poſteaq; ꝙ; poſuit uoluntatem terrę ſuo arbitrio capiendæ, & Deo in reliqua conceſſit, hic continenti calore pugnę, et cladis ulciſcendę rurſus pugnauit uictor, et deſtruxit urbes, & regioni uaſtatę nomen dedit Chorma. Sed quo conſilio tam aliena loca, tamq; ſera repetitio? Videlicet eo, ꝙ ab illa periodo uiarum apud Chaſmonah teneat continuata itinera per Cades Barneam in ſequentia loca, quæ Hebræis reſtabant, ita alia & loca & tẽpora quæ per occaſionem, directã profectionem extraxerunt, per Anacephaleoſin oblitterauit.

Salmonah 65 26′ 31 12′

Eo loco ſunt ſerpentes immiſſi populo propter indignationẽ contra Deum, quorum uirus ſiti et ardore corpora cõficiebat.

Punon 66 6′ 31 12′

Metallum: inquit Hieronymus: quondam ciuitas principum Edom, nunc uiculus inter Petram & Zoaram, ubi æris metalla ſupplitijs damnatorum effodiebantur.

Oboth 66 20′ 31 12′

Credam eſſe quam Ioſephus uocat Gobotham petram, Sed uidetur eam locare ſub Sur deſertum.

Hijm hahabarim 66 32′ 31 18′

Id eſt Cumuli deſerti. Tendũtur autem inde uſq; ad Ghilhad montem, è regione Ierichuntis, in quib. Moabitis comprehẽſa fuit. Propterea Hebræis fuit profectio extra hos montes ad orientales partes, quoniam prohibiti erant diuinitus ne armis laceſſerent Moabitas.

Zered torrens, Et uallis 66 22′ 31 20′

Fontes ſunt intra mõtes hahabarim. Non enim filij Iſrael ſcribuntur tranſijſſe torrentem.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Dibon Ghad 66 28 31 32
Diuerſa ab ea commemorata in tribu Ghad, quod conuincit ratio profectionum.
Halmon Diblathaimah ciuitas Moab 66 28 31 22
Chedemoth ſolitudo 66 56 32
Beer putens 66 50 32
Mathanah ſolitudo 66 26 32
Nachaliel 66 20 32
Bamoth uallis 66 30 32
Moabitis regio conuincit eſſe uallem extra Arnonem. Commemorata eſt et in tribu Ruben, uidelicet ꝙ ea tribus tenuerit loca ultra etiã Arnonem ad Chedemoth uſqꝫ ſolitudinẽ, nam & tribus Iuda tenuit Sin & Cades Barneã loca montiũ Sehir, eo iure ꝙ ea ſemel caſtris inſediſſet, ſicut ꝙ id fa eret oraculo accepit. Omnem locum quem calcauerit ueſtigium pedis ueſtri uobis tradidi ſicut loquutus ſum Moſi.
Madian urbs 66 30 31 55
Super fluuio Arnone limitanea ciuitas Moabitarum ſicut legimus libro Numer. Quod cũ audiſſet Balach egreſſus eſt in occurſum eius: nempe Balaam: in extremis finib. Arnon, uidelicet. illuc diuertit, unde erant miſſi legati. Sequitur, Mane autem facto duxit eum ad excelſa Bahal: qui locus eſt uallis Bamoth: & intuitus eſt extremã partẽ populi: nempe tribuũ Ruben Simhon et Ghad caſtrametantiũ ad plagã auſtralẽ. Magna uarietas eſt enumerationis manſionum duobus locis libri Numerorum, & uno Deuter.
Q. ſi his ſubeſt ex ſententia Moſis interpretatio quędã ad allegoriam ſiue moralem ſenſum ad qualem eas Hiero. adduxit Et eſt ſecundũ earum remotiorem intellectũ uia ad fœlicitatẽ Chriſtianam, nõ debuerit Moſes alias alijs locis et pręterijſſe et meminiſſe, ſed ꝙ is ea in re nequaquam attentus fuit, ſequit̃ illas interpretationes eſſe humana arguciæ ſuſceptas, nihilqꝫ habere conſtantię ſcripturarum diuinarũ, ſupereſſe autem in uniuerſum aliã rationem tractandi ſcripturas pro earũ germano ſenſu, q̃ eſt qualis hactenus in uſu fuit Origene magiſtro.

LOCA ALIA ARABIAE commemorata extra manſiones.

PATAMI Arabes ad ſeptentrionales partes Arabiæ fœlicis.

Moabitæ Arabes habitant montes Hahabarim ſecundũ orientalem tractum Aſphaltitis, ut ſcribitur libro Iudicum, Et circuiuit Iſrael terram Edom, & terram Moab, uenitq; ab ortu Solis terræ Moab, & caſtrametati ſunt trans Arnon, nec intrauerunt terminum Moab. uidelicet, Tenuerunt Palmyrenas ſolitudines.

Hamalech gens. & Hamalechitis regio inter Petram urbẽ & Aegyptum, ut legitur primo Regum, Hi enim inhabitabant terram quæ fuit à ſeculo ingrediente te Sur, uſq; ad terram Aegypti.

Sicimitæ Arabes, ſub Hamalechiti, circa Madian urbem, & Euilam ad mare rubrum. Deſcendit hæc à Chobab ſocero Moſis.

Cinei Arabes ijdem Sicimitæ.

Cedar regio Saracenorum in heremo ſic dicta à filio Iſmaelis. Ab hac gente ducitur ſimilitudo in Cantico Solomonis, Formoſa ſum ſicut tabernacula Cedar. Vnde licet conijcere, Arabes uſos fuiſſe tentorijs uerſicoloribus ex precioſa textura ad luxum & opum oſtentationem. Dictos credam à Plinio Cedręos circa Sur deſertũ. Id eſt ad partes auſtrales Caſij mõtis.

Hecabanes. Et, Esbonitæ Arabes ſcenitarũ obtinent per paruas quaſdã potentias in ſterilib. locis propter aquarũ inopiã. Agriculturam nihil aut parum exercent. Paſcua uero omnis generis pecudum, præſertim Camelorũ, optima habent. Vbi tamen Syriam contingunt tellurem feracem habent.

Diſahab	65	33	31	23

Hoc eſt auri abundantia. Locus deſerti in ambitu Punon metalli, inter Petram et Zoharã. Tophel. Laban. Fit horũ mentio in principio Deuter. Hęc ſunt uerba quę loquutus eſt Moſeh ad omnẽ Iſrael, In tranſitu Iordanis, In ſolitudine cãpeſtri,

circa mare rubrum, inter Pharan, & Thophel, & Laban, & Hazeroth, & auri abundantiam. Quaſi dicat. Hæc ſunt inſtituta quib. Moſeh docuit populnm locis omnibus deſerti quib. cõmoratus fuit. Adeo contiones Deuter. nõ uidentur vnius loci & temporis. Q. ꝙ in eaſdem adhortationes tocies uenit, non debebit imperitiæ tractandi ſermonis imputari ab his qui illas perpetuo contextu, & in unum librum Deutero. congeſtas legunt. Qui, ſi has in omnia loca quib. caſtrorum ſtatiua fuerunt, & in totum annorum xxxviij. tempus diſtribuat, nouas omnes, & minime inculcatas iudicabit.

Gemela regio Edomæę apud Soharã. Interpretat̃ uallis ſalis.

Gebalena regio Edomæę iuxta urbem Petram.

Mabſar uicus grandis Gebalenę, pertinens ad urbem Petrã.

Theman. 65 36 31 21

Ciuitas montium Sehir, regia principum Edom. Gebalenæ regionis, procul à Petra urbe m. p. v. Illhic fuerat poſitum prę ſidium militum Romanorum.

Auuith. Gethaim uicinæ Theman.

Choræi, et Horitæ ſtyrpis gigantũ montiũ Sehir habitantes uſq; ad cãpeſtria deſerti Parã, quam poſteritas Loth deleuit.

Zoopon regio circa Petram urbem.

Hallus. Go bolitis, regiones Edomæę.

Ietheth regio Gebalenæ.

Colchiel metallum 65 22 31 18

Procul xi. m. à Cata chryſea ſiue Diſahab.

Choronaim uia in Edom. Irmeiahu. A Sohar uſq; Choronaim, dederunt uocem ſuam.

Luchit 65 50 31 30

Inter Petram & Sohar. Ieſaiahu. Qui in aſcenſu Luchit aſcendit in eam, quia in uia Choronaim clamorem ſuſcitabunt. Fuit hæc uia etiam plęna periculi propter latrocinia.

Dedan 66 6 31 20

Dicta & Dodanim, in qr. milliario à Punon metallo contra aquilonem cõmemorata Irmeiahu & Iechezchel prophetis.

Nabath ciuitas Arabum Nabathæorum. Putandum eſt ꝙ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

ſit Petra Nabathæa.
Dinhabah ciuitas Edomæę.
Gheſuri regio Hamalech deſerti Sur, unde Dauid ægit prædas, de qua et in Iehoſuah. Iſta eſt terra, Omnes limites Peliſtinorum, et omnis Gheſuri a Nilo uſq; ad terminum Hecron.
Harab in Iechezchel. Et uniuerſi principes Chedar. Et ſecundo Paral. Harabes, qui erant iuxta terminum æthyopum. Indicãs eos qui ſunt Aegypti inter ſinum Arabicum et Nilum.
Heman locus in Edom. Videndum eſt, ne ſit Theman.
Hen Miſpah. Fons Cades, de quo in Iudah dictum eſt quem Agar Abrahæ concubina dedicauit.
Aholibah. Aholab ciuitates Edomæę.
Beeroth. Filij Iſrael profecti ſunt de Beeroth filiorũ Iahchan, in Moſeroh. Fuerit deſerti Paran locus inter ſepulchra concupiſcentiæ & Moſeroh.
Boſrah. Ieſahiahu, Quis eſt iſte qui uenit de Edom, rubras ueſtes habens de Boſrah? Et in Irmeiahu, Expandet alas ſuas ſuper Boſrah, et erit cor fortium Edom.
Magdiel locus regionis Gebalenes.
Mehunim ciuitas, uidetur Harabum commemorata ſecundo Paralip.
Monlingon ciuitas Arabiæ. Nabaloth. Oriblo.
Rechoboth. Ribdaluſa, ciuitates Arabię cõmẽoratę Ioſepho
Dimon ciuitas iuxta Areopolim.
Hair et Har, Innititur termino Moab. in Deuterono. Ne oppugnes Moab. Sequit, Filijs em̃ Loth dedi Har hereditatẽ.
Hai. Irmeiahu. Vlula Chesbon, quia uaſtata eſt Hai, clamate uillæ Rabbath. Videtur eſſe ciuitas Hammonitis.
Charchar regia. 66 2′6 32 1′2
Locus trans Iordanem procul unius diei itinere ab Areopoli. Inde erant Zebach & Salmunnah reges Midian quos Ghidhon bello ſuperatos occidit.
Zeb regia. 66 5′3 32 1′7
Hammanitis in xv. lapide Philadelphiæ. Inde etiam fuerant hoſtes quos Ghidhon occidit.

Macha-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Machanarath, urbs terminus urbis Philadelphiæ.
Hammanitæ Arabes. Poſteritas Loth. In Deuterono. Tu tranſis hodie terminum Moab Har, & accedes è regione filiorum Hammon. Videlicet, Hammoniten linquebant à dextris ubi Philadelphia eſt.

Achie, & Achalgai 66 2´6 31 5´2

Vicus ad auſtralem plagam Areopolis procul viij m.
Baith locus in Moab. Fit eius mentio in Ieſahiahu
Beerleam & Eghlaim ciuitas Moab. Facit eius mentionem Ieſahiahu. Quia circuiuit clamor terminum Moab uſque ad Eglaim ululatus eius, & Beerleim ululatus eius.
Bethghamul ciuitas Moab. Eius facit mentionem Irmeiahu.
Bethmehon ciuitas Moab commemorata ab Irmeiahu.
Carmel, locus in Moab. Facit eius mentionem Iſahiahu:
Chircares. Id eſt paries cocti lateris. Videntur Prophetæ Iſahiahu, & Irmeiahu minari ipſi Moab ruinam omnium à claris ædificijs uſque ad parietem cocti lateris.
Maſphah locus. Moab, ubi Dauid exul depoſuit neceſſitudines ſuas.
Hammonim regio. Secundo Paralip. Venerunt filij Moab, & filij Hammon, & cum eis de Hammonim contra Ieho ſaphath. Et ecce ſunt in Chaſeſontamar. Videntur tranſmiſiſſe nauigio lacum Aſphaltiten.
Suam ciuitas Moab. Facit eius mentionem Iechezchel.

S C H

O N

D I

A

IACOBI ZIEGLERI LANDAVI BAVARI IN SCHONDIAM PRAEFATIO.

C. PLINIVS, Ingreſſurus naturalis hiſtoriæ partem quę de Geographia eſt, pręfatus fuit, ſe in ſitu locorum tradendo, ſequi auctores qui iiſdem locis uel nati uel plurimum uerſati eſſent. Vere arbitratus, hinc primã peti fidem oportere Geographiæ ſcribendæ. Ego qui de locis Septentrionalibus : ueteri hiſtoriæ incognitis, immo damnatis potius huius ſententia ab humana habitatione : cõmentarium æditurus ſum, atq; ita, ut illa loca non ſolum nõ damnata, uel habita etiam iniquius, ſed magis rebus his: unde regiones beatæ dicuntur: affluentia ſim oſtenſurus, ut hæc plæna fide apud auditorem reponam, neceſſario quoq; præfabor, quibus auctoribus conſtet ſuſceptum opus. Romæ dum eſſem fuerunt in urbe continuo tempore duo Archiepiſcopi Nidroſienſes regni Norduegiæ, prior quidem gente Danus. Quo uero tempore rex Chriſtiernus dominatione excidit, is etiam declinans domeſticas turbas Romam ſub Adriano ſexto uenit. Videbatur autem multa ſuper domeſticis rebus conſtituere ex Pontificis authoritate uelle, uerum moritur rebus infectis ſenex quidem uenerabilis, & qui ipſo oris habitu ſereniore teſtaretur animi innocentiam. Huius morte domi comperta, Collegæ eccleſiæ illius, habitis ſuffragiis, eligunt ex ſuo ordine Epiſcopum Olauum, gente Norduegum. Is ueritus ne uicium obiiceret electioni, quia prior deceſſerat in urbe, & electio ſpectare ad Pontificem forte uidebatur, ea cauſa ne quis litem faceret ſibi & Collegio, Romam uenit cum Adrianus ſextus etiã deceſſiſſet uita, & patres in Comitium coacti eſſent, noui Pontificis creandi cauſa, ſub hoc tempore cum & iuſticium in urbe, & Archiepiſcopo deſignato ociũ foret, conueni frequenter eum & didici reliqua Norduegiæ quanta tradi ab uno potuerunt. Gothiam uero, Sueciamq; et Finlandiam, ſupraq; has ad Boream Laponiam extenſam, ſed etiam Gronlandię Cherſoneſſum et inſulam Tylen accœpi à Reuerendis epiſcopis, Ioanne

Magno Vpſalienſi, & Petro Aoroſienſi Gothis, tunc in urbe priuatis amicis, & mecum coniunctiſſime conuerſatis, & quidem Vpſalienſis in commentario Schondiæ ſcribendæ antea fuerat, permiſeratq́ id cenſuræ noſtræ, cui ego conſiderans deeſſe longitudinum latitudinumq́ radices, eas addidi ex habita ratione inclinationum & diſtanciarum unius cuiuslibet loci ad quenq́ proximum, ſic ut diuerſiones uiarum minimū detrimenti facerent diſtācijs rectis. Ita uno in opere mutuam lucubrationem adiuuimus. Hos ego et ex eiuſmodi occaſionib. oblatos mihi habeo auctores operis inſtituti, quales alijs & locis & populis nouis non puto fuiſſe æq́ fide & authoritate preſtantes.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

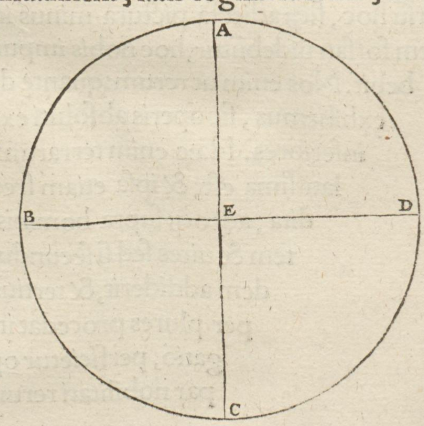
SCHON DIA

SCHONDIAM Quam deſcripturi ſumus, Tabulę aliquę ſitus germaniæ particulares. Schōdenmarchiam ſiue Schondaniam, id eſt, amœnam Daniā uocarunt. Plinius aliquo loco Scandiam, alio rurſus Scandinauiam: Si fides tamen exemplaribus eſt: nominauit. Sed manſit illi Schōdiæ nomen, quod amœnitatem ut dixi ſiue: ut uerbum reddam: pulchritudinem ſignificat, quoniam cœli beneficio, telluris obſequio, Portuum & Emporiorum commoditate, maritimis opibus, lacuum & fluminum piſcatione, uenatione nobilium ferarum, auri, argēti, aeris et plumbi, in exhauſtis uenis, coloni induſtria agro exercendo, oppidorū frequētia, ciuilibus inſtitutis, nulli cœdit beatę regioni. Q, ſi cōmentariū hoc, ſicq; adiecta pictura minus implere præſentem laudem forſan uidebūtur, hoc nobis imputari non Schondiæ debebit. Nos enim ut rerum: quantę deſcriptæ ſunt: fidem exhibemus, ſic operis abſoluti expectatione ſumus inferiores. Hæc enim terrarum comprehenſio latiſſima eſt, & ipſa etiam frequentia impedita, adeoq; ſupra hominis unius ætatem & uires ſed ſi ſecundus tantundem addiderit, & tertius. Sicq; per plures procedat inueſtigatio, perficietur opus par nobilitati rerum.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

SCHONDIAM, Veteres latini &
græci fere incognitam habuerunt, argumento eſt, ꝙ iſthic ter
rarum Zonam frigidam perpetuis damnatam niuibus, om-
nisq́ꝫ animantis impatientem dixerunt magno conſenſu. Pau
ci modo eius mentionem tanquã habitatę fecerunt. Inter quos
Plinius, Quarũ clariſſ. inquit libro quarto: Schondania eſt in
compertæ magnitudinis, portione tantum eius: quod ſit no-
tum: Hilleuionum gente quingentos incolente pagos, quæ al
terum orbem terrarum eam appellat. Nec eſt minor opinione
Eningia. Alij Plinio etiam antiquiores fortunatas terras et ho
mines Macrobios atq́ꝫ omnium iuſtiſſimos mortaliũ ſub hoc
terrarum tractu poſuerunt, & unde ueniſſe uirgines ferunt ſo-
lenni religione cum uotiuis donis Delphos, & gentem cu-
ſtodijſe inſtitutum hoc donec uirgines habitæ inter hoſpitas
terras ludibrio atq́ꝫ uiolatę forent. Clariſſima hæc teſtimonia
ſunt ex tanta antiquitate, cum magnitudinis & frequentiæ,
Schondiæ, tum probatiſſimæ uitę gentis, ſed obſcura, nec po-
ſtea quamuis Gothi hæc loca egreſſi, Meotidis & Euxini ma-
ris littora imperio tenerent, Datiam: cuius portio cẽſetur quæ
hodie transſiluania eſt: Ripamq́ꝫ Danubij inſediſſent, poten
tiam Imperij Romani inuaſiſſent, ſatis cogniti fuerunt, unde
eſſent oriundi. Ita uete
res, pars parum idonei
ſunt teſtimonio reddẽ-
do narrationi noſtræ.
Pars qui eam ad terrã
non habitatam excluſe
runt, etiam ſunt mani-
feſte cõuincendi, ne il-
lorũ authoritas admiſ-
ſa ſecurius apud audi-
torem, opiniões faciat
non conuenientes na-
turæ locorum.

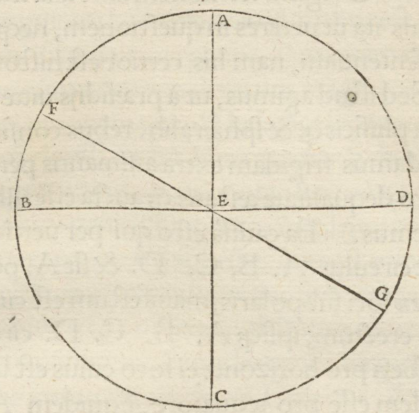
Dacia

Hunc

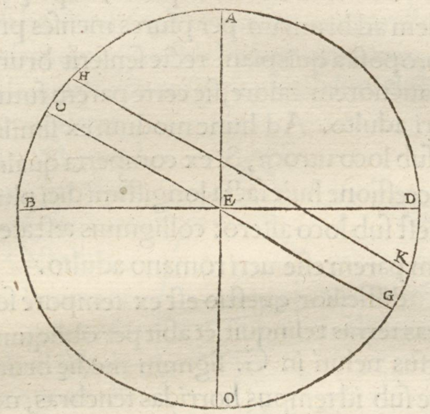
Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

HVNC igitur ſermonem ante alia tractamus, non uero ponimus ita ut ueteres in queſtionem, necꝫ à rationibus colligimus ſententiam, nam his certior eſt hiſtoria, ꝙ frigida habitatur. Sed iſtud agimus, ut à præſidijs uitæ arte humana procuratis, à phiſicisqꝫ & ſphæralib. rebus conſideratione deducta, oſtendamus frigidam extra animantis perniciem habitari. Hic uero dequalitate æſtatis ꝙꝫ aucta eſſe illhic poſſit priore loco dicemus. Ea cauſſa eſto qui per uerticem & polos mundi uadit circulus A. B. C. D. & ſit A. polus borealis et idem uertex loci ſubpolaris, manifeſtum eſt circulum ſuper B. E. D. erectum, ipſiqꝫ A. B. C. D. circulo Orthogonalem, haberi pro horizonte ei loco cuius eſt uertex in A. deniqꝫ eundem eſſe pro æquatore, ſiquidem A. eſt polus mundi, ſic iſti loco ſubpolari eſt horizon idem qui æquator. Ex hac deſignatione hoc colligimus, ubi aliquod ſiderum vij: Eſto autem Sol à quo faciamus exemplum pro reliquis: Ergo ubi Sol per æquatorem ut B. E. D. continue ferretur illuſtraret inoffenſa luce utrinqꝫ apud A. & C. terras ſuppolares. Deinde ſicut lucem, ſic reliquam uim ſuam: quantam à prouidentia ſuper uegetalium & ſenſilium rerum ſeminibus animandis accepit: inferret terris præſentia corporis ſui. Q. ſi tanto infirmius quantũ ipſe toto illo hemiſphærio B. A. D. depreſſus incedit medio ſuo diſco ęqualis terrę per huius marginem B. E. D. Tamen ꝙ operatione tot ſeculis ab orbe condito nunquam quieſcente affulſiſſet, ſuperaſſet olim perpetuitate ſua unde ætate ſequenti rerum ſemina ad frugem peruenirent. Nunc uero prouidentia non contenta oſtendiſſe Solem horizonte tenus terris extremis ad polos, ſublimem etiã fecit, proptereaqꝫ iuſſit hunc agere per cœlum curſum obliquũ & late deflectere in auſtrum & boream mutatis uicibus ab æqualitate in B. E, D. ſecundum exemplum circuli qui & ipſe in propoſita deſignatione ſuper F. E. G. recta intelligitur erectus & Orthogonalis ipſi A. B. C. D. circulo. Ex qua obliquitate omnes prouenirent terris commoditates

à cœlo quantæ ſufficerent ſeminibus rerum & alendis & perficiendis, Sed non ego cuncta complectar, uerum pauca hæc quæ noſtrę ſunt aſſumptionis, Itaq; terris recedentibus à torrida in boream, his quibus Sol ſublimior imminet, tantóq; torridior ut Affricæ, ijſdem ſub diem breuius decurrit, ducitq́; noctes prolixiores refrigeratioresq́;, quę reſtituant damna paſſi uaporis. Quibus uero terris Sol humilior uenit tantóq; remiſſior ut Sarmatiæ, his ſub diem prolixius decurrit, noctesq́; ducit breuiores, & eas multum uaporis retinentes acti diei, qui uapor adiuuet operam diurnam. Comperta loquor: inquit Vpſalienſis: Noctes æſtiuas ſuſtinemus graues calore in Gothia quas Romæ ſenſimus refrigeratas. Hoc beneficium incrementi dierum, continue accreſcit magis terris quo hæ longius ad ſeptentriones abſcedunt, nec ceſſat, donec eo uentum ſit, ubi cardo mundi inſtat ad uerticem tanquam in A. ſigno, & Sol illic leuatur ſub ſolſticio die gradibus circiter xxiiij. ſicut ſecundum arcum B. F. Quo terrarum loco eſt unus continuus dies menſes ſex à uerno tempore per ſolſticium in cancro ad auctumnum. Itaq; Sol præter aliquã offenſionem noctis ſeſe infundit terris illis calore nunquam inter-

intermiſſo, quare etiam facit ad eximium profectum æſtates. Hoc ſit à Sole exemplũ quod ad ſex ſtellas uagas recte transferamus, & ſentiamus, has quoq; nihil infirmius adeſſe ui ſua terris extremis. Quibus deniq; prouidentia id tribuit ut limitem illum obliqui circuli late excederent in auſtrum & boream partibus ſex, ut per arcum F. H. quo exceſſu preſtant in reliquis Luna & Venus, tanquam ſecundum Solem magis neceſſariæ generabilibus rebus, ut quibus diſpenſant genita-

lem rorem, & fieri ergo præſentiores oportebat. Illo enim exceſſu hæc procurata ſunt ut alcius q̃ Sol incumbant à cœlo, ſecundum arcum B. H. partibus fere xxx. ob idq; propiores uertici A. fiant, & radiorum uim procliuius figant terræ in E. centro ſubiectæ.

NVNC iuuat etiam colligere aliqua coniectura quam prouectã calore æſtatem illic eſſe putemus. Diximus q̃ ſublimis Sol fiat terris ſubpolaribus ſub ſolſticij die, totidẽ autem partib. leuat̃ ſub bruma Romę. Hic uero media hieme Sol meridianus eſt perbenignus, ipſe roſas et flores alios aromaticos,

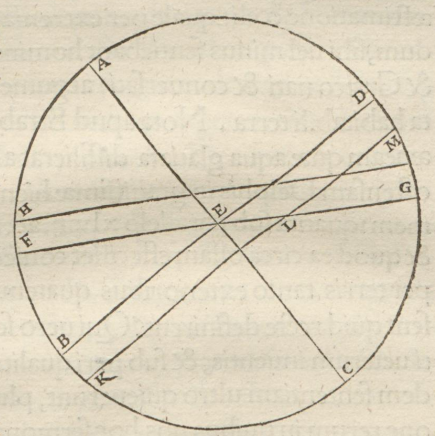
Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

quibusq́ʒ eſt propterea Gariofilis nomen. Aliqua hieme decerpſi, decembri menſe, nulla domi humana arte procuratos, uerum in apertis hortis ſub apertiſſimo cœlo omnibus areolis uno Sole eliciente prouenientes. At ſimilis benignitas non quinqʒ horarum ſpatio collecta eſt, ſiquidem præceſſit nox algens, ſicq́ʒ per ſingulos dies hæc temperies extincta per iniuriam noctis ſequentis, noua quotidie ad eundem modum coaleſcit. Q. ſi extra detrimenta noctis: id quod ſub polis fit: hęc uis Solis urbani inoffenſe decurreret, & ſuperior d es adijceret continua incrementa caloris ſequenti, atqʒ hęc acceſſio per ueniſſet tandem ad brumam per plures menſes priores. Hac conditione propoſita quiſpiam recte ſenſerit brumam romanam, ut non auctiorem calore, ſic certe parem futuram ſuo ipſius urbis ueri adulto. Ad hunc modum ex ſimilitudine altitudinis ſolis ſub loco utroqʒ, & ex comperta qualitate cœli romani, exq́ʒ acceſſione huic facta longiſſimi diei plurium menſium: qualis eſt ſub loco altero: colligimus æſtatem ſubpolarium locornm parem eſſe ueri romano adulto.

SED difficilior queſtio eſt ex tempore ſex menſium quibus Sol eas terras relinquit, et abit per obliquum circulum auſtrum uerſus ueluti in G. ſignum medię brumæ. Aiunt enim incidere ſub id tempus horridas tenebras, noctesq́ʒ inactuoſas, quæ eripiant animanti facultatem querendi uictus. Incidere quin etiam frigus non tolerabile, quo ergo duplici malo conſtricta omnia emoriuntur, ſitq́ʒ nihil animantis ſuperſtes ex iniuria hiemis & inædiæ quod ſobolem æſtate reſtituat, hacq́ʒ cauſa eſſe illic Zonam frigidam perpetuo deſertam. Ei etiam ſatisfacimus. Quod noctes attinet inactuoſas, in quam, non conueniebat iſtud in rationem aliquam aſſummi. Non enim ut Sol occidit ita uenit repente atra nox, quin ueſpera ſubſtituit nobis diem in ſeram horam, poſtea diluculum refert ſplendorem diei tanto ante præueniens ortum, poſtea reliquum noctis quod crepuſcula non reficiunt, reficit Luna, unde fit ut rara ſit nox inactuoſa. Hoc ſit exemplum ex noſtra

tem-

temperata compertum nobis, unde intelligamus conditionem noctis ſubpolaris. Ergo illhic etiam crepuſcula ſubueniunt nocti in lõgum tempus, quod deniq; pręſentius oſtendemus. Confeſſum eſt Aſtronomis: & eſt eius oſtenſio non obſcura, uerum non huius loci: Solem deſcendentem ab hemiſphærio ſuperno per xviij. parallelos ſub horizontis, finem facere crepuſculi, ſic ut tandem ſuccedat denſa nox, eundem quoq; accedentem, ſub ortu ipſi hemiſphærio ſuperno per totidem parallelos abſummere noctem, & referre diluculum. Nunc uero poſitione Sphærę ſubpolaris idem eſt horizon qui æquator. Ergo qui ipſi horizonti, ijdem et æquatori paralleli cenſentur. Itaq; Sol deſcendens illic ſub horizontem, non ingerit terris noctem denſam prius q̃ attigerit parallelum diſtantem partibus xviij. ab æquatore, ut lineã K. L. M. quod fit ſub decimo proxime gradu Scorpij, die uero circiter xx. Octobris. Poſtea ex G. bruma reuertens in L. refert continuo diluculum ſub decimo proxime gradu Aquarij. Die uero Ianuarij xx. Sic nox quanta Solis & crepuſculorum beneficio deſtituitur; eſt

menſium non amplius trium, quibus Sol inter L. G. portionem obliqui circuli it & redit. Sed neq; hæc trimeſtris caret remedio de cœlo. Ei enim Luna, atq; ea auctiſſima orbe et lumine accedit, et illuſtrat lucis indigos menſes, quenq; pro ſe ſeorſim medio curſu menſtruo. Cuius beneficio fit ut nox: quaſi inactuoſa dicta: teneat terras illas non longius menſe uno & medio, neq; ea perpetua, & in unum congeſta tempus ſed partita hæc etiam in tres breuiores, quarum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

ſingulæ durent in hebdomades binas, uidelicet Luna per binas alias illuſtrante. Hæc eſt ratio inita à ſphærali poteſtate unde teſtamur & æſtates & noctes ſubpolares tolerabiles eſſe animanti.

VENIMVS in hoc ut à phiſicis rebus & præſidijs arte paratis oſtendamus, frigus iſtud formidatum etiam eſſe remiſſius opinione noſtra, ſicq; comparatum illic uiuentibus ut plane ferendum cenſeatur. Iuuat autem hic ante alia referre, à quibus nam inicijs & auctoribus exiſtimemus hanc perſuaſiouem profectam eſſe. Non dubium eſt auctores eſſe ætate uetuſtiores ea qua de locis ſeptentrionalibus exploratius aliquid renunciatum fuit. Ergo ueteres nuda cõiectura perſuaſi, collegerũt quod ſuper illis locis ſtatuerent, aut uerius ab æſtimatione cœli: quale per extremam difficultatem tolerandum, ſibi uel minus ſentiebant homines ſub climate Aegyptio & Græco nati & conuerſati: argumentum ſumpſerunt de tota habitabili terra. Nota apud Strabonem hiſtoria eſt ollam æneam quæ aqua glatiata diſſilierat allatam fuiſſe ex Ponto et oſtenſam Delphis in grauiſſimæ hiemis indicium. Hic qui hiemem: quanta ſub paralleló xlviij. accidit terris: exhorruerũt, & quod ea circa ollam effeciſſet conſecrarunt templo, tales ſuper terris tanto exterioribus quatenus habitatæ uel minus eſſent quid recte definirent? Qui uero ſequuti ſunt, hi et contenti ueterum inuentis, & ſub pari qualitate cœli fere nati, ad eandem ſententiam ultro quieuerunt, pluri fidutia q̃ conſideratione rerum in quibus nos hoc ſermone uerſamur. Tam leuiter opinio ſuſcepta eſt ſuper Zona deſerta ſub polis, quo ergo maiore uenia ſed & fide, quia non coniecturis ſed præſenti locorum hiſtoria inſtructi ſumus, imus contra ueterum ſententiam, aſſerentes, Septentrionem intra frigidam terra mari q; late et multa frequentia habitari, Aringhę et Aſelli et Rhombi: à quorũ infinita prope copia menſa inſtruitur per maximã Europę partẽ: ex cetarijs importantur externi maris, et ad Boreã prope incomperti. Infundit hoc interiorib. terris fœcunditatẽ

ſuam

ſuam ſtato anni tempore, aut extrudit potius ſobolem ad no-
uas ſedes querendas, hic in tranſitu capitur. Ipſa quinetiam
oſtia Tyberis ſuſcipiunt hoſpitem piſcem miſſum à ſepten-
trione, enauigauit is bis Galliam, bisq́ Hiſpaniam, ſuperauit
Liguſticum mare & Tyrhenum plænis uelis ut copiam ſui fa
ceret urbi. Lacus & fluuij illis terris æq́ piſcoſi ſunt. Nulla
uis frigoris extinxit ſobolem anni ſequentis, & reparabilẽ tot
ſeculis prouentum. Et puto ego ſi alterutram naturam: terrã
uel aquas: reddi exicialẽ per frigus animanti oportebat, aquas
pręcipue oportuiſſe, uerum, hæ adeo etiam tractabiles ſunt ut
profunda hieme & ſoboles illa exoneretur, et exerceatur piſca
tura. Terræ quoq́ pari fœcunditate habitantur. Verum ne
multa repetamus, ſit eius fides penes interius commentarium.
Magis exponemus cauſſas à potentia naturæ & humana in-
duſtria petitas, unde prouenire iſta cõmoditas poſſit. Hic ue-
ro: quod naturam ſpectat: ſentimus, prouidentiam nihil ubiq́
feciſſe incommunicabile, ſed modum ingeneraſſe rebus un-
de fierent ſingula tolerabilia proximis. Elementorũ extrema
conſentiunt cum uicinis. Aer craſſus eſt ad terram & aquas, Cur salsū
pertenuis autem ad ignẽ & iuxta calens. Ab hoc conſilio natu mare piscosū
ræ mare externum eſt plurimum ſalſum. Sal autem: teſte Pli-
nio: olei pinguitudinem reddit. Oleum uero in calore quodã
& ſymbolo ad ignem conſiſtit, taleq́ exiſtens mare plurimis
ſinubus infundit ſeſe terris extremis, quæ res facit, ut ſale ſti-
mulet prolificum calorem, & pinguitudine foueat ad fœcun-
ditatem. Alluuionibus autem æq́ adſit ui ſua terris, quamuis
habent quoq́ terræ intra ſinũ intimũ eundem calorem omnia
fœcundantem & fouentẽ, unde ergo tepent ſpecus, et aquarũ
ſcaturigines, tantoq́ impenſius quanto eſt hiems grauior.
Quod q́ exemplum multo inſignius eſt montes per Nordue Montes
giam et Sueciam paſſim ſunt metalli feraces. Digerit intra hos metallici
inq́ uenas confluit argentũ & æs, quantum opus nõ perficiat
officina minacib. ignib. Ad hanc rationẽ uapor terris & aquis
infuſus, et ſeſe per utranq́ naturam mutuis ſpiramentis refun-
dens & adiuuans, temperat qualitatem cœli, & facit animanti

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

tolerabilē. Cuius eſt teſtis Beluarum in mari immanis magnitudo, & in terra degentium corporum firmitas, & uita longa, Omniumq; præſentiſſimus uigor, quæ non eſſent niſi cuncta illic cōmode à cœlo & elementis fouerentur. Non enim quod inter incrementa eſt aliqua iniuria offenſum, uel quod omni uita eſt male paſtū idem læte proueniet. Neq; uiuentia illic ſua illorum hieme perinde afficiuntur quomodo ſi Aegiptius uel Aethyops illuc ſubito transferatur. Nanq; hæc longa inductione in eius cœli naturam iam olim tranſierunt, cuius etiam exemplum ab homine & hiſtoria ſacra faciam. Qui à Meſopotamia & illa famoſa turri in prima gentium deductione uerſus ſeptentrionem migrarunt, non continuo penetrarunt ad fines extremos, ſed locarunt ſedes prius ſub cœlo medio inter utrunq;, quaſiq; ducto per Thratiam et Pontum. Hic aſſueuit poſteritas quæ Scythiam ferret, & Tanaim, quomodo qui ex æſtate ad hiemem uenit, is pruinis auctumni tentatus prius fuit ut niuem ſubinde & glatiem toleraret. Ad eum modum Mortales facti aſſidue ad proxima quæq; loca duriora confirmatiores ad extrema tandem peruenerunt. Sed etiam hic ſiquid manſit aſperitatis reliquum, id natura alijs pręſidijs emēdauit. Dedit terra mariq; brutis profundos receſſus montiū, & caui littoris, quib. uapor ſubeſt tepens tanto intenſius quāto fit ab incumbente frigore coactior, dedit ualles à ſeptentrionibus aduerſas. Veſtiuit bruta pilo tanto denſiore, quāto eſt uis frigoris maior. Itaq; non ab alijs terris ueniunt pelles nobilium ferarum preſtantiores. Sabellæ, quibus in orbe noſtro precium prope immane, & ęſtimatio ſecundum aurum & gēmas in regio inſtrumento eſt, inde exportantur. Et quod miremur non alio: q̄ hieme: tempore electiore uenantur, quoniam tunc pilus denſior eſt & cuti fidelius heret, Qz grauē hiemem eſſe putamus hanc qua beſtiola plurimum uiget, & qua permittitur uenatori ſcrutari per ſiluas & niues & ſeptentrionis uim luſtra, & pręcipua lucra ſectari. Quibus autē brutis conditio corporum eſt ad frigoris iniuriam recentior, his dedit ut uel condantur ſub brumam, uel emigrēt, id quod etiam

in orbe noſtro plæriſq; tribuit. Homini uero præterea remediũ dedit, arte et induſtria comparatum, ei foris agenti ueſtem dẽſam, & inſuper geminatã, domi focum largum, uaporariam camerã in diem, in noctes cubile plurima pluma tepẽs, quibus remedijs edomant hiemes, q̃uis ſæuas externis exiſtimatas, indigenis autem noſtra opinione mitiores, & reuera ſunt ex primigenia mixtura corporum illa his conuenientia quæ alijs prędura cenſentur, Leo in Africa, Vrſus in Sarmatia ferocit tanquam hic uigore præſentiore, tranſlati autem in contrarium cœlum languidiore ui ſunt. Ciconia hiemem non moratur, at Grues ſub eam ueniunt. Scytha cœlum romanum ut febriens accuſabit, & eſt eo nihil ſalubrius. Qui tenerius educatus eſt, ſi in caſtra ſubito trãsferatur, inedias, uigilias, æſtus, trãsmiſſiones fluminum, pugnas, obſidiones, capitale ſibi malum experietur, uerum miles hæc caſtrenſium meditationum loco habet, lõge ante iſta induratus. Qui in umbra urbana uerſatus tentare uelit Vergilianum iſtud Nudus ara, ſere nudus, profecto fuerit periculo ſuo carmen finiturus, habebis frigora febrem. Senſim inſueſcitur his quæ dura putamus, & ex leuibus inicijs coaleſcit facultas qualis ſæpe ad prodigioſa opera peruenit. Videmur ſatis rerum complexi eſſe à cœlo, à natura, ab arte, unde conſtet nihil ubiq; terrarum & maris eſſe negatum animanti. Sentit etiam lector q̃ hic plurima materia aperiatur rationum & exemplorum quæ noſtræ ſententiæ atteſtentur, quare quieſcimus, & cedat ergo authoritas ueterũ, & ſequentium conſenſus hiſtoriæ huic, quanta: non dico deprehenſa nunc demum fuit, multis enim ante ſeculis Germania & Schondia non laxo diſcretæ Gothano ſinu celebrarunt mutua commertia: Sed quanta in commentarium noſtra opera uenit, atq; tanta præfati ad Schondiam & plures in illo mari memorabiles inſulas ſcribendas conuertamur.

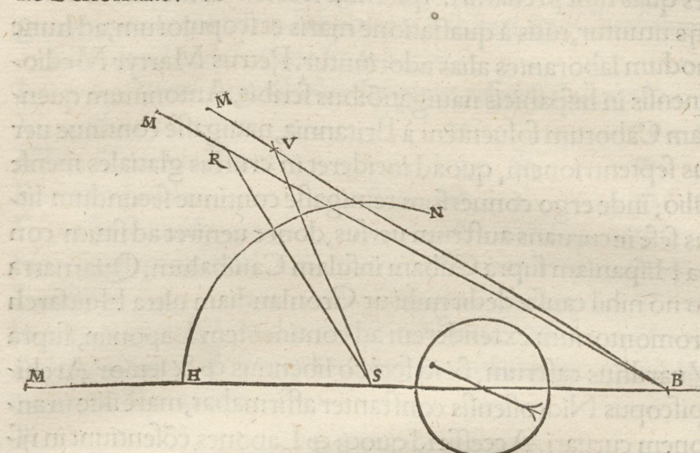
TABVLA CONTINET ſuper meridiano gradus xviij. ſchœnos autem in terra cclxxxviij. qualium xvi. dant gradum unum circuli maximi cœleſtis. Super

autem parallelo medio cõtinet tabula gradus paralleli lxxxij. ſchœnos autem D c. fere, habet ſiquidem parallelus medius tabulæ proportionem ad circulum maximum quam ix. ad xx. fere, & tercia pars horæ, id eſt gradus v. ſuper parellelo continet gradus duos, & quartam partem gradus circuli maximi. Parallelus auſtralior abeſt ab æquatore partibus liiij. borealior partib. lxxij. Meridianus occidentalior diſtat à meridiano per inſulas fortunatas gradibus viij. Orientalior gradib. xc. Secundũ hæc conformabuntur latera tabulę ad iuſtã proportionem. Circunſcribitur autẽ ab occidente oceano Hiperborico, à ſeptẽtrione, terra incognita, ab oriẽte, parte Ruſſiæ albæ & mari Balthio, à meridie Gothano ſinu, & parte Datiæ. Complectitur uero imperia regia tria, Norduegiam, Sueciam, Gothiam. Dinaſtias uero quæ regibus parent xxxvij. LINEA inclinationis R. S. pertingens ab urbe Roma cum meridiano Stokholmenſi regiæ Sueciæ, conſtituit ſupra huius uerticem angulum poſitionis graduũ lvij. circumferentiæ horizontis H. N. uerſus occidentem. Diſtãtia autem recta inter duo loca ſuper linea inclinationis S. R, eſt graduũ xxvij. maximi celeſtis circuli, in terra uero ſchœnorum ccccxxxij. qualium xvi. dant gradum unum, ſiue eſt M. Dc. xx. m. paſſ. qualium lx. m. reddunt gradum unum. Linea inclinationis V. S. pertingens à Venecijs conſtituit cum meridiano Stokholmenſi, ſupra huius uerticem angulũ poſitionis graduum lxvi uerſus occidentem. Diſtantia autem recta inter duo loca ſuper linea inclinationis S. V. eſt graduum xxv. maximi celeſtis circuli, facit in terra ſchœnos cccc, ſiue M. D. m, paſſ. Qui aliquo trium locorum manet, extendat tabulam Schondiæ in planiciem, & huius lateri borealiori ſupra Laponiam aptet frontem Sciotherici magnetis. Tabulam autem dirigat ut magnes ſtet correctus ſuper linea intima caui. Hoc ſitu cuſtodito lineæ S. R, & S. V. ex finibus R. & V, extrahantur in longum, accipiatur uero extenſio circini per gradum unum, lateris utpote occidentalis. cum ea æquilatatione accipiantur ex S. ſuper S. R. partes

xxvij.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

xxvij. finiſq; ſit R. Super autem S. V. partes xxv. & ſit finis V. Hac operatione indicatur tota poſitio tabulæ ad faciem mundi, deinde aſſumptorum locorum cum inclinationibus diſtantia mutua, ſic ut poſtulat ratio aſſumptæ menſuræ tabulæ Schondiæ.

R, Roma. V, Veneciæ. S, Stokholmia. Lineæ M. S. B. & M. R. B. & M. V. B. ſunt meridiani locorum per quæ uadunt. H. N. portio eſt horizontis loci S.
S. R. & S. V. lineæ ſunt inclinationis locorum.

GRONLANDIA.

GRONLANDIA interpretatur uirens terra, ſic dicta ob inſignem prouentũ pabuli. Cuius & pecoris quanta ſit copia hinc licet ſpectare, ꝙ ſub tempore quo ad eos nauigatur, componunt promercales ingentes ſtrues butyri & caſei, unde etiam coniectamus, terram non eſſe aſperam montib. Epiſcopales eccleſias duas habet, ſub ordinatione Nidroſienſis. Vni datus eſt his proximis annis pręſul, ſuffraganei tantũ titulo, quoniam dum metropolis negligentius intendit illic directioni religionis propter locorum diſtantias & difficiles na-

Nidrosiensis Archiepatus

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

uigationes, populus ferè eſt relapſus ad gentilitatem, alioqui ingenio mobilis, & magicis artibus impenſe deditus. Feruntur: id quod etiam in Laponia dicemus: magicis carminibus ciere tempeſtates maris, & inuoluere periculis peregrinas naues quas ſunt predaturi. Ipſi enim ſcorteis & ſubtilibus nauigijs utuntur, tutis à quaſſatione maris et ſcopulorum, ad hunc modum laborantes alias adoriuntur. Petrus Martyr Mediolanenſis in hiſpanicis nauigatiōibus ſcribit, Antoninum quendam Cabotum ſoluentem à Britannia, nauigaſſe continue uerſus ſeptentrionem, quoad incideret in cruſtas glatiales menſe Iulio, inde ergo conuerſum remigaſſe continue ſecundum littus ſeſe incuruans auſtrum uerſus, donec ueniret ad ſitum contra Hiſpaniam ſupra Cubam inſulam Canibalum. Quæ narratio nō nihil cauſæ dedit mihi ut Gronlandiam ultra Huitſarch promontorium extenderem ad continentem Laponiæ, ſupra Vuardhus caſtrum, & id feci eò libentius ꝙ & ſenior Archiepiſcopus Nidroſienſis conſtanter affirmabat, mare illic in anconem curuari. Acceſſit id quoqꝫ ꝙ Lapones cōſentiunt in ijſdem ſtudijs magicis, & religionem chriſtianam neqꝫ ſectantur neqꝫ refugiunt, per quæ ego exiſtimaui iſtam ſimilitudinem utriqꝫ genti accidere, quia ſeſe contingerent per continentem. Diſtantiæ quoqꝫ uidentur non refragari, ſchœni enim interſunt inter utranqꝫ gentem non integri ducenti. Fecit & hoc ad coniecturam ꝙ Cabotus fertur in glatiem incidiſſe. Et quamuis de menſe Iulio contendam non bene relatum eſſe, adeo ſi ſub polo quoqꝫ ipſo nauigatum foret: ob eà quæ in eam rem antea diſſeruimus: tamen ꝙ aliquo tempore per glatiem nauigauit, id teſtatur ꝙ non per mare uaſtum, ſed propinquis littoribus in ſinus formam comprehenſum nauigarit, quando ob eandem cauſſam ſinus Gothanus cōcreſcat, quoniam ſtrictus eſt, & fluuiorum plurium & magnorum oſtia ſalſam naturam in parua copia ſuperant. Inter autem Norduegiam & Islandiam non concreſcit ex diuerſa cauſa, quoniam uis dulcium aquarum illic ſuperatur à uaſtitate naturæ ſalſæ. Fama eſt: ſed incerto hactenus auctore: ꝙ Hiſpani adnauigēt hoc tempore Gron-

Magicæ Artes

Huitſarch

Wardus

Lappones

Inter Norweg: et Islandiam nō congelatur mare

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Gronlandiam & quam dicant terram uiridem, Argumentum eius eſſe aiunt Merces quaſdam exportatas ab his, & recognitas ꝙ forent rerum quales apud Gronlandiam reperiuntur. A ſeptentrione pertingit ad terram incognitam ſub polo, unde etiam ueniunt in hanc Pigmei predatores. Quod etiam argumentum fuerit terras ſubpolares habitari, igiť Cherſonneſi.

Gronlandiæ deſcriptio ſic ſe habet.

Lateris orientalis, quod Norduegiam reſpicit deſcriptio.

Vuardhus caſtrum	52		70	30
Vbi ad ſeptentrionem	53	30	71	30
Extenſio prima	20		71	20
Extenſio ſecunda	28		72	
Huetſargh promont.	22		67	
Extenſio	5		61	25
Inde continuatur littori terræ Baccallaos	356		60	

Ad occidentem & ſeptentrionem terminatur incognito fine terrarum & marium.

ISLANDIA.

ISLANDIA, id eſt glacialis terra. Hæc eſt Tyle nulli ueterum non celebrata. Tylenſes continentiſſimi dicũtur à Saxone Sielandico grammatico. Religione ſunt chriſtiani. Propriam ſcripturã habent ut tota Schondia. Res memorabiles Maiorum & ſui temporis conſcribunt, & celebrant cantibus & rithmis, denicꝫ ſcopulis & promontorijs in ſculpunt, ut nulla niſi cum naturæ iniuria intercidant apud poſteritatem. Situs inſulæ extenditur inter auſtrum & boream ducentorum prope ſchœnorum longitudine. Ipſa multa ſui parte eſt montoſa & inculta. Qua autem parte eſt plana, preſtat plurimum pabulo, tam læto ut pecus depellatur à paſcuis ne ab aruina ſuffocetur. Præterea inſula eſt predicanda inſolitis miraculis. Rupes ſiue promontorium eſt quod æſtuat perpetuis ignibus inſtar æthnæ. Is locus eſt carcer ſordidarum animarum. Glacies etiam certa appellitur littori magnis moli-

bus, cuius ſi cruſta adſeruetur quamuis magna diligentia, tamen diſparet ſtatim, atq; reliqua eius generis glacies recedit à promontorio in altum. Comperiuntur illic ſpiritus ſe exhibentes manifeſtos humanis miniſterijs. Submerſorum ſiue alio uiolento caſu enectorum ſpectra ſeſe offerunt congreſſibus notorum hominum, tam manifeſta ut tanquam uiuentes accipiantur ab ignaris mortis illorum data dextra, nec deprehenditur error priuſq; ſpectrum diſparet. Incolæ plurimum præſagiunt fata principum.

Sathanicae sunt illusiones

Meridionalis lateris deſcriptio

Littus eius occidentalius	20		63	
Choas promontorium	22	20'	63	
Vnde latus orientale extenditur contra ſeptentrionem & finis extenſionis habet gradus	30		68	
Inde ſeptentrionale latus cōtra occidentem extenditur & finis extenſionis habet gradus	28		69	

Lateris occidentalis deſcriptio, poſt extenſionem quæ dicta eſt

Hekelſol promontorium	25		67	

Inter hoc & Huytſarch Gronlandiæ eà propinquitas eſt ut nauigantibus inter medium ſpatium utrunq; promontorium conſpiciatur.

Madher promontorium	21	20'	65	10'
Vnde coniungitur priori fini				

Ciuitates in eà medieterraneæ ſunt

Holen epiſcopalis	28		67	50'
Skalholten epiſcopalis	22		63	30'

HETLANDIA INSVLA

HETLANDIA maxima orchadum ſic circumſcribitur.

Littus auſtralius	30	30'	62	
Littus occidentalius	27		63	30'

Pars

Pars littoris borealioris 28 62 30
Hinc iungitur fini prædicto
  Mediterranea habitant, quorum ciuitas
Orchada epiſcopalis 28 63 30
Circa eam ſunt inſulæ aliæ xxix. dictæ ſimiliter Orchades.

FARENSIS INSVLA

Latus eius ſeptentrionale
Pars eius orientalior 29 30 61
Pars eius occidentalior 26 62
Vnde uerſus auſtrum deſcendit. Et habet
gradus 22 30 61 20
Inde iungitur ſuo fini orientaliori. Eſt in eà ciuitas epiſcopalis dicta & ipſa Farenſis.

LAPONIA.

LAPONIA dicta eſt à populo quo habitatur. Vocant uero Germani Lapones, eos qui parum idonea rei præſenti dicunt & faciunt, quos Romana lingua dicet puto ineptos. Sunt uero Lapones ſtaturæ modicæ, & corpore uſq; adeo agili, ut accincti pharetra & arcu tranſmittant ſaltu ſeſe per circulum diametri cubitalis. Pedeſtres pugnant arcu armati ut ferè Tartari. Artem iaculandi docentur à pueris, utq; antiquitus apud Baleares, ſic apud Lapones ætate no ſtra puero non datur cibus priusq̃ attigerit ſagitta propoſitũ ſignũ. Veſte utuntur ſtricta, & toti aptata corpori, nequid im pedimenti faciat operi. Hieme utuntur ueſte pellibus integris phocarũ ſiue urſorũ artiſtiioſe laboratis, eas nodo adſtringũt ſupra caput, ſoliq; oculi patẽt, corpore reliquo toti cõtecti ſunt quaſiq; in culeum inſuti, niſi ꝙ hæc expreſſa per membra om-

Lapones
Arma
Exercitia puerorum
Vestes

nia ad commoditatem non ad pœnam laborata eſt. Hinc puto temere creditum eſſe ꝙ ſint corpore hirſuto inſtar brutorū, pars ita referentes ob ignorantiam, pars ob uoluptatem, quã inde pleriqꝫ capiunt ut ſupra fidem rerum dicant omnia comperta ſibi apud remotas terras. Sic uero arte atqꝫ induſtria muniti, Lapones perferūt foris hiemes & aquilones & omnem iniuriam à cœlo. Domos non habent, ſed tabernacula quaſi caſtrenſia, Manſionesqꝫ ſæpe transferunt. Amaxobij ſunt, uenationibus plurimum ſtudent, Ferarum quoqꝫ tanta copia eſt ut paſſim cedantur. Nefas eſt mulierem exire tabernaculum ianua qua uir eo die eſt ad uenationem profectus. Etiam religio eſt ne manu contingat feram captam, ſed uir porrigit mulieri ueru præfixum quantum illi carnis impertit. Agrum non colunt. Terra ſerpentem non fert, ſed culices illic ſunt grandes & infeſti. Piſces capiunt plurima copia, hocqꝫ prouentu uiuunt Ichtiophagorum aethyopum more, atqꝫ ut hi feruore nimio, ſic illi frigore excoquunt piſces, et edomant in farinam. Tantum deniqꝫ ſupereſt capturæ ut eius plurimum condant in Cetarijs & exportent in uicinas terras Northbothniam & Ruſſiam albam. Nauigijs utuntur nullis clauis, ſed neruis & uiminibus compaginatis. His per rapidiſſimos fluuios inter montes Laponiæ deferuntur, æſtate nudi ut in periculo enatare ualeant, & colligere ex naufragio merces. Pars artificia exercent, pingunt acu ad delicias, & faciunt ueſtes intextas auro & argento. Qui ad uſum quippiam artis repererint, & qui receptum ab alijs excoluerint honorantur publice, uidelicet, ueſte donantur cui ſit intextum argumentum excultæ artis, atqꝫ hoc inſigne in familia manet ad poſteritatem. Naues, dolia, et omne inſtrumentum domeſticum probe fabricant & exportant ad uiciniam. Commertia permutatione & pecunia agunt, mutuo conſenſu tantum & nullo ſermone communicato, atque iſtud non propter ingenij inopiam & mores brutos, ſed quod linguam habent peculiarem & ignotam uicinis. Gens ualidiſſima eſt, & diu libera fuit, & arma ſuſtinuit

nuit

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

nuit Norduegiæ, Sueciæq; donec conceſſit tandem ſub imperium, & tributum pendit precioſas ferarum pelles. Præſidem eligunt proprijs arbitrijs quem regem uocant, uerum rex Sueciæ ius adminiſtrationis donat. Is ueſte rubra induit, hoc eſt ipſi inſigne regium. Deniq; populares ueniunt in Sueciam pro cognitionibus dubiarũ cauſarum. In itinere hoſpiciũ aut omnino tectum non ſubeunt, ſed agunt noctes ſub diuo. Equos non habent ſed eorum loco feram domant, Reen ipſi dicunt, hæc eſt iuſtæ magnitudinis mulæ, pilo prope aſini hirſuto, ungulas habet bifidas, & cornua ramoſa inſtar cerui, ſed humiliora & ramis rarioribus. Equitem dorſo non fert, ſed antilena impoſita iungitur uehiculo, aſſequitur xxiiij. horarum ſpacio cl. m. paſſuum, ſiue ſchœnos xxx. quod ipſum ſpatium dicunt lingua patria, ter mutare horizontem, hoc eſt, ter contingere ſignum quod eminus poſtremum proſpexerint. quod certe indicium eſt cum magnæ pernicitatis, tum magnarum uirium feræ, quæ in tantum ſpacium curſu ſufficit, etiam ubi interim pabuletur. Hanc hiſtoriam putarim ueteres quoq; agnouiſſe, ſed obſcura & dubia quaſi fama exceptam, ſiquidem aiunt, Scythas quoſdam equitare ceruos. Religionem chriſtianam neq; ſequuntur, neq; etiam refugiunt tanquam Iudæo odio in eam offenſi, ſed ſubinde admittunt in gratiam regum quibus parent. Etiam quo minus plures ſunt chriſtiani culpa non nulla eſt preſulum qui aut hanc curam inſtruendæ gentis abiecerunt, aut fidem Chriſti illic adoleſcentem euileſcere rurſus fecerunt, ſiquidem huius prætextu ſua etiam uectigalia ſubinferre genti uoluerunt, intolerabili exemplo non his locis magis quam orbi omni chriſtiano, ut quod acerbiſſimas trahere defectiões ſolet. Ioannem Gothum Epiſcopũ audiui dicentẽ, Nos qui Vpſalienſi eccleſiæ pręſidemus, & ſub diœceſi noſtra habemus eius gentis multam partem, ut de noſtra uigilantia paſtorali predicare multa non conuenit, ſic à cupiditate nefaria qua religionem queſtũ ſtatuamus abſtinentiſſimi, hoc ubiq; preſtabimus, ut nullã prebeamus materiã per quam hęc gens tãquam noſtro offenſa peccato minus ſit chri-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

ſtiana. Is ſtatus eſt religionis apud Lapones, tamen ſuopte & à maioribus recepto inſtituto ſunt idololatræ, & quod mane animantis occurrit procedenti, ex eo capit omen euentus diei, & idem in diem colit. Statuas etiam lapideas erectas in montibus pro dijs habent, fœderant coniugia, auſpicantur in igne et ſilice, Myſterio ſtatui coniugali tam aptato ut eo ſit nihil aptatius, tamqꝫ conſiderate recepto quam ſi græcia media, Qꝫ enim ignem præferunt, ut id non faciunt ſoli, quoniam eum morem & Romani ſeruarunt, ita iſto celebrandi ſunt, ꝙ populo omnium maximo ſimilia faciunt. Iſtud uero maiorem in modum: ꝙ ſilicem pręferunt: collaudandum, cum ꝙ hęc Philoſophia domeſtica eſt, tum ꝙ ſignificationem habet nimis q̃ꝫ affinem his ſacris, ut enim ſilex latentem in ſe ignem habet qui concuſſione emicat, ſic in utroqꝫ ſexu eſt recondita uita quæ tandem profertur mutua copula in prolem uiuentem. Præterea, incantatores ſunt perefficaces. Magicos nodos tres nectunt, pendentes à loro, ubi unum ſoluerint cient uentos tolerabiles, ubi alterum, uehementiores, ubi terciũ, mouent apertam tempeſtatem, ita ut ueteres fulmina eliciebant. Ea arte iſti utuntur in nauigantes ex arbitrio ita ut his fauere uel minus uiſum fuerit, ita ſiſtunt & mouent flumina & maria. Faciunt quoqꝫ è plumbo iacula magica breuia ad modum digiti, ea emittunt per quamuis diſſita loca in eos de quibus uindictam expetunt. Hi oborto carcinomate à crure uel brachio intra triduum uehementia doloris exanimantur. Sol occidit illis locis, & ducit noctem unam per tres ferè menſes brumæ, per quos non habent lucem niſi qualem crepuſcula, clariſſima quidem ſed in pauciſſimas horas, qualeſque lunares ſplendores faciunt. Itaqꝫ diem quo Sol ad hemiſphærium redit feſtum habent, & ducunt læticiam ſolemni feſtiuitate. Hi ſunt mores gẽtis nequaquam abſurdi ita ut ſilueſtris, utqꝫ nomine Laponũ cenſeri debuerit, ſed olim quando ſub imperio domeſtico uixit, & nulla commertia cum uicinis habuit, & ſuas opes ignorauit, nec præcium nouit domeſticarũ pellium ſub orbe noſtro atqꝫ earum multam copiam leuium rerum repenſione com-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

mutauit. Hic puto ſimplicitas ad Laponũ nomen deflexa eſt.
LAPONIA terra extrema Schondiæ cognitæ uerſus ſeptentriones, terminatur hæc etiam hac parte ad incognitum nobis orbem, præterea parte maris externi ſecundum deſcriptionem hanc

Littus primum	70	72
Littus ſequens	80	70
Quod etiam ſequitur	90	70

Ex cetarijs huius maris plurimam copiam piſcium exportant ad Nordbothniam & Ruſſiam albam, terras uicinas, unde licet coniectare mare hoc quaquauerſum extendi uerſus ſeptentrionem. Ab occidente terminatur intimo ſinu ad

Vuardhus caſtrum ad gradus	52	70	30
A meridię terminat̃ linea hinc extenſa uſq; in gradus		90	69

NORDVEGIA.

NORDVEGIA id eſt ſeptentrionalis uia. Fuit regnum hoc aliquandiu admodum florens, & imperium tenuit per Daniam & Friſiam & late per inſulas, donec domeſticum imperium per hereditariam ſucceſſionem adminiſtratũ fuit. Poſtea ſub interregno conſenſu procerum inſtitutum eſt ut reges per electionem ſuſciperentur, arbitrati, eos hoc æquius adminiſtraturos regnum, quominus forent confirmati per nouitatem, ſed euenit, dum quiſq; ut opibus ambitione & fauoribus affinitatis preſtitit, ita in ſpem maiorem uenit regni aſſequendi, ut factionibus diſtraherentur, ſeſeq; etiam inferrẽt ad occaſionem capiendi regni externi, qui adiuuarent & deſtituerent partes cõcertantes ut uiſum ſibi è re fuit. Itaq; eſt hoc tempore ſub poteſtate Danorum. Hi nõ legitimos modo reditus & tolerabilia uectigalia imperant, ſed omnia commoda conradentes transferunt in Daniam, uidelicet diurnitatem imperij conſtituentes in infirmitate ſubiectorum, quod nõ unum exemplum eſt hac ætate in re chriſtiana, poſtq; enim uirtutes quæ principem, id eſt patrem patrię uere ſpectant, relictę ſunt,

Qua occasione Regnum Norwegicum dissipatum est

Danorum imperium in Norwegicos

ſuperbumq́ꝫ domini ſupercilium ſolum retentum, quod aperuit ad ſubiectorum iniuriam licentiam, ſequutum iſtud eſt, cum Dinaſtæ nihil præſidij reliqui fecerint ſibi in amore mutuo populari, ut in ui & omnium fortunarum extenuatione querant incolumitatem ſtatus ſui. Hæc fortuna eſt Norduegiæ, necꝫ ipſa ædifitia urbium ſuam amplitudinem & dignitatem ueterem tueri poſſunt, nec ſpes eſt ſtatus reparandi. Publici enim cõuentus in rem non admittuntur, nemo ex arbitrio ſuo referre audet, aut opere tentare, incertus de omnium uolũtate. Ad hanc difficultatem accedit qualitas locorum, habet enim Dania in poteſtate nauigationes omnes Norduegianas, necꝫ hæc exercere mare poteſt, necꝫ exportare merces hoc rege hoſte, præterea à cœlo, à tellure, à mari nequaquam humilis aut parum fœlix exiſtimata. Hæc mittit in reliquam Europam piſcem ex genere Aſellorum, frigore induratum & extẽtum in fuſtem, unde & eum germani dicunt Stockfiſch. Captura eius laudatiſſima eſt Ianuario, quando ſuper eſt frigus ut induretur, & qui clementioribus menſibus fuerunt capti, marceſcunt, necꝫ ſunt idonei ut exportentur.

OCCIDENTALIS littoris deſcriptio, pars maxime borealis.

Vuardhus id eſt ſpeculatoria domus	52		70	30
Caſtrum eſt ualidiſſimum et prȩſidium impoſitũ Laponibus.				
Littus ſequens	28	50	70	
Matthkur oppidum	28	30	70	15
Cherſonneſus extrema	28	30	70	15
Bomgang oppidum	28		70	30
Sinus intimus	28		69	55
Skyttungzberg oppidum	27	30	70	20
Littus ſequens	27		70	15
Sammauuik in cherſonneſo extrema	26		70	15
Littus ſequens	26		70	10
Littus ſequens	26	15	70	
Honouitz	26	20	69	25
Littus ſequens	27		69	55

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Ingen ſuper ſinu intimo	27	15	69	15
Helganas	27	30	69	35
Segeruuar	26	25	69	
Katiuuik	27	5	69	15
Littus ſequens	26	25	69	20
Littus ſequens	26	15	69	15
Haſſeuuagh	25	35	69	
Littus ſequens	25	55	69	15
Littus ſequens	25	30	69	25
Tuſuuonas	25		69	

Totũ hoc littus & loca uicina: olim deſerta lue publica Nordduegiæ: Lapones deligunt ſibi in ſedes, commigrantq́ſ ſub clementius cœlum.

Littus ſequens	22	25	69	15
Skarteſuagh	22	20	68	50
Vuandh Vuagh	22	30	68	20
Littus ſequens	22		68	20
Sanduuar	22		68	15
Littus ſequens	22	20	68	10
Malanger	22	20	67	20
Littus ſequens	23	30	68	10
Rodhelle	23	30	67	20
Lokhelle	22		67	30
Littus ſequens	22	30	67	35
Oſtafiorden promontorium	22	20	67	15
Littus ſequens	23	50	67	5
Rollen	63	30	67	
Promontorium	22		67	
Littus ſequens	22	15	66	50
Littus ſequens	23	30	66	50
Foten	23	30	66	35
Stegh ſub circulo arctico	22	10	66	30
Conuentus Helgeland.				
Salten	20	30	65	25
Gilles Skal	20	20	65	15

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Rodhoo	20		65	
Alſtahus	20		62	25
Brynnia ſuper ore ſinus	39	50	62	10
Conuentus Nummodal.				
Littus ſequens	20	30	62	10

Balenæ

Balenæ caſtoreo depelluntur

Hactenus à caſtro Vuardhus uſq; in hæc loca totum littus eſt infeſtum uerno tempore Balenis uaſtę magnitudinis, adeo q̄ ad centum perueniunt cubitos. Hæ tunc gregatim conueniũt ad prolificandum. Naues uel quæ in earũ corpora, uel in uortices aquarum: quos hę faciunt inſtar carybdis agitatione ſua: delatæ fuerũt, periclitantur. Remedium eſt autem nauigantibus caſtoreum dilutum aqua & in mare effuſum, hoc tanq; aconito petitus grex Balenarum totus repente diſſipatur, & in profundum fertur. Rugiunt horrendum. Spiracula duo habent in ſnmma fronte patentia ad cubiti proceritatem, hæc tecta ſunt folliculo, reſpirantes efflant undas in modum denſi nimbi. Spina dorſi reperitur, cõtinens amplexu ulnas tres, internodia ſingula unam, longæ minus cubitis lx. condiuntur in Cetarijs. Maiores inutiles cibo ſunt propter non domabilem aſperitatem.

Snaſen	21	20	62	35
Bionor	21	30	62	15
Stadzbigd	22		62	15
Oryan	22	30	62	
Oſtraath	22	20	62	15
Reon caſtrum	23		62	30
Betzſtad	22	10	62	25
Littus ſequens	22	30	65	
Littus ſequens	21	30	65	10
Inderoo	22		65	15
Sparrabo	22	20	65	30
Vuardal	23	20	66	
Oſtia fluuij	23	30	66	
Skongen	22		66	
Froſten	22	30	65	55

Conuentus

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Conuentus Styordal				
Oſtia fluuij	25		65	20
Imbleuuik	25	20	65	15
Iadha ſuper oſtijs	25		65	15
Bakka monaſterium ſuper boreali ripa oſtiorum				
Tildræ fluuij	22	35	65	
Nidroſia ſuper auſtrali ripa.				

Hæc eſt omnium eccleſiarum per Norduegiam, Iſlandiam, Gronlandiam & inſulas adiacentes metropolis, fuit nobilis in primis ciuitas ſub florente Norduegiæ imperio, continens in ambitu parochias quaſi dicas regiones urbis xxiiij. Nunc in uici formã ferè redacta eſt, uocatur lingua germana Truthaim quaſi Dryidum domicilium, extat hodie eccleſia cathedralis argumentum ueteris felicitatis, cui magnitudine & laborati lapidis artificio par opus non eſt ſub orbe chriſtiano. Crepido circum altare corrupta fuit incendio, hæc reparabatur eo tempore quo iſta ſcribimus, in quam impenſæ imputantur ad vij.m.aureorum. Atq; à tantula parte ęſtimatio præſtantiæ fiat templi tocius.

Littus ſequens	22		65	
Nas	22	30	62	
Medelhus	25		62	
Boduuik	25		63	25
Byrſen fluuij oſtia	25		63	35
Conuentus Midental				
Littus ſequens	22	20	63	25
Agdanas	23	30	62	15
Lasuuik	23	30	62	
Conuentus Hempne				
Littus ſequens	21	20	63	25
Littus ſequens	22		63	25
Oſtia fluuij	22		63	30
Conuentus Nordmor				
Littus ſequens	23	15	63	30
Conuentus Romsdal				

Littus ſequens	22	20	63	
Littus ſequens	21		63	
Quod etiam ſequitur	21		63	25
Conuentus Sudmor				
Littus ſequens	39	20	63	30
Stad promontorium	39	10	62	25
Medium ipſius in mediterranea	20		63	
Et Sogniſyal mons	22		62	30
Finis	25		62	30
Poſt Stad promontorium Nordfyord Conuentus				
Sydfyord	39	30	62	30
Conuentus Sogniæ				
Littus ſequens	20		62	30
Littus ſequens	39	20	62	
Quod deinde ſequitur	39		62	
Quod etiam ſequitur	39		61	25
Conuentus Valdres				
Littus ſequens	21		61	25
Conuentus Oſteruee	39		61	30
Littus ſequens	39		61	15
Bergis ciuitas epiſcopalis	20	30	61	15
Conuentus Quinmobarath				
Monaſterium beatæ Brigittæ	39	15	61	
Littus ſequens	20		60	25
Halsne	20	10	60	25
Littus ſequens	21	30	60	25
Conuentus Hardanger				
Littus ſequens	20		60	30
Huuitting Soo portus	20	20	60	15
Staffanger ciuitas epiſcopalis	21		60	20
Iadher	21	20	60	
Hither portus	21	30	60	
Liſta	21	30	59	25
Lindasnas promontorium	21	30	59	35
Littus ſequens	22	10	59	20

Heſtnas

Heſtnas	22	30	59	25
Skidhen	22	20	59	55
Littus ſequens	22	25	59	50
Konspergh caſtrum & emporium	23		59	50
Koparuuik	23		60	6
Lidher	23	20	60	
Aska	23	25	60	
Littus ſequens	22		60	5
Conuentus Agdaſidha				
Aeſtus	23	25	60	15
Naſoo	22	10	60	5
Akershus caſtrum	22	30	60	15
Conuentus Ringarike				
Argenti ſodinæ	25		60	15
Littus ſequens	25	30	60	20
Conuentus Midyental				
Asloia Epiſcopalis	25	30	60	5
Conuentus Riggo				
Varne Monaſterium	22	20	59	55
Conuentus Veſtfalen				
Eng	22	20	59	35
Saltzburgum emporium ſuper boreali parte oſtiorum				
Sarps torrentis	22	30	59	15
Littus ſequens	22	30	59	
Auros caſtrum	25	25	59	
Oddauuad	26	10	59	
Littus ſequens	26		58	50
Littus ſequens	25		58	50
Dragemmark	22	50	58	50
Littus ſequens	22	30	58	50
Sinus intimus	22		58	20
Littus ſequens	22	15	58	35
Maſtrand	25		58	30
Kongelle emporium	25	30	58	5
Bohus caſtrum munitiſſimum ſuper boreale latus oſtiorum				

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Trolhetæ fluuij 26 30 58 30

Is fluuius tanto fragore decurrit ut per ſchœnos tres audiatur

Tractus totus littoralis Norduegiæ eſt mitis, mare non conglaciatur. Niues non diu durant. Habet etiam terra hæc peſtem peculiarem quam Leem uel Lemmer uocant patrio ſermone. Hęc eſt beſtiola quadrupes magnitudine ſoricis, pelle uaria, hæ per tempeſtates et repentinos imbres decidunt, incõpertũ adhuc unde, an ex remotiorib. inſulis et huc uento delatę an ex nubibus feculentis temere natę deferant̃. Id compertũ eſt, ſtatim atqꝫ deciderũt reperiuntur in uiſcerib. herbę crudæ nondum concoctæ, hæ more locuſtarum depaſcuntur omnia uirentia, & quæ morſu tantum attigerint, emoriuntur uirulentia, uiuit hęc peſtis donec non guſtauerit herbam renatam, cõueniunt quoqꝫ gregatim quaſi hyrundines auolaturę, ſed ſtato tẽpore aut moriuntur aceruatim cum lue terræ, ex quarũ corruptione aer fit peſtilẽs & adficit Norduegos uertigine, et icterisi, uel ab alijs beſtijs dictis Lefrat conſumuntur unde pingueſcunt et reddunt pelles aliquanto laxiores humana menſura.

Ab oriente terminatur linea quæ ducitur per mõtes quorum fines ſunt, qui auſtralis ſuper oſtijs, Trolhettæ fluuij, qui uero borealis exit per Vuardhus caſtrum & extenditur ad terram incognitam Laponum.

Preterea ſunt montes alij qui in Cherſonneſo magna fines habent 21 30 65 15 extenduntur in gradus 20 62 25

Et qui à Soknadal extenditur ad Solabo & gradus habet 26 20. 63 20 Et 26 30. 62 25 ubi ſunt foſſiones ferti. Et qui à promont. Stad per continentem extenduntur qui dicti ſunt. Et qui inter duos conuentus Halmgadal & Toten quorum fines 21 60 25 Et 21. 61 20 Et extenduntur uerſus orientem in gradib. 22 60 25 Et 22 61 25

Lacus in Norduegia inſignes ſunt.

Conuentus Iemptinæ, poſt quem uerſus meridiem eſt deſertum uſqꝫ ad Aardal conuentum.

Ouuik lacus cuius medium 27 67 30

Caſtrum regium ſuper ipſius auſtrali parte 27 67

Emiſ-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Emiſſio lacus 26 30 67 25
Eius oſtia dicta ſunt apud Skongen.
Conuentus Aardal
Lacus cuius medium 25 30 66 30
Eius oſtia apud Froſten.
Lacus uaſtus cuius medium 27 30 66
Eius oſtia dicta ſunt poſt Styordal.
Conuentus Offreſtrind
Ions Vathen lacus cuius medium 26 20 65
Eius oſtia ſunt ſupra Ladha
Conuentus Hardal
Lacus cuius medium 27 20 62 30
Effunditur in alium
Lacus cꝫ eius medium 26 62 35
Eius oſtia apud Nidroſiam urbem
Lacus cuius medium 27 63 30
Eius oſtia dicta ſunt ſub Byrſen.
Oſterdal conuentus ab orientali parte lacus. Archiepiſcopatus Nidroſienſis poſt Hardal conuentum.
Soknadal conuentus ab occidentali parte
Lacus cuius medium 25 30 62 50
Deſertum à ſeptentrionali parte lacus
Orkadal conuentus inter deſertum & lacum
Midental conuentus contra occidentalem plagam conuentus Orkadal.
Oſtia uero memorati lacus ſunt ſupra Suudal
Lacus cuius medium 26 25 61 15
Fontes 26 25 61 30
Emittitur in flumen circa gradus 25 30 60 30
Vermelandia ducatus circa fontes lacus
Soldier conuentus ad occidentalem partem lacus
Parochia Nas in Soldier conuentu
Lacus cuius medium 22 62 Qui effluit in
lacum alium cuis medium 23 30. 61 20 Facit & is
lacum alium cuius medium 22 62 Qui effluit in

aliuṁ qui dictus eſt habere gradus 22 61 15
Hedmarken conuentus.
Hammaria ciuitas Epiſcopalis ſuper emiſſione
lacus 25 61 15
Mos lacus, & in eius medio
Hosfuuen inſula 25 30 61

In eo lacu apparet oſtentum, ſerpens miræ magnitudinis, qui ut Cometæ orbi reliquo, ſic is portendit Norduegiæ mutationem rerum. Viſus eſt recentiſſime anno ſalutis M.D.xxij. alte eminens ſuper aquas cõuolutus in ſpiram, exiſtimatus eſt coniectura collecta procul uiſu cubitorum quinquaginta. Et fuit ſequuta eiectio regis Chriſtierni. Eiuſmodi oſtẽta plurib. locis per terrarum orbem euenire ab indigenis referuntur, niſiꝗ prouidentia miſerata mortales credatur hæc ſubmittere: quomodo Cometas, & cõcurrentes in aere acies, et iſtiuſmodi inſolita plura nota hiſtorijs: ut exterreat mortales, utꝗ longe antea emẽdent per quę in ſe trahunt imminentia mala: Inquã: niſi iſta ab hoc initio prodire credamus, cũ præterea cauſæ ex naturalibus rebus queſitæ nullæ reperiantur, reliquum eſt ut ſpectra, & humani ſenſus occupati ludibria cenſeantur, hæc igitur accipiat quisꝗ ut libitum eſt.

Cometæ Norweg:

Edzuuald caſtrum 26 60 25
Super emiſſione lacus Mos, & parte eius auſtrali
Vlensaker 26 20 60 20
Sderhen caſtrum 26 50 60 15
Super emiſſione lacus Mos
Oyer lacus ſciſſus ad predictum 27 60
Lacus alius ad hnnc etiam ſciſſus, in quo fontes
Sarps fluuij 25 15 59 20
Lacus cuius medium 27 59 15

Sunt alij conuentus præter eos qui in littorum & lacuum deſcriptione ſunt dicti.

Verſus autem orientem montes aſperrimi, & qui nullum tranſitum admittant in Sueciam.

Deſertum medium inter duos Conuentus & pertingens à palude uicina ad montes.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Deſertum medium inter Vbdal & Orkadal conuentus.
Deſertum medium inter Vbdal & Oſterdal conuentus.
Deſertum mediũ inter Oſterdal & Soloyer conuentus quod uenit anguſto tractu à lacu Mos & peruenit ad montes circa Vermelandiam.
Deſertum ad latus auſtrale paludis in conuentu Soloyer.
Orskagh conuentus poſt dictum deſertum & medium

gradus habet	27	30	60	20
Matker conuentus	28		59	50
Hadhaland conuentus	25	.	60	50
Hoff caſtrum	25	30	60	30
Tellemarkia conuentus	23		60	35
Suundhadarlangh conuentus	22	30	60	15
In eò ſunt foſſiones cupri. (Cupru)				
Innebakka conuentus	26		59	25
Viken conuentus, & in eo				
Olaffzburgum caſtrum	27		59	10
Inſulæ adiacent Norduegiæ				
Stappen cuius medium	26	30	71	15
Hyelſoo	25		71	
Truunis	25	30	70	30
Rodesholm	22	30	70	5
Sanyam inſula quæ ſic circumſcribitur				
Pars borealior				
Balſtad	25		69	25
Oyofiord	22		69	25
Littus ſequens	22		69	20
Littus ſequens	23	30	69	25
Medfiord	23		69	30
Sinus	23	30	69	35
Littus ſequens	23		69	20
Berg	23		69	15
Grilleſiord	23		68	25
Hinc ſequitur latus orientale				
Littus ſequens	22		69	30

Inde iungitur capiti boreali, hoc latus alluitur mari dicto.
Sighoslund quaſi anguſtiæ.

Andanas inſula cuius medium	22		68	35
Trondanas inſula	22	30	68	20
Quedeſior cuius medium	22	20	67	50
Londingia cuius medium	23		67	25

Mare inter inſulas & Norduegiam dicitur
Tyalleslund Euripus uel anguſtiæ

Skaffuuen inſula	22	30	67	15
Loſoth cuius medium	22		67	10
Langanas cuius medium	21		67	
Vaſtral cuius medium	21	30	67	30

Inter tres hac inſulas mare appellat̃ Muskoſtrom id eſt ęſtus Hic mare ſorbetur intra cauernas accedente fluxu, & reflatur refluxu, quanto maximo impetu deferuntur torrentes, nauigatur hoc mare donec inferius eſt faucibus ſcopulorũ, & qui iniquo tempore inciderint, ferũtur præcipites in uoraginem. Naufragiorum reliquiæ perraro redduntur, & ſi quando redduntur, reperiuntur robora attrita colliſione ſcopulorũ ut lanugine quaſi obducta uideantur. Hęc eſt potẽtia naturę fabuloſas Symphlegadas, & formidatam Maleam, & Siculam carybdim, & omnia miracula ſuperans quæ naturam efficere rẽ liquo mari compertum mortalibus eſt.

Varo inſula medium	20	15	66	30

Et quæ in ſinu magno Nidroſiæ

Heſcho cuius medium	22		65	50
In ea Stenuuikholm caſtrum	22	20	65	30
Yetreoo cuius medium	22	30	65	15
Tuteren cuius medium	23	30	65	15

In ea Holm monaſterium.

Extra ſinum magnum, & quæ in ipſis faucibus

Foſen cuius medium	22		62	
Krakouuad medium	20	20	62	
Giſka medium	39	30	62	
Alia item inſula	38	30	62	15

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Item alia	38	30	63	45
Skorpena cuius medium	38		63	15
Kind medium	37	40	62	15
Alia cuius medium	38	25	62	
Askoo	38		61	30
Et in ea caſtrum.				
Et alia cuius medium	38	15	61	
Skuutonas littus eius borealius	38	40	60	30
Littus occidentalius	39		60	
Littus auſtralius	39	40	60	5
Pars orientalior & caſtrum	39	30	60	15
Mare inter hanc & Norduegiam dicitur				
Karmslund euripus				
Iomskuuland medium	42	20	59	15
Iarſoo medium	43	15	59	25

Inſule circum Norduegiam lętiſſimi pabuli ſunt, & non prius menſe Nouembri reducũt pecus in ſtabula, in plæriſq; etiam hibernant.

SVECIA.

SVECIA Regnum eſt diues argenti, ęris, plumbi & ferri, frugum pecoris, & prouentu immenſo piſcium ex fluminib. lacub. & mari, uenationib. quoq; ferarũ. Terminatur ab occaſu montib. Norduegiæ, à Vuardhus caſtro uſq; in finem 51. 63 40 A meridie, linea ab hoc fine uſq; in gradus 53 30. 61 & inde uſq; in gradus 61. 60 30. Super Suetico ſinu, à ſeptentrione fine auſtrali Laponiæ à Vuardhus caſtro uſq; in finem 62. 70. Ab oriente terminatur linea ab hoc fine uſq; in gradus 63. 69. Deinde littore Suetici ſinus ſecundum deſcriptionem hanc. Poſt finem qui dictus eſt habere gradus 61. 60 30.

Rodenſis Ducatus.

Stokholm urbs magna	64	61

Hęc eſt regia & emporium Suecorum, munita natura et arte.

Sita eſt in paludib. inſtar Venetiarum, inde ſortita eſt nomen ꝙ ſita in aquis fundamenta ſint palis ſtabilita. Mare eã ingreditur duob. ramis tam largis aquis ut naues onerariæ extenſis uelis & toto onere inuehantur. Hęc paſſa eſt his annis cladem uſqꝫ ad ſingulare exemplum hoſtilis ſæuitiæ, quale non facile reperitur ęditum in urbem per fœdus et pactiones receptam.

Poſt Stokholm

Littus primum	65		61	30
Lit tus ſequens	65		62	
Sequens littus	65	20	61	10
Sinus	66	20	61	30
Littus primum	66		61	20
Littus ſequens	66	20	61	30
Littus ſequens	66		61	55
Quod ſequitur	67		61	50
Quod item ſequitur	67	30	62	20
Quod deinde ſequitur	68		62	15

Totum hoc littus eſt ſinuoſum et portuoſum.

Oregrundia portus	69		65	
Elkarlabij portus, & Dalekarlij fluuij oſtia	62		63	30

Hic ſunt inſignes piſcaturæ Salmonum.

Geſle portus	62	30	62	20
Tuna portus	63	30	66	20
Extemum littus	63		69	

Lacus ſunt in Suecia, in ducatu Iempthię, dubij iuris, quem & Norduegi ſibi aſſerunt.

Lagen lacus, cuius medium	52		66	20

Circumhabitatur frequens, & accolæ ſuſcipiunt magna emolumenta ex piſcatione lacus.

Selen lacus	52	15	65	30

Vnde Dalekarlius fluuius emittitur.

Silua inter lacum & Norduegiæ montes.

Lacus ſuper alueo Dalekarlij fluuij medium	56	30	63	50

Toto hoc tractu ſunt mõtes auri, argenti, ęris et plumbi feraces.

Meler

Meler lacus 55 3ʹ0 62 3ʹ0
Emiſſio ad Selen lacum 58 62 3ʹ0
Pars lacus orientalior 62 61 2ʹ0
Vnde æſtus reciprocantur apud Stokholm urbem.
Angermanniæ ducatus, tenet ſeptentrionalia ad confinia Laponię, eius tractus eſt totus ſiluoſus, & ibi in pręcipuis feris uenantur Vros & Biſontes, quos patria lingua dicunt Elg id eſt Aſinos ſilueſtres, tantæ proceritatis ut ſummo dorſo æquent menſuram hominis porrecti in brachia elata.
Midelpathia ducatus eo auſtralior, poſt quem Helſingia ducatus.
Montes ſunt inter duos ducatus extenſi inter montes Nordugiæ & Sueticum ſinum.

Ciuitates & Villæ in hoc tractu

Ballanes 61 67 1ʹ0
Forſen 60 3ʹ0 66 5ʹ0
Liusdal 60 3ʹ0 66 1ʹ5
Alta 60 3ʹ0 65 5ʹ0
Geſtritia ducatus prioribus auſtralior
Silua inter hunc & Helſingiam latitudinis ſchœnorum x. peruenit autem à Selene lacu ad ſinum Sueticum ſuper Tunam portum, in hoc tractu ſunt foſſiones cupri & ferri.

Ciuitates autem & Villæ in hoc tractu

Henemora 55 3ʹ0 63 3ʹ5

Fieringiæ ducatus Ciuitates & Villæ

Enecopia 63 62
Vpſalia metropolis 62 62 3ʹ0
Hic conditum eſt corpus Erici regis & Martyris.
Coperdalia ducatus id eſt cupri uallis poſt lemptiam ducatum ad auſtrum. Sub hoc ſunt Dalekarli gens potens armis. dalkerle
Poſt hunc Veſtralia ducatus priore auſtralior.
Oplandia ducatus, umbilicus tocius Schondiæ.

Ciuitates & Villæ

Veſtrorors urbs Epiſcopalis 58 3ʹ0 61 5ʹ0
Inſignis eſt magnitudine & arce munitiſſima.

Arboga ſuper fluuio qui in Meler lacum
effunditur 52 35 62 30
Fontes fluuij 52 63
Concipiuntur in montibus qui ſunt ad Dalekarliam
Pircho 60 62
Super boreali littore Meler lacus. Fuit olim urbs magna & quæ armaret xiiij. m. hominum, nunc bellis redacta eſt in oppidi formam.
Totus tractus Oplandiæ habet foſſiones argenti, cupri & calibis.
Sudermannia ducatus tenet auſtraliora lacus Meler & Ciuitates & Villæ in hoc tractu
Strengenes Epiſcopalis 57 61 20
Hic conditum eſt corpus Eſthilli Epiſcopi & Martyris
Nicopia 60 61
Eſt inſignis munitiſſima arce.
Sictuna 60 61 20
Super meridionali latere Meler
Telge 60 30 61 30
Super auſtrali parte lacus Meler. Hic conditũ eſt corpus beatæ Ragnildis reginæ Sueciæ.
Neritia ducatus, in eo Ciuitates
Orebro caſtrum 53 30 62
Eius ducatus alumna & Princeps fuit Beata Brigitta.
Inſulæ & ſcopuli adiacent Sueciæ quorum medium
gradus habet 67 30 61 30
Oonæ à ueteribus dicuntur, manetq; eius nominis ratio hoc etiã tempore, eſt enim in his innumera copia auium, incolęq; proximi littoris adnauigant menſe Maio dum aues incubant & prædantur oua, condiuntq; ſale, & ſeruant in multum tempus ad cibum.

Both-

BOTHNIA

BOTHNIA ſic dicta eſt à precioſis pellibus omnis generis quæ inde ad exteriores terras exportantur. A quibus & piſcatione queſtum non minimum capit, Salmones laudatiſſimi hoc littore capiuntur, ſuntq; apud hanc gentem maximæ opes. Eſt autem duplex Bothnia, hæc à ſeptentrione dicitur Nordbothnia, & terminatur fine auſtrali Laponum uſq; in finem

uſq; in finem	78	30	69	

Ab oriente terminatur hoc fine & uſq; in

gradus	78	30	68	20

Ab occidente, linea terminante Sueciam uerſus orientem.
A meridie reliquo ſinu Suetico, à fine qui

gradus habet	63		69	
Chymene emporium	65		69	20
Extenſio prima	67		69	
Extenſio ſecunda	73		68	50
Finis orientalis qui dictus eſt	78	30	68	20

OSTROBOTHNIA

OSTROBOTHNIA ab oriente terminatur à prædicto fine littoris maxime orientalis. A meridie linea extenſa per montes ab hoc fine uſq; in

gradus	71		66	

A ſeptentrione & occidente, ſinus Suetici parte. Poſt littus

quod dictum eſt habere gradus	71		66	
Corsholm ciuitas & caſtrum	68		67	20
Littus ſequens	67		68	20
Littus ſequens	68		68	20
Extenſio	70		68	20
Finis ultimus	78	30	68	30

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

GOTHIA

Gothi

GOTHIA interpretatur bona, Dei quoq; appellatio lingua germana eſt Goth id eſt bonus. Gothi quo tempore ſobolem emiſerint ad nouas querendas ſedes, & quando Meotidis & Aſiæ littora occuparint, nulli ueterum: quod ego compertum habeam: meminerunt. Fuerunt autem cogniti ex tempore quo Romani imperium per Illyridem ad Danubium uſq; promouerunt, atq; adeo ab ætate Cæſaris dictatoris & Octauiani Auguſti maxime inclaruerunt, bellis maximis geſtis ſuper Danubio Imperij limite. Tamen ſub hac etiã claritudine, quæ Gothia eſſet, & quo terrarũ loco ſita, undeq; Gothi oriundi eſſent, ignoratum ad hanc ferè ætatem eſt. Terminatur hæc à ſeptentrione fine auſtrali Sueciæ. Ab occidente reliquis Norduegiæ montibus qui ſunt à Sueciæ Limitæ ad Trolhetæ fluuij oſtia. A meridie & oriente terminatur mari, ſecundum deſcriptionem hanc,

Poſt Trolhetæ fluuij oſtia, quæ dicta ſunt habere

gradus	26	30	58	30
Lodhuſia portus & emporium	26	25	58	30
Vuardburgum	27	20	58	30
Eſt inſignis arce munitiſſima.				
Halmſtadt	27	10	58	10
Helſinburgum	27		57	25
Eſt inſignis arce.				
Landskrona	27	30	57	30
Malmogia portus & emporium	29		57	
Rothnabij	52	30	57	
Auſcher	56		57	20
Calmaria urbs magna	57	30	58	
Eſt portus & emporium, habetq; arcem quæ operum magnificentia certat cum arce Mediolanenſi				
Cronabech	58		58	20
Vueſteruich	59		58	30
Stegholm	59	30	59	

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Oſtrogothorum littus				
Sudercopia & emporiũ et portus	59		59	50
Nordcopia & Motalæ fluuij oſtia	60		60	
Promontorium	60	40	60	30

Hinc iungitur littori Sueciæ. Hoc littus Gothię teneri ait Plinius gente Hilleuionũ, uerba eius ſunt ex libro quarto. Quarũ clariſſima Schondania eſt incompertæ magnitudinis, portione tantum eius: quod ſit notum: Hilleuionum gente quingentis incolente pagis, quæ alterum orbem terrarum eam appellat. Clariſſimum teſtimonium ex tanta antiquitate cum frequentiæ tum magnitudinis Schondiæ. Licet hic deprehendere cauſam ꝙ Gothia apud ueteres ignorata fuit, quoniam terras eas diuerſo nomine Hilleuionum populorũ recenſerent.

Lacus inſigniores				
Vener lacus, pars eius occidentalior	50		62	20
Finis eius uerſus meridiem	49	30	61	20
Trolhetæ fluuij emiſſio	50	30	60	45
Lidecopia ciuitas ſuper lacu	51		60	10

Vnde lacus contra ſeptentrionem conuertitur latere orientali

Littus ſequens	52		61	20
Pars borealior	53	30	62	15
Tingualla oppidum ſuper lacu	52	10	62	50
Hic ſunt foſſiones ferri optimi.				
Littus ſequens	51	50	61	30
Quod ad boream	51	10	62	
Or fluuij oſtia	51		62	30
Fontes fluuij	51	30	63	30

Ab his fontibus perueniunt montes ad fines Norduegiæ ſuper linea terminante boreale latus Gothiæ.

Finis montium uerſus orientem	54	30	61	50
Vether lacus, pars eius borealior	56		60	40
Qua latiſſimus eſt	53	30	60	50
Ianocopia clarum oppidum ſuper auſtrali latere	54	30	60	15

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Motalæ fluuij emiſſio	55	30	60	
Vaſtena oppidum ſuper lacu	55	30	60	20
Eſt inſigne monaſterio & conditorijs beatarum Brigittæ uiduæ & filiæ Catharinæ.				
Rogſen lacus medium	56		60	15
Hunc medium influit Motala fluuius.				
Bolem lacus cuius medium	50	30	58	15
Amplectitur inſulam cultam & diuitem.				
Somen lacus latus occidentalius	53	30	59	20
Echeſio oppidum	53	30	58	50
Huetlandia oppidum	54		58	40
Latus orientalius lacus	55		58	20
Latus borealius	54	30	59	10
Ciuitates aliæ mediterraneæ				
Dalia ducatus tenet occidentaliora				
Vermelandia ducatus, & eius				
Tingualla ciuitas	48	30	62	
Hic ſunt fodinæ ferri, & hunc habent dubij iuris Norduegiani & Gothi.				
Veſtrogothia ducatus, & in eo ciuitates				
Scaris	49	30	60	
Varnen	49	40	60	
Hic eſt inſigne monaſterium ordinis S. Benedicti ubi ſunt ſepulturæ ueterum Regum.				
Falacopia	49	40	59	30
Habet nomen à nundinis equorum qui hic uenduntur.				
Kindia Comitatus	49		59	10
Oſtrogothia ducatus, & in eo ciuitates				
Schenningia	52	30	59	40
Hic condita ſunt corpora beatarum uirginum Ingridis, & Mechtildis.				
Lincopia ciuitas epiſcopalis	55		60	
Aduidh uicus	57		59	40
Hic ſunt fodinæ ferri & æris				
Hallandia ducatus & in eo ciuitates				

Væ	29	30	58	10
Aus	29	30	58	
Lundis metropolis	50		57	30
Smalandia ducatus ferè extenditur à lacu Bolem uſq; ad				
Tuiſchiam ducatum in gradib.	57		58	30
Verendia ducatus auſtralior Smalandia, & in eo				
Vexio ciuitas epiſcopalis	52	30	58	
Blechingia ducatus prædicto auſtralior				
Moringia ducatus, & ſub eo ciuitates				
Kronabech	56	20	58	35
Vueſteruuich	57	20	58	30
Inſulæ adiacent Gothiæ				
Duarum quæ borealior	62	30	60	
Quæ auſtralior	60	30	59	20
Elandiæ inſulæ ſitus				
Pars quæ occidentalior	57	30	57	30
Borgholm caſtrum	59		57	10
Pars orientalior	61		57	20
Latus medium boreale	59		58	
Gothlandiæ inſulæ ſitus				
Primum littus	61	30	58	5
Quod ſequitur	62		58	
Littus quod ſequitur	63		58	15
Littus ſequens	62		59	
Quę uergit contra occid. latus	63		59	20
Visbi ciuitas	61	30	52	15

Emporium fuit antiquum celeberrimum inſtar eius apud Genuam Ligurum. Poſtea Danorum & Moſchorum piraticis excurſionibus afflictum, deſertum eſt, Extant hodie ruinæ teſtantes ueterem claritatem. Fuerunt hoc loco prima ſtatiua Gothorum qui Meotidem occuparunt. Eſt hodieq; fertilitate agri & arce & Monaſterijs inſignis, in reliquis eſt Cœnobium ordinis Benedicti apud quod eſt bibliotheca circiter duum milium & auctorum & Codicum ueterum. Visbi Gothi meondis

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

FINLANDIA

FINLANDIA, dicta eſt pulchra terra uel ut ſignificantius dicam fina terra, quomodo finum aurum & argentum uulgo dicunt. Plinius poſt eum locum adductum in Gothia huius continue meminit. Nec minor eſt opinione Eningia, quod & ipſum eſt nomen idiomatis Gothici & omnino germani, & cuius formæ plura alia ſunt in hoc commentario Schoningia, Plechingia, Helſingia, Semingia, & alia per germaniam Tillingia, Groningia, Lotharingia. Tamen non in à exeunt pro analogia Romani ſermonis ſed in ing, Tilling Lotharing, atq; hæc noſtra Eining, quod ipſum nomen ſingularem notat, q̧ terra ſit eximiæ fertilitatis. Idem Plinius uiſus eſt eam appellaſſe Finnoniam. Verba eius ſunt ex eodem libro, loco paulo ſuperiore, Inſulæ q̄q; plures ſine nominibus eo ſitu traduntur, ex quibus ante Scythiam quæ appellatur Pannonia. Certe enim ſinus Finnonicus hodie quoq; à Finlandia appellatur, Ipſa etiam Scythiæ occurſat & extra totum Tanaim id eſt Europæ limitem longe procurrit in Aſiæ fines. Q. uero nomen uidetur non reſpondere, id fuerit q̧ locus corruptus eſt, ut alij in hoc auctore nimis multi, & ex Finnonia ſiue Phinnonia lapſus in Pannoniam nimis eſt procliuus, cū hæ uoces minimum differant ſcriptura & ſono, ut ergo adulterina uox facile pro germana poſita ſit ab eo qui Pannoniam & nouerat & legerat, Phinnoniam autem nouam habebat, & incompertam. Habuit Eningia antiquitus titulum regni: tanta eſt eius amplitudo: nunc titulum Dinaſtiæ, tenetq; eam Sclauonū gens & lingua. Fuit ſuperiori ætate ritus græci donec dominum habuit Moſchum. Hoc uero tempore ſub rege Sueciæ exiſtit, & cōmunionem occidentalis eccleſiæ tuetur. Vina Hiſpanica inferunt̃ multa copia, & quo ea gens ad plurimā liberalitatē & hilaritatem utitur. Terminat̃ à ſeptentrionē

phinoma

linea auſtrali Oſtrobothniæ quæ dicta eſt & per montes extenditur. Ab occidente mari Finnonico ſecundum deſcriptionem hanc à fine lateris borealis & habet

gradus	71		66	
· Occidentalis lateris deſcriptio				
Littus	71		65	
Cuſta caſtrum	70	30	62	15
Abo ciuitas	71	30	63	35
Rasburgum	71	35	62	30
Hangoo promontorium	72		60	30
Ancoper fluuij oſtia	75	20	61	30
Viburgum	78		61	30
Nouum caſtrum	78	25	63	15
Tauaſtiæ domus	79	35	65	30
Lacus Peynthe				
Caput ipſius borealius	75	25	66	
Super occidentali latere	72	15	65	
Quod ſequitur	75		63	25
Ancoper fluuij emiſſio	76		63	15
Super latere orientali	76	30	63	25
Inde coniungitur priori capiti				
Ciuitates & uillæ mediterraneæ				
Satacundiæ ducatus				
Domus regia caſtrum	76	15	68	15
Achas	75	25	68	
Huittis	76		67	30
Pirchala	76		67	15
Saſtamala	76		67	5
Kijri	76	15	67	
Tauaſtiæ ducatus				
Pelchene	76	30	66	15
Sexmeche	76	20	65	55
Hauo	76	35	65	25
Hactolo	76	25	65	30
Ianakala	76	30	65	

Vano	76	35	65	
Lampis	77	15	62	55
Holola	77	30	62	25
Itamal	77	15	62	30
Padas	77	15	62	20
Iochi	77	15	62	15
Iemſe	77	30	62	25
Sismes	77	30	62	
Karelia ducatus				
Sagholax	77		63	
Lapaueſi	77		63	20
Ieskes	76	35	63	10
Egrepe	76	35	62	25
Semingia	76	35	62	35
Iochas	76	35	62	30
Kiuaneb	77	35	62	20
Nikirkia	77	5	62	10
Id eſt noua Ecclesia.				
Vekelax	77	5	62	
Pittis	76	35	61	20
Occidentalius latus tenent qui magis ad boream.				
Nordfindlandia id eſt borealis Finlandia ducatus.				
Agreminne	72	25	65	30
Vermo	73		65	20
Agero	71	25	65	10
Nouſis	73	15	65	15
Moſcho	73	15	65	10
Tetola	71	35	65	
Reſſa	73	30	65	
Nikirkia	72		65	
Ioky	73		62	
Ragna	71	30	62	25
Poyte	72		62	55
Toueſala	72		62	35
S.Katherina	73	25	62	35

Vemo	72		62	30
S. Martinus	72		62	
Pikke	73	25	62	20
Suderfinlandia id eſt auſtralis findlandia ducatus.				
Pargas	72		62	30
Kymitte	72		62	
Nadental id eſt uallis graciæ	72		63	50
Kymittele	72		63	50
Saiu	72	25	63	20
Nau	72	15	63	20
Pemara	73		63	35
Corpo	72	30	63	35
Halikko	73	15	63	30
Vſchele	73	15	63	20
Bierno	73	30	63	15
Permo	75	15	63	15
Nilandia ducatus				
Tenala	72	35	62	55
Berga	75		62	55
Payo	73	15	62	25
Karis	73		62	35
Sybo	75		62	35
Victes	73	25	62	30
Loyo	72	25	62	20
Helſingia	75		62	20
Ingoa	73		62	15
Espoa	75	15	62	10
Kirkioslech	72	15	62	
Inſulæ adiacent Findlandiæ				
Nerpia				
Caput	68	30	66	
Pars occidentalis	68		65	30
Pars auſtralis	69		65	15
Pars orientalis	69	20	65	30

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Alandia inſula				
Caput borealius	70		62	30
Extenſio ad occid.	69		63	25
Quod ſequitur	69		63	
Littus ſequens	69	25	62	50
Conuerſio ad boream per latus orientale	71		63	30
Vnde iungitur capiti				
Oxiliæ inſulæ ſitus				
Caput borealius	70		60	25
Quod ſequitur lateris occid.	69	30	60	25
Quod etiam ſequitur	68	30	60	
Quod maxime auſtrale	69		59	30
Deinde quod lateris orient.	72	30	59	25
Latus medium	71		60	15
Quod ſequitur	71	30	61	
Vnde iungitur capiti.				

FINIS

CHRISTIERNI SECVNDI REGIS DANMARCHIAE CRVDElitas perpetrata in proceres Suecię & populum Holmenſem.

VRBIVM & populorum clades ab hoſtili manu perpeſſas, & Tyrannorum iniurias in ciues, multas & memorabiles legimus per omnem hiſtoriam, tam magna miſeratione erga afflictos q̃ ſummo odio in illos qui ſuo ſcelere maleficia in obnoxios exercuerunt, ſed nulla atrocior à memoria hiſtoriæ accidit q̃ his annis Suecis, & Stokholmiæ regię eius gentis urbi. Aliȷs inter obſidendum indutiæ profuerunt, mutui congreſſus liberi fuerunt ſine malefitio, ſi pacta inita, ſi icta fœdera, hæc ſancte ſeruata ſunt, ſi urbs autem expugnata, ſæuitum in fortunas iure uictoris fuit, & in ętatem præcipue quę arma ferret & nocere parata eſſet, necq; quietura donec incolumis foret, uidelicet, repenſum fuit quod paſſuri erant uictores fortuna inclinãte. Q; ſi incendio & cœde omnia miſcerentur hic aut proditio, aut defectio, aut graue aliud flagitium obſeſſorum prȩceſſerit, quod hoſtem irritaret & faceret pene iuſtũ: Tyrannorum etiam uiolentia: de exemplis dico gentilis hiſtoriȩ: in paucos ciues: qui inculpata undiquaq; uita eſſent: ita deliquit, ut ſine uenia debeant criminari. Qui enim pœnis ſubiecti fuerũt, ſi in eadem ſtatione ipſi fuiſſent: quo erant ingenio: ſimilia aut funeſtiora ȩdidiſſent in ciues. Repetamus à Tyberio ad Maxentium: quem Conſtantinus imperio depulit: hiſtoriam Romanam, Quicunq; in capitis diſcrimen adducti ſunt, ȷȷdem ferè ſub alio domino capita ciuium detulerunt, ſiue palatinos fumos uendiderunt, ſiue iudicia corruperũt, uel ubi

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

ſcelere publice carerent, tamen domi in ſeruitia ſupra barbarum morem ſæuierunt, ſeruitia diurna opera in agro attrita in ergaſtulis habuerunt, nuditate & fame afflixerunt, infirmos tecto protruderunt, in uias abiecerunt, alios: ob leuem offenſam: barbaricis notis inuſſerunt, in harenam produxerunt, feris laniandos, totis theatris uoluptatem domeſticorum ſanguine prebuerūt, Tales quid crudeliſs. tormenti exciperent à Tyberio, & Caligula, & Domitiano quod non eſſent meriti propter admiſſum alias ſcelus in humanum genus? Innocentes uero habiti ſunt, eatenus, ꝙ præſentis accuſationis rei non eſſent, Tyrannicꝫ ſub hoc in inuidiam crudelitatis adducti ſunt, quia non ob conſcientiam nocentioris uitæ uindicandæ, ſed per ſcelus ipſi quocꝫ cœdem facerent, In cætera, ei patellæ hoc operculum congruebat. Populus uictor, frequens ſedit totis theatris, exhibuit ſibi ſub eodem ſpectaculorum die paria ccc. gladiatorum, feras, leones, urſos, pantheras & indomitos boues eodem numero quos ſe mutuis uulneribus conficientes uideret ad uoluptatem, captiuos quocꝫ adductos ex deuictis prouincijs, domi honeſte natos, ſuis fortunis præter cuiuspiam iniuriam fruentes, iure autem gentium pro libertate patriæ, incolumitate fortunarum, ſalutecꝫ parentum, uxorum & liberorum pugnantes, & triumphatos circumduxit in cathena, attraxit in harenam, obiecit cruentis feris, aut coægit in mutuas cœdes. Hic ille populus ſpectator qui humanū ſenſum exuit, ſecꝫ ad omnem immanitatem obfirmauit, necꝫ ſatis pœnarum ſumptum ſibi à uictis credidit per conſiderationem ꝙ miſeri patria carerent, fortunis exuti, exarmati & ad reliqua innocui eſſent, qui in graui chatena conſtricti, male præterea cruciarentur. pro uxore & liberis diſtractis, pro pudicitia uiolata, pro ſalute omnium deſperata, quoniam & uitæ & necis ius ſitum penes alienum dominum noſſent, Idem qui nihil tantorū malorum recordatione ad miſerationem in reliquum moueretur quin imperaret magis laniationem fœdum in morem, quid immeritum & ſua indignum uirtute ſuſtineret ſub Caligulæ quāuis atroci uoce? uel ſub commodi milite prætoriano, qui in

Theatrum immiſſus populum funeſtæ & iuxta barbaræ arenæ ſpectatorem propulſauit, terrore & fuga tumultuantem inuoluit, ut plurimi obtererentur, fatebitur, quicunq; mores pro æquo expendet, crudelitatem omnem Tyrannorum fuiſſe mitiorem obliuione tanta naturalis iuris, & carnificina: communi applauſu theatri: admiſſa in genus humanum. Iſta commemorarim non equidem pro uoluptate inſectandi, ſed neceſſario exemplo, unde inter populos etiam eadem paſſos, interq; Tyrannos eadem agentes diſcrimen fieret atrocitatis facti, nõ enim conueniat, ita factum referri, ut arbitrio legentis ſtet qui immerentis caſum, ex nocentis exemplo ſpectatum æq; leuiter ferat. Ergo is intelligat, populum unum Holmenſem purum ſceleris, nihil in uita admittentem in genus humanum, nõ in ipſum hoſtem Danum, ut quem ſe obſidentem pauit in dura fame, quo cum fœdera icit, quem ultro in urbem admiſit, regem prope conſtituit, eum populum ſub Dano ſacramenti & religionis deſertore, dextræ datæ & Syngraphi conſcripti, iuris diuini & humani euerſore pertuliſſe mala, qualia nullus præterea populus omnia ſimul, ſed alius aliud malum, & idem aliud alio tempore paſſus ſit. Huius calamitatis ordinem narrare inſtitui, exiſtimans idem ſolatio futurũ populo Holmenſi, ſi is uideat Danum qui hęc perpetrauit ferre infamiæ ſuæ notam ad poſteritatem, uſui etiam plurimum reliquis profuturum, ſi qui ſimilia facere in obnoxios poſſunt, ijdem unius publica execratione deterreantur, cum uiderint Tyrannidis memoriam durare poſt funus, referreq; acclamationẽ ut humani generis hoſtes Deo & homine approbante ęternum damnentur.

REI GESTAE
NARRATIO.

REGES Danmarchiæ ſæpe alias Regnum Sueciæ armis tentarunt, cupiditatem faciente ipſis uicina Norduegia quam olim factione & armis oppreſſiſſent, pulcherrimum fieri exiſtimantes, ſi totam continentem: quam Schondiam dicunt: ſub unum imperium contraxiſſent. Inuitabant præterea eadem quæ cæteros mortales, domi opes minime inſignes, Norduegia à ſe exhauſta, Suecia autem & Gothia integræ adhuc, plęnæq; argenti & æris, ita aliena felicitas magnum his ſtudium iniecerat querendi opes ex alieno. Hoc domeſticum exemplũ ſequutus Chriſtiernus ſecundus Rex Danmarchię, Sueciam armis occupare annixus fuit. Verum ubi Suecis: in eadem conſilia hoſtis propulſandi: concordibus, uidet bellum futurum multo grauius ſuis uiribus, ad artes conuerſus: quales illi ubiq; ſupererant: factionibus diſſociare Succos laborauit, ergo ſolicitat quoslibet ſeditioſos, qui genere, opibus & ingenio improbo ualerent, in his ſe principem geſſit Goſtauus, titulo quidem Archiepiſcopus Vpſalienſis, uerum neq; ætate, neq; integritate uitæ par ei profeſſioni. Is anno à nata ſalute Chriſtiana M D xvij. partes Dani curare aggreſſus aperte fuit, tantisq; animis, ut opes domeſticas, gratiam apud ciues, pietatem in patriam, religionis ſtatum, ipſamq; uitam ſuam proderet pro peregrino domino conſtituendo. In eum euentum munit arces, cogit occulta conſilia conſciorum, plures ad defectionem perducit. Huius conatus perſentiens illuſtris Princeps Steno Sture, idemq; præſes regni Sueciæ per interregnum, Archiepiſcopum compellat, monet, & maiorum malorum timore deterret, ut deſiſtat inceptis, ſed is neq; iuſtis poſtulationibus, neq; reuerentia in patriam dimoueri à ſententia potuit. Quam hominis peruerſitatem Steno cognoſcens, mouet arma, & obſidet Epiſcopum in arce Stecho. Danus cum per nuncios intellexiſſet, quanto in periculo eſſet ſocius,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

cius, legit domi militem, & nauigatione celeriter confecta, properabat impedire obſidionem. Quo loco pugnans cum Stenone ſuperatur, ita conciſis copijs, & deſerto Epiſcopo redijt in Daniam. Epiſcopus cernens res ſuas deſperatas, Stenonem in colloquium uocat, permittit ſe arbitrio ducis, ſe Eccleſia Vpſalienſi, & publica functione ceſſurum, ſe priuatim poſthac futurum, & quaslibet conditiones admiſſurum ſpondet, tantum ut ſibi patria ignoſcat. Videbať illud ex animo uelle, & atrocitas proditionis ea fuerat, ut omni profligatæ conſcientiæ poſſe inducere pœnitentiam uideretur. Sed erat: quod ſequens hiſtoria oſtendet: fictio ex præſentis periculi neceſſitate adornata. Ergo annuit Princeps ſupplici, eatenus, ꝙ omittit oppugnationem, uerum cauſam permittit integram cognitioni Conuentus regni. Hic cognitum fuit, Archiepiſcopum, per leges patrias excidiſſe fortunis & uita, tamen per publicam indulgentiam utrunq; illi donatum, in cætera autem ita decretum fuit, Eccleſia Vpſalienſi abſtineat, reliquamq́; ætatem apud agrum paternum priuatus uiuat. Danus hoc ſecundum incõmodum accipiens, uidelicet, caput totius factionis ſuæ exarmatum, nec ſupereſſe alium qui uicarium bellum adminiſtret, rem gerere apertis uiribus cepit, conſcribit magnum exercitum ex milite domeſtico & peregrino, & in Sueciam transportat, & obſidione cingit Holmiam regiam. Vrbs eſt inſignis magnitudine, ad ſinum Finnonicum: quem paulum deflexa uoce Vennedicum ueteres dicunt: in circumfluentibus paludibus ſita, Mare etiam ei ſe multa parte infundit, ita ut ſitum aſſimilem habeat Venetiarum, Ergo hanc natura & munitionibus, ciueq; & conducto ex agro milite munitiſſimam expugnare, obſidionem quoq; diu ſuſtinere poſſe deſperabat. A pabulatione enim prohibebatur per militem Suecum, etiam laborabat miles fame tam acerbe ut ad cibos infames fuerit compulſus. Duo prope menſes tranſierant ab aduentu in Sueciam quod omnibus incommodis conflictabatur, nec reditus in Daniam dabatur aduerſan-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

tibus uentis. Ergo omnibus conſilijs excluſus quæ manu & uirtute impetraſſet, conuerſus ad dolos petit inducias bello, Steno ut excelſo animo erat, concedit inducias, facit præterea exemplum clementiæ & munificentiæ in hoſtem prope ſingulare in omni hiſtoria, mittit in caſtra multa iuga boum unde confectum fame hoſtem ſubleuaret. Danus ſane exiſtimans hominem qui tam benigno affectu tanq; iudulgenti natura eſſet, eundem & eſſe ingenio ſimplici & minime ſuſpicaci, ſimulat præcipuum fauorem in Stenonem, & ſe oſtendit percupidum uiſendi Principis, & colloquendi, ad hocq; impetrandum mittit in urbem obſides, atq; eo prætextu euocat in caſtra Stenonem ad colloquium, Is plane uenit in ſententiam Dani colloquendi, haud quaq; ſatis exercitatus ad eiuſmodi fraudes deprehendendum, iamq; properabat ad manifeſtum exicium niſi Senatus Holmenſis interceſſiſſet. Danus ut uidit hac non ſucceſſiſſe dolos, aliam fraudem confingit. Se ait acceſſurum in urbem, modo impetret obſides ſalutis ſuæ. Hic uero Steno perſuaſus deligit nobiliſſimos ex iuuentute, In quibus fuit Illuſtris Goſtauus Erichſon: quem hodie fœliciſſimum Regem Suecia habet: hi ſe permittentes fidei & Syngraphis Dani, ad naues ueniunt, quos is comprehenſos in uincula conijcit, atq; mox in altum prouectus in Daniam cum preda enauigat. Illic Goſtauus unus illuſtriſſimus obſidum, furcam ante hoſpicium paratam ſibi, & plures mortis imagines comperit, uitamq; habuit in omne momentum ſuſpenſam, tamen clariſſimis hiſtoriæ exemplis quibus maximi ſæpe reges per deſperatos caſus uenerunt ad regna, ijſdem & Goſtauus ſeruatus à prouidentia uenit ad Regnum. Poſt hanc fugam quieuit Danus annos quatuor quibus opes & militem confirmauit. Quibus ubi curatum ſatis putauit mittit exercitum in Sueciam. Steno celeriter occurrit paratis copijs ſuis, pugnaturus priuſquam hoſtis à iactatione maris confirmaretur, fit pugna, in qua dum præſes primas in acie partes obiret, occiditur, corpuſq; refertur Holmiam.

Fuit

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Fuit tanti principis cœdes patriæ q̃ꝫ ſuo maiore detrimento, tunc enim factiones inter primates Sueciæ recruduerunt, & ſub diſcordia potentiſſimus Suecorũ exercitus diſſipatus eſt, & Danus ad interiora Sueciæ ex ſententia penetrauit, tunc etiam Goſtauus Epiſcopus occiſo proditionis ſuę uindice prouolauit ex latebris in quas damnatus fuerat, Eccleſiam Vpſalienſem repetit, huius opibus ſe confirmat contra patriam. Quos ſuorum ſucceſſus ut Danus accepit, uenit etiam ipſe ad exercitum, & contractis omnibus uiribus pergit rurſus Holmiam obſidere, non quia capiendam̃ armis ſperaret, ſed expectaret occaſionem unde illam inſidijs circũueniret. Erat in urbe Chriſtina, uidua ab interfecto marito Stenone, hæc Principem locum adhuc retinebat, hanc hoſtis ſolicitat ad honeſtas conditiones, nihil non ſuſcepturus quodcunqꝫ pactorum proponeretur. Chriſtina & Senatus Holmenſis reſpondent, Populo Holmenſi non opus eſſe aliquibus conditionibus qui liber ſit, & ſuo iure uiuat, ſitqꝫ armis longe potentior, tamen ſe admittere conditiones æquas quo pax in reliquum ſit, deinde capita proponunt conuentæ pacis, Rex patrias leges ſibi inuiolabiles ſeruet, ciuium libertatem infractam uelit, offenſas remittat omnium qui arma contra ſuſceperunt. Danus ut fidem certiſs. faceret ſe hæc capita rata habiturum addit longe etiam plura, plæna moderationis & clementiæ in populum Holmenſem. Itaqꝫ conuenit, interponitur religio ſacramenti, Syngrapha conſcribuntur, & adhibentur omnia inſtrumenta quibus pacta & fœdera publice ſuſcepta ad poſteritatem communiuntur, his artibus perſuaſi ciues hoſtem intra mœnia recipiunt, authoritatemqꝫ urbis ſequuta eſt multa pars regni. Hactenus eſſe legitimus Rex credebat̃, & Danus in ſuſcepta diſſimulatione durauit donec ſe & militem recrearet, & arcem cõmuniret, nec diucius moratus uocat ad cõſilium Danos, aperit eis uoluntatem cœdis patrandæ in ciues, rationem querit, quẽadmodũ cœdes facta putetur ſe ignaro & inuito. Fuerũt quib. placeret ſeditionem quaſi militarem excitari in urbe, ſic poſſe cenſebãt fortunas diripi & necari ciues ut integrũ regi ſit diſſimulare

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

mulare imperatũ ſcelus. Non placuit ea ſententia multis, nam perſeditionem excitatam liberum fieri aiebant etiam Ciui reſummere arma, ꝙ ſi fieret, Danos primos futuros in deſperatione ſalutis. Magis id placere, ut Rex publice cõuiuia inſtituat per omnes ordines, eos uero qui potentia & nobilitate pręirẽt uocaret in arcem, ita ſpecie beniuolentiæ coactos & hoſpitali iure ſecuros ſibi, fieri obiectos arbitrio regis. Probauit Danus conſiliũ, & ſi à diſſimulatione priori excludebatur ſceleris imperati. Inſtruit conuiuiũ pro regio luxu, ipſe ſe effingit ad omnem ſpeciem comitatis & hilaritatis, Sueci idem & ex animo faciũt, ignari ꝙ impenſas forent hoſpiti ſanguine ſuo ſoluturi. Triduo toto excepit conuiuas eodem apparatu, iamq́ue aderat dies cœdi deſtinatus, cum immittuntur ſatellites, & cõprehendunt conuiuas, conijciuntq́ue in carcerem. In diem ſequentem, portæ urbis communiuntur, præſidiaq́ue intus per regiones diſponuntur contra ciuilem uim, tubicines autem à prima aurora iuſſi ædere terrificum clangorem per totam urbem, milites iuſſi adeſſe graues armis, & qui ſtudio ſe efferarent in truces uultus, deinde hoſtili fremitu, & armorum concuſſione timorem omnibus incuterent perdendæ urbis, uidere etiam erat tormenta ænea diſpoſita tota uia quæ ab arce ad forum: quaſi priuata & publica continue deiectura, mixturaq́ue ruinas cum ciuibus. Species erat plæna rerum mortalis formidinis, & omnes pendebant dubij ad imperium Dani. Cum regia repente aperitur, & producuntur duo epiſcopi, Vincentius Scharenſis, & Matthias Strengenenſis inter medios carnifices, nõ quidem quiete, ut poſſent meminiſſe: quod ait poeta: quę ſit fiducia capto, ſed uelluntur, truduntur & retruduntur, hi uero ut uiros graues, & ſua dignos profeſſione decebat, nequaquam gerebant uultum abiectum, ſed modeſtum ad uenerandum oris habitum. Vbi ad ſupplicij locum uentũ eſt: hæc area erat ante conſularem domum: Epiſcopi orant fieri ſibi poteſtatem ſacerdotis cui faciãt exhomologeſin. Qui his negatus eſt, ſed abijciuntur carnificum manibus in pauimentum, atq́ue proſtrati truncantur capite, plęni ſancti deſiderij

offe-

offerendi animas ſuas expiatas deo. Poſt hos, proceres producuntur quicunq; pro patria aſſerenda ſe ſtrennue geſſiſſent. Inde ab arce trahitur ſenatus Holmenſis, et totus trucidatur. Proponitur poſtea tabula proſcriptionum, hic ſatellites diſcurrunt per urbem et proſcriptos perquirunt, qui omnes protracti fuerunt. Nam in urbe clauſa remedium fugæ nullum erat. Trucidatis omnibus qui deſignati erant, fit impetus per militem in promiſcuam plebem, quæ ad crudele ſpectaculum confluxerat & paſſim ceditur. Inuaduntur quoq; domus & inermia corpora ad carnificinam attrahuntur. Cum uero ad hunc tumultum, plurima pars ciuium ſeſe in obſcura loca abieciſſent & ſentiret Danus plurimum deeſſe crudelitati ſuę, proponit edictum è domo conſulari quo continebatur impunitas omnium, ibi infœlices ciues: toties quamuis decepti: ſe credunt mendacib. edictis, & prodeunt in publicũ, in quos priore exemplo immittit ſatellites & fit cœdes toto die & uſq; in noctem, ſequentib. etiam dieb. continuis reliquię cœdũtur. Et ne nullus nouo mortis genere abſummeretur, hoc enim ſtatuerat animo ſuo Danus ut perfidia et ſęuitia ſuperaret omnes & qui fuiſſent, & qui poſt futuri eſſent. Corripit quendam Ioannem magnum, quem ſuffixit cruci, nudum membris omnibus. Is diu de cruce loquutus, ſuam innocentiam deo permiſit, multa etiam ad ciues queſtus de ſtatu rerum, quo Danum iritauit, quare miſit ſatellites qui uirilia abſcinderent, quæ abſciſa, proiecta ſunt in faciem pendentis. Latus poſtea eſt transuerberatum tam uaſto uulnere ut manibus rimarentur cor, quod extractum, & ipſum abiectum eſt in faciem mortui. Nulla humani ingenij uena tam diues eſt, nullaq́; oratio appoſita ſatis reperiri poteſt, quę hanc ſaltem ex om̃i reliqua crudelitate particulam digne inſectetur. Tyrannus, ſupplicium quod cõſenſu humani generis abolitum ob Chriſti ſeruatoris reuerentiam: qui id tormentum conſpiratione impiorum pertuliſſet: quod ignoratum mille annis fuit, quod Turca: Chriſti quamuis implacabilis perſecutor: uix uno et altero exemplo in chriſtianos hac ætate in imaginum exprobrationem expendit. Idem ſup-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

pliciũ Tyrannus qui dici hactenus chriſtianus uoluit, reuocet ad pœnam innocentum? nihil in religionem & leges delinquẽtes, pugnantes autem ſub imperio patriæ contra hoſtem alienam poſſeſſionem inuadentem? Et quod ipſum is nunc ignouerat: quod ipſum & ciues nouo merito deditionis redemerant, ſi quod benefactum, ſi quod ſyngraphum, ſacramentũ, ſi qua dextra data plus perfidia, ſæuitia & cõtemptu religionis apud Tyrannum ualuiſſent. Is Ribingam familiam præcipue eſt perſequutus, adeo ut cum deeſſet iam cœdi firma ætas, ad impuberes ſit conuerſus, quos comprehendit, & coma conſtricta in nodum ſuſpendit à cataſta, & immiſit ſpiculatores qui ceruices puerorum præſcinderent: trũcis corporibus deciden tibus in terram: Corpora omnia occiſorum comportari in forum iuſſit, ſubiecitq; oculis & ſaciauit ferum animum ſuo immani ſcelere. Triduo iacuerunt trunca corpora uolutata et fœdata cruore ſuo horrandum in modum. Poſt iuſſit per cloacarios eijci extra urbem. Cadauer Stenonis: quem pugnantem pro ciuibus diximus occubuiſſe: extraxit ſepulchro, quo cadauere ſub oculos reddito, tanta rabie Tyrannus correptus eſt ut illud morſu appetiuerit, canis ſepulchralis more, Poſthumum etiam Stenonis, eodem menſe natum, ſepultumq; erui iuſſit. Omnia cadauera congeſta cremata fuerũt, & cineres diſipati. Exhauſta ad hunc modum urbe uiris, ad rapinas cõuerſus fuit & uiduas, & orbos parentibus liberos omnibus fortunis ſpoliauit, nulli rei prophanæ & ſacræ parſum fuit. Quanto tempore Tyrannus iſta perpetrauit, portas urbis tenuit clauſas ne qua fama cœdis ad prouinciam perueniret, & bellũ moueretur pro ſcelere uindicando. Incendio etiam abſtinuit, credo ex illa cauſa, quia latere non potuiſſet, ſecura enim omnia et quieta eſſe uoluit ſibi nunc in fugam ſpectanti, quod unum uidebat præſidium ſupereſſe impunitati ſceleris perpetrati. In itinere in Monaſterium diuertit: Ei nouæ ualli nomen eſt: Monachi loci Tyrannum benigne excipiunt, & omnia miniſtrant pro facultate, ſimulabat etiam Tyrannus gratam ſibi eſſe eam promptitudinem. Die quin etiam feſto: is erat purifica-

tionis

tionis uirginis : adiuerat templum , ſacrum more chriſtiano
ſpectauerat , nullum ubiqꝫ indicium maleficij quod tractabat
fecerat , cum uix digreſſos ab altarib. monachos iubet cõpre-
hendi, inijci uincula & in profluentem abijci. Abbas forte libe
rauerat manus, & enatabat, cum miniſtri ſceleris adnauigãtes
hominem uulnerib. appetunt, donec is ſanguine et uirib, defe-
ctis mergitur, ſic Tyrannus cœde & preda opimus in Daniam
uenit. Pręſidium quod is urbi Holmenſi impoſuerat : quodqꝫ
ſolum fuit uirilis ſexus in perdita urbe : excurſionibus, rapinis,
cœdib. & omni genere malefitioꝝ afflixit Sueciam, ſat agens
modis omnibus animo Tyranni et pręſcriptę formulę ſęuitiæ
quam is reliquerat, Goſtauus quoqꝫ pſeudo Epiſcopus, parri-
cida autem in patriam, militarem furorem emulatus, poſſeſſi-
ones eccleſiaſticas exturbabat. Quib. malis patrię excitatus il-
luſtris adoleſcens Goſtauus Erichſon : quem obſidẽ diximus,
quiqꝫ ex cuſtodia nuper ꝓfugerat : rem ſupra ætatem, ſed ma-
gnitudini ſui animi reſpondentem auſus , uindicem ſe profite-
tur patrię pereuntis, et quarto demum anno poſt initum bellũ
mutato habitu & plebei hominis ueſte ſumpta circuit Sueciã,
& popularib. exponit in quantis malis uerſentur, nihilqꝫ om-
nium omiſit rerũ quib. ciues ad arma capienda excitaret, adde
bant orationi gratiam egregrię corporis dotes, & index ſingu
laris animi, uigor. Itaqꝫ eligitur in uindicem libertatis , is mili-
tem legit ex Dalekarlis bellicoſiſſima totius Sueciæ gente.
Montes enim habitant qua Suecia ad Norduegiam collimat
apud quos & fodinę ſunt argenti & æris, itaqꝫ ſub officinis me
talli fodiendi conflandiqꝫ exerciti indurantur ad pręcipuũ ro-
bur, quod deniqꝫ peperit ipſis nomen ut Dalekarli uocentur, dalkerle
Dale enim uallem dicit, Karli autem uiros cum emphaſi eos
qui pręſenti animi uigore preſtent, addunt Dalekarlis præte-
rea ingentes ſpiritus opes quas plurimas habent, ſuntqꝫ ad in-
iuriam propulſandam ſupra omnes iritabiles. Hoc milite uſus
Goſtauus aggreditur pręſidium Danorum quod Aoroſię ci-
uitati impoſitum erat, atqꝫ deturbat. Quo nouo caſu exterritus
Epiſcopus uehementer turbatur ad cladem Danorum , ergo

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

exercitum à præſidijs deducit, cogitq́ꝫ, oppreſſurus inter initia
ſurgentem uindicem. Is uolens à ſe auertere Epiſcopum cõſci-
entia potius rerum q̄ꝫ armis, mittit nunciũ ad hunc cũ Epiſto-
la, hortaturq́ꝫ hominem ut reſipiſcat, ſatis flagicij hactenus ad-
miſſum, parcat ſibi & relinquat locũ ueniæ, & patrię q̄ꝫ Tyran
ni fortunas potius conſtituat, addit premia ſi in ſententiam ue-
niat, Veniã admiſſi delicti, Conſtructionẽ de publico arcis di-
tionis Vpſalienſis quę initio belli: ꝙ firmiſſima erat ne perdito
rum hominum receptaculũ eſſet: disiecta fuerat. Addit immu
nitates alias, ſe permiſſurũ Eccleſię pro initę ſocietatis premio.
Epiſcopus benemonentem ſuperbe adeo accepit, ut litteras ab
iecerit, & pede attriuerit, & certe non erat cauſa, ut ſi ab ea Epi
ſcopus depelleretur, ferociret. Necꝫ is erat Goſtauus qui, non
dicam ab homine noxio, ſed alio ſanctiſſimo contemneretur,
uel ob pręſens ſtudiũ in ciues, uel ꝙ illuſtris generis erat, et ne
pos eorum qui regnũ Sueciæ habuiſſent, & ſuo iure patriam à
uaſtatore repetebat. Is ergo iritatior etiam contumelia factus
ducit Dalekarlum militem contra Epiſcopũ & præſidia, & ſu
perat. Epiſcopus ex fuga prolapſus Holmiã uenit ad reliquias
Danorũ, uidensq́ꝫ Suecos indiem fieri confirmatiores, conſili
um capit noui militis adducendi, hocq́ꝫ uoto in Danmarchiã
ad Tyrannum nauigat. Multa hic cõueniunt quę obſtare mo
lienti iſta debuerũt, Dei timor, conſcientia religionis, ſanctitas
profeſſionis, miſeratio patrię, ſui exiſtimatio integra, quę omĩa
is per crimen nunquã deprecabile uiolauit. Sed hęc non attin-
gam, qualia nemo ſecum nõ colligit, domeſtica illa recenſebo.
Nouerat Tyranni inſtitutũ prius q̄ꝫ ſuſpitio belli aliqua habe-
retur, Is pirata erat, Maria uexabat ſuo terrore. Eo ꝓhibuerat
cõmoda Schondię exerceri, nouerat genuinum odium Dano
rum in Suecos, & Gentis hereditariã crudelitatem, Nordue-
gia in oculis illi erat, Florentiſſima olim nunc afflicta maleficio
Danorꝝ: uidebat ampliſſimas eius urbes in uici formã per ue-
xatos ciues, per uectigaliũ & publicorum onerũ acerbitatem
redactas, quo admoneri debuit quid patriæ mali cõciliaret ſub
imperio externo. Non etiã deerant domi principes rege digni

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

ꝙ ſi cupiditati ſuę Eccleſiam unā Vpſalienſem ſufficere nō pu tabat, & ſub Dano ſe explere cupiebat. Nulla cōmoda tanta, à Peregrino, à Dano, à pirata referre quanta à domeſtico rege poterat, Ergo ei multo ſanctius conſilio et manu: quādo et hoc decere Epiſcopū ut bellator eſſet arbitrabatur: adeſſet, quem faceret non Sueciæ & Gothiæ tantum, ſed quoqꝫ Norduegię regem, eſſetqꝫ hoc ſuum Epiſcopi beneſitium æternum apud Norduegianos ſi reuocarentur ſub domeſticū & idem ęquiſſi mū imperium, ſub quo poſt lōgam oppreſſionem reſpirarent, ſeſeqꝫ inſtaurarent, Vel ubi hęc eum rerū optio pēr ętatem & inſolentiam fugiebat, ſiue ſimultates ad ęquales ulciſci uolebat ſiue iratus patriæ erat & ultionem ſummere ſub alienis armis querebat, aderat ſotius Tyranno. Proſcriptionem cum eodem ex arbitrio cōpoſuerat, ſpectatorqꝫ fuerat ſceleris Holmenſis, ſatis ſibi pœnarū dediſſe arbitrarēt, quos in bellū ad ſpoliationem fortunarum, & atrocem cœdem attraxiſſet, deteſtarēt in reliquū et deſereret crudeles partes, uerum etiam malorū magis incentor eſt, Tyranno ipſo implacabilior, Quo loco ſane licet animaduertere ꝙ ſint deteſtabiles receſſus humanorū animorum, ubi hi malitia deplorati in pręceps ruerint, nulla cęcitas æqꝫ in abruptum abit, atqꝫ hi in ſcelus aguntur efferata crudelitate, neqꝫ ſe ab impetu reuocant ante exicium. Sed ad narrationem redimus, Epiſcopus ubi in Daniam uenit, neqꝫ ſplēdide neqꝫ benigne exceptus eſt, neqꝫ poſtea in aliqua habitus authoritate apud Tyrannū fuit, ita ingentes eius minę intra ſe rociam reſederunt, prænoſcens quoqꝫ domi paratam ſibi pœnam pro ſcelere admiſſo, et timens priuatus redire, deſperatione ſalutis exiliū in Danmarchia ſibi dixit, ubi hodie inglorius degit. Sed qua ratione potuerit ſocius à Tyranno in cōmuni re deſeri, cauſæ ſunt, una, perfidia qua in omnes erat æqualiter Danus. Altera domeſtica agitatio qua rediens exceptus fuit, nam paulo poſt regno excidit, Ferunt diſcedentem ex arcibus corraſiſſe aulici inſtrumenti quælibet etiam uilia, tam auare, ut ſi quis apex æneus inauratus ædiculæ eſſet, hunc conuulſerit, & ad ſarcinas coniecerit. Vxorem quam habet

aiunt omnem predam in poteſtatem recepiſſe, adſeruareq; ſibi & filio. Tyrannus domeſtica etiam præda excluſus uagusq; & inops fatigat hodie alienas aulas, & habet adhuc qui eum miſeratione dignantur, hoſpitium indulgent, quàm bono exemplo apud preſentes & poſteros, q̃q; illuſtri domeſticę cōſcientiæ teſtimonio, neſcio. Exemplo quia ſuperſunt patroni adhuc qui obſtant quominus uindictam deuolui in ſe toto malorum cumulo experiantur infamię illæ naturæ. Teſtimonio autem, quia tantorum ſcelerum ſenſum minus integrum habere uidentur, uerum putant tanto intra modum illa adhuc ſtare quanto ſunt in artificem eorum indulgentiores. Tyrannus eſt ſtatura iuſta, corpore amplo, truci uultu, ſed quem in cōgreſſibus pręcipua comitate contegat, adeo ut hæc pluris q̃ inditiū uultus ualere ſemper ſit exiſtimata, unde de moribus hominis iudicaretur, qui etiam mentitus habitus Suecis toties impoſuit, donec eos ad extrema mala pertraxit. Filium ferunt referre indolem patris, & q̃uis puerum, nunc eſſe minaci animo, et iactare atroces uoces, Seſe effecturum ut qui nūc uoluptatem ſibi capiunt & exultant ſuper eiecto patre, defleant olim ſuam acerbam ſortem, Qualem profecto uocem nō conueniat ordines & communem ſtatum regni Sueciæ ignorare, diſſimulare, & putare uanam. Immo longe ante habere conſilia parata quibus præuertant uindictam agitatam, neq; infirmus putandus eſt qui puer qui exul ſit. Puer ſenes, celerius habebit qui conatus adiuuent, propinquitates potentiſſimas habet, qui regem q̃ exulem uidere potius uelint, nec expenditur hodie qua culpa exciderint poſſeſſione, quàm bonam de ſe ſpem prebeant, q̃ integros in adminiſtratione futuros exiſtiment quos ſuſcœperint tuendos, una cauſa ſatis fuerit, propinquus eſt, Rex natus eſt, Repetit natiuum titulum. Deniq; in poſtremis habetur, cui popularis ſtatus afflicti atq; reip. funditus collabentis culpa imputetur. Tyranno eiecto, & maioris belli ſuſpitione ſublata Illuſtris princeps Goſtauus contrahit iuſtas copias ex Dalekarlis ſed & Suecis & Gothis, Lubicenſes quoq; ueteres ſocios in partem belli uocat qui adeo cupide

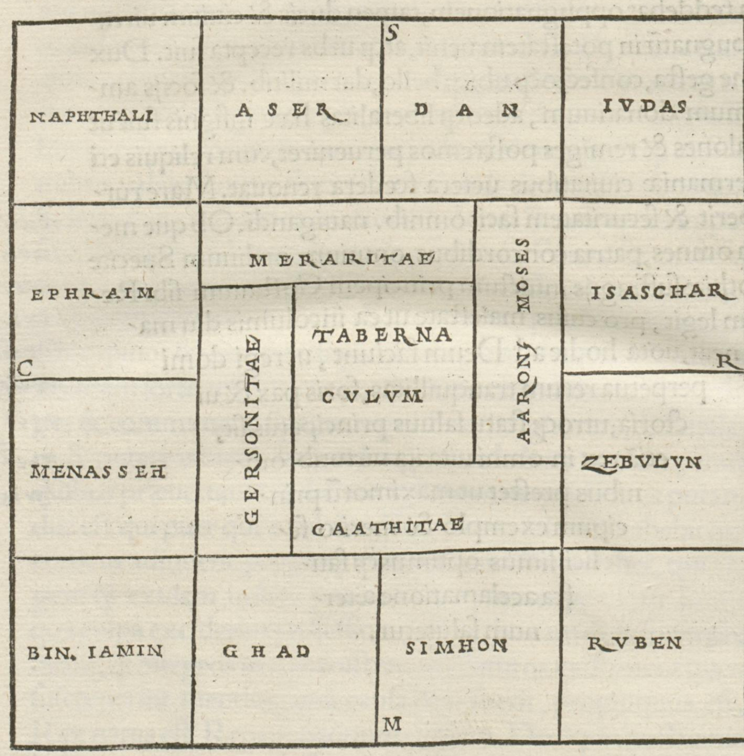
uene-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

uenerunt ut non modo ex ſorte hominum, unde hoc tempore mercenarij milites ferè ſcribuntur, ſed uiri graues & in dignitate conſtituti, qui ꝗ prudentia rerum & opibus pollerent, uenerint in belli ſocietatem. Quibus copijs reliquias Danorũ quæ in Schondia reſederant perſequitur, Holmiam etiam obſedit, Intus nihil uirorum erat præter præſidium Danicum, hoc pro maleſitio ſuo in Suecos, extrema omnia ſibi inſtare metuebat, Ergo deſperatione & munitione loci pariter obfirmatum diffi cilem reddebat oppugnationem, tamen ducis & ciuium uirtute expugnatũ in poteſtatem uenit, atꝗ urbs recepta fuit. Dux re bene geſta, confectoꝗ ubiꝗ bello, dat militib. & ſocijs ampliſſimum donatiuum, adeoꝗ liberalitas hæc inſignis fuit ut ad Calones & remiges poſtremos perueniret, cum reliquis etiam germaniæ ciuitatibus uetera fœdera renouat. Mare rurſus aperit & ſecuritatem facit omnib. nauigandi. Ob que merita in omnes, patria concordibus omnium ordinum Sueciæ & Gothiæ ſuffragijs inuictum principem Goſtauum ſibi Regem legit, pro cuius maieſtate ut ea incolumis diu maneat, uota hodie ad Deum faciunt, ut regi domi perpetua rerum tranquillitas, foris pax & uictoria, utroꝗ ſtatu ſaluus principatus ſit, etiã rex in omni uita ita uirtutib. omnibus preſtet ut maximorũ principum exemplo & merito feliciſſimus optimusꝗ fauſta acclamatione æternum ſalutetur.

fœdera hec non seruarũt, Sweciam in extremam seruitutem redegit, nec egit multo melius Rege Christierno.

CASTRA HEBRAEORVM
Quorum facta fuit deſcriptio in Arabia.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

TABVLA

CONTINET

Syriam. Ciuitates autem commemoratas diuinis litteris, Antiochiam Epidaphnen, Sidonem magnam, Sareptam, Tyrum munitam, Biblum, Abilam Lyſanium, Damaſcum, Carras meſopotamiæ. Et Cypri inſulæ partem.

In omni tabula C. notat occidentalem plagam. R. orientalem. S. ſeptentrionalem. M. auſtrum. Et eſt per omnes tabulas obſeruendum, ubi inſpitiundum eſt, ꝙ latus S. dirigatur contra ſeptentrionem mundanum, & oculus inferatur in tabulam ex latere S. Sic deſcriptiones reſpondebunt ad poſitionem cœli & cardinum terræ.

Paralleli medij tabulę proporcionem ad circulum maximum nō obſeruauimus, quoniam in tam exigua differentia diſtantiarum locorum per ſingulas tabulas concipienda, nihil erroris admittitur. Nos laxitatem potius ſpectauimus, ut ꝗꝫ plurima inſcribi poſſent.

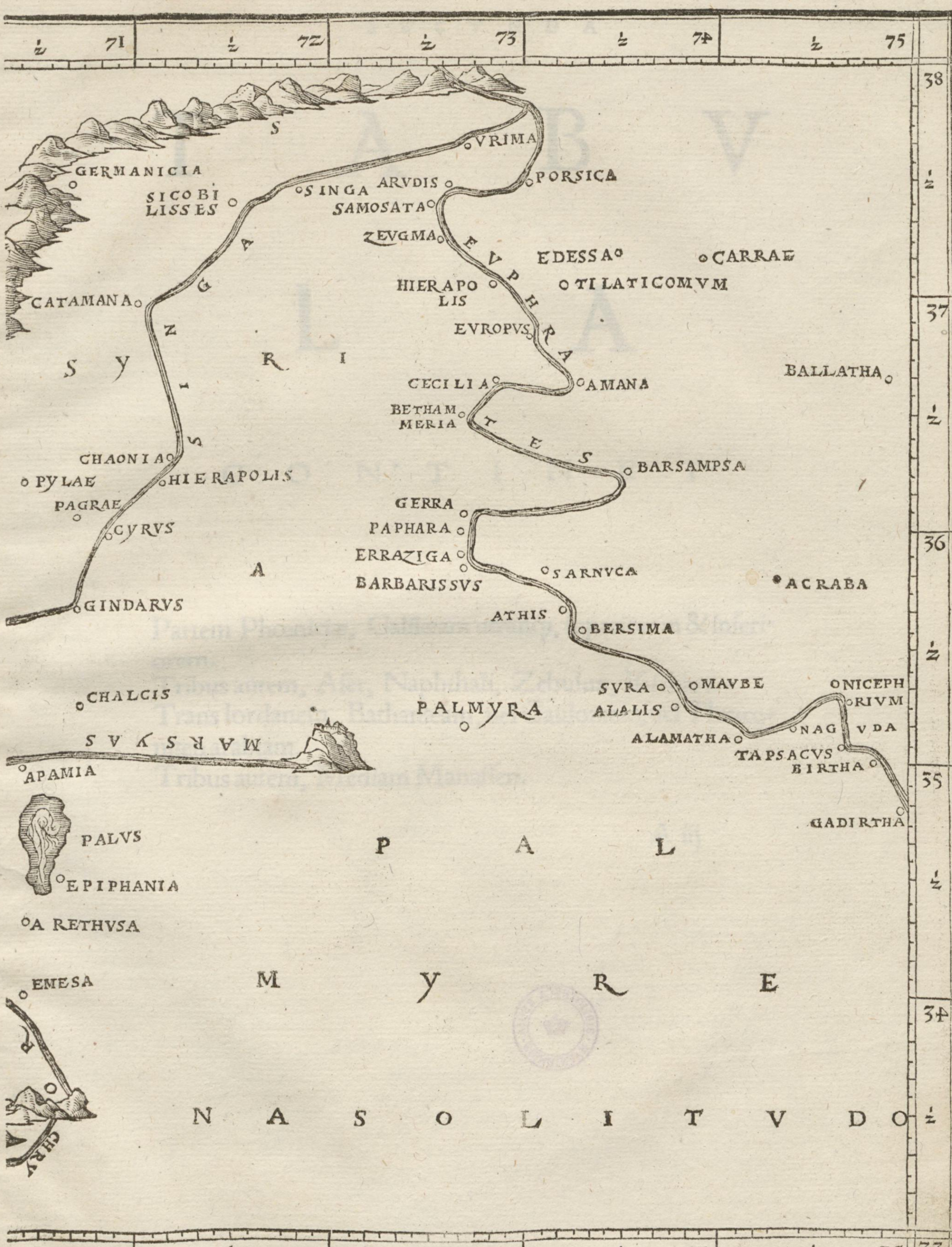
Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

S

66
67
68
69
70
38
37
36
35
34
33
C A P P A D O C I A
T A V R V S
CYDNVS
PYRAMVS
C I L I C I A
TARSVS
AMANVS
ISSVS
A N G V S T I A E
C I L I C I A E
CARPASIAE
CLIDES
ALEXANDRIA
MYRIANDRVS
SELEVCIA
ANTIOCHIA
PIARA
OLYMPVS
C Y P R V S
M A R E
CASIVS
CASIVS
CAPERTVRI
LAODICIA
DIOSPOLIS
S Y R V M
SELECVS
ARADVS
AEGYPTIVS MVRVS
TRIPOLIS
DEI FACIES
A E G V P T I V M
BIBLVS
PHOE N I CIA
ELEVTHERVS
BERYTVS
SIDON
SAREPTA
TYRVS
ECDIPPA
ADONIS
ABILA
PALVS
SORHOAS
DAMASCVS
LAODICIA

C

M

R

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

TABVLA

CONTINET

Partem Phœniciæ, Galilæam utranque, ſuperiorem & inferiorem.
Tribus autem, Aſer, Naphthali, Zebulun, Iſaſchar.
Trans Iordanem, Bathanæam, uel Gauloniten, uel Thraconiten arabiam.
Tribus autem, Mediam Manaſſen.

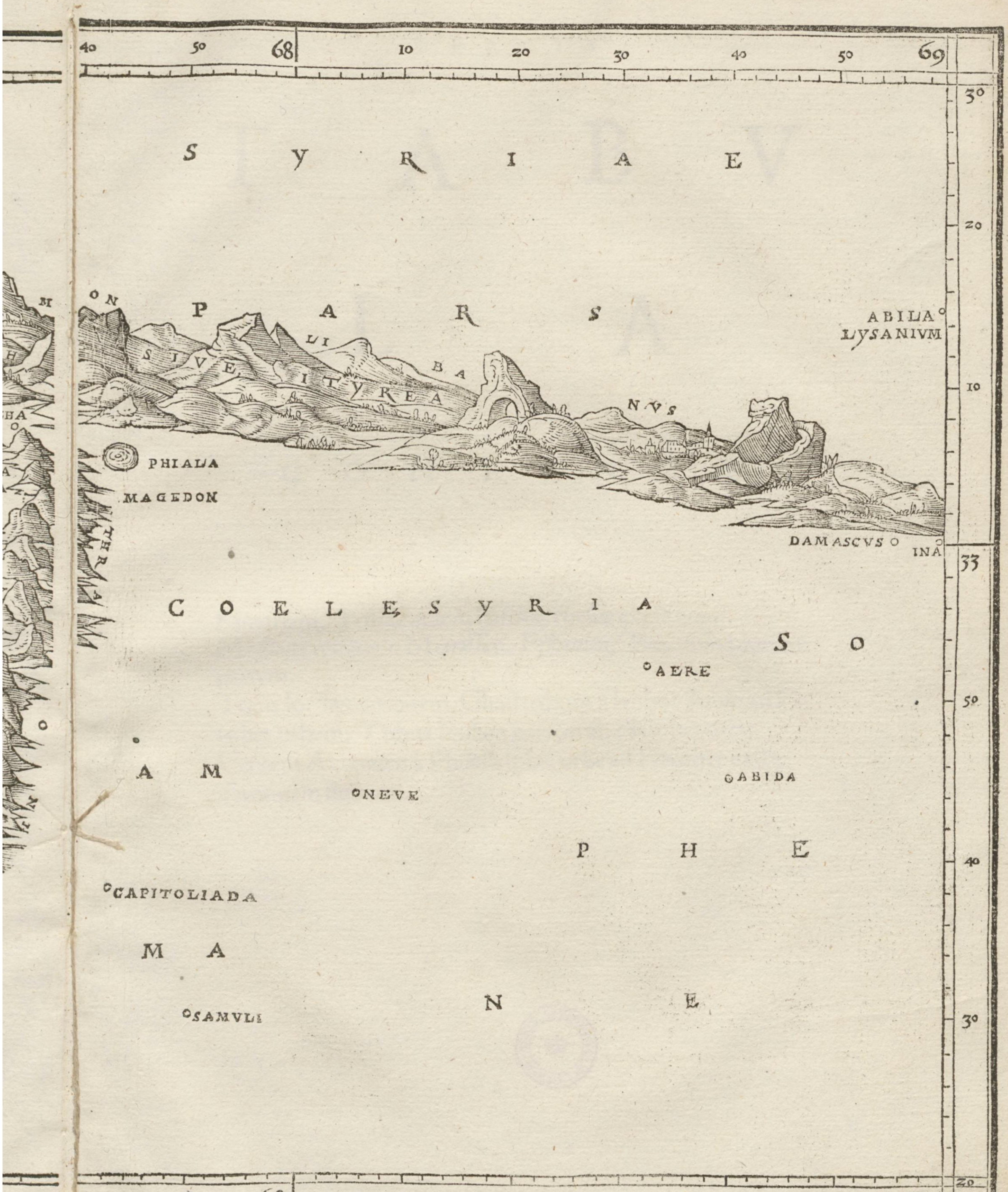
Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

S

M

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

TABVLA

CONTINET

Samariam, Tribus autem Iſaſchar rurſus explicatam.
Mediam reliquam Menaſſen, Ephraim, Biniamin Idumeæ partem.
Trans Iordanem autem, Ghad tribum à Iabboc fluuio ad Haroher urbem, Tribus Ruben partem ab Haroher urbe.
Gentem Amaniten à Philadelphia urbe ad Haroher extra Arnonem fluuium.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

S
20 25 30 35 66 5 10 15
M A R E S Y
R I A C V M
MICHMETHATH
CAESAREA
E PH R A I M
E PH
GHAZER
LEBONNAH
C
ARVI
BETHCHORON
SVPERIOR
GALGVLIS
OGEBA
REMMOON
R A
DIOSPOLIS
ANTI PATRIDA
IOPA
MAGDEI
SENNAH
DOECH
ADARSA
MICHMAS
TIMNATAH
GVPHNAE
I M
RAMAH
PHASELVM
HATHROTH
GHILGHAL
D
IABNIA
MODIN
ARCHHATHAROTH
LIEZ
BETHEL
IERICHVS
IAPHLETI
GEDRVS
BETHCHORON
BIN
HENTAPVAH
A
GATHRIMON
I A
SILOH
BOSES
P.ETRA
GABHAH
N
GHIBHON
ANATHOTH
HENSEMES
CAPHAR
AIALON
ADVMMIM
SORED
IEHARIM
IERVSALEN
M I N
32
20 25 30 35 66 5 10 15
M

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

TABV LA

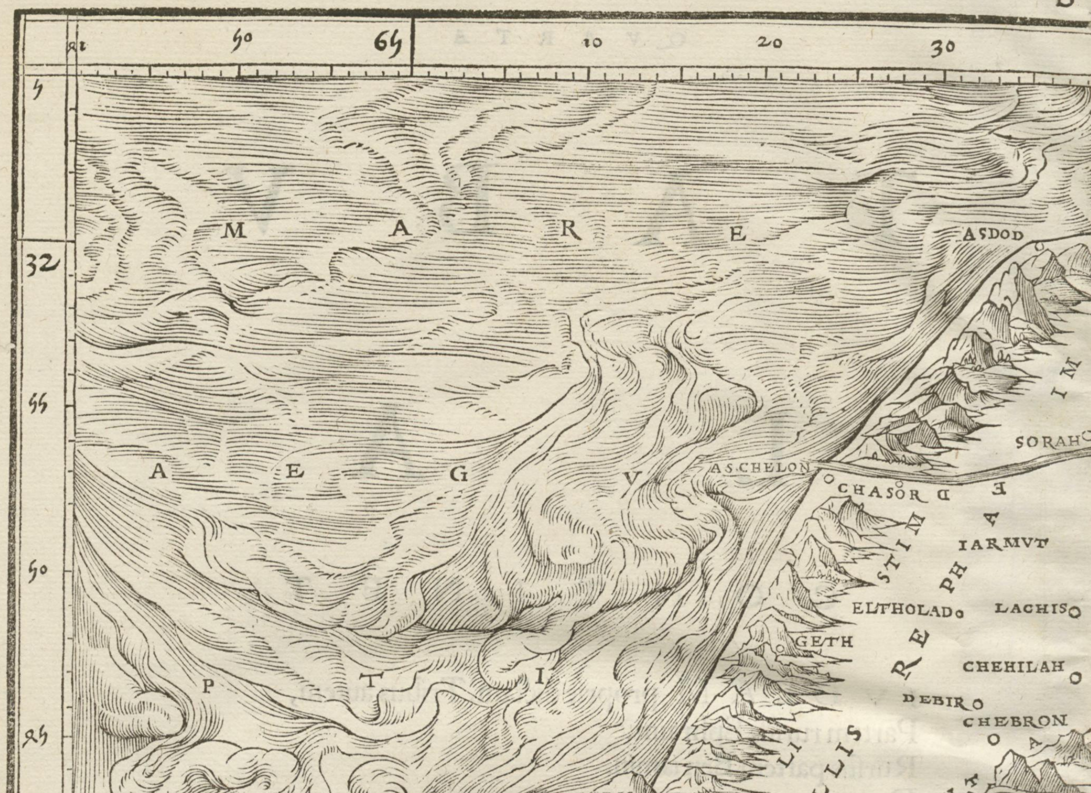
CONTINET

IVDEAM proprie dictam. Tribus autem,
Partem rurſus Ephraim.
Rurſus partem Ben iamin.
Dan
Iudam
Simhon
Philiſtim
Idumæam per littus Aſphaltitis lacus, & inde occidentem uerſus per montana Sehir.
Extra Iordanem,
Ruben tribum
Gentem Moab per Hahabarim montana, per orientale lacus Aſphaltitis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

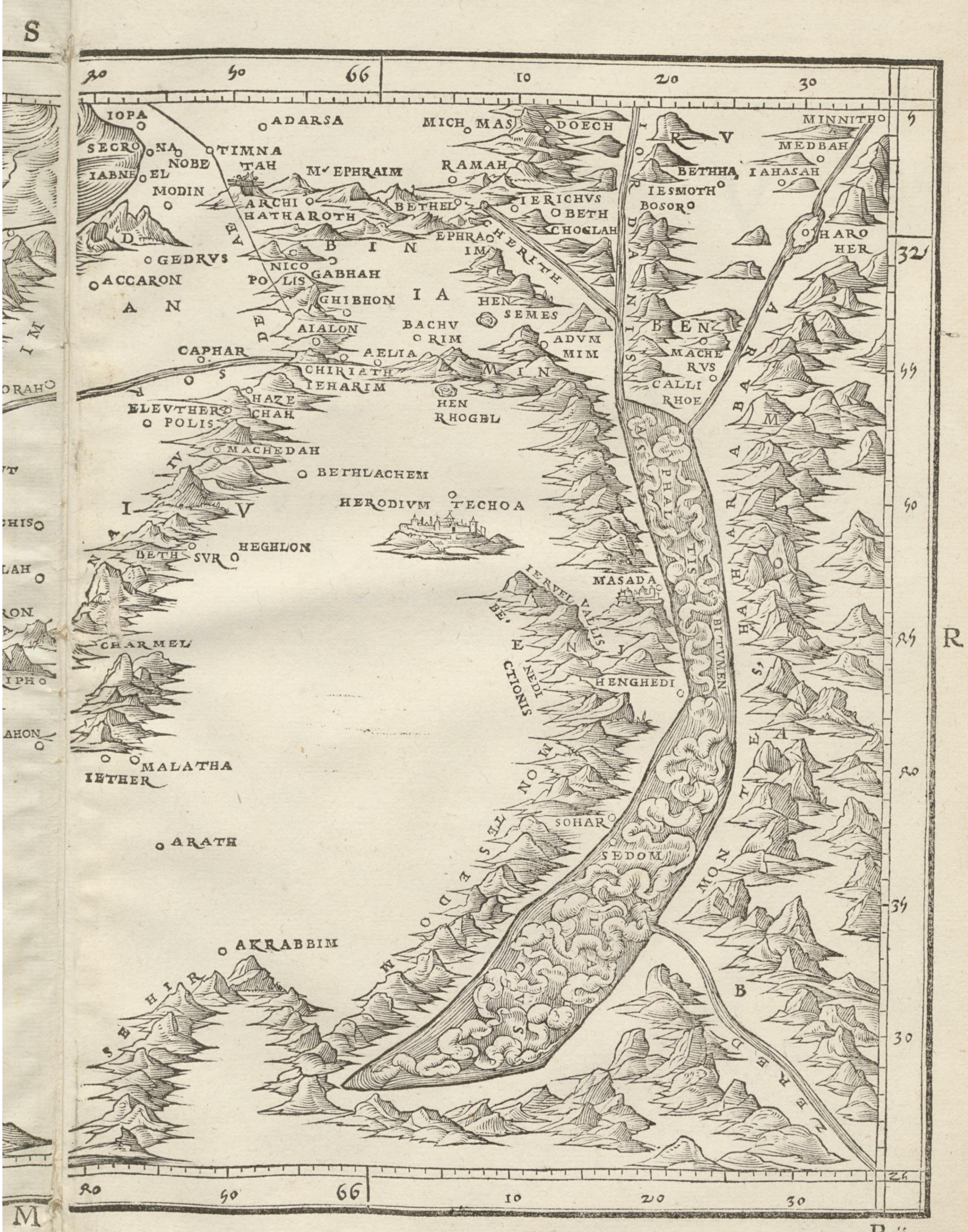
S

C

M

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

QVINTA

T A B V
L A

V N I V E R S A L I S
P A L E S T I N A E,

continens ſuperiores partucu-
lares tabulas.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

S

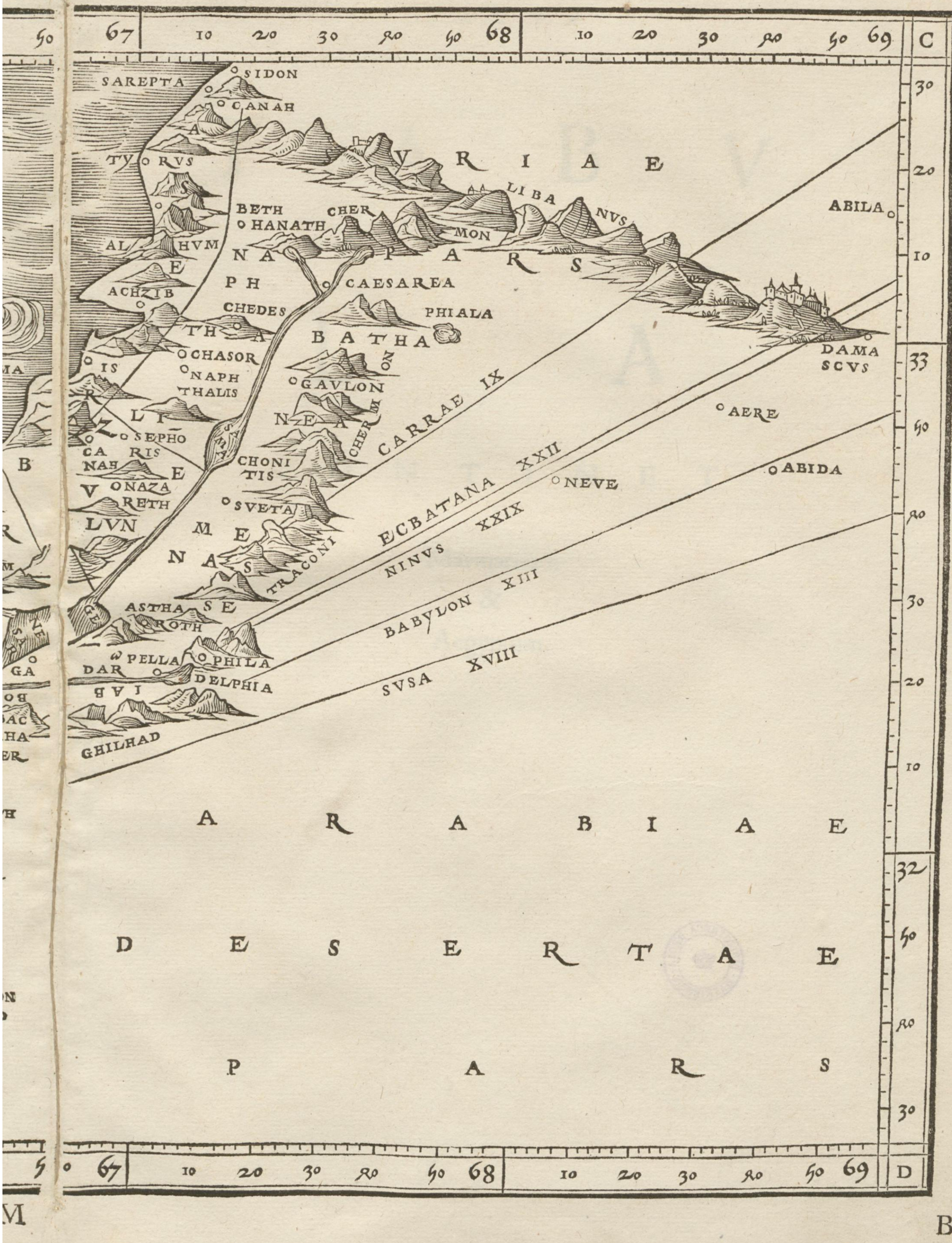
C

M

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

S

R

M

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

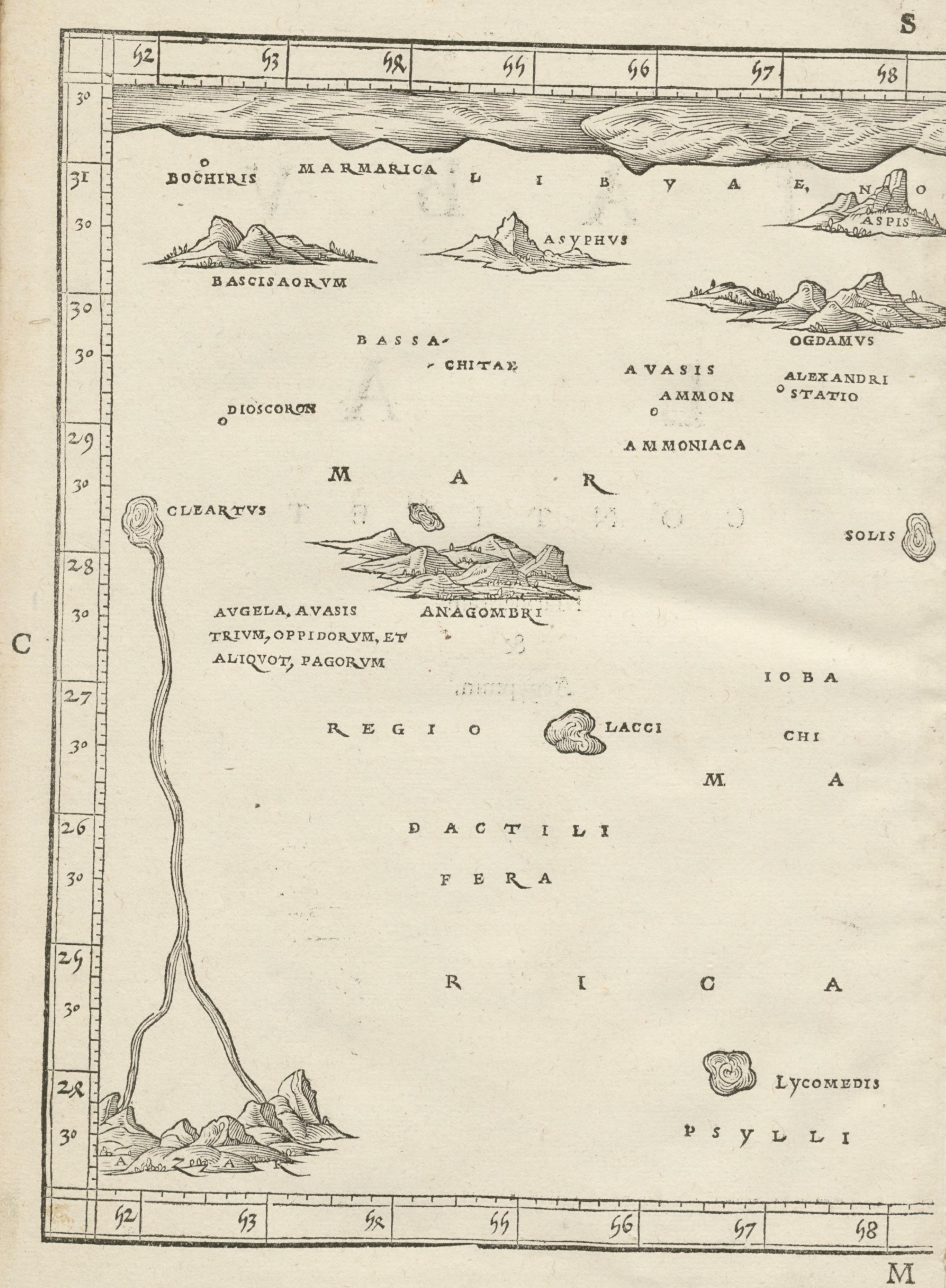
SEXTA

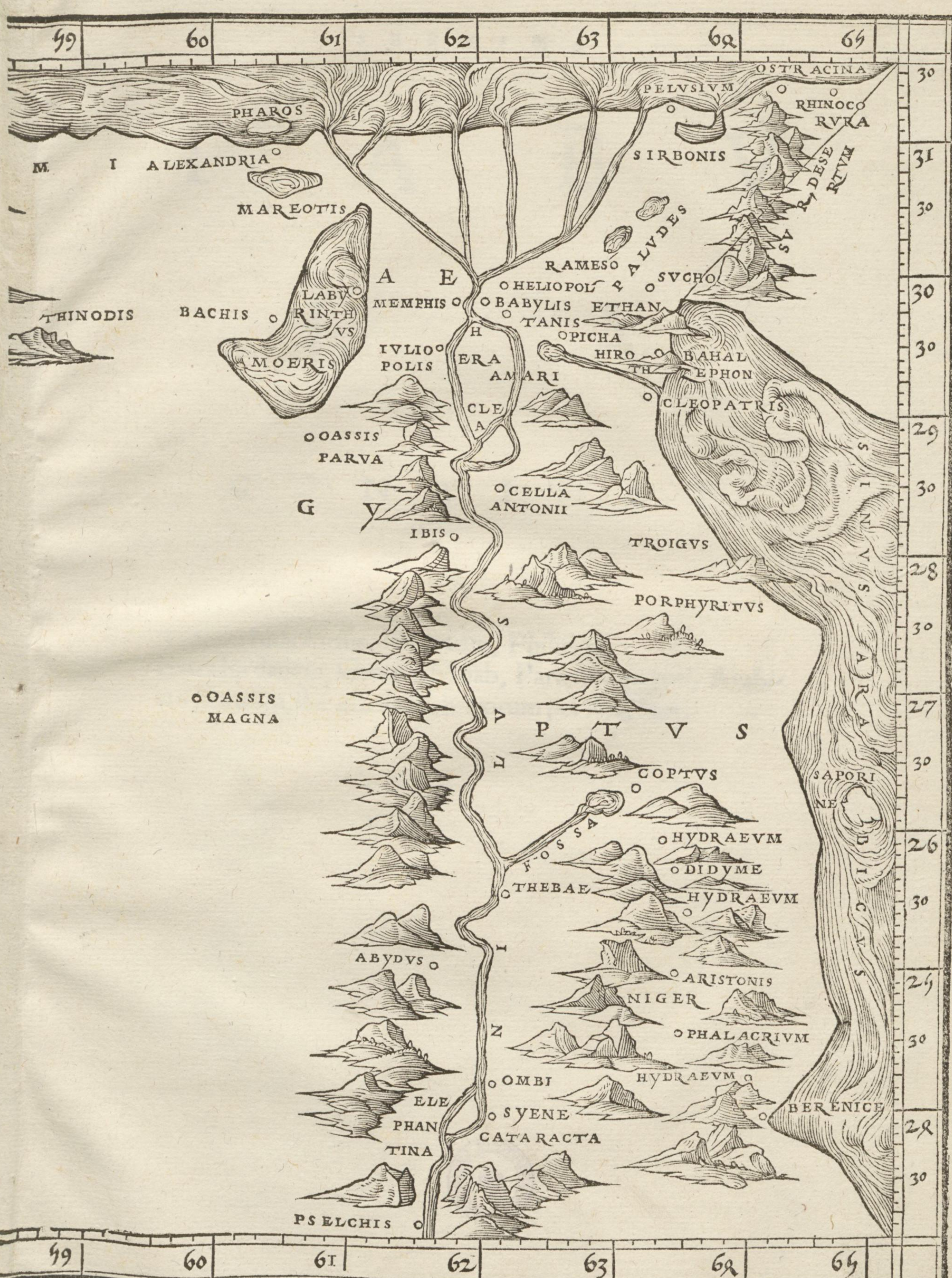
TABVLA

CONTINET

Marmaricam
&
Aegyptum.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

S
BOCHIRIS
MARMARICA
L I B Y A E, N O
ASPIS
ASYPHUS
BASCISAORVM
OGDAMVS
BASSA-
-CHITAE
AVASIS
AMMON
ALEXANDRI
STATIO
DIOSCORON
AMMONIACA
M A R
CLEARTVS
SOLIS
AVGELA, AVASIS
TRIVM, OPPIDORVM, ET
ALIQVOT, PAGORVM
ANAGOMBRI
IOBA
CHI
R E G I O
LACCI
M A
D A C T I L I
F E R A
R I C A
LYCOMEDIS
P S Y L L I
A Z Z A
C
M

R

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

SEPTIMA

TABV LA

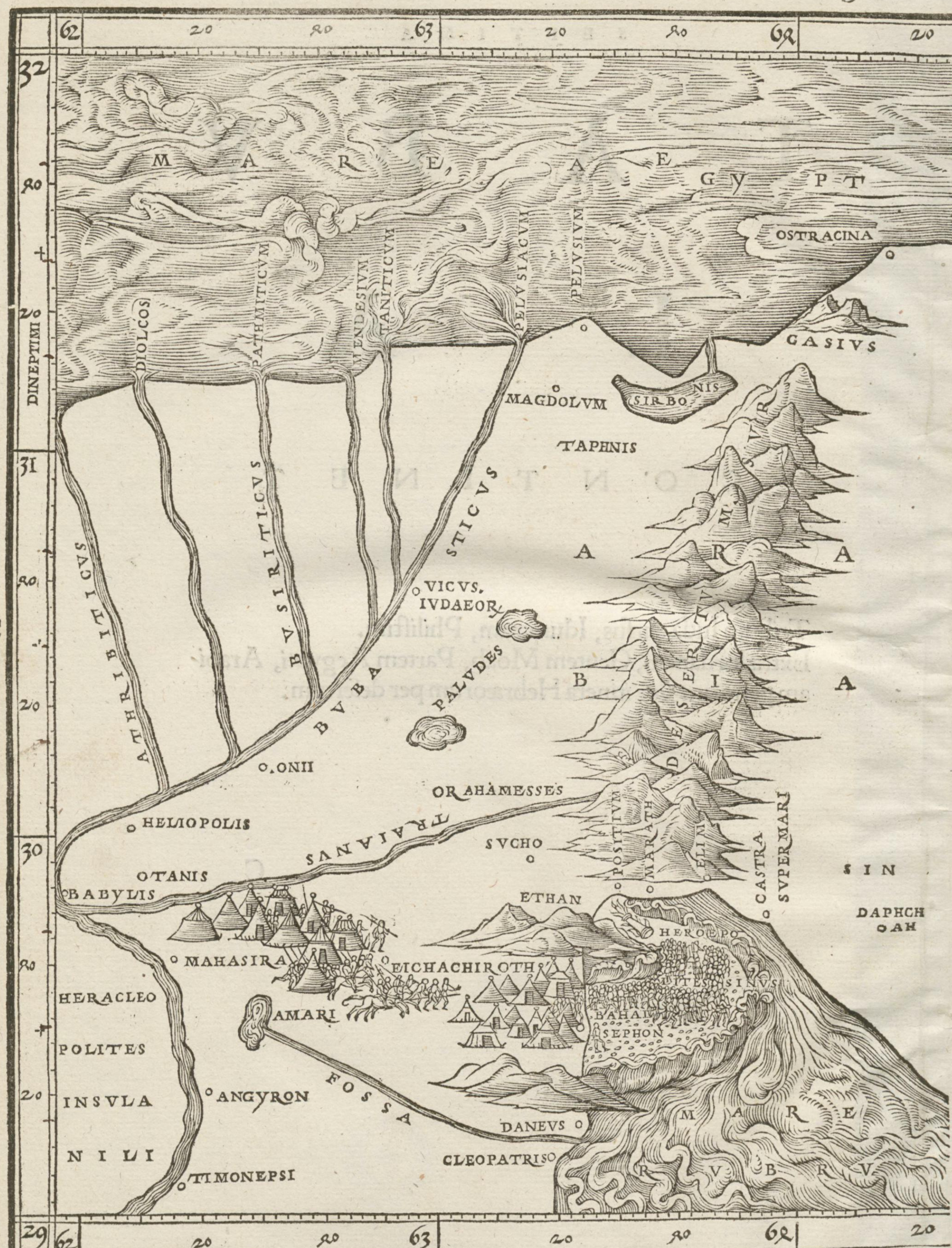
CONTINET

Tribum Iuda rurſus, Idumæam, Philiſtim.
Extra Iordanem, Gentem Moab, Partem Aegypti, Arabi-am petræam, ſiue itinera Hebræorum per deſertum.

C

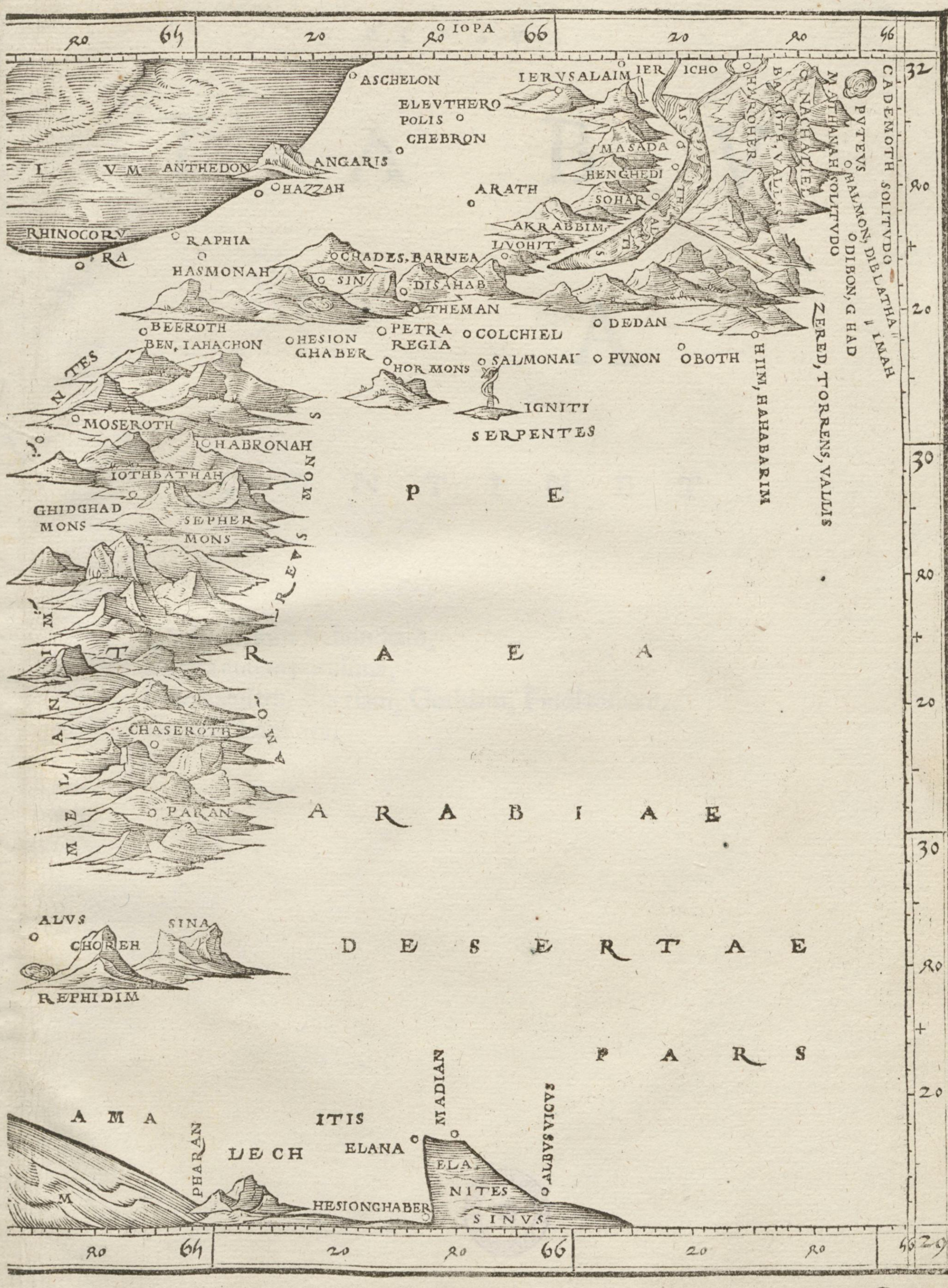
Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

S

M

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

C ij

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

OCTAVA

T A B V L A

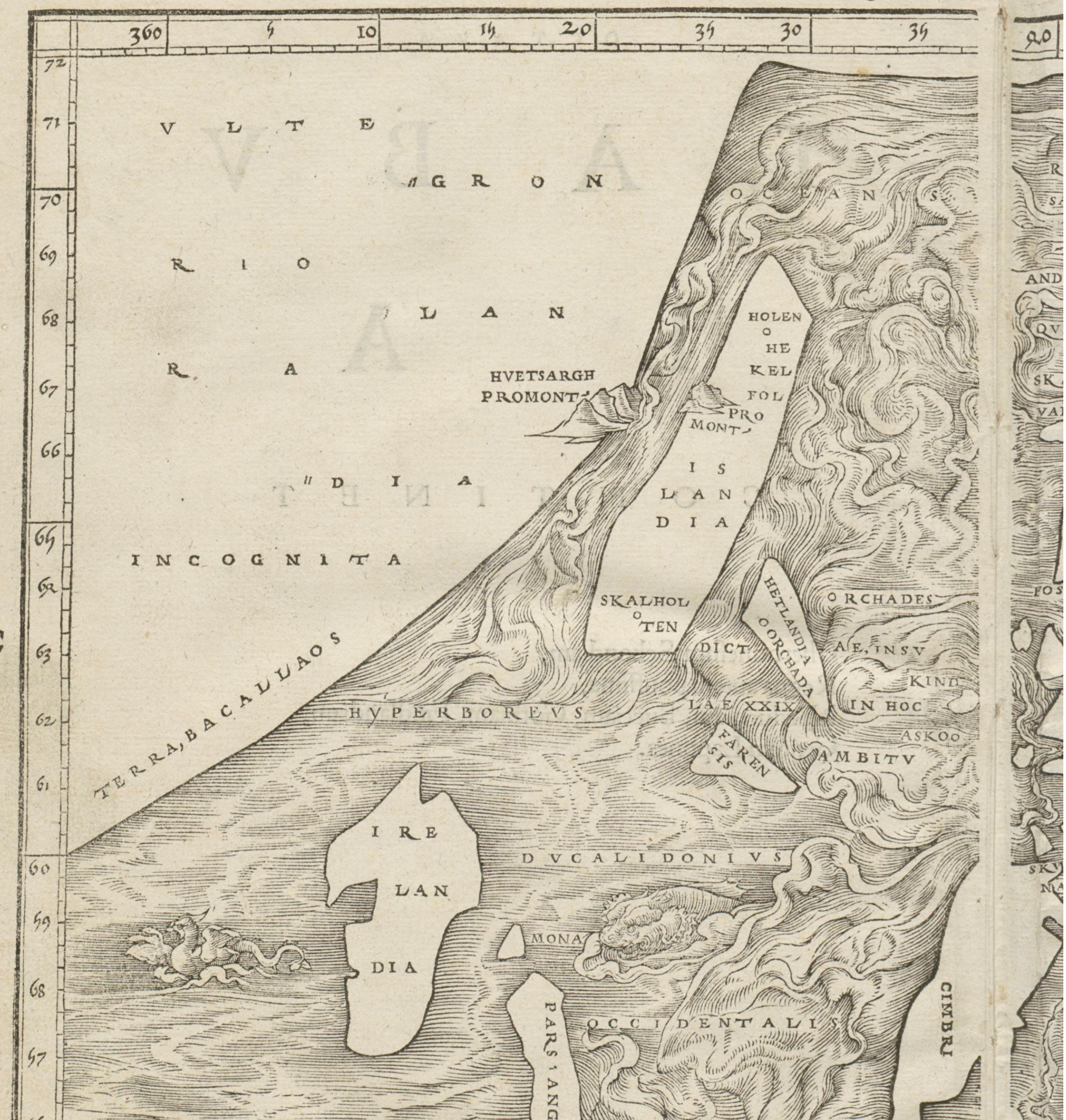
CONTINET

Cheronneſum Schondiam,
Regna autem potiſſima,
Norduegiam, Sueciam, Gothiam, Findlandiam,
Gentem Lapones.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

S

C

360 5 10 15 20 25 30 35
72 71 70 69 68 67 66 65 64 63 62 61 60 59 58 57 56 55 54
V L T E
GRON
R I O
L A N
R A
HVETSARGH PROMONT
HOLEN O HE KEL FOL
PRO MONT
I S LAN DIA
D I A
INCOGNITA
SKALHOL TEN
HETLANDIA
ORCHADA
ORCHADES
DICT
AE, INSV
LAE XXIX
KIND
IN HOC
ASKOO
AMBITV
FAREN SIS
HYPERBOREVS
TERRA, BACALLAOS
OCEANVS
IRE LAN DIA
DVCALIDONIVS
MONA
PARS ANGLIAE
OCCIDENTALIS
CIMBRI
LVBECVM
OCEANVS
360 5 10 15 20 25 30 35

M

R

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

IN CASTIGATIONEM mendarum.

NVLLA diligentia tanta eſt quæ errores euincat officinæ. Semper hæc aliquid affert, aut non animaduerſum cenſori, aut poſtea non reſtitutum. Quæ ergo ei operi mendæ ex ea culpa acciderũt uoluimus ſubnotare, ne lectorẽ remorenť. Tamen eius generis: cuius ſunt cumili pro cumuli, fœci pro feci, Catherina pro Catarina: plæraq; noluimus adnotare.

Ex A ternione.

Folio primo, facie prima, linea v, Antonino pro Antonio. Facie ſecunda linea à fine vi. queat, non putat. folio ij. fa. ſe. li. xxi. morib. non motib. fo. v. fa. ij. li. xiij. agri non ager.

Ex B ternione.

Fo. vij. fa. ij. l. ult. Chaboræ, Aſchoræ, nõ Chaboreæ Aſchoreæ. fo. viij. fa. pr. li. xxvij. Taximira, non Teximira. fo. xi. fa. ij. l. xiij. Palepapho, nõ Palepapha. fo. xij. fa. ij. l. xviij. Arſinoen, non Arſionoen. linea ult. Enimurium, nõ Emurium.

Ex C ternione.

Fo. xiij. fa. ij. li. xiij. illi, nõ qui. li. xiiij. inuerſiſſimum, nõ inueriſſimum. li. xvi. ueteres, non ueteris. fo. xiiij. fa. p. li. xv. ue, non ut. li. à fine x. q̃ꝫ ꝙ, non quamq̃ꝫ. fo. xxij. fa. ij. l. à fine ix. laxarentur, nõ laxerentur. fo. xviij. fa. i. li. xix. Latera montium quanta, & cætera, obſcure dictum per nos. Id autem uoluimus. Latera mõtium: qui Iudæam per longum & uerſum diuidunt: aſſumpſimus tanq̃ꝫ interrupta iuga forent. Sed ꝙ hęc quocꝫ in ſingulares montes ſubinde diuiduntur, quorum ſunt ſua etiam latera quaquauerſum. Q; horum inire rationem potuiſſemus, reperiſſemus Iudęam multo etiã extenſiorem menſura quam collegimus. Faciæ ſecunda, li. prima, frequentiæ ꝙ, non frequentiæꝙꝫ. li. ix. ubi ꝙ, non ubiqꝫ.

Ex D ternione.

Fo. xx. fa. i. li. i. pręalto, nõ pręlato. li. iiij. portus duos, deeſt, habet. fa. ij. li. i. millib. non mille. li. iij. infeſta, non infecta.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Fo. xxi. fa. ij. li. xxiij. concipitur: adde: Dictus à Ioſepho, Iordanis minor. fo. xxiij. fa. i. li. à fine xi. mutanti, non nutanti. linea à fine iij, lapide turresq́, nõ lapideq́ turres. fa. ij. li. i. famem, non famam, li. à fine xij. inſolito, non in ſolito. fo, xxiiij. fa. i. li. à fine vij. hoc eſt, expunge hoc eſt.

Ex E ternione.

Fo. xxv. fa. i. li. iij. Et, non &. fo xxix. fa. ij. li. à fine x. ZEBVLVN, non ZEBLVN. fo. xxx. fa. i. li. à fine xij. per uerſum, non peruerſum.

Ex F

Fo. xxxiiij. fa. i, li. à fine vi. Dioſpolim, non Diſpolim.

Ex G

Fo. xxxviij. fa. i. li. xiiij. terminus, non termius. fo. xl. fa. i. li. à fine ix. permanare, non permanere. fo. xli. fa. prima. li. xiij. Ephrem, non Ephraim.

Ex H

Fo. xlvi. fa. i. li. v. Auem, non Aeum. fo. xlviij. fa. ij. li. viij. Ex, non extra.

Ex I

Fol. xlix. fa. i. li. à fine vi. Ior fluuium, non paludem. fo. liiij. fa. ij. li. vi. Abelah, expunge.

Ex K

Fo. lv. fa. i. li. xiij. fons, non fonus. fo. lviij. fa. i. l. i. ſatione, non ſtatione. fo. lix. fa. ij. li. xiij. Martyr, non Martir.

Ex L

Fo. lxi. fa. ij. li. xiiij. Latitudinis cl. non c. fo. lxij. fa. i. li. xxij. Aethyopia, non Aeshyopia.

Ex M

Fo. lxvij. fa. ij. li. à fine vi. Cuſtodiæ, non Cuſtodi. fo, lxviij. fa. i. li. viij. ab expunge. fo. lxix. fa. ij. li. ij. Quo non facile, nõ quo facile. fo. lxxij. fa. i. li. iij. quoq́, non ergo.

Ex N

Fo. lxxiij. fa. i. l. xij. Situs Cellę Antonij ſuſceptus eſt ex fide funebris epiſtolæ D. Hieronymi ad Euſtochium uirginem in morte Paulæ Romanæ. Fo. lxxvij. fa. i. li. vij, Niſi, non

Ni-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Niſſci.li.ulti. Arabiæ,non Arabicæ.fo.lxxviij. fa.i. li.ulti.
q̄ꝫ,non ꝗ.

Ex O

Fo. lxxx.fa.i.li.ultima. Cum is:quo,nō Cum is quo. f. ij.l.
i.Chaſmonam:tum,nonChaſmonam. Tum.fo.lxxxij.fa. ij.
li.à fine iij. Tophel Labon. Traijcienda in principium ſequē-
tis lineæ.

Ex P

Fo.lxxxv.fa.i.li.x.habitata,nō habita.fo.lxxxvi.fa.i.li.xij
inexhauſtis, non in exhauſtis. fol.lxxxviij.fa.i.in deſignati-
one F H non C H. Rurſus A E C non A E O. fol. xc.
fa.ij.li.à fine xij.auerſas,non aduerſas.

Ex Q

Fo.xcij.fa.ij.li.v.ſutilib,non ſubtilib.

Ex R

Fo.xcix.fa.ij.li.à fine x. Ferri,non ferei.li. à fine quarta Iem-
ptiæ,non Iemptinæ.fo.ci.fa.ij.li.xiij.has,non hac.

D ij

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]

194

"TITELBLAD" SKAN 507941
OCTAVA SKAN 507940

foto titelbl. + kort
201500

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 194 2° [35,-145]